

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3123, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček zavodi: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Prvi jugoslovanski cestni kongres

Letošnje Binkošti praznujemo doma v znaku nekaterih važnih gospodarskih dogodkov. Včeraj je Ljubljanski velesejmi otvoril svojo pomladansko razstavo, ki je vsako leto precej dober barometer našega splošnega gospodarskega stanja. Velesejmski teden daje tokrat okvir dvema važnima vsedržavnima prireditvama v Ljubljani. Ob njegovem pčetku imamo cestni kongres, ob zaključku pa bo kongres jugoslovenskega trgovstva. Obe prireditvi zaslužita največjo pozornost vse naše javnosti.

Odkar so pri nas začela po posameznih banovinah delovati posebna društva za ceste, med katerimi se agilno uveljavlja tudi ljubljansko društvo, je stopilo cestno vprašanje v realnejše obdobje. Z organizirano propagando, a tudi s tehtnim strokovnim doprinosom so te organizacije pomagale, da se končno vendarle približujemo sistematičnemu reševanju enega najvažnejših prometnih in gospodarskih vprašanj našega naroda in naše države.

Zadnja leta je postajalo vedno bolj očitno, da Jugoslavija navzlic lepotam svojih krajev, kljub razmerni cenočnosti in zadovoljivo se razvijajočemu turističnemu konforu in konkurenci drugim deželam kmalu ne bo več kos, ker je vedno bolj dobivala žalosten re-nome nedostopnosti. V svetu se širi glas, da so jugoslovenske ceste za avtomobile neporabne. Danes, ko se turistični promet vedno bolj motorizira, je taka »propaganda« naravnost ubijalna. Napraviti Jugoslavijo dostopno z modernimi cestami je zato eno velikih gospodarskih vprašanj države in posebej še Slovenije. Vsaka investicija v tem pogledu se bo bogato izplačala.

Moderna cesta pa je seveda enake ali še večje važnosti za naš notranji promet in s tem za povzdigo gospodarske ravni našega domačega življenja. V evropskih državah si je zato cesta zopet priborila enakovrnost z železnico. Dobra cesta omogoča živahnješo zvezo tudi med kraji, ki so do sedaj bili izven velikega prometa, in motorizirane cestne zveze imajo podobne blagodejne posledice, kakor če potegnemo v dotične kraje železniške tračnice. V današnjih časih dajejo cestna dela povrh zaslužka tisočim in omogočajo, da se celi kraji vsaj za silo rešijo brezposelnosti in pomanjkanja. Kakšne važnosti je sodobno izgrajeno cestno omrežje za narodno obrambo, to so pokazali najnovejši dogodki v Evropi. Nedavna češkoslovaška delna mobilizacija je bila tako rekoč bliskovito izvršena, ker ima bratska republika izvrstno zgrajene moderne cestne proge.

Zadnja leta se je končno tudi pri nas uveljavilo prepričanje, da je treba v cestnem vprašanju nekaj storiti. Tako zvano Jevtičevce milijardno posojilo iz leta 1935. se je v znatni meri porabilo za ceste. Iz novega štirimilijardnega posojila je zopet dobljen del namenjen izgraditvi cest. Toda vsa dosedanja cestna akcija trpi na dveh velikih nedostatkih. Manjka ji sistematičnega izvrševalnega načrta in nedostaja ji trajne finančne osnove. Sedaj so, kakor čujemo, priprave za ustanovitev cestnega fonda končane. Ako pa naj sistem cestnega fonda tvori resnično realno osnovo za finansiranje modernizacije našega cestnega omrežja, potem mora biti zasnovan na načelu stroge decentralizacije in pravičnega razdelitve njegovih sredstev na posamezne pokrajine. Kar se še posebej tiče njegovih virov, se bo moral pazljivo ogibati, da jih išče tam in nabira tako, da bi se to običilo kot krivica. Neobhodno potrebno je, da takoj dobimo podrobno izdelani cestni gradbeni program. V tem pogledu se je do sedaj mnogo grešilo. Sredstva iz prve milijarde so šla za modernizacijo cest po ogorčni večini v krajih, kjer modernizacija ni bila tako nujna, dočim je naša Slovenija v pravem pomenu prag Jugoslavije, ostala zanemarljiva in se je splošno stanje cest pri nas v zadnjih letih le še poslabšalo.

Prvi jugoslovanski cestni kongres se vrši v Ljubljani. Želimo, da bi bil to dober omen. Pri nas je cestno vprašanje še posebno pereče. Z velikim zadovoljenjem je naša javnost nedavno sprejela na znanje, koliko razumevanja kaže za naše ceste pokrovitelj ljubljanskega cestnega kongresa Nj. Vis. knez namestnik Pavle. To je razumevanje moža, ki zna preценiti nacionalni pomen našega severozapadnega državnega ozemlja, preko katerega se najkultnejšemu delu Evrope odpira dostop v Jugoslavijo. Danes ko smo postali neposredni sosedji Nemčije, katere velika notranja propaganda se bo v priključeni Avstriji zlasti tudi uveljavljala z modernimi cestnimi deli, je modernizacija cestnega omrežja v dravski banovini še posebej prestižno vprašanje dr-

DR. HODŽEV ODGOVOR HLINKI

Jutri bo v Bratislavi predsednik češkoslovaške vlade reagiral na Hlinkovo separatistično akcijo

Praga, 4. junija. h. Jutri bo v Bratislavi kongres Hlinkove stranke, na katerem bodo proslavili 20-letnico, odkar so Masaryk in zastopniki ameriških Slovkov dne 5. junija 1918 podpisali znano pittedbursko pogodbo. Hlinkova stranka bo na kongresu predložila svoj zakonski načrt o avtonomiji Slovaške, ki ga je pripravila za prihodnje zasedanje parlamenta. Avtonomija naj bi obsegala vse slovaško ozemlje. Uradni jezik naj bi bil izključno slovaški. Avtonomni deželni zbor naj bi imel privilegij zakonodajne zbornice. Po belgijskem vzorcu naj bi se organizirala tudi armada, tako, da bi bili na Slovaškem samo slovaški polki s slovaškim poveljevalnim jezikom in izključno slovaškimi poveljniki. V pristojnost osrednje češkoslovaške vlade naj bi spadala samo zunanja politika, promet in carine, vse drugo pa naj bi se prepustilo avtonomni upravi, predvsem zlasti finance in prosveta.

Kot protutež proti separatistični akciji Hlinkove stranke bo imel ministrski predsednik dr. Hodža 6. junija v Bratislavi na manifestacijskem zborovanju vseh slovaških koalicijskih strank, torej ne samo agrarne stranke, temveč tudi socialno-demokratske in meščanskih strank, ki so zastopane v vladni koaliciji, velik govor. Hlinka govori namreč samo v imenu manjšine Slovkov, dočim predstavljajo večino koalicijske stranke.

Jutranji organ socialno-demokratske stranke »Pravo Lidu« objavlja danes razgovor s pravosodnim ministrom. Slovkom dr. Dererjem o avtonomističnih zahtevah Hlinkove stranke. Dr. Derer je dejal med drugim: Znano mi je, da bo Hlinkova stranka jutri proslavila v Bratislavi 20 obletnico pittedburske pogodbe in da bo ob tej priliki manifestirala za avtonomijo, za katero se bori Hlinka. Smo v demokratski državi. Vlada ne preprečuje nobenemu državljanu in tudi ne nobenim skupinam, da izjavijo svoje politično mišljenje. Toda to, kar zahteva Hlinkova stranka, nikakor ni zahteva večine slovaškega naroda ter je napakno, ako ta stranka nastopa v imenu Slovkov in kot edini glasnik Slovkov. Večina naroda stoji za konstruktivnimi strankami češkoslovaške enotnosti. Kar se tiče pittedburske pogodbe, je bila njena vsebina spričeti od nas vseh. Mi se razlikujemo samo v tolmačenju te pogodbe. Pittedburska pogodba se more razlagati v korist češkoslovaške države, toda kdor hoče, jo more tolmačiti tudi proti edinstvu države v to svrhu, da se ruši moč države. Večina Slovkov vidi v tej pogodbi instrument za ojačanje enotnosti. V tem smislu so vse češkoslovaške vlade delale v duhu pittedburske pogodbe ter spravile to pogodbo tudi v življenje, tako da je večji del njene vsebine že ustvarjen.

Nov Priceov razgovor

London, 4. junija. o. Znan angleški novinar Ward Price je objavil danes v »Daily Mailu« intervju s češkoslovaškim ministrom predsednikom dr. Hodžo, ki mu je med drugim izjavil:

Sestali smo se s sudetskimi prvaki in se pogajali z njimi. Stvar je na dobri poti. Ne pretiravam in raje povem manj, vendar pa lahko rečem, da zaupamo v bodočnost. S Henleinom sem se sestel že 23. maja.

Na Priceovo vprašanje, kaj bo, če bodo pogajanja ostala na mrtvi točki in ali bi se potem sudetsko-nemško vprašanje obravnavalo na kakem mednarodnem forumu, je dr. Hodža dejal: Mnogo bolj bi bilo, če bi se to vprašanje smatralo za češkoslovaško notranjepolitično stvar. Jaz sam lahko docela nepristransko sodelujem pri ureditvi češko-nemškega spora, ker dobro poznam manjšinsko življenje. Z dobro voljo je mogoče rešiti vsa težka vprašanja.

žave in problem nacionalne samoza-vesti.

Ko se bo torej v zvezi s programom o uporabi sredstev iz novega investicijskega posojila in v zvezi z organizacijo cestnih fondov odločilo o izgraditvi jugoslovenskih cest, je treba ne le s stališča ožjih gospodarskih in prometnih interesov dravske banovine, temveč še posebej s stališča državnega interesa zahtevati, da se prvenstveno in takoj prične velikopotezna izgraditev modernih cestnih zvez od italijanske in nemške meje po naših najlepših in najvažnejših krajih napram jugovzhodu države in da se nemudoma postavi na dnevni red tudi pričetek dela na cesti k našemu morju.

Cestna razstava na velesejmu nudi podučno sliko, kako drugod z vsemi sredstvi moderne tehnike gradijo ceste. Statistike kažejo, v kako naglem tempu se izvršujejo enkrat postavljeni programi. Mi smo tu dosedaj pravi primitivci. Bilo je nekaj zaletov, ali bolje rečeno, poskusov modernizacije cest pri n.s. Toda če bi se nadaljevala metoda, ki smo je dosedaj bili vajeni v finančnem in tehničnem pogledu, potem seveda ne bi moglo biti govora, da bi v doglednem času dobili dobro cestno omrežje. Že smo zopet tudi letos mnogo zamudili. Poletje je tu in vse je ostalo pri starem. Iskreno želimo, da besede, ki jih bomo čuli na cestnem kongresu, čim preje postanejo — kocka in beton.

Ze v zadnjih 5 dneh je bilo odpuščenih nad 49.000 rezervistov iz vojaške službe. Vobče se na Češkoslovaškem ni izvršila nikak mobilizacija civilnega prebivalstva. Vlada bo poskrbela, da se bodo vsi izredni vojaški ukrepi naglo likvidirali. Sudetskimi kmetom, ki so bili po zadnjih vojaških ukrepih kakorkoli oškodovani, bo izplačana primerna odškodnina.

Na vprašanje, ali je narodnostni statut že gotov, je dr. Hodža pokazal Priceu sešitek kakšnih 40 do 50 s strojem pisanih strani in dejal, da je to narodnostni statut. Price ga je tedaj vprašal, ali se bo statut nanašal tudi na Slovake? Dr. Hodža mu je odgovoril, da Slovaki ne spadajo med narodne manjšine. V ostalem je izrazil nado, da se bodo v kratkem pričela pogajanja tudi z zastopniki madžarske in poljske manjšine in da se bo na osnovi doseženih rezultatov tudi njihov položaj bistveno popravil. Tako bo narodnostni problem na Češkoslovaškem rešen.

Dr. Hodža je nato govoril še o nekaterih zunanje-političnih stvareh. Poudaril je, da se mora češkoslovaška zunanja politika nasloniti na prijateljske odnose z Nemčijo in Italijo, ne da bi se opustila dosedanja češkoslovaška prijateljstva, zlasti pa ne prijateljski odnosi s Francijo in Britanijo.

Ameriški Slovaki za republiko

Praga, 4. junija. b. »Slovensky hlas« objavlja razgovor svojega poročevalca z vojsko delegacije ameriških Slovkov dr. Hletkom, ki je izjavil med drugim: One slovaške duhovnike v Ameriki, ki so proti češkoslovaški republiki, lahko prestejemo na preste ene roke. Lahko izjavim, da so ameriški Slovaki za republiko, toda velika večina med njimi obenem tudi za slovaško avtonomijo v državnem okviru. Po obisku Slovaške se bomo spet vrnili v Prago, da tolmačimo na mednarodnih mestih stališče naših rojakov in upamo, da se nam bo tedaj posrečilo pridobiti vladne kroge za našo stvar.

Kundt o dosedanjih pogajanjih

Praga, 4. junija. b. V listu »Rundschau« objavlja posl. Kundt, ki se je tudi sam udeleževal doslej pogajanj z dr. Hodžo, članek, v katerem zavzema kritično stališče k vprašanju narodnostnega statuta. K izjavam ministrskega predsednika dr. Hodže v madžarskem dnevniku »Posti Hirlap« pripominja Kundt med drugim: Niti Henleinu niti nam ni bil predložen narodnostni statut, niti v celoti niti v odlomkih. Nasprotno sem menila, da narodnostni statut sploh še ni izgotovljen. Vlada ima kvečjemu na razpolago zbirko materiala, ki se je nabral iz izkušnjih posameznih njenih sodelavcev v konkretnih vprašanjih, kakor na primer v jezikovnem, šolskem in uradniškem vprašanju. Ker pa gre za osnovno spremembo vsega dosedanjega pravnega reda v državi in popolno upravo reorganizacijo, kar bi končno edino lahko dovedlo do one mirne ureditve vprašanja ki bi bila za nas sprejemljiva in za mir v srednji Evropi potrebna, nam vlada tega svojega materiala sploh ni predložila v razgovor.

Naši razgovori se torej še vedno sučejo okoli vprašanja iskanja osnove za konkretna pogajanja. Sudetska stranka se nikakor ne poteguje za kak statut ali posebne privilegije za sudetske Nemce, temveč hoče povsem novo pravno ureditev države na tezi popolne enakopravnosti v skladu z zahtevami, ki so bile postavljene v Karlovih Varih, torej obsežno ustavno reformo, ki se z navadnim statutom nikdar ne da rešiti. Vsaka druga rešitev bi bila samo slepilo, ki bi vprašanja prav tako ne rešila kakor ga na primer nista tako zvani nemški aktivizem ali manjšinski sporazum z dne 18. februarja lanskega leta.

Končno izraža posl. Kundt svoje dvome, da bi glede na sedanje razpoloženje češkoslovaške javnosti odgovorni češkoslovaški krogi sploh bili naklonjeni taki odločitvi.

Prihodnji teden važni Hodževi razgovori

Praga, 4. junija. h. Po sporočilu od merodajne strani bo imel ministrski predsednik dr. Hodža prihodnji teden razgovore z zastopniki vseh narodnostnih skupin in političnih strank o vprašanju narodnostne politike. K razgovorom bo povabljen tudi zastopnik nemške socialno-demokratske stranke. Načrt narodnostnega statuta, kakor tudi načrt o novi ureditvi jezikovnega vprašanja, sta že pripravljena ter vsebujeta celokupni material, ki se tiče narodnostnega vprašanja na Češkoslovaškem. Definitivna redakcija, zlasti izrazite politični deli načrta, bodo ostali še odprti, da se da vsem narodnostnim možnost, da zavzamejo stališče, preden bo končno javno besedilo vladnega zakonskega načrta predloženo parlamentu.

Delni odpust rezervistov

Praga, 4. junija. AA. Havas: Vlada je sklenila, da ostanejo v veljavi odloki vojnega ministra z dne 21. maja, vendar pa bodo nekateri rezervisti poslali domov, da bi lahko opravili svoje poljedelsko delo.

Znaki popuščanja napetosti

Pariz, 4. junija. h. Zunanji minister Bonnet bo kljub popuščanju v napetosti v mednarodnem položaju ostal preko binkoštnih praznikov v Parizu, da bo vedno na razpolago. Da je v resnici popustila napetost, se vidi tudi iz tega, da sta tako angleški poslanik v Parizu, kakor tudi francoski poslanik v Londonu za binkošne praznike nastopila krajši dopust. Zunanji minister Bon-

net je danes skupno kosil s češkoslovaškim poslanikom Osuskim ter se je ob tej priliki z njim razgovarjal o splošnem položaju v Evropi. Dalje je sprejel predsednika zunanje komisije zbornice, poslanca Mistlerja, s katerim je razpravljao o napadnih časopisnih poročilih glede njegovega ekspezeja pred zunanjo komisijo, ki so povzročila ostre napade v nemških listih.

Rumunsko priznanje dr. Krofti

Bukarešta, 4. junija. br. Rumunska akademija znanosti je v znak priznanja za uspešno prizadevanje za ohranitev mira iz volila češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Kamila Krofto za svojega častnega člana.

Manjšinski kongres v Stockholmu

Stockholm, 4. januarja. b. V avgustu bo tu zasedal letošnji manjšinski kongres, za katerega so že sedaj v teku priprave, ki jih vodi danski Nemec pastor Schmidt.

Po Bonnetovem ekspezeju Italijanska vlada še nadalje rezervirana

Pariz, 4. junija. b. Po poročilih, ki so jih tukašnji listi objavili o izmenjavi misli med zunanjim ministrom Bonnetom in posameznimi člani zunanje-politične komisije parlamenta, je mogoče ugotoviti naslednje podrobnosti o pariški presoji poslednjih dogodkov.

Listi z zadovoljstvom podčrtavajo Bonnetove izjave o razveseljivi popustitvi napetost v češkoslovaškem vprašanju, kar vzbuja nade v končni sporazum. Glede odnošev med Francijo in Italijo se na splošno ugotavlja, da je v pogajanjih po Mussolinijevem genovskem govoru nastal zastoj, da pa ni nobene bistvene ovire za njih obnovo. Zelo ugodno je vplivala vest, da je ruski komisar za zunanje zadeve že vnaprej odobril pogajanja med Francijo in Italijo in da Ciano milanski govor položaja ni poslabšal. Glede francosko-poljskih odnošev je bil Bonnet bolj rezerviran, pač pa je z zadovoljstvom ugotovil naraščajoče sodelovanje med Francijo in Anglijo, ki se posebno lepo razvija tudi na vojaškem področju. Stiki med general-

Današnja številka »Jutra« obsega 26 strani.

Zaradi binkoštnih praznikov bo izšla običajna ponedeljska številka izjemoma šele v torek, prihodnja redna številka »Jutra« pa v sredo zjutraj.

★

Prihodnji terek je bil določen kot zadnji dan, ko se nam morajo poslati naloge za naše srednješolsko nagradno tekmovanje. Prejeli smo celo vrsto prisenj, naj ta rok za par dni podaljšamo, ker je bil pouk na srednjih šolah končan šele včeraj, pa so se morali skoraj vsi dijakci ves pretekli teden še pridno učiti za šolo, tako da se niso mogli s potrebno zbranostjo posvetiti sestavi nagradne naloge.

Ker upoštevamo upravičenost izražanih nam želj, smo rok za nagradne naloge res podaljšali za par dni. Zadnji dan, to pa nepreklicno, je sedaj

PONEDELJEK, 13. T. M.

Naloge, ki do tega dne ne bodo v naših rokah, pri razdelitvi nagrad ne bodo mogle priti v poštev.

»JUTRO«

Nova Hullova izjava

Pripravljenost Amerike za obnovo mednarodne solidarnosti

New York, 4. junija. w. Zunanji minister Hull je imel na zborovanju odvetniške zbornice velik govor, v katerem se je dotaknil mednarodnega položaja in naglasil nujno potrebo obnove stabilnega mednarodnega pravnega reda. Spričo sedanjega svetovnega položaja mora velik narod, kakor je ameriški, postopati previdno in ravna samo pametno, če skrbi za svojo obrambo. Stalen in trajen mir je mogoče le tedaj, če se zopet ustvari splošen mednarodno priznani pravni red s skupnim in odločnim prizadevanjem po dosegi resničnega mednarodnega sodelovanja. Za obnovo mednarodne solidarnosti je po njegovem mnenju potreben skupen napor. Kar se tiče Amerike, je pripravljena: 1. da se priključi prizadevanju drugih narodov po

dosegi zdravega, konstruktivnega mednarodnega gospodarskega sodelovanja; 2. sodelovati skupno z drugimi narodi za omejitve in postopno znižanje oboroževanja; 3. nadaljevati delo, ki se je pred dvema generacijama pričelo v Haagu za humanizacijo vojn in 4. s praktičnimi ukrepi podpirati uveljavljanje teh načel, če jih sprejmejo brez zahrbtnih misli tudi drugi veliki narodi. Kar se tiče trenutnega mednarodnega položaja, je Hull naglasil, da ne deli mnenja tistih, ki mislijo, da se je treba danes otresati prevzetih obveznosti in da ni treba držati dane besede. Prepričan je tudi o netočnosti doktrine, da so oboroženi konflikti neizogibni. Po njegovem mnenju ni ničesar, kar se ne bi dalo rešiti z mirolojubnimi sredstvi.

Kitajska protiofenziva

Cela japonska divizija obkoljena — Novi važni kitajski uspehi

Sanghaj, 4. junija. o. Kitajski obroč okrog Dojharove divizije se vedno bolj zožuje. Kakor poročajo iz Hankova, se je divizija, ki je sploščala štela 30.000 mož, v zadnjih borbah skrilila še na 23.000. Poleg tega so jo Kitajci razpršili, tako da med posameznimi njenimi oddelki ni več nobene zveze. Že v prvih borbah, ko se je divizija pojavila pred Langfengom, je bilo ubitih okrog 400 Japoncev. Nato je sevevno od lungfajške proge v hudih borbah padlo še nadaljnjih 3.000 mož. Kitajska vojska je sedaj obkolila nekatere izmed razpršenih ostanov divizije. Južno od Langfenga je obkoljenih okrog 7.000 Japoncev, severovzhodno od mesta okrog 6.000, nekaj tisoč jih je obkoljenih na področju med Langfengom in Kajfengom, 2.000 pa na levem obročju Rumene reke. Japonci morajo ostanke divizije prekrbovati z živžem in strelivom s pomočjo letal. Tri japonske divizije, ki so jim bile poslane na pomoč in so obkoljele po 100 in več kilometrov daleč od njih, so se vedno niso premaknile. Ponekod so se morali ti japonski oddelki celo umakniti zaradi silnega kitajskega pritiska.

Kitajska vojska je prešla v ofenzivo tudi v zapadnem Santungu in pritiska sedaj proti železniški progi Tiencin — Pukov. King-siang je tam v eredišču velike bitke. V severnem Kiangsuju so Kitajci blizu mesta Hajčova z nemadnim napadom prišli Japonce, da so se umaknili s svojih postojank in beže sedaj proti severu.

London, 4. junija. br. Danes dopoldne je 30 japonskih bombnikov priletelo nad Kanton in polnih 35 minut metalo bombe na mesto in sicer ne na vojaške objekte, mar-

več predvsem na prometna središča in na bloke stanovanjskih hiš. Spričo hudega ognja protiletalskih topov in po prihodu kitajskih lovcev so se japonski bombniki umaknili. Reuterjev dopisnik, ki je le slučajno odnesel zdravo kožo, je bil priča, kako je ena bomba vrgla 30 ljudi v zrak, 40 pa jih je dobesedno raztrgala na koščke. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo pri današnjem bombardiranju ubitih v Kantonu 750 ljudi, 1.350 pa več ali manj hudo ranjenih, računajo pa, da je pod ruševinami še več sto mrtvih, tako da bo skupno število smrtnih žrtev znašalo najbrže nad 1.000. Celi bloki hiš so porušeni in kaže mesto, ki je bilo doslej že desetkrat hudo bombardirano, sliko strašnega razdejavanja. V ostalem je po poročilu Reuterjevega dopisnika današnji letalski napad dokazal, da je protiletalska obramba v Kantonu zelo napredovala.

Vrednost oglosov v dnevnikih najbolje presodite po številu malih oglosov. — Današnje »Jutro« ima

516

malih oglosov. Enkratni poizkus s malim oglosom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Končno pravi glasilo nadškofa Sarica: »V kolikor je potreben enoten nastop vseh katoličanov za zaščito katoliških kulturnih dobrin in interesov katoliške cerkve, je za tak nastop dovolj širok okvir v organizaciji Katoliške akcije, ki je nepolitična in nestrankarska. Katoličani kot posamezniki imajo državljiensko pravico tudi do posvetnega političnega delovanja. Cerkev kot taka in katoličanstvo kot versko-kulturna celota pa se ne vmešavata v politiko in strankarstvo. Politične stranke ne morejo biti nikoli poklicne predstavnice verske misli in verskih interesov. Zato je brezpredmetna vsaka razprava o posebnih katoliških stranki.«

List nadalje razmotriva židovsko udelež-

Prof. Dr. J. K. Kohnen

Knjigarni Vasić je v umetniškem paviljonu pripravila veliko razstavo otroških in mladinskih knjig. Na razstavi so zbrane vse knjige v srbohrvaščini, kar jih je v prometu, poleg tega pa tudi vse najboljše mladinske knjige iz svetovne književnosti. Na razstavi sodeluje okrog 60 domačih in tujih založnikov. Vsaka država ima svoj poseben razstavljeni prostor.

Ljubljana, 4. junija.
Ob 17. je bila policijska uprava obveščena, da leži v hribu tik ob Večni poti nad posestvom Herzmanskega mrtev neki možič. Našla sta ga dva fantka, ki sta

je ugovorila da se je neznane obesil na tanko vrvi na bližnje bukev. Vrv pa ni zdržala teže in je zato truplo obležalo kraj drevesa. Pri mrtvecu so našli leglo timacijo na ime Franc Kač, roj. 14. II. 1836, policijski agent v pokopu, poročen in oče dveh otrok, stanujoč v Štrekljevi ul. 7. Zapustil je pismo, v katerem prosi ženo in otroke, naj mu oproste, češ da je šel v smrt zaradi neozdravljive živčne bolezni. Kač je bil zaradi tega tudi pred leti upokojen. Na odredbo komisije so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Kristofu.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Zjutraj po večini jasno, v alpskih predelih ponekod megla. Čez dan bo po vsej državi nekoliko oblačno. Verjetno je, da bodo po nekaterih krajih tudi krajsji nalivi, posebno v gorskih predelih in na jugu. Noči hladne, čez dan pa še dosti tople.

Zagrebska: Oblačno, v gorskih krajih deževno, temperature nekoliko nižje.

Dunajska: Pretežno jasno, porast temperature, v ponedeljek brzokone porast oblačnosti, soparno, ponekod neviht.

Beograd, 4. junia. o. Finančno ministvo je poslalo banknim upravam upozorenje o obćinskih finacnah. V njej posebej opozarja naj ne dopuste, da bi se v obćinskih proračunih neracionalno obremenjevala domaća proizvodnja, predvsem pa polfabrikati, pogonska in pomožna proizvodnja sredstva ter surovine. Prav tako se z obćinskimi trošarinami v bodoće ne smejo obremeniti življenjske potrebščine, tranzitno blago in monopolski predmeti. Vobće se ne smejo dovoliti nikake nove samoupravne davštine, ki bi škodovala interesom prebivalstva ali državne blagaine.

Beograd, 4. juna, p. V prvi polovici julia se prično v Pragi pogajanja za izpolnitev sedanjega trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Čehoslovaško ter za reorganizacijo našega izvoza v CSR. Čehoslovaki se v zadnjem času posebno zanimajo za našo pecivo. Oh te prilike se bo skušalo urediti tudi vypraznevanje žel. klirinških terjatev. ki znašajo nad 140 milijonov Kč. Terjate naj bi se kompenzirale s povečanjem našega izvoza.

Beograd, 4. juna, p. V torek odpotuje
 u Atene naša trgovinska delegacija pod
 vodstvom načelnika za zvanje trgovino
 dr. Save Obradovića. Delegacija ima nalo-
 go skleniti z zastopniki grške vlade novo
 trgovinsko pogodbo. Dosedanja pogodba je
 bila podaljšana do 1. julija.

Beograd, 4. junija. p. Na prošnjo Jugoslovensko-bolgarske lige v Beogradu, ki priredi velik izlet v Bolgarijo, je min. predsedstvo odobrilo vsem članom lige, ki so državni uradniki, dopust za čas od 10. do 14. t. m.

Za ameriske brezposlene
Washington, 4. junija. br. Senat je danes odobril s 60 glasovi proti 10 zakonski predlog, s katerim se določa 3.723 milijonov dolarjev, skoraj 150 milijard dinarjev, za podporo nezaposlenim industrijskim delavcem. Senat je od reprezentantne zbornice sprejeti kredit povzkal za 600 milijonov.

Pariz, 4. junija. br. V ubožnici nekega pariškega predmestja je danes umrl v starosti 88 let Avgust Baron, izumitelj zvočnega filma. Njegova iznajdba je mnogim prinesla bogastvo, sam pa je živel in umrl v največjem ubožstvu.

Beograd, 4. júnija. p. Opoldne so bili končani razgovori med delegati naše in francoske vlade o trgovinskih odnosih med obema državama. Zaključne seje sta se udeležila tudi trgovinski minister dr. Milan Vrbanić in francoski poslanik Brugere. Na seji je bil redigiran poseben protokol in je bila francoski delegaciji podeljena spomenica o zahtevah naših izvoznikov. Na osnovi rezultatov pravkar zaključenih razgovorov se bodo v Parizu v kratkem pričela uradna pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo.

Ijni rezultati trgovinskega zamenjave v prvih 4 mesecih tekočnega leta. Iz njih je razvidno, da se je stanje znatno izboljšalo. Tako so razne jugoslovenske proizvode (sadje, fižol, živila, les itd.) dodeljeni dopolnilni kontingenti, predvidene pa so tudi mnoge olajšave za francoski uvoz. Na drugi strani je mešana komisija določila zadovoljive pogoje za trgovinske zveze med obema državama. Predlagala je tudi ustanovitev francosko-jugoslovenske kmetijske zbornice, ki bi omogočila zainteresiranim krogom obeh držav boljše medsebojno poznavanje gospodarskega ustroja. Obe delegaciji sta mogli narediti načrt programa, ki bi odgovarjal željam francoske in jugoslovenske vlade in ki bi izboljšal medsebojne gospodarske razmere.

Beograd, 4. jun. AA. Napredovali so: Na drz. srednji tehnični šoli v Ljubljani v 4/2 prof. Miroslav Šubic, v 5. pol. skupino prof. Ivan Planina in inž. Roman Pregelj, v 6. pol. skupino prof. Pavle Urankar; na drz. trgovski akademiji v Mariboru za predmetnega učitelja v 5. pol. skupini Rudolf Rakuš, na drz. srednji tehnični šoli v Ljubljani za strokovnega učitelja 7. pol. skupine Josip Merdin, na državnem orešnjevin zavodu za žensk. domačo obrt s Ljubljani za strokovno

pol. skupino prof. Vasiljević, na drž. dvorazredni trg. šoli v Celju v 6. pol. skupino prof. [Mihael] Primec in Konrad Lenat, na drž. [srednji] tehniški šoli v Ljubljani v 7. pol. skupino prof. Janko Jurančič, na drž. trgovsko akademijo v Ljubljani v 7. pol. skupino prof. dr. Josip Mihelak in na drž. trgovsko akademijo v Mariboru v 6. pol. skupino prof. [Jozef] Silje. — Upokojena je bila učiteljica Mercedes Jegličeva iz Ljubljane.

Pri predložitvi mariborske mestne policije je napredoval Fran Caimko v 6. pol. skupino. — Upokojena je poštna kontrolorica Marija Hočevarjeva v Ljubljani — Zavišaja kmetijskega pristava v 7. položajni skupini je napredoval Ivan Krajnc pri kmetijski kontrolni postaji v Ljubljani.

Ljubljanske šole v Napoleonovi Iliriji

Zanimiv odlomek iz zgodovine našega obrtnega šolstva

O binkošnih leta 1809. so prišli Francozi tretjič na Kranjsko ter niso štiri leta več zapustili dežele. Z oktobrskim mirom v Schönbrunnu leta 1809. je pripadla Kranjska z Gorjško in Trstom in Gorenjo Korosko z delom Trške francoski provinciji Iliriji, h kateri je spadala še Istria, Hrvatska do Drave in Dalmacije. Ljubljana je bilo glavno mesto. Ostalo je tako do oktobra leta 1813. Ob prihodu Francozov je bilo v Ljubljani šest nižjih šol: normalna, dve trivijalni (kmetijski) šoli, ena pri Sv. Petru, druga v Trnovem in tri dekliške šole, notranja in zunanja v uršulinskem samostanu in dekliška šola pri Sv. Petru. Zaradi prvih homatij so v Ljubljani in na deželi vse šole prenehale in so se zopet začele v jeseni leta 1809., ko so bili upori po deželi zadušeni. Na vseh šolah je stari avstrijski učni načrt ostal do 8. novembra 1810., samo naziv nižjih šol se je izpremenil v »primarne (začetne) šole«.

S prenosno šol leta 1810. so v slovenskih krajih uvedli slovenski jezik v vse nižje šole in v nižje razrede srednjih šol. Z odlokom generalnega guvernerja z dne 4. julija 1811. je bila izvršena končna preureditev vsega šolstva Ilirije. Šole so se delile v primarne in centralne šole, gimnazije in liceje. V vsaki občini bi imela biti primarna šola za dečke, v vsakem kantonskem glavnem kraju primarna šola za deklice. Vsak direktor gimnazije, ki naj bi jih bilo v Iliriji 25, je bil obenem nadzornik primarnih šol svojega okraja.

Poleg vseh drugih šol pa sta bili kot dopolnitve novega načrta javnega izobraževanja ustanovljeni leta 1810. dve šoli za umetnost in obrt (école d'arts et métiers), ena v Ljubljani, druga v Zadru.

Tako je Ljubljana dobila obrtno učilišče, na kakršno je potem v Avstriji čakala še 80 let.

Pri reformi šolstva je sodeloval tudi gimnazijski učitelj Valentin Vodnik, ki so ga postavili za direktorja na tri razrede skrajne gimnazije in s tem obenem za nadzornika primarnih šol in vrhu tega za direktorja umetnostne in obrtne šole. Ker je prejšnji direktor normalne Eggenberger resigniral na službovanje pod Francozi in se je izselil, je bilo Vodniku poverjeno tudi vodstvo primarnih šol, ki pa je bilo častno mesto brez plače.

Ze leta 1811. se je Vodnik vrnil na svoje mesto kot učitelj II. humanističnega razreda, obdržal pa je vodstvo primarnih šol in umetnostne in obrtne šole.

O ustanovitvi ljubljanske umetnostno-obrtno šole smo imeli lastnorčno pisano poročilo Valentina Vodnika na organizatorja prošta Josipa Alojzija Jüsteta z dne 26. aprila 1814.

Poročilo je bilo v spisih Ilirske dvorne organizacijske komisije (Saurau-Aichelburgsche Akten), fasc. I, k št. 297. arhiv notr. min. na Dunaju. Ti spisi so zgoreli pri požaru justične palače dne 25. julija 1927. Prepis poročila ima univ. prof. v Ljubljani dr. Janko Polec, ki mi je ljubizno dovolil, da ga tudi v odlomkih objavljam.

Odluk o ustanovitvi se je glasil:

Arrêté.

Nous Ménéchal d'Empire, gouverneur général des Provinces illyriennes vu notre arrêté organique du 4 juillet dernier avons arrêté et arrêtons:

Srebrni jubilej šole na Polšniku

Polšnik, 4. junija

Na Binkošni ponedeljek letos bo polšniška šola proslavila svoj srebrni jubilej. K tej slavnosti se bodo zbrali vsi, ki so kdaj delovali na tej šoli — za napredek in srečno budočnost Polšnika. Posebno se veselimo snidenja s prvim rednim učiteljem Jožefom Odlasekom, ki je tu deloval leta 1904-1905 in z g. Vekoslavom Lilič, ki je po odhodu župnika g. Globelnika prevzel vso skrb za zgradbo današnje jubilarne,

V EN KRATEK UTRIP SRCA JE STRNJENO VSE

Prapor polšniške šole, ki so ga izdelali po načrtu prof. Ksenije Prunkove.

naše šole, ter v njej zastavljal kot prvi upravitelj marljive roke in zvesto srce. Preveč bi bilo naštevati vse vzgojitelje, ki so Polšniku v prid delovali. Mnogo jih je. Tu so pustili svoje najboljše moči, svojo najlepšo mladost. Polšnik jim izreka svojo zahvalo in jih vabi na proslavo srebrnega jubileja one šole, v kateri so se trudili, da izoblikujejo mlade Polšničane v dobre ljudi in zveste državljane.

Šola-jubilantka pa se spominja tudi vseh številnih svojih učencev, ki so razkropile ni vsepovsod. Brez dvoma jim bo srebrni jubilej šole v Polšniku vzbudil najlepša čustva na mlade dni, ki so jih preživljali v tem lepem kotičku Zasavja. Vsak se rad spominja svojega rojstnega kraja in onih šolskih klopi, na katerih je drgnil svoje prvo krilce ali hlače.

Art. 1er. Les écoles d'arts et métiers à Laibach se composeront d'un directeur et de trois instituteurs.

Art. 2me. Le Professeur Vodnik est nommé directeur des écoles d'arts et métiers.

Art. 3me. Sont nommés instituteurs des écoles d'arts et métiers les sieurs;

Prager Ignace, dans l'art de la maçonnerie;

Höss Pierre, dans l'art de la menuiserie;

Bach Mathias, dans l'art de la ferronnerie.

Art. 4me. L'intendant général des finances est chargé de la exécution du présent arrêté.

Fait au Palais du Gouvernement à Laibach le 5 novembre 1810.

Obrtna šola je bila razdeljena na tri oddelke, v zidarsko, mizarsko in ključavničarsko šolo. Vsak oddelkec je imel svojega mojstra-učitelja. Vodnik je poučeval zgodovino in zemljepis in neobvezno laščino, verouk in risanje pa so se učenci učili v mestni primarni šoli. Od strokovnih učiteljev je bil le učitelj zidarstva Ljubljčan, učitelj ključavničarstva pa je bil Čeh z Moravskega. Šola je obiskovalo 5 zidarskih, 7 mizarskih in 8 ključavničarskih učencev. Ustanovitev šole je stala 1327 frankov. Vodnik je imel kot direktor plačo 600 frankov, strokovni učitelji pa po 400 do 500 frankov.

Učitelj zidarstva je bil Ignacij Prager, pravilno Progar ki je bil rojen l. 1762. kot sin deželnega stavbenika Lovrenca P. Obe je imel hišo na Sv. Petra cesti št. 9 (sedaj 14) in v Florjanski ulici št. 146. (sedaj 21). Ignac Progar je postal stavbenik in je dobil l. 1794. ljubljansko meščanstvo in je bil za časa Francozov arhitekte de la ville — mestni stavbni mojster — zelo pogosto omenjen v spisih, mestnega arhiva.

Ker so bile l. 1811 znatno skrajšane plače vodje in tudi razni materialni izdatki za šolo je bila obrtna šola, ki se je pričela meseca decembra l. 1810. prenehala že s koncem avgusta l. 1811. Vodnik poroča: ... za zavod je vendar škoda, ker je začel obetati tako številnišji dotok učencev kakor tudi dober vpliv na občo blaginjo, in je, ker ni bilo rokodelske trdote napoti, privabljal siromaš-

nejši sloj mladine, da bi si mogli kmalu pridobiti samozaslužni kruh. Šolska izredna dela nekaterih mizarskih in ključavničarskih izdelkov dokazuje inventar: 2 majhni ključavnice za omare 3 fros c, 16 železnih okenskih kljuk 4 fros 80 c, 6 ključev za ključavnice 1 fros 80 c, 1 posteljno ogrodje 7 fros 75 c, 3 pručke iz trdega lesa po 2 fros c 7 fros 74 c, 6 desk iz orehovine po 1 fros c 1 fros. — Prodano: 1 pljuvalnik iz trdega lesa 2 fros, 1 pručka iz mehkega lesa 50 c, 1 ravnilo 30 c, 13 1/2 desk jolke in smreke 11 fros 63 c, 7 desk iz trdega lesa po 1 fros 7 c, 2 c, slabi deski 1 fros 29 c, 1 hrastov podboj 6 fros 20 c, 1 pljuvalnik iz mehkega lesa 64 c, 1 skobelnik 31 fros 02 c.

Francozi so nadalje za pospeševanje obrti v novi provinciji ustanovili za Ljubco 100 prostih mest na višji šoli za umetnost in obrt v mestu Châlons sur Marne. Na predbožni dan leta 1810. je prišlo tja prvih 68 hrvatskih 8 do 14-letnih dečkov na dovoljena prosta mesta in so bili prav slovesno sprejeti. Ker so po zlomu francoske oblasti prenehale ugodnosti za ilirske dečke, ki svojih umetno-obrtnih študij na tej šoli niso mogli dokončati, nam v njihovem poznejšem vplivu na našo obrt in industrijo ni nič znanega.

Dir. Josip Reischer

Treznostni teden zaključen

Ob zaključku je bila sprejeta resolucija o ukrepih za zatiranje pijančevanja

Ljubljana, 4. junija

Zdravniška, pedagoška, gospodarska in družinska sekcija, ki so zasedale med treznostnim tednom po Sloveniji, naglašajo ob njegovem zaključku sledeča dejstva:

1. Življenjska statistika nam prepričevalno dokazuje, da je vpliv alkoholizma na ljudsko zdravje v Sloveniji poguben. Alkoholizem izpodreja naše narodno telo, kajti visoka umrljivost v vinorodnih okrajih v zvezi z nazadovanjem rojstev v vseh okrajih in mestih grozi bodočnosti slovenskega rodu;

2. Škoda, ki jo dela alkoholizem na slovenskem potomstvu je tako, da ji moramo posvečati največjo pozornost;

3. Življenjska bilanca Slovenije bi bila pozitivna, če bi ne bilo pogubnega vpliva alkoholizma;

4. negativni znaki v duševnem in telesnem razvoju ter rasti mladine se opažajo v največji meri tam, kjer je možnost vpliva alkohola na mladino največja. To nam z neovrgljivimi stvarnimi dokazi potrjuje ugotovitve dosedanjega raziskovanja razširjenosti in vpliva alkohola na mladino, ki je v Sloveniji ogromen;

5. alkoholizem s svojimi zemlji posledicami tako duši šolo, da ta pod njegovim bremenom vidno hira;

6. alkoholizem je najbolj razširjen tam, kjer so socialne razmere najslabše, zato je treba družinam omogočiti njih postaneke in obetati, treba je urediti gospodarske razmere tako, da si bodo mladi ljudje mogli pravočasno ustanovljati družine in priti do solidnega življenja, da se bodo mogli starši posvečati še čemu drugemu, ne pa samo skrbi za vsakdanji kruh. Le na ta način bo mogoče pripraviti plodna tla za razumevanje treznostnih načel;

7. gospodarska politika ni usmerjena tako, da bi se vse naše prirodno bogastvo izkoristilo v zdravje in napredek naroda, da bi se dvignila njegova življenjska moč in narodna zavest;

8. delu za istreženje slovenskega naroda se posveča še vedno premalo pozornosti in brige tako od javne kakor zasebne strani.

V zvezi s tem je bila sprejeta od vseh sodelujočih korporacij v treznostnem tednu sledeča:

RESOLUCIJA

1. Vpliv alkohola na duševno in telesno zdravje slovenskega ljudstva je treba čim preje in temeljito raziskati;

2. posebno pozornost je treba posvetiti slovenski mladini od splošnega do polnoletnosti;

3. rodno je treba pred alkoholizmom zaščititi;

4. potrebna je gospodarska in socialna prenova v taki meri, da bo delo za treznost in odстранjevanje pogubnih vplivov alkoholizma sploh mogoče;

5. to delo naj prevzame Liga proti alkoholizmu;

6. Ligi proti alkoholizmu morajo v smislu gornjih točk posvetiti vso pozornost ter duhovno in stvarno naklonjenost vsi, ki so kakorkoli dolžni ali voljni sodelovati za treznost slovenskega naroda;

7. podrobni načrt in program dela za praktično reševanje vseh teh vprašanj naj izdela Liga proti alkoholizmu;

8. njene zahteve in nasveti naj se brez pogoja upoštevajo.

Pripravljalni odbor Lige proti alkoholizmu.

Zlata poroka

Kranj, 4. junija

V nedeljo sta praznovala v Straziču pri Kranju v krogu številnih sinov, hčera, vnakov in vnukin, zlato poroko zakonca Miha in Franja Bajželj. Jubilar Miha Bajželj se je rodil l. 1859. v Straziču, kjer se je že

3. rodbino je treba pred alkoholizmom zaščititi;

4. potrebna je gospodarska in socialna prenova v taki meri, da bo delo za treznost in odстранjevanje pogubnih vplivov alkoholizma sploh mogoče;

5. to delo naj prevzame Liga proti alkoholizmu;

6. Ligi proti alkoholizmu morajo v smislu gornjih točk posvetiti vso pozornost ter duhovno in stvarno naklonjenost vsi, ki so kakorkoli dolžni ali voljni sodelovati za treznost slovenskega naroda;

7. podrobni načrt in program dela za praktično reševanje vseh teh vprašanj naj izdela Liga proti alkoholizmu;

8. njene zahteve in nasveti naj se brez pogoja upoštevajo.

Pripravljalni odbor Lige proti alkoholizmu.

Zlata poroka

Kranj, 4. junija

V nedeljo sta praznovala v Straziču pri Kranju v krogu številnih sinov, hčera, vnakov in vnukin, zlato poroko zakonca Miha in Franja Bajželj. Jubilar Miha Bajželj se je rodil l. 1859. v Straziču, kjer se je že

Pri tiskarstvu znani in ugledni Hočevarjevi bili služita dve sestri Urška in Zefka Turk, doma iz sosednje Trnave. Obe sta pri hiši že od mladih let. Urška je prišla k njej pred 51. Zefka pa pred 50 leti. Ostali sta potem ves čas nepretrgoma naprej pri še polkovnemu gospodarju Antonu Hočevarju, sedaj pri njegovem sinu, posestniku in gostničarju Ivanu Hočevarju. Razume se, da sta postali nepogrešljivi del rodbine in da ju za takšni smatrajo le Hočevarji, temveč tudi vsi vaščani in še ljudje daleč naokrog, ki ju poznajo. S srcem sta navezani na vse članke rodbine, ti pa na njo, saj sta vse negovali še kot dojenčka.

Kljub svoji polstoletni službi, ki na velikem posestvu, združenem s gostilno, pač ni vedno lahka, sta Urška in Zefka še obe dobro pri močeh in pri zdravju. Da bi ostali taki še dolgo, dolgo vrsto let, jima prav od srca želijo vsi, ki ju poznajo.

se proga odcepi za Bakar. Iz Bakra so ugodne zveze po suhem in po morju za Sušak in ostalo Primorje. Okolica Bakra nudi celo vrsto prijetnih isaleto.

Tritedenska kolonija otrok je predvidena od 29. junija do 20. julija za deklice in od 4. do 25. avgusta za dečke, cena je določena za prehrano, nadzorstvo, pouk v plavanju in takse na din 420 brez vožnje. Vožnja iz Maribora do Bakra in nazaj stane din 66 od otroka za skupine podmladka, za odrasle člane pa po 8 dnevnem bivanju din 132. Stiranajst dnevna kolonija otrok

je predvidena od 21. julija do 4. avgusta in cena določena na din 350 z vožnjo vred do Bakra. Skupine otrok, ki pridejo v dom kot ekskurzije le za nekaj dni, dobe v domu vso oskrbo za dnevno ceno din 15.

V kolikor je še v domu prostora, ga morejo izkoristiti tudi odrasli člani, za katere znaša dnevna oskrbna din 30 brez takse. (Enkratna banovinska taksa din 4.50 in kopalnica taksa dnevno din 2).

Prijave sprejema in vse informacije daje Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru, Gregorčičeva ul. 26.

Jadran vabi svoje mlade stražarje

Prijetne počitnice v domu mariborskega oblastnega odbora Jadranske straže v Bakru

Jadranska straža posveča zadnja leta posebno pozornost graditvi lastnih domov ob našem morju. Svoje ideologije širi med najširšimi plastmi naroda, a se zaveda, da lahko narodu vcepi pomorsko zavest za poslanstvo Jugoslavije na morju le s tem, da pridobi za to veliko idejo v prvi vrsti mladino. Svoje podmladke je organizirala po vseh šolah domovine, potem pa se je zavzela za ustanovitev lastnih domov, ki so v prvi vrsti namenjeni mladini. V naši banovini je šolska mladina organizirana v posebni sekciji podmladka Jadranske straže pri banski upravi v Ljubljani.

V Sloveniji delujeta oblastna odbora v Ljubljani in Mariboru, ki nudita svojem podmladku vsako leto počitnice ob morju. Oblastni odbor JS v Ljubljani zbira in upravlja že leta sredstva za gradnjo lastnega doma v kaštelanskem zalivu. Iz teh sredstev daje oblastni odbor primerne podpore za letovanje podmladka na morju. Oblastni odbor JS v Mariboru pa je dal svoji mladini na razpolago v prijetnem pomorskem mestecu Bakru lasten dom, po-

svoen spominu viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

Uprava doma JS v Bakru sprejme vsako leto do 300 otrok v tritedensko ali 14-dnevno kolonijo. Mladina najde tam najlepše razvedrilo pri kopanju, sončenju, tolovadbi in družabnih igrah pod nadzorstvom strokovnih nadzornikov. A ne le mladina tudi članstvo JS se vsako leto v večjem številu zateka v ta dom, kjer najde prijeten oddih in okrepitev. Z mesecem junijem se tudi letos že odpre za lepi dom in vabi spet podmladkarje kakor tudi odrasle v svoje okolišje, kjer bodo vsi našli zavetje in potreben odmor.

V domu je električna razsvetljava, dobra in zdrava pitna voda iz mestnega vodovoda, za razvedrilo skrb radio in biljard, mladina pa se zabava z raznimi igrami. Kopalnice je tik izpod doma udobno zavarovano. Dom ima tudi lastne čolne. Iz vsega področja Slovenije so vsaki dan ugodne zveze s potnišniki kakor tudi z brzovlaki; iz Zagreba do Bakra vozi direktni voz tako, da ni treba prestopati v Škrljevem, kjer

Nega je odločilna za lepoto vsake žene!

ELIDA IDEAL KREMA

... zaradi vsebine hama melisa posebno učinkovita

umrla pred dvema letoma. Otroke sta vzgojila res krščansko v nacionalnem duhu, tako da sta danes lahko ponosna nanje, ker jima delajo samo čast kot ugledni in napredni možje in žene.

Ob zlatem jubileju poroke sta oba zakonca še vedno izredno čista in zdrava, dasiravno šteje ženin že 79. nevesta pa 74 let. Seveda jim tudi mi pristočno čestitamo in jima iz vsega srca želimo, da bi še vrsto let s ponosom zrla na sadove svoje neumorne delavnosti.

Bodoče matere morajo skrbeti, da se zognjejo vsaki lenivosti prebavil, posebno zapeki z uporabo naravne »Franz-Josefove« grencice. — »Franz-Josefova« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ost. reg. št. br. 15. 483/35

Redek jubilej

Iz Gomilkega v Savinjski dolini nam pišejo:

Pri nas imamo letos jubilej, ki se menda ne bo svečano praznoval, ki je pa tako svojevrsten in tako redki, da je zlasti v današnjih časih vreden, da se zanj izve tudi drugod. Iz njega se vidi, koliko stare in lepe domačnosti je ostalo v naših krajih še tudi v sedanjih nemirnih in hitro se spreobračajočih časih.

Pri tukajšnji znani in ugledni Hočevarjevi bili služita dve sestri Urška in Zefka Turk, doma iz sosednje Trnave. Obe sta pri hiši že od mladih let. Urška je prišla k njej pred 51. Zefka pa pred 50 leti. Ostali sta potem ves čas nepretrgoma naprej pri še polkovnemu gospodarju Antonu Hočevarju, sedaj pri njegovem sinu, posestniku in gostničarju Ivanu Hočevarju. Razume se, da sta postali nepogrešljivi del rodbine in da ju za takšni smatrajo le Hočevarji, temveč tudi vsi vaščani in še ljudje daleč naokrog, ki ju poznajo. S srcem sta navezani na vse članke rodbine, ti pa na njo, saj sta vse negovali še kot dojenčka.

Kljub svoji polstoletni službi, ki na velikem posestvu, združenem s gostilno, pač ni vedno lahka, sta Urška in Zefka še obe dobro pri močeh in pri zdravju. Da bi ostali taki še dolgo, dolgo vrsto let, jima prav od srca želijo vsi, ki ju poznajo.

Smrtna nesreča pri delu

Jesenice, 4. junija

Danes dopoldne se je v tovarni KID pripetila nesreča, pri kateri je izgubil življenje Valentin Polka iz Hrušice, premikalec tovarniškega železnice. Hotel je odpeti nekaj vozov, a je s peto običajni med dvema tračnicama. Strojevodja je vlak sicer takoj ustavil, a je bilo že prepozno. Kolesje je zgrabilo nesrečnega premikaleca ter ga tako hudo poškodovalo, da je kmalu izdihnil. Krivda te hude nesreče ne zadene nikogar; do katastrofe je prišlo po usodnem naključju. To je ugotovila tudi komisija, ki je prišla takoj na kraj nesreče.

Valentin Polka je bil star 34 let, v sedanjih službi je bil komaj pol leta, prej pa je več let zelo vestno opravljal službo premikaleca na jeseniškem kolodvoru. Prijubljen je bil pri predstojnikih in tovariših. Po očetovi želji so prenesli Valentinovo truplo na dom v Hrušico. Valentin Polka se je zelo veselil izleta, katerega je nameraval prirediti v društvu sodelavcev na binkoštni ponedeljek, kruta usoda pa je hotela, da bo naš na ta praznik legel v prerani grob. Naj mu bo blag spomin, žalujočim pa iskreno sožalje!

Stoletnica rojstva pesnika Antona Umeke-Okiškega

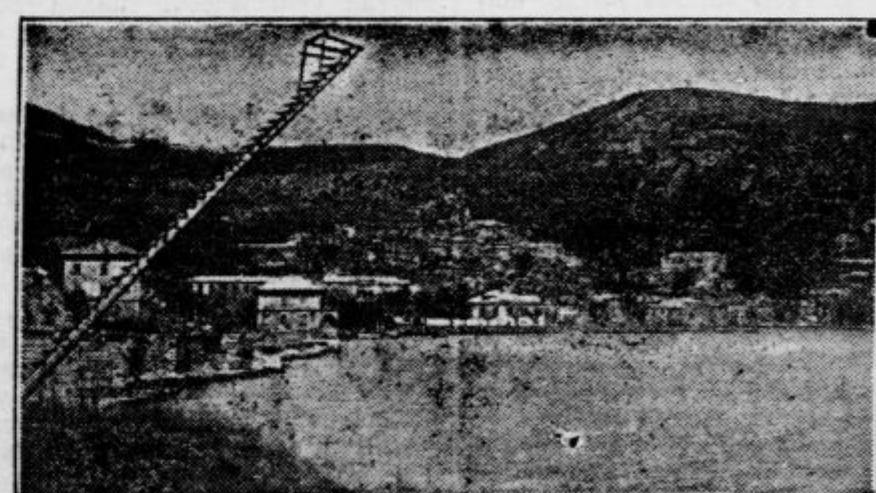
Letos dne 12. junija mine 100 let, odkar se je rodil na Okiču pri Boštanju ob Savi pesnik in pisatelj Anton Umeke. Po končani gimnaziji v Ljubljani je študiral na Dunaju jezikoslovje in je l. 1866 nastopil profesorsko službo na gimnaziji v Celovcu. Za kot dijak se je oglasil v Bleiweisovih Novicah in v Jeranovi Zgodnji danici, v Celovcu pa je stopil v krog sotrudnikov Janežičevega Glasnika. Ko je l. 1863 prenehal Glasnik izhajati, je prevzel Umeke uredništvo novega slovenskega glasila Besednik. Urednik mu je bil le tri leta, zakaj že leta 1871 je ugrabila smrt moža, starega komaj 33 let. L. 1863 je objavil samostojni večji pesniški del: »Slovenska blagovestnika sv. Ciril in Metode« in »Abuna Solimana, spev, v katerem je proslavil delovanje slovenskega misijonarja Ign. Knobeleharja. Posebno zbirko svojih »Pisem« je izdal l. 1865 v Celovcu.

Za prireditve proslave pesnikove stoletnice se je osnoval v Boštanju krajevni odbor, ki mu načeluje boštanski župan g. Franc Dobovšek, člani pa so gg. Alojzij in Franc Drnelj, župnik Rakovec, šol. upravitelj Fakin, iz Ljubljane pa gg. ravnatelj Božo Račič in prosv. inspektor v p. Jos. Wester.

Proslava, s katero bo združeno odkritje spominske plošče na domači hiši na Okiču, se bo vršila v nedeljo, dne 31. julija t. l., ko bo obenem cerkveno proščenje pri Sv. Ani na Okiču.

Za Vaše TREPALNICE Arcancil

Res, za Vaše trepalnice je bil pravkar izdelan nov izdelek, ki izpolnjuje vse obljube, ki so vam bile doslej dane. Lahko se uporabljata in čudovito polepša trepalnice. Ker njegove sestavine ne vsebujejo mila, v nasprotju s vsemi izdelki po starem načinu, se v resnici ne lepi in ne lomljuje. Ker je neraztopljiv, kljubuje doletu tudi solzam. ARCANIL obstoji v 6 različnih vrstah in prilagajajoč se barvnih odtenkih. Za ženske, ki šele samo podaljšati, utrditi in svetli svoje trepalnice, ne da bi jih tudi črnila, je bila ustvarjena posebna kakovost: ARCANIL-SANCOLOR. Poskusi ARCANIL se kar jutri jutraj, same se boste prepričale o njegovih resnično presenetljivih prednostih in niti niti ne boste marale uporabljati katerega drugega izdelka. ARCANIL se prodaja povsod, in sicer stane veliki model 48 Din, manjši model 32 Din in reklamni savilek 18 Din. Zapomnite si novo navodilo na lepoto: ZA VAŠE TREPALNICE... ARCANIL. Ljudem Šolha, Raspoložljiva D. I., Zagreb, Jelačićev trg 1.

se proga odcepi za Bakar. Iz Bakra so ugodne zveze po suhem in po morju za Sušak in ostalo Primorje. Okolica Bakra nudi celo vrsto prijetnih isaleto.

Tritedenska kolonija otrok je predvidena od 29. junija do 20. julija za deklice in od 4. do 25. avgusta za dečke, cena je določena za prehrano, nadzorstvo, pouk v plavanju in takse na din 420 brez vožnje. Vožnja iz Maribora do Bakra in nazaj stane din 66 od otroka za skupine podmladka, za odrasle člane pa po 8 dnevnem bivanju din 132. Stiranajst dnevna kolonija otrok

je predvidena od 21. julija do 4. avgusta in cena določena na din 350 z vožnjo vred do Bakra. Skupine otrok, ki pridejo v dom kot ekskurzije le za nekaj dni, dobe v domu vso oskrbo za dnevno ceno din 15.

V kolikor je še v domu prostora, ga morejo izkoristiti tudi odrasli člani, za katere znaša dnevna oskrbna din 30 brez takse. (Enkratna banovinska taksa din 4.50 in kopalnica taksa dnevno din 2).

Prijave sprejema in vse informacije daje Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru, Gregorčičeva ul. 26.

Gospodarstvo

Anketa o našem kmetijstvu

Na zadnjem zasedanju banskega sveta so za mesec april napovedali temeljito anketo, ki naj bi ugotovila današnje stanje našega kmetijstva, preiskala vzroke njegove zaostalosti in določila smernice za povzdigo te, še vedno glavne gospodarske panoge v naši banovini. Z več kakor enomesečno zamudo se je to posvetovanje v preteklih dneh izvedlo. Prav potrebna in lepa je bila zamisel takšnega posveta; toda sedaj, ko je za nami, moramo žal ugotoviti, da nas je glede načina izvedbe kakor tudi glede svoje strokovne vsebine razočarala.

Vse posvetovanje je bilo razdeljeno na pet različnih sekcij, ki so zasedale istočasno. Kdor pozna pestro raznoščnost stroja naše kmetije, je žalostno gledal ob isti uri kopico nad vse važnih referatov, udeležiti pa se je mogel le enega. Tej nerodni organizaciji ankete je pripisati tudi bore počelo udeležbo pri večini teh referatov. Tako važno posvetovanje se ne da deliti na odseke, ki zborujejo istočasno, temveč je treba razširiti dobo posvetovanja na teden ali celo dva, da je dana možnost vsakemu interesu, da prispeva iz svojih izkušenj k izboljšanju našega kmetijskega stroja. Udeleženci so dobili mimo tega referate šele tik pred vsakodnevni posvetovanji in samo za tisti dan. Mnogo, da pretežni del dnevnega reda je izpolnilo čitanje teh referatov, ki bi lahko povsem izostalo, če bi dobili zainteresirani referate vsaj štirinajst dni pred posvetovanjem. Tako bi bila anketa res zaslužila svoje ime, zdaj pa je žal bila bolj podobna pouč. tečaju kakor posvetovanju, ki bi naj bil njen glavni namen. Referati so bili raznošeni v jako pičnem številu, mnogi predavatelji slabi govorniki in predavalnice slabo akustične. Tako na primer eden glavnih pionirjev našega sadjarstva g. Huncik se ni mogel udeležiti debate, ker ni bilo več nobenega izvoza referata zanj, referatovim izvajanjem pa zaradi naglušnosti ni mogel dosledno slediti. Se zanimivejša je okolnost, da so posamezni referenti — da se omejimo na najvažnejši pododsek, poljedelstvo — sestavili svoje referate o sedanjem stanju po dvomilijardnih uradnih podatkih in začrtali na tej podlagi že vnaprej smernice za bodočnost. Ker je čitanje referatov trajalo ure, se je pododsekov predsednik naravnost otepal številnih strokovnjakov, ki so hoteli prinesiti svoj, iz dolgoletnih izkušenj izvirajoč obolov za izboljšanje našega kmetijstva. Vsa anketa je sličila na kis zasedanje banskega sveta, kjer se postavijo banški svetniki že pred gotova dejstva.

Kar se tiče strokovne vsebine, moramo pribiti, da nas referati niso zadovoljili tako glede ocenitve današnjega položaja našega kmeta, še manj pa glede ukrepov, ki naj bi jih podvzeli za povzdigo te važne panoge našega narodnega gospodarstva. Vsa razmišljanja o današnjem stanju našega kmetijstva so opirala na zelo trdnjo podlago: na našo statistiko, ki je žalostno poglavje in že tolikokrat grajana nedostatek našega gospodarstva. Osnova naše kmetijske statisti-

ke so vsakoletna poročila sreskih kmetijskih referatov o stanju kmetijstva v njihovem srezu. Potrebne številke jim približa občina, ki bi naj na terenu samem izvršila dejanski popis vseh kmetijskih kultur. Današnje velike občine pa tega dela nikakor ne morejo izvršiti, ker jim primanjkuje moči za to. Vseh dvajset let naše nove države premetavajo, deloma zvišujejo, deloma znižujejo razne postavke v stari avstrijski statistiki, ki pa je bila prav tako pomanjkljiva. Pomislimo pa, kako so se spremenile razmere v teku četrtega stoletja, kolikor so te statistike že stare. Splošno je prepričanje med kmetijskimi strokovnjaki, da je vsako posvetovanje vse dotlej hudo dvomljivo, dokler ne bomo dobili kolikor toliko zanesljive kmetijske statistike. Malodušje pri tem jadrkuje, kdaj pa jo bomo dobili in kdo jo bo napravil. Vendar sodimo, da je mogoče z malo dobre volje napraviti v teku enega leta statistiko, ki bo do devetdeset odstotkov zanesljiva, če se izvede popis kmetijskih kultur po vaseh in se poveri s tem delom brihtnejši kmečki človek, ki pozna vse parcele svojih sovaščanov. Tako bi dobili temeljite statistiko, ki bi jo mogli potem isti kmečki zapisovalci z lahkoto vsako leto po dejanskem stanju korigirati. Šele tako bi dobili nekakšno inventuro našega kmetijskega gospodarstva, ki je nujno potrebna za postavitev diagnoze in izbiro pravega leka za zdravje našega kmetijstva.

Se eno žalostno okolnost moramo ugotoviti: Naši vodilni kmetijski strokovnjaki po večini nimajo nikakšne zveze z napredkom v drugih državah. Naravnost smatromo skromne so nabave strokovne literature celo pri centrali — banški upravi —, da kar lepo molčimo o strokovni knjižnici sreskih kmetijskih referatov, ko bi mogli nesti vse strokovne publikacije, ki so jih dobili v zadnjih letih, kar v robcu.

Morda zares dobro zamišljena anketa ne bo mogla roditi primernih sadov, ker se je vsililo vse delo — po načelu nekakega vistsmeritve — od zgoraj navzdol, namesto da bi skušali vsi prizadeji z združenimi močmi dognati dejansko stanje našega kmetijstva po skrbni predprilavi in s sodelovanjem tistih, ki sami najbolj vedo, kje jih čevlji žuli, to je naših kmetov. Ker pravi, da danes nimamo v Sloveniji le lepega števila izobraženih kmetov, ki poznajo do podrobnosti vse križe, hiše in potrebe svojih sobratov, ta si zapina oči. Na te pionirje našega kmetijstva moramo nasloniti naše poizvedovalno in statistično delo, pa bomo kmalu izvzili iz današnjih neveseljen razmer. Kmetijski strokovnjaki pa naj bodo našemu kmetu svetovalci, ne pa po veljiki.

Anketa je napravila celo skladovnico referatov — nad tistem tipkanji strani jasno je, da se v kratkem poročilu ne moremo niti v izvlečku, kaj že podrobneje ukvarjati z njihovimi izjavami. Čujemo pa, da bodo izšli izsledki te kmetijske ankete v posebni knjigi, zato se bomo mogli še povrniti na vsa važna vprašanja.

K pomanjkanju sladkorja

Te dni smo obirno poročali o ukrepu jugoslovenskih sladkornih tvornic, ki so sklenile, da prodajajo trgovcem kristalni sladkor le tedaj, če trgovci kupi enako količino sladkorja v kockah. Navedli smo tudi podatke, iz katerih je razvidno, da nam bo letos do nove kampanje primanjloval sladkorja, ker so sladkorne tvornice v zadnjih letih tako zelo omejile pridelovanje sladkorne pese, da je v sladkorni kampanji 1937-38 padla produkcija na 3300 vagonov, s starimi zalagami pa smo imeli v početku potrošnega leta 1937-38 na razpolago le 7300 vagonov, medtem ko znaša letošnja potrošnja, če vzamemo za merilo lanskega konsuma, okrog 7600 vagonov. Letos pa bo potrošnja najbrž še večja. Iz vsega tega smo sklepali, da bomo morali do nove kampanje uvoziti iz inozemstva še več sto vagonov sladkorja.

Sedaj objavlja Zveza sladkornih tvornic pojasnilo, ki pravi med drugim naslednje: Glede na vesti o težkočah pri oskrbi naše države s sladkorjem je treba upoštevati naslednja dejstva: Zaloge domačih tvornic so znašale na dan 1. junija 2400 vagonov, od tega je bilo 50% kristalnega sladkorja. Namen omejitve pri prodaji kristalnega sladkorja je edino ta, da bo kristalni sladkor, cetudi v omejeni količini, na razpolago do nove kampanje, zlasti pa da ga ne bi pokupilo nekaj ljudi v spekulativne svrhe.

Nadalje zatrjuje Zveza sladkornih tvornic, da bo do konca avgusta od razpolož-

ljive količine porabljenih okrog 1826 vagonov, tako da bodo zaloge 1. septembra znašale kakih 400 do 500 vagonov. Če bi prišel novi sladkor na trg kakor druga leta šele ob koncu oktobra, tedaj ta količina gotovo ne bi bila zadostna, kajti v dveh mesecih od 1. septembra do konca oktobra bi potrebovali preko 1800 vagonov, na razpolago pa bi bilo le 400 do 500 vagonov. Savez sladkornih tvornic pa zatrjuje, da bo letos lahko že ob koncu avgusta pričel z izdelovanjem sladkorja, tako da bo v začetku septembra že na razpolago novi sladkor v zadostnih količinah. Zato smatra, da ni razloga za vznemirjenje zaradi pomanjkanja sladkorja.

Gibanje kilirinskih računov

Izkaz Narodne banke o stanju kilirinskih računov na dan 31. maja zaznamuje v zadnji četrtini maja zmanjšanje salda naših kilirinskih terjatev na starem kilirinskem računu v Italiji za 0,3 na 19,1 milijona lir in zmanjšanje na novem dinarskem kilirinskem računu za 0,9 na 126,4 milijona din, tako da se je saldo na obeh računih zmanjšalo za 1,6 milijona din. Dne 3. junija je Narodna banka izplačala kilirinske nakaznice do številke 13.754 od 8. februarja t. l.

Saldo naših terjatev v kiliringu z Nemčijo se je v zadnji četrtini maja pomnožil zmanjšal za 0,60 na 9,18 milijona mark. Prav tako je nadoval saldo naših terjatev v Poljski za 0,3 na 11,3 milijona din, povečal pa se je saldo naših terjatev

v Belgiji za 0,5 na 1,3 milijona din, medtem ko je saldo naših kilirinskih terjatev v Turčiji ostal skoro nespremenjen na višini 12,4 milijona din.

Med pasivnimi kiliringi izkazuje kilirinski račun s Češkoslovaško povečanje salda našega dolga za 1,5 na 135,5 milijona Kč. Tudi naš kilirinski dolg v Madžarski je narasel, in sicer za 1,5 na 39,9 milijona din. Precej pa se je zmanjšal saldo našega dolga v Romuniji, namreč za 3,3 na 7,1 milijona din. Zmanjšanje beleži tudi saldo našega dolga v Belgiji za 0,13 na 2,89 milijona belg, medtem ko je naš kilirinski dolg v Švici ostal na skoro nespremenjeni višini 2,73 milijona švicarskih frankov.

Gospodarske vesti

== Anglija je odpovedala trgovinsko pogodbo Nemčiji. Po informacijah »Daily Telegraph« je Anglija odpovedala trgovinsko in plačilno pogodbo z Nemčijo, in sicer za 30. junij. Odpoved bo v prihodnjih dneh oficijelno objavljena. Kot vzrok za odpoved pogodbe navajajo stališče Nemčije, ki zatrjuje, da ne more ugoditi zahtevi Anglije glede anuitetne službe bivših avstrijskih posejil. Anglija zahteva za avstrijska posejila enak režim kakor velja za nemško Dawesovo in Youngovo pogodbo.

== Narodna banka ne bo otvorila podružnice v Slavonskem Brodu. Lani je Narodna banka sklenila, da ustanovi v Slavonskem Brodu svojo podružnico in zgradi tam palačo. Kupila je tudi že zemljišče na Jelčičevem trgu. Sedaj poročajo, da je Narodna banka svojo namero opustila in da bo zemljišče prodala poštnemu ministru, ki bo tam zgradilo poštno postlojpo.

== Prijavljati se za Kongresno izlete. Za ponedeljek 13. junija je organiziral potovalni odsek celo vrsto ekskurzij in izletov v najlepše in najbolj zanimive kraje Slovenije. Vsi ti izleti so dobro organizirani, da bodo izletnikom nudili za majhen denar obilo zanimivosti in prijetnosti. Zato je tudi veliko zanimanje za te izlete. Kakor pa je že navada, vsi s prijavi oddajo do zadnjega, nekateri se mislijo udeležiti kongresa, ne da bi se prej prijavili. Toda prijavitelj se je treba, ker samo na podlagi pravočasnih prijav se morejo vsi izleti pravilno razporediti in v vsakem oziru dobro pripraviti. Zato prijavitelje se kongresnemu odboru! Zadnji rok je 8. junij. S tem je rok poljudšan do skrajne možnosti. Znak neprevičnosti bi bil, če bi kdo zamudil še ta rok.

== Iz trgovinskega registra. Vpisali sta se nastopal tvrdid: »Jugospedica, družba

s a. s. v. Mariboru (navrševanje prenosov in vseh spedijskih poslov; osnovna glavica 100.000 din; poslovođa Ivan Lah, posestnik in trgovec v Mariboru); »Mšičević Franc, spedijsko podjetje Maribor«. — Nakupovalna družba z o. z. v Kočevju se je razdružila in prešla v likvidacijo. — Na izrednem običnem zboru tvrdke »Arbora, lesne trgovske in industrijske d. d. v Ljubljani v likvidaciji, je bilo sklenjeno, da se zniža delniška glavica od 3 na 1,8 milijona din. — Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani je bil vpisan kot član upravnega sveta g. Jostp Windischer, industrijec v Novem mestu.

== Imenovani likvidatorji Mešine hranilnice v Kočevju sklicujejo na osnovi čl. 58. uredb o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov za 23. junij ob 9. uri v poslovnih prostorih hranilnice zbor upnikov Mešine hranilnice v Kočevju v likvidaciji. Na dnevnem redu tega zbora je volitev treh likvidatorjev po upnikih v smislu čl. 5. pravilnika.

== Novost v knjigovodstvu. Anton Znidaršič: Reforme knjigovodstva in pisarniške opreme. Avtor je izumil poseben način kontrole dvostavnega knjigovodstva, s čimer se daje v najkrajšem času preprečiti pogoške, ki se rade pojavljajo pri knjigobah. Ta način kontrole opisuje v svoji knjigi. Na koncu opisa kontrole ter knjigovodske forme dodaja avtor še opis nekaterih svojih malih izumov, kakor nove forme ameriškega dnevnika, omarice za odlaganje map za korespondenco itd. Knjiga se dobi proti predplačilu 330 din pri Dragi Černjavi, knjigovodji, Ljubljana, Slajmerjeva ulica 1.

Borze

DEVIZE

Curib, Beograd 10, Pariz 12,19, London 21,7250, New York 439, Bruselj 74,3250, Milan 23,10, Amsterdam 242,35, Berlin 176,25, Dunaj 41, Stockholm 112, Oslo 109,1750, Kopenhavn 97, Praga 15,25, Varšava 82,50, Budimpešta 86, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

ŠITO

+ Chicago, 4. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 70,625, za sept. 71,50, za dec. 73,50; korusa: za julij 57,375.

Blagovna tržišča

BOMBAY

+ Liverpool, 3. junija. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za junij 4,82 (prej. dan 4,26), za avg. 4,97 (4,32), za nov. 4,47 (4,42). + New York, 3. junija. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za junij 8,00 (7,81), za okt. 8,06 (7,89).

Pred odkritjem spomenika

kralju Zedinitelju

Sv. Trojica v Slov. gorah, 4. junija. Bliža se dan, ki bo pokazal, da smo Trojčani in okoličani zavedni rojaki in zvesti svoj domovini in kralju. Dne 19. t. m. bomo odkrili spomenik kralju Zedinitelju v našem trgu. Prepričani smo, da nas bo pogled na kip našega blagopokojnega kralja, ki izraža milino, globoko ganil. Naše misli bodo hitele v oni čas, ko je še bil blagi, z ljudstvom vedno v ozkih stikih in vedno prijazen vladar živ med nami. Pokazati bomo, da duh velikega pokojnika še živi med nami in nas vodi, da globoko čutimo ono, za čimer je stremel blagopokojni kralj Aleksander I.

Uprava naše čete je sklenila, da bo v okviru proslave odkritja spomenika tudi javni telovadni nastop. Priprave so v teku. Prepričani smo, da bo ta nastop tudi pokazal, da je zvišena sokolska misel že močno zasidrana na našem podeželju.

Spomenik bo v ponos Slovenskih gor. Hvala za darove vsem dobrotnikom! Od

K proslavi 20 letnice

Jugoslavije v Mariboru

Odbor za prireditev proslave nam je poslal: 75 let bo minilo, odkar so se tisoči sešli na Mariborskem polju in na prvem slovenskem taboru obljubili zvestobo svojemu narodu.

70 let bo minilo, odkar so bile v Mariboru zapisane in objavljene programatične besede, da je bodočnost Slovencev tam, kamor tečejo slovenske vode Mura, Drava, Sava.

60 let bo minilo, odkar so Slovenci politično osvojili mariborski državnozbornski volilni okraj, katerega severna meja je bila v bistvu enaka današnji jugoslovensko-nemški državni meji.

50 let bo minilo, odkar so občine v severnih Slovenskih gorah izvolile za častnega

občana djakovskega vladiko. Strossmayerja v priznanje njegovih zaslug za Jugoslavo.

40 let je minilo, odkar je z bojem za slovensko celjsko gimnazijo stopilo vprašanje naše narodnosti v središče avstrijske politike in postalo eno izmed prvenstvenih državnih avstrijskih vprašanj.

30 let bo minilo, odkar se je narodnostni boj ob Muri in Dravi razvil v boj za življenje ali smrt.

20 let mineva, odkar so enotni Slovenci v Pomurju in v Podravju zmagovalno zaključili zgodovinsko dobo narodnostnih bojev z združitvijo s Hrvati in Srbi v Jugoslavijo.

Jugoslovenski Maribor je nasel iz predvojnega slovenskega ter v narodni državi

nadaljeval s pospešenimi koraki dobo povojnega. Bilanco svojega povojnega dela in razvoja bo Maribor podal s proslavo 20-letnice Jugoslavije. Na veliki razstavi bo od 6. do 15. avgusta podal prosvetni in kulturni razvoj v letih 1918. do 1938. in na narodnem taboru 14. avgusta bo izpovedal narodno in državno zavest severne Slovenije.

Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru vabi vse, katerim je Maribor pri srcu, k sodelovanju, da bo razstava čim popolnejša in tabor vreden prednikov pred desetletji. Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru prosi vse organizacije in ustanove, da ustrežejo prošnji, katere je v okrožnicah na nje že naslovil in katere se bo.

Kakor pred desetletji bodi tudi danes smotir nas vseh: Trdna meja-varna domovina!

Obsodba ciganske

vlomilske družbe

Maribor, 4. junija.

Ciganska roparska, vlomilska in tatilska družba, ki je dobro organizirana preko poletnih mesecev leta 1937 strahovala naše Prekmurje in je v tem času izvršila nič manj kakor 51 vlomov in tatvin v Salovcih, Puconcih, Adrijancih, Petrovcih, Fokovcih, Filkovcih, Murski Soboti, Razkrižju in Krizevcih, se je Morala danes zagovarjati pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Ta topla je vršila svoje pohode tudi onstran meje na madžarski in avstrijski strani. Tamkaj je izropala razne trgovine, potem pa se je vračala nazaj preko meje. Tolpa je bila oborožena pri svojih pohodih s samokresi in karabinkami ter je dajala mnogo opravka našim granicarjem, s katerimi se je čestokrat spoprijela in je prišlo tudi do pravega bitke. Cigani so imeli svojo izhodno točko v Vanci vasi in Kustanovcih, od koder so se podajali na svoje zločinske pohode. Cigani so kradli prav vse, kar jim je prišlo pod roke, in računajo, da znaša škoda, ki jo trpijo oškodovanci preko 150.000 dinarjev. Kakor je preiskava dognala, so cigani večji del svojega plena vnovčili, jestvine in druge predmete pa so spravili v svoja taborišča, kjer so orožniki tudi našli veliko zalogo ukradenih predmetov. Toda ciganska tolpa ni izvršila samo navadnih tatvin in vlomov, marveč so se izkazali tudi kot pravi roparji, ki so na cestah napadali posamezne osebe, ki so se pešale z dvokolesom. V dveh slučajih so cigani s samokresom v rokah prišli kmetu, da jim izročijo dvokolesa, denar in vse predmete, ki so jih imeli pri sebi. Cigansko tolpo je tvorilo 12 članov v starosti 16 do 38 let in je pri zločinih sodelovalo pet mladoletnikov v starosti 16 do 18 let. Ko so orožniki vso cigansko družbo aretirali in zasedli, je večina članov, zlasti mladi, svoje grehe priznala, dočim so izkušeni starejši cigani priznali le to, kar so jim mogli striktno dokazati. Značilno je, da cigani priznajo le manjše tatvine, dočim o velikih vlomih in tatvinah zlasti o roparskih napadih nikoli nečesar vedeti, kljub temu da so nekateri vse grehe dokazali. Tudi pri današnjem razpravi so cigani priznali le grehe, ki so v primeri s državnimi pohodi malenkostni.

Razprava je trajala polnih pet ur in bo sodba razglašena šele v sredo 8. junija ob 11.

Klub »Metla«

Kovanci gospoda Drete

Gospod Drete je bil danes hudo natakmen. Ko ga je stric Matije srečal, mu je potožil: »Včeraj sem dobil svoj penzion. Malo je, — komaj 504 dinarjev dobivam. — pa še ta denar so mi plačali v samih kovancih. Toliko jih je, da si bom vse žepe potrgal. Dali so mi desetdinarskih srebrnikov še enkrat toliko kakor dvajsetdinarskih, novcev po 2 dinarja še enkrat toliko kakor srebrnikov po 10 dinarjev in novcev po 1 dinar še enkrat toliko kakor novcev po 2 dinarja.«

»Tole bo pa nekaj za naše Metlarje, da bodo uganili, koliko je bilo vsakih novcev,« si je rekel stric Matije, šel v uradništvo in jedmo zapisal podatke gospoda Drete. No, in zdaj uganite, koliko novcev je res bilo. Težavno ne bo. Rešitve pa pošljite do petka na dopisnici na uradništvo »Jutra«. V kotu naj bo pripis »Uganka kluba Metle«. Med reševalce bo stric Matije razdelil spet nekaj lepih knjižnih nagrad.

Obleke

gospe Kozamurnikove

Ker gre za obleke, je razumljivo, da je bilo največ rešitev od Metlaric, žal pa jih je bilo do sedaj nepravilnih. Bluze in krila se lahko kombinirajo 6 krat 8, torej 48 krat. K vsaki izmed teh kombinacij pa lahko pride pet plaščev. Tako je vsega mogoče 6x8x5 kombinacij, torej 240. Umočevali smo tudi rešitve, ki so navedle 288 kombinacij, ker je praktično mogoče tudi to, da ne vzame gospe Kozamurnikova plašča s seboj, kar da spet 48 kombinacij k prejšnjim 240.

Med reševalce je razdelil stric Matije 8 knjižnih nagrad, in sicer dobe:

Bojan Vandro, Ljubljana, Cesta 29, oktobra 9., roman »Tigrovi zobci«.

Pavla Turkova, Kamnik, Smodnišnica, »Roman treh src«.

Franc Štorek, Trst, Via Rigutti 5, roman »Blagajna velikega vojvode«.

Inca Komef, Solkan, Via Bta. Trapani 50, roman »Belfegor«.

D. Dolezal, Kranj, Helldor Chromy, Studenec, p. Stična, Ernest Renčelj, Orlek 21 pri Sežani in Vida Jesih, Ljubljana. Koristi 18-1 pa dobe po eno knjigo revije »Življenje in svete«.

Smrtonosna stava

V madžarski opbeli Mor je kmet Opočer stavil, da bo popliti tri litre vina brez škode. Stori je po dogovoru in izpil tri litre vina na dušek. Ko je izpraznil tretjo steklenico, se je zvrnil po tleh. Gostilničar ga je našel, da je stori to za šalo, toda kmalu so se lahko prepričali, da je stavo plačal z življenjem.

Kupuj domače blago!

Odpravnina iz službenega razmerja

V članku o poslovanju obrtnega sodišča v Ljubljani (glej »Jutro« od 15. maja t. m.) smo na koncu omenili, da za razpravljanje sporov glede odpravnine iz službenega razmerja ni pristojno obrtno sodišče. Vendar pa je umešno, da o odpravnini na tem mestu kaj več izpogovorimo, ker imajo službenici napačne pojme o njej.

Ko je izšel novi obrtni zakon, pa ni stopil še v veljavo, so mnogi ljubljanski trgovci odpravili za določen termin službo onim svojim uslužbencom, ki so služili pri njih več kakor deset let ali pa tudi manj. V istem pismu pa so jih na novo sprejeli v službo z istim terminom. Take odprave, če so se res izvršile, so bile nepotrebne. Ne dobi vsak uslužbenec po 10 letih službe odpravnino. Po zakonu pristaja odpravnina, če je službeno razmerje trajalo nepretrgoma najmanj 10 let, le onim službojemalcem, ki jim je poverjeno opravljanje višjih trgovinskih ali višjih tehničnih poslov. Kakšni so ti višji trgovinski in višji tehnični posli, zakaj ne pove. Označba sama pa že kaže na to, da mora tak uslužbenec imeti poleg trgovinske kvalifikacije še kako višjo, bodisi zaradi posebne odgovornosti ali zaradi strokovne sposobnosti uslužbenca. Tako kvalifikacija se priznava vodjem večjih industrijskih podjetij in trgovinskih

obratov, večjim bančnim uradnikom in sličnim uslužbencom. Zakon sam pa še med temi uslužbeni razlikuje dve vrsti, ko omenja, da gre prokuristu in pooblaščenca dvakratna odpravnina. Navadna odpravnina predstavlja po 10 letih 4kratno mesečno plačo, po 15 letih 6kratno, po 20 letih 8kratno, po 25 letih pa 20kratno plačo, ki jo je prejemal uslužbenec v poslednjem mesecu. Prokuristi in pooblaščenec imajo tedaj pravico do dvakratne take odpravnine.

Ne gre pa odpravnina onemu uslužbencu, ki je sam službo odpovedal, ali jo brez važnega »zloga« predčasno zapustil ali če je bil po lastni krivici odpuščen. Nadalje preneha obveznost plačati odpravnino povsem ali deloma, ako se je službojavec položil toliko pooblaščen, da mu je dejanski nemogoče to obveznost popolnoma ali deloma izpolniti. Odpravnina se zniža na polovico, če podjetje zaradi obsega gospodarske krize svojo delavnost zmanjša in če podjetje brez škode za nadaljnji obstanek ne more zadočiti tej obveznosti. Odpravnina tudi ne gre službojemalcu, ki ima po veljavni zakonskih predpisih pravico do pokojnine, s 233 obrt. z. je stopil v veljavo še le 9. novembra 1932, ostale določbe obrtnega zakona pa 9. marca leta 1932.

Sedaj pogledajmo, tale praktični slučaj. Prva tožba za odpravnino je bila vložena

pri okrožnem sodišču v Ljubljani dne 10. marca 1933. Filip je bil nad 30 let uslužben v večji tovarni, naposled kot ravatelj in prokurist; imel je 3000 din mesečne plače in naturalne prejemke v vrednosti 8705,50 din letno. Zavarovan je bil pri Pokojninskem zavodu za nameštence. Podjetje mu je dne 26. septembra 1932 odpovedalo službo za 28. februarja 1933. Kot prokurist je zahteval dvojno odpravnino v znesku 89.411 din. Podjetje je ugovarjalo, da ne plača nič; s 333 obrtnega zakona je stopil v veljavo 9. novembra 1932, podjetje pa je odpovedalo Filipu že 26. septembra, tedaj ob času, ko odpravnina še ni bila z zakonom zajamčena; Filip bo dobil pokojnino pri Pokojninskem zavodu, on je že toliko star in betežen, da si lahko invalidnosti ali pokojnino izposreduje; podjetje je v likvidaciji, ki bo rešila komaj 20% delniške glavice. Vse tri instancne so tožbenemu zahtevku v polni meri ugodile. Utemeljitve sodbe je bila prav kratka, obsegala ni niti ene cele strani pisarniškega papirja. Pravica zahtevati odpravnino se ne razna po času, ko je bilo službeno razmerje odpovedano, marveč po času, ko je službeno razmerje prenehalo; nesporno pa je, da je prenehalo 28. februarja 1933, torej ob času, ko je bil s 333 obrtnega zakona že v veljavi.

Višjemu nameščencu ne pritiče odpravnina, če ima pravico na pokojnino po veljavni zakonskih predpisih, torej po zakonu o pokojninskem zavarovanju. Ta pravica se pridobi po 111 z. o pok. zav.

Svečana otvoritev pomladnega velesejma

Naš velesejem se nam je včeraj predstavil v zares odlični formi in v obsežnosti, kakor morda še nikoli. Ta napredek je tem bolj razveseljujoč, ker ima naš velesejem letos novega močnega konkurenta v beograjskem velesejmu. Letošnja prireditelj, ki je že 43. po vrsti, nam je zgovornost dokaz življenjske sile naše velesejske institucije, ki je srečno prebrodila težko dobo gospodarske krize in kaže sedaj navzlic pojavu konkurenta v Beogradu nov življenjski razmah. Kakor se zdi, ima naš velesejem še velike razvojne možnosti. Zato se je velesejska uprava tudi odločila, da bo na sedanjem prostoru po končanem jesenskem velesejmu pričela izvajati svoj gradbeni program in bo do prihodnjega pomladnega velesejma zgradila veliko razstavno zgradbo, ki ne bo le proizvodnega značaja, temveč bo zgrajena kot trajna zgradba v betonu. Kako nujno potrebna je taka zgradba, nam dokazuje prav letošnji pomladni velesejem, saj velesejska uprava ni mogla zadostiti vsemu

pa danes že s svojo 44. razstavo priveditvi pred jugoslovansko javnost. Letošnje leto pomeni pomemben mejnik na razvojni poti Ljubljanskega velesejma, saj nam bo prineslo dolgo zaželeno in resnično že nujno potrebno gradbeno preureditev razstavišča in razstavnih zgradb. Organizacija letošnjega pomladnega velesejma se je izvršila s posebno pozornostjo in vestnostjo. Pri našem delu nas je z vso vnemo podpirala osrednja organizacija našega trgovstva, Zveza trgovskih združenj v Ljubljani, ki pripravlja III. vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani za časa bližnjega velesejma, to je od 10. do 12. junija. Sprito obilice navzljani, posetnikov trgovcev iz vseh delov države in iz bratske Bolgarije se je naša industrija udeležila letošnjega velesejma v še širšem obsegu nego običajno ter bo prikazala marsikaj novega, širšim slojem občinstva do sedaj še neznanega. Dasi ravno razpolaga velesejem s skoraj 8

hvalo vsem, ki so podprli Društvo za ceste pri prireditvi razstave na letošnjem velesejmu. Presoji obiskovalcev ostane prepuščeno, v koliko se je posrečilo predložiti stanje in potrebe naših cest in cestnega prometa. Razstava marsikaj pogrša in je bilo mogoče prikazati le najglavnejša vprašanja v velikih obrisih. Stremeli smo dati razstavi bolj propagandni kakor strokovni in znanstveni značaj. Ako boste z razstave odhajali s prepričanjem, da je obnova in izgraditev naše cestne mreže najvažnejše naše javno vprašanje, je zaključil predsednik dr. Vrhunec, bo namen razstave dosežen.

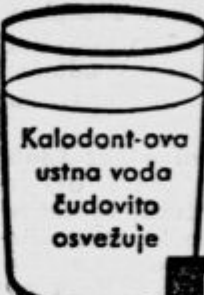
Otvoritev

Predsednik g. Fran Bonač je prosil nato ministra dr. Kreka, naj otvori letošnji velesejem. Minister dr. Krek je najprej v imenu trgovskega ministra izrazil čestitke vsem, ki so delali za prireditve in organizacijo velesejske razstave. V krajšem govoru je nato orisal pomen ljubljanskega velesejma, zlasti pa cestne razstave in razstave francoske knjige. Francoski del razstave naj bi bil manifestacija vzajemnosti in konkretne poslovne povezanosti med nami in Francozi. Izrazil je željo, da bi tudi ta razstava govorila o naši živi zavesti, da sta nam življenjsko povezani usodi. Obenem naj bo nov dokaz, da hočemo uporabiti prav vsako možno priložnost za združen nastop. Izrazil je tudi željo, da bi cestna razstava vzbudila in potrdila prepričanje, da je Slovenija prometno okno Jugoslavije.

Navzoči gosti so si nato najprej ogledali cestno razstavo, potem pa so odšli v francoski paviljon. Pred paviljonom je goste pozdravil francoski konzul g. Rembrand, ki je poudaril, da francoska razstava izrazito reprezentira francosko kulturo. Zato so prireditelji zbrali dela iz vseh panog. Razstava je logična posledica mogočnega knjižnega daru, ki ga je vlada francoske republike podarila ljubljanski univerzi, šolskim zavodom dravske banovine in francosko-jugoslovenskim organizacijam tega področja. Razvije naj zanimanje za francoski jezik in kulturo in omogoči najširšemu občinstvu spoznavanje najznačilnejših proizvodov francoskega genija.

Kdor zjutraj = zlasti pa zvečer redno uporablja Sargov Kalodonti, skrbi za to, da ostanejo njegovi zobje ne samo bleščeče beli, temveč tudi brez zobnega kamna. Kajti le Sargov Kalodont vsebuje v Jugoslaviji sulfonololeat, ki uspešno deluje proti zobnemu kamnu. Zato uporabljajte samo Sargov Kalodont!

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Množica vabljenih gostov ob otvoritveni svečanosti pred velesejskim uradom

povpraševanju po razstavnem prostoru. V naglici je morala poleg Slamičevega paviljona postaviti dva nova provizorna paviljona, kjer je namestila del avtomobilne razstave. Navzlic temu pa je morala namestiti del razstavljalcev tudi v paviljonu K, ki je bil dolgo vrsto let rezerviran za razstavo.

Današnja svečanost

Ob navzočnosti številnih zastopnikov gospodarskih, kulturnih in nacionalnih društev in korporacij je bil danes popoldne ob 10. otvorjen XVIII. ljubljanski velesejem. Ob prihodu generala Dodića, ki je zastopal Nj. Vel. kralja Petra II., je zaigrala godba dravske divizije, nakar je predsednik ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač pozdravil vidnejše zastopnike oblasti in organizacij, predvsem generala Dušana Dodića, prometnega ministra dr. Mehmeda Spaha in ministra brez portfelja dr. Miho Kreka, ki je prišel, da v imenu trgovskega ministra dr. Vrhunec otvori velesejsko prireditelje.

Imed navzočih odličnikov je predsednik pozdravil tudi bana dr. Marka Natlačenca, knezoškofa Gregorja Rožmarna, divizijskega generala Lukiča, predsednika Jugoslovskega društva za ceste bivš. ministra Milosavljevića, pomočnika gradbenega ministra inž. Josifovića, francoskega generalnega konzula g. Rembrandta, italijanskega generalnega konzula Maraldija, češkoslovaškega konzula inž. Mihovskega in ves ostali konzularni zbor. Med ostalimi zastopniki oblasti, ki so prisostvovali otvoritvi, je omeniti inž. Bončka, načelnika oddelka za ceste v gradbenem ministru in inž. Dobiča, generalnega inšpektorja gradbenega ministristva. Nadalje so bili navzoči ljubljanski podžupan dr. Vladimir Ravnihar, finančni direktor A. Sedlar kot zastopnik finančnega ministra, polkovnik Milan Mašić kot zastopnik vojnega ministra, poštini direktor dr. Vagaja kot zastopnik poštne ministra, predsednik zagrebske Zbornice za trgovino in industrijo dr. Kramnik, predsednik ljubljanske Zbornice za TOI g. Ivan Jelčin, bivši minister g. Ivan Mohorič, preds. oblastnega odbora Jadranske strazhe dr. Otmar Pirkmajer, preds. ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov inž. Ladislav Bevc, preds. Inženjske komore inž. Pirkmajer, upravnik narodnega gledališča Oton Župančič, preds. Notarske zbornice dr. Kuhar in številni drugi predstavniki oblasti, društev in korporacij.

Govor predsednika F. Bonača

Predsednik Fran Bonač je po pozdravu nagovoril navzoče takole:

Osemnajsto leto teče, kar sem imel prvič priliko pozdraviti vas na tem slavnostnem prostoru. Dovolite mi, da vas kot domačin tudi ob otvoritvi letošnjega spomladanskega velesejma najprijetnejše pozdravim ter vam ključem iskreno dobrodošlico.

Spoštovana gospoda! Ob koncu vojne smo bili Slovenci v gospodarsko političnem pogledu nepripravljeni na nove razmere. Z zedinjenjem so se odprle široke možnosti za mogočnejši razvoj naše gospodarske delavnosti. V oni dobi naše gospodarske preusmeritve je bila spočeta misel, ustvariti ustanovo, ki naj po političnem zedinjenju posreduje tudi gospodarsko zblizanje z novimi konzumnimi področji, s katerimi nismo imeli do tedaj nobenih ali samo prav rahle trgovske stike. Tako se je iz žive potrebe rodil naš Ljubljanski velesejem, ki že osemnajsto leto nesebično vrši svoje koristno delo ter sto-

tišč kvadratnih metrov pokritega razstavnega prostora, smo morali postaviti še en provizoren paviljon.

V vrsti specialnih razstav letošnjega velesejma naj opozorim zlasti na razstavo društva »Cesta«, ki se priredi v zvezi s kongresom društev za ceste v Ljubljani. Po toliko neplodnih razpravah o naši prometni politiki je naše društvo za ceste seglo po novem, umestnejšem načinu obravnavanja naše cestnogradbene politike. S skrbno izbranimi in nazornimi pripomočki bo na razstavi prikazalo neprimerno današnje stanje ter dalo pobudo za bodočo smotreno ustvarjanje modernega cestnega omrežja.

Ta specialna razstava je posebno pomembna še zato, ker bo nudila temeljit vpogled v ta aktualna vprašanja najširšim plastem naroda. S posebnim zaščotenjem sporočam, da se je letošnjega velesejma oficijelno udeležila tudi slavna francoska republika, naša zvesta zaveznica, ki prihaja k nam, da nam pokaže svojo visoko in staro kulturo. Francija razstavlja veliko zbirko knjig, ki posegajo po svoji vsebini v vsa literarna področja. Čast mi je s tega mesta izreči iskreno zahvalo in vse priznanje za trud in požrtvovalnost vsem članom odborov za prireditve teh specialnih razstav.

Toplo se zahvaljujem za udeležbo tudi vsem razstavljalcem, ki so glavni stebel in oporišče velesejma.

Prijetna dolžnost mi je, da se najlepše zahvalim visokim oblastem za vso pomoč, ki so nam jo nudile pri našem delu. Iskreno zahvaljo izrekam tudi našim uglednim novinarjem, s katerimi nas vežejo dolgotrajne prijateljske vezi.

Spoštovana gospoda! Tudi predstojatelj velesejski prireditvi je pokrovitelj naš mladi vladar, Nj. Vel. kralj Peter II. Naj živi Nj. Vel. kralj Peter, naj živi ves visoki kraljevski dom!

Govor dr. Vinka Vrhunca

Za predsednikom g. Bonačem je povzel besedo predsednik Društva za ceste dr. Vinko Vrhunec, ki je dejal med drugim naslednje:

Razstava »Cesta« je po svoji misli in zbranim gradivam revija neuspehov, ki kaže na zamujene priložnosti in nam očita naše nezadostno delavnost na tem področju. Dviga kolektivno obožbo v dobrem namenu, da v spoznanju utrpelne škode zastavimo v bodoče vse sile za usposabljanje naših cest, za naloge sodobnega prometa. Razstava vsebuje podatke o ogromnih potrebah modernizacije naših cest, od katerih smo doslej modernizirali komaj poldrugi odstotek celotne dolžine. Podatki o gradnji modernih cest v drugih državah zgovorno pričajo, da se v Jugoslaviji nahajamo v tem pogledu v začetnem stadiju daleč za državami v naši sosedščini.

Razstava kaže, kako važen geopolitični in prometni položaj je dodeljen Sloveniji v naši državi, pred kakšno odgovornost nas postavlja sosesčina velikih držav, ki imajo najmodernejše ceste. In kako površno je naziranje, da imamo že dobro in skoraj dograjeno cestno omrežje. Znatni deli naše severne meje še po 20 letih skupne države niso zvezani z ostalim ozemljem. Razstava kaže kako ogromne zneske narodnega denarja trošimo zaradi slabih cest in kakšne izdatne prihranke prinaša moderna cesta. Naše pomankljivo vzdrževanje cest je težka hipoteka na našem gospodarstvu. Razstava vsebuje dovolj dokaznega gradiva, da so slabe ceste najtežje breme za našo državo in narod.

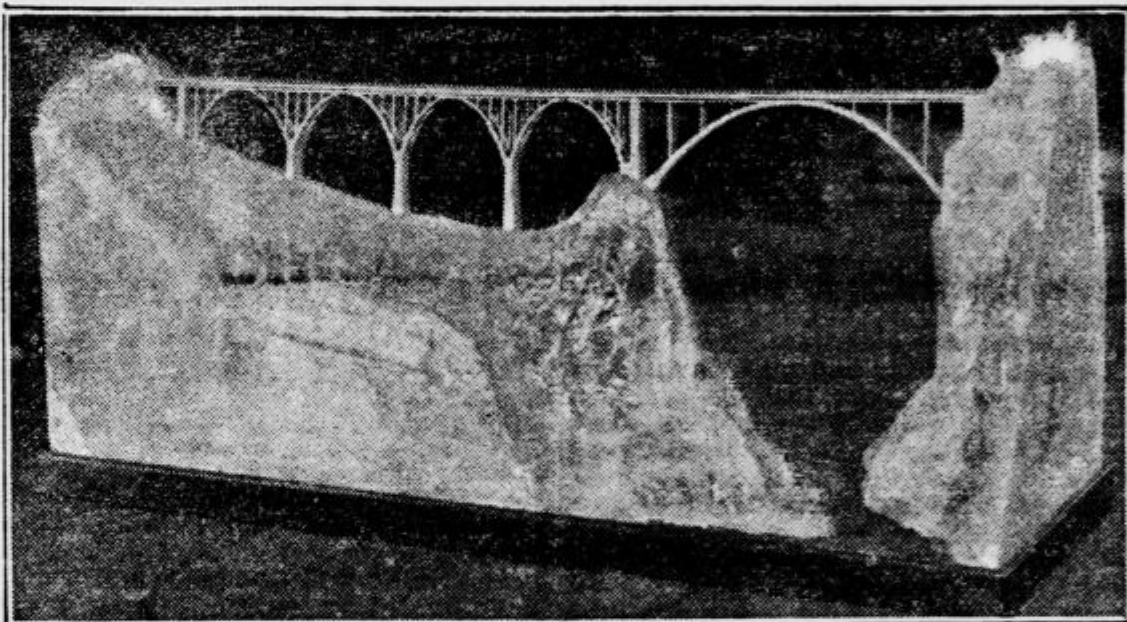
Predsednik dr. Vrhunec je izrekel za-

Razstava „Cesta“

Največ pozornosti pri obiskovalcih velesejma je že prvi dan vzbudila cestna razstava, ki jo je nudilo Jugoslovensko društvo za ceste. Razstava je nameščena v obeh paviljoni sredi sejmišča. V levem paviljonu so takoj pri vstopu razstavljeni številni zemljevidi in reliefi, ki nam predložujejo najvažnejše cestne zveze v Sloveniji in

Ljubelja 1029 avtomobilov, preko Jezerskega 221, preko Dravograda 535, preko St. Ilje 2695 in v Prekmurju 2206 avtomobilov.

Nazorno je prikazano tudi, kako se dviga poraba goriva pri slabih cestah. Motorizem je l. 1933 dal za 338 milijonov dinarjev javnih datatev, medtem ko so izdatki

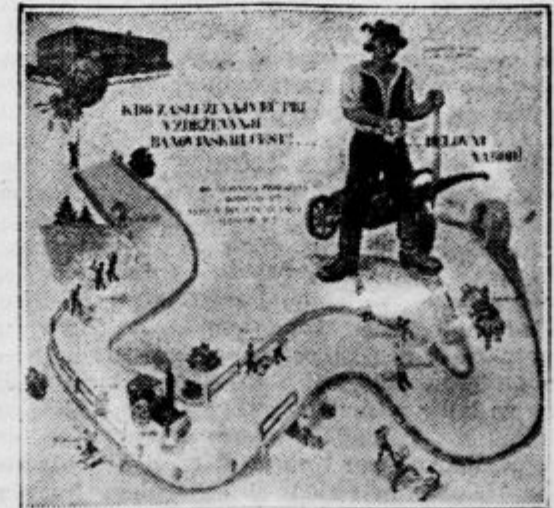
Model železniškega mostu preko reke Tare, ki bo največja tovrstna zgradba v Evropi

v ostali državi posebno glede na potrebo moderne ureditve naših najvažnejših cest in zgraditve jadranske ceste. Zanimiv pokrajinski model nam kaže zgodovino ceste od steze pračloveka preko primitivnega kolovoza, rimske ceste, srednjeveške ceste do moderne avtomobilske ceste. Številni reliefi nam označujejo trase najvažnejših cest v posameznih delih Slovenije, tako na Gorenjskem, ob severni meji, v Slovenski Krajini, največji relief pa je posvečen trasi projektirane jadranske ceste.

Zanimivo in lahko razumljivo so prikazani številni statistični podatki. Tako nam kaže poseben zemljevid Slovenije, da je leta 1937 prišlo v Slovenijo na treh cestnih prehodih pri Planini 2507 avtomobilov, preko

Zemljevid cestnih zvez Slovenije s morjem s projektirano jadransko cesto

Grafikon, ki prikazuje, da ima od javnih zgradb delavni narod sam največ koristi.

za ceste znašali le 179 milijonov. Doslej smo v Jugoslaviji zgradili le 223 km cest s sodobnim cestiščem, to je komaj 2,2% celotne dolžine državnih cest. Drug zemljevid Jugoslavije nam zopet kaže, kako so v posameznih banovinah razdeljene državne in banovinske ceste.

Posebno zanimiva je statistika, ki se poča s stroški cestnega prevoza. V vsej državi se cenijo stroški cestnega prevoza pri sedanjem neurejenem stanju cest na 1023 milijonov din, od tega odpade na Slovenijo 190 milijonov din. Če bi imeli dobre sodobne ceste, bi znašali ti stroški prevoza le 741 milijonov oziroma 138 milijonov in bi torej prihranili samo pri prevoznih stroških v vsej državi 282 milijonov oziroma v Sloveniji 52 milijonov na leto. S tem denarjem pa bi lahko zgradili vsako leto v vsej državi 230 kilometrov državnih cest, v sami Sloveniji pa 43 km. Številni so tudi modeli posameznih cestnih tras in mostov, po stenah pa so razvrščene slike, ki kažejo, kako se gradijo moderne ceste.

Delo cestnega kongresa se je pričelo

Otvoritvena skupščina je bila včeraj popoldne

Ljubljana, 4. junija. Z delovno skupščino v sejni dvorani zbornice za TOI se je danes ob 16. oficijelno pričel I. jugoslovanski kongres za ceste. Zborovanje je otvoril predsednik Jugoslovenskega društva za ceste, bivši prometni minister Svetislav Milosavljević, ki je pri srčno pozdravil predstavnike ministrstva za javna dela iz Beograda in zastopnike domačih oblasti, nato pa je predsednik ljubljanskega Društva za ceste, direktor dr. Vrhunec kot domačin izrekel zborovalcem iskreno dobrodošlico. Prvi kongres za ceste si je po svojem programu nadel povsem propagandni značaj, ker je treba v vprašanjih moderne izgradnje cest najprej prebiti led tako nasproti poklicnim in odgovornim instancam, kakor nasproti širokemu občinstvu. Najbrže smemo upati, da se bodo do prihodnjega kongresa razmere že toliko izboljšale, da se bo lahko v največji meri posvetil reševanju strokovnih vprašanj.

Nato je želel kongresu najlepšega uspeha zastopnik Zveze inženjerske zbornice inž. Acović iz Beograda, ki je posebej poudaril še zahtevo, naj se javna gradbena dela odvajajo izključno samo domačim podjetjem, ker kvalifikacija domačih delovnih moči vzdrži vsako primerjavo s kvalifikacijo inozemskih. Za njim je pozdravil kongres še

Skupščina Zveze odvetniških zbornic

Preteklo nedeljo je bila v Dubrovniku v dvorani Trgovsko industrijske zbornice letošnja glavna skupščina Zveze odvetniških zbornic v Jugoslaviji. Prisostvovalo ji je 37 delegatov, ki so zastopali vseh osem zbornic v državi (Ljubljana, Zagreb, Split, Beograd, Novi Sad, Skopje, Sarajevo in Podgorica). Skupščino je vodil dosegački predsednik dr. Bora Janković iz Skoplja. Podal je podrobno poročilo o delu zveze v preteklem poslovnem letu. Njegovo in drugih funkcionarjev poročila so bila odobrena, ravno tako tudi računski zaključek in proračun za prihodnje poslovno leto. Prispevek za zvezo znaša 5 din na leto za vsakega odvetnika.

Predsedniško mesto zveze bi letos pripadlo po turnusu Podgorici, ki pa se mu je odrekla in sama predlagala za predsednika dr. Politea, predsednika zagrebske odvetniške zbornice. Njen predlog je bil soglasno sprejet.

Na dnevnem redu skupščine so bili nato še nekateri referati o stanovskih, pravnih in sodno-organizacijskih zadevah. Referati so bili že poprej natisnjeni, tako da je skupščina o njih takoj debatirala. V onih zadevah, kjer se je pokazalo popolno soglasje, so bili sprejeti ustrezni sklepi, ostale zadeve pa so bile odstavljene z dnevnega reda, med njimi tudi predlog, da bi se ukinil notariat. Diskusije so bile stvarne in so pričale o zavesti velike odgovornosti, ki jo ima odvetniški stan glede splošnega razvoja prava in pravosodja v državi.

Skupščina je potekla v lepi harmoniji. Ljubljansko advokatsko zbornico sta na njej zastopala predsednik dr. Zirovnik in odbornik dr. Fetič. Kje bo prihodnji kongres, bo v sporazumu z odborniki določila nova zvezna uprava.

Ganghoferjev najlepši roman

PAUL RICHTER in drugi umetniki sodelujejo v tem prekrasnem filmu izdelanem v čarobnih bavorskih gorah. Predstave danes in jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri!

Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji!

DIVJI LOVEC

KINO UNION. Tel. 22-21

Oba praznika ob 10.30 dop. po globoko znižanih cenah: TOOMAI, POGLAVAR SLONOV

SLAVNOSTNI KONCERT akademskega pevskega zbor

na sporedu: Slovenska narodna pesem.

Dirigent: FRANC MAROLT.

V petek 10. junija ob 20. uri

Predprodaja vstopnic na univerzi v vratarstvu loži.

Domače vesti

* Nj. Vel. kralj Peter II. bo kumoval na raštajskem praporu Sokola v Krškem. Vse kaže, da bo sokolska svečanost v ponedeljek 6. t. m. v Krškem deležna velikega obiska iz bližnje in daljne okolice. Veliko veselje je zavladalo v vseh sokolskih vrstah, ki je nenadoma dospela vest, da je prevzel kumovanje raštajškega prapora Nj. Vel. kralj Peter II. Z naglico se vrše še zadnje priprave za dostojen sprejem gostov in čim hitro proslavo. Bratje in sestre in prijatelji Sokolstva, pridite na sokolski praznik v Krško!

* Predsedništvo okrajnega sodišča v Murski Soboti nas naproša, glede na naše poročilo o slovesni otvoritvi okrajnega sodišča v Murski Soboti, da popravimo to poročilo v toliko, da predsednik dr. Zihner Franc ni nikdar tudi ne smiselno izjavil, da je njegova premostitev na novo mesto znak zaupanja.

* Osebnost. Na zagrebški kliniki je z odličnim uspehom napravil izpit za kirurga specialist dr. Boris Kunc, zdravnik splošne bolnice v Ljubljani. Čestitamo.

* Promoviran je bil na medicinski fakulteti v Zagrebu za doktorja vsega zdravilstva g. Peter Držaj, dolgoletni in agilni član Triglava. Čestitamo!

V današnjih pomembnih časih je VSAK INTELEKTUALEC DOLŽAN, da čim bolj poglobi svoje znanje o tokovih, ki usmerjajo usodo našega naroda, Evrope, človeštva.

Kulturna in socialna revija

Misel in delo

je bogat mesečni zbornik gradiva, ki Vas postavlja sredi razvojnega toka današnjice. Njeni članki, njen obzorik, njena poročila — vsa njena vsebina je neobhodno vademecum za človeka, ki hoče globlje pogledati v bistvo naših kulturnih, političnih, socialnih vprašanj in ki si želi širokega razgleda na njih razvoj.

Naročite Misel in delo, našo najboljšo revijo.

Celoletna naročnina stane le 60 din, polletna 30 Din. Naročnino pošljite na upravo »Misel in delo«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 4.

* Polovična pozornost je dovoljena vsem zastopnikom Zveze mest kraljevine Jugoslavije, ki se bodo udeležili skupščine Zveze mest v Ljubljani 19. junija. Udeleženci naj na odhodni postaji kupijo celo vozno karto in železniško legitimacijo, na podlagi katere se bodo lahko brezplačno vrnili. Olašča valja od 15. do 25. junija. Prav tako velja polovična vozna za vse udeležence evharističnega kongresa v Samoboru, ki bo od 11. do 12. junija. Ta olašča valja od 10. do 13. junija. Polovično vozno je prometni minister odobril tudi za udeležence sokolskega zleta v Banjaluki 5. junija. Ta olašča valja od 3. do 7. junija. Polovična vozna je odobrena tudi za udeležbo pri proslavi 30-letnice obstoja sokolskega društva Trebnje—Novo mesto, ki bo 6. junija. Vozna olašča valja od 3. do 9. junija.

OPATIJA HOTEL EUROPA

na morju, 50 sob, moderen komfort, zmerno cene.

* Novi grobovi v Kočevju je umrl upokojeni višji sodni oficijal g. Franjo Sbrizaj. Ugodnega pokojnika bodo na binkoštno nedeljo ob 18. spremenili k večernemu počitku. Zapustil je vdovo in dva sina. — V Ljubljani je umrl g. Simon Kmetec, dolgoletni inenik potovalne pisarne, posestanik, upokojeni poduradnik južne železnice. Bil je v Ljubljani splošno znana osebnost. Svojo zadnjo pot bo nastopil danes iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti. — Pokojnina blag spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice

* Trojni jubilej. Iz Radeč nam pišejo: G. Ferdo Laznik v Radečah bo praznoval 50-letnico rojstva, 25-letnico samostojne sokolske obrti in 25-letnico poroke. G. Laznik je predsednik Narodne posojilnice v Radečah, član vseh naprednih organizacij, zlasti Sokola, in je odločno naprednega mišljenja. Že od nekdaj je naročnik na »Jutro« in ostale napredne časopise. Po rodu je iz Dola pri Hrastrniku. Pred 25 leti si je kupil posestvo v Radečah, kjer si je ustanovil lastno sokolsko delavnico. Sedanja njegova sokolska in lesna industrija je ena največjih v Zasavju. Na življenjski poti ga spremlja že 25 let njegova ljubljena soproga g. Ivanka, ki je po rodu iz Sevnice. Vzgojila sta tri sinove in dve hčerki v odlično naprednem duhu. Jubilantu in njegovi soprogi iskrene čestitke.

* Aeroklub — oblastni odbor Ljubljana priredi modelarski tečaj na I. dr. realni gimnaziji v Ljubljani. Tečaj se začne 7. t. m. ob 5. in bo trajal do 18. t. m. Oblastni odbor plača hrano in stanovanje za enega udeleženca iz vsakega krajevnega odbora, za druge pa skrbi krajevni odbor.

Bad Gleichenberg

(Steiermark)

neprekosljivo zdravilišče zoper KATARE, — Edinstvena klima, preskušeni zdravilni ASTMO, EMPHEZEM, SRČNE BOLEZNI, vrelci, naravne ogljikovikisne kopeli, pnevmatične celice, inhalatorji.

Kopalska sezona: maj—september. — Polna sezija od 4 RM. Zahtevajte prospekt! Samo za arjce!

* Idrijski krožek v Beogradu priredi na tradicionalni idrijski praznik na dan sv. Abacija (22. t. m.) družabni večer svojega članstva na vrtnih prostorih Slovenske menze gospe Jemčeve, Zrinjskega št. 16. Idričani in prijatelji Idrije dobro došli!

* Opozorjamo avtomobiliste, da si gotovo ogledajo nove Fordove modele na veselejšem. Ni treba poudarjati kvalitete te svetovne znamke in ime Ford je zadostno jamstvo za vsak avto. Novi modeli predstavljajo res zadnjo besedo tehnike in popolni so v vsakem pogledu.

* Koroške vesti. Pod Obiljem so spet začeli kopati v svinčnih rudnikih. Za enkrat popravljajo že razpadajočo poslopja rudniškega podjetja, ki je pred nekaj leti ustavil obrat. Popravila se česta iz Sinje vasi preko Klonjina do jezera in naokrog. Ob Klonjinskem jezeru gradijo velik hotel. V lobanjskih hribih so večji skladi ravnega premaga. Tovarna pod Reberco je doslej dotivala premag s pomočjo železnih vozovčkov po ozkem tiru vzdolž hriba nad reko Belo. Premogovniške vrtice Ojstre pa so že prej opustili. Se danj govorijo, da bodo prevrtili Ojstro in spravili premog na severni strani v dolino. Govorijo se tudi o obnovi dela v rudnikih v Rutah pri Smihelu. Lepo je popravljena cesta iz Zitate vasi preko St. Lipša do Globenice. — Te dni je odpotovalo spet sedem borovelskih puškarjev v Nemčijo. Vsi so dobili službo v berlinski tovarni orožja. Med ostalimi, ki so šli iskati srečo v tujini, je tudi Tone Struk, pevsodaja borovelskih pevcev, ki ga bodo doma težko pogrešali. Borovelski občinski odbor je na svoji zadnji seji razpravljala o raznih načrtih. V prvi vrsti bi bilo treba povečati vodovod, ker se že leta sem obični pomanjkanje vode. Občinska blagajna pa je prazna in upa občinski odbor, da bo dobil za potrebna dela posojilo od države. Potrebno je tudi novo pokopališče, zani so napravili načrte že pred 10 leti, a ostalo je pri načrtih, ker ni denarja.

Noben KONGRES, potovanje ali izlet brez SANOPEDA, ker ohrani ZDRAVE NOGE

* Ekскурzija rumunskih poljedeljskih strokovnjakov po Jugoslaviji. Iz Vrha je prišla v Smederevo iz Rumunije skupina profesorjev, asistentov in studentov visoke poljedelske akademije v Klužu, ki prireja veliko poučno ekscurzijo po naši državi. Ekscurzijo vodi rektor univerze dr. Dobrescu. Na pristanišču so jih pozdravili predstavniki oblasti in množično vinogradniki. Izletniki so si najprej ogledali smederevsko trdnjavo, potem pa razne vinograde in vinogradniško zadrugo.

DKW MOTOCIKLI

LJUBLJANA

TYRŠEVA 23.

MIKLOŠEVA 30.

* Kongres zveze uslužbenec socialnega zavarovanja. Danes in jutri v ponedeljek bo zasedal v Duševniku IX. kongres zveze uslužbenec uradov za socialno zavarovanje iz vse države. Kongresa se bo udeležilo nad 150 delegatov.

STRUGNANO pri Trstu, Istrski primorje. — Villa Tartini, krasna mirna lega na morju. Nizke cene, govori slovensko.

* Katalog slovenskega knjižnega trga. Naši javnosti je gotovo že znano, da se je na pobudo Organizacije knjižničarjev Dravske banovine začelo delo za »Katalog slovenskega knjižnega trga«. Delo zastaja zaradi prevelikega zanimanja naših založnikov, ki oddajajo s pošiljanjem podatkov svojih izdanih. Uredništvo »Kataloga« je pripravljeno, zaključiti delo s koncem junija t. l., zato je v interesu vseh založnikov, ki se sploh še niso odzvali, in tistih, ki so od dneva zadnje pošiljke listkov izdali kakšno novo delo, da nemudoma zahtevajo potrebno število kartoteknih listkov pri Organizaciji knjižničarjev v Ljubljani, Miklošičeva c. 16, ter da jih natančno izpolnijo nemudoma vrnejo.

* V vojvodini se močno razširja število prebivalstva. V zadnjem času se je ugotovilo, da je prebivalstvo mnogih občin dravanske banovine zaradi močnega znižanja števila porodov prepuščeno izumiranju. To kaže n. pr. statistika občine Vršač. Ta občina je imela lani 29.645 prebivalcev, kar pomeni, da je število prebivalcev v zadnjih šestih letih naraslo samo za 230 oseb ali za 0.7 odstotkov. Uradni podatki dokazujejo, da je ta malenkostni porast povzročena samo od priselovitve tujcev, a ne od rojstev. V občini so ugotovili tudi močno umrjivost malih otrok. Največji naravni prirastek prebivalstva kažejo Madžari, pri katerih je število smrtnih primerov krito s 128.7 odstotki porodov. Pri Srbih znaša ta odstotek 103.3, pri Nemcih samo še 69.3, pri Rumunih pa komaj 25.7. V zadnjih letih so se v Vršač doselili večinoma Srbi, izselilo pa se je mnogo Nemcev.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaska slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

* Zastavo iz Londona je dobil angleški klub v Sisku v znak priznanja zaslužnega dela. Od angleškega konzulata v Zagrebu je bil angleški klub v Sisku obveščen, da mu angleško društvo v Londonu poklanja zastavo. Angleško društvo v Londonu je v zvezi z vsemi angleškimi organizacijami po svetu, a menda se dogaja zdaj prvič, da dobi kako angleško društvo ali klub v naši državi tako odklovanje. Odboru angleškega kluba bo zastavo izročil angleški konzul iz Beograda, slavnosti 11. t. m. pa bo prisostvoval tudi angleški konzul iz Zagreba.

* Prihod norveških turistov. V Zagreb je prispela velika skupina norveških turistov, ki bo prepotovala vso Bosno, Hercegovino in Črno goro, potem pa bo preko Dubrovnika in Splita odšla v Plitvice. Potovanje je organiziral potniški urad Jergensen iz Kopenhagena. Norveški turisti bodo ostali v naši državi mesec dni.

* Trgovska agentura za bančne in kreditne posle Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14, telefon 35—10, izpolnjuje najkvalitetnejše nakup in prodajo hranilnih knjižic, 30dostotnih obveznic, vseh vrst vrednostnih papirjev proti takojšnjemu izplačilu po najugodnejši ceni, dalje nakup in prodajo premičnin in nepremičnin, raznih posestev, vil, hiš, parcel itd. Glavna kolektura drž. razredne loterije »Vrele sreče«.

* Obrtniki, še je čas, da se udeležite mednarodne obrtne razstave v Berlinu. Potovalna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Hotel Slon, priredi od 15.—24. t. m. avtomobilski izlet v Berlin. Potuje se čez Dunaj, Prago, Dresden, Nazaj grede si ogledamo Leipzig, Nürnberg, München, Salzburg in Grossglocknerpass. Prijavite se takoj!

Restavracija hotela »KOKLIČ« v Novem Mestu

se odda v najem takoj ali po dogovoru. — Odda se le strokovnjaku ali zakonskemu paru. — Ponudbe na lastnino:

TEREZIJO KOKLIČ

* Z avtobusom v Dolomite bo vozila izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Hotel Slon, dne 24.—31. t. m. Izlet bo izredno zanimiv, pot bo vodila čez Trbič, Cortino d'Ampezzo, Bolzano, Innsbruck na Garmisch-Partenkirchen, skozi München mimo Berchtesgadena ob božanskem Königssee čez edinstveno pot preko Grossglocknerja (Hoch Thor — 2572 m) na Heiligblut mimo Spittala k Millstattskemu jezeru. Prijavite se takoj. Pišite po program.

* Sokolske kroje, kompletne izdelane, kakor tudi samo suknjo in posamezne predmete nudijo po ugodni ceni Stermecki. Čalja.

* Vreme in revmatizem. O tej interesantni temi je predaval na mednarodnem revmatološkem kongresu v Oxfordu konec marca t. l. naš priznani balneolog dr. L. Trauner, šef-zdravnik Krapiških Toplic. Splošno je znano, da so revmatizirani občutljivi za vreme; bolečine nastopijo po skoraj vedno pred slabim vremenom, tako da služijo kot nekak barometer. prenehajo pa, čim pade prva kapljica dežja. Na podlagi meteoroloških podatkov se je ugotovilo, da vremenska občutljivost ne zavisi od posameznih meteoroloških faktorjev kakor: vlažnost, zrak, pritisk zraka i. t. d., temveč od spremembe celokupnega vremenskega položaja, t. j. od prihoda hladnih in toplih struj. Nadalje je predavatelj proučeval razširjenost revmatičnih obolenj v Jugoslaviji in pri tem ugotovil, da jih je največ v dravski banovini, t. j. 12% od vseh obolenj, najmanjše število (5%) je pa našel v pokrajini med Sarajevom in Mostarjem. Povprečno znašajo revmatična obolenja v Jugoslaviji 10% vseh ostalih bolezni, če se pa šteje še srčne bolezni, ki so pogosto tudi posledice revmatizma, se pa število podvoji. Revmatizem je torej ljudska bolezen, ki s svojimi dolgotrajnim potekom povzroči neizmerno zlo. Nadalje so v Oxfordu pojalnili starodavno izkušnjo, da so najbolje zdravilo za revmatizem termalna kopališča, katerih temperatura mora pa biti takta, da vode ni treba niti greeti niti hladiti. Na tej okoliščini slone tudi uspehi v Krapiških Toplicah, ki so osigurani še s tem, da je zdravljenje pod klinično znanstveno kontrolo specialista.

ELEKTROLUX TEHNA HLADILNIKI

LJUBLJANA
MESTNI TRG 25
TELEFON 2580

* Velocajnska števila ilustrirana družinskega lista »Žilka« je izšla. Vsebuje izjave odjemalcev o prvovrstni kvaliteti sladke ržene kave žilke in Žilkega specialnega steriliziranega otroškega zdroba in prinaša slikice mladih junakov, ki so zrastle in se razvile ob teh domačih hranilih. Sledi: Lovrenčič: Moje poletje; Bole: Sumiko; Tomič: Ave Maria; Mistral: Pravičnik; Zelaznik: Tragična smrt carja Pavla I.; Bačar: Ribiški; Vleko: Po morju barka plava, i. t. d. V »Zdravniški posvetovalnici« svetuje primarij dr. Dragas mamicam, kako naj zdravijo bolne otroke, v »Gospodinskem kotičku« pa daje naša sodružnica razne koristne nasvete. Revija »Žilka« drži v svojem krogu vse ljubitelje žilkinih proizvodov, prejme pa jo brezplačno vsakdo, ki se zanjo zanima in ki pošlje svoj naslov na: Prazarna žilka, Ljubljana-Vič.

* Važno za vsa društva in organizacije, ki prirejajo javne nastope, zborovanja, zabave itd. Kakor izven, pridejo v kratkem na naš trg zvočne aparature za ojačeno podajanje govora glasbe, zgrajene na povsem novih tehničnih principih, ki omogočajo podajanje zvokov v doslej nedoseženi naravnosti. Aparature so zgrajene zelo robustno, hkrati pa tako ločeno in pregledno, da manipuliranje z njimi mirne duše lahko prepustimo vsakemu laiku. Pri vseh svojih odličnih prednostih pa bodo nove zvočne naprave menda kar nekajkrat cenejše od sedanjih. O tej senzacionalni novosti v zvočni tehniki bomo našim čitateljem še poročali.

Na lovsko veselico

k OMAHNU v Višnjo goro, na binkoštni ponedeljek — vabijo lovski tovariši z Dolenjske. Muzika, strelšče, ribolov, dalje na ražnju pečeni janjci in odojke. Zvečer lovska »salva« — »Prijateljeva vina« iz Malkovca. — Lovci na zbor!

* Važno za vsa društva in organizacije, ki prirejajo javne nastope, zborovanja, zabave itd. Kakor izven, pridejo v kratkem na naš trg zvočne aparature za ojačeno podajanje govora in glasbe, zgrajene na povsem novih tehničnih načelih, ki omogočajo podajanje zvokov v doslej nedoseženi naravnosti. Aparature so zgrajene zelo robustno, hkrati pa tako ločeno in pregledno, da manipuliranje z njimi mirne duše lahko prepustimo vsakemu laiku. Pri vseh svojih odličnih prednostih, pa bodo nove zvočne naprave menda kar nekajkrat cenejše od sedanjih. O tej senzacionalni novosti v zvočni tehniki bomo našim čitateljem še poročali.

Iz Ljubljane

* Poklonitev šentpetrške CMD na Visokem. Moška in ženska podružnica CMD šentpeter sta na zadnji seji soglasno sklenili, da se 14. t. m. poklonita na grobu gospe Franje Tavčarjeve na Visokem in ob spomeniku dr. Ivana Tavčarja v Poljanah. Odhod z avtobusom točno ob pol 14. uri iz Sodne ulice. Voznja tja in nazaj za osebo 18 din. Prijavite se do 8. junija g. podpredsednik Tomšičev v Slomškovi ulici 21. Vabljeno so vsi odborniki kakor tudi člani ljubljanskih podružnic CMD.

TRI BESEDE:

kvalitetno, moderno, poceni, so vodilna misel ko izbirava blago za svoje odjemalce. Potrudite se v najino trgovino in prepričali se boste!

BRATA VLAJ

WOLFOVA UL. 5.

* Iz ljubljanske ruske kolonije. Izvoljen je bil novi odbor ruske kolonije v Ljubljani. Na čelu odbora je zdaj inž. Vladimir Petrov. — V Ljubljano je prispel lektor ruskega jezika na dunajski univerzi Aleksander Isačenko, ki je med znanstveniki znan kot dober poznavalec slovenskih narečij. G. Isačenko namerava v kratkem predavati pod okriljem Ruske matice o humorju v ruski književnosti. — Ruska kolonija bo v bližnjem času proslavila 95-letnico pokristjanjenja Rusov. Ob tej priliki priredi posebno svečano romanje k ruski kapelici pod Vrščem, ki je edina v Jugoslaviji posvečena sv. Vladimiru, pokrstitelju Rusov. Vse ruske organizacije v Ljubljani pripravljajo v proslavo te zgodovinske obletnice svečano akademijo.

BRILJANTNI ZLATNINA
SVIC. URE pri ČUDEN
PRESERNOVA 1

* Počitniška kolonija v Kraljevič. Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani vabi starše, da pošljejo svoje otroke v starosti od 6. do 14. leta v počitniško kolonijo na morje v Dečji dom Franje Tavčarjeve v Kraljevič. Za dečke je določen letos mesec julij, za deklice mesec avgust. Zagotovljeno je skrbno nadzorstvo ter zdrava in tečna hrana (petkrat dnevno). Cena z vožnjo tja in nazaj din 550.—. Prva kolonija bo odšla 3. julija, druga kolonija 3. avgusta. Podrobnejše informacije se dobe v društveni pisarni, Cesta 29, oktobra (Rimska cesta) št. 9, ob delavnikih od 9. do 12. ter od 15. do 18. ure. Prijave pisane in ustne — se sprejemajo istotam do 26. t. m.

POKLJUKA

V JUNIJU ZNIZANE PENZIJSKE CENE

	7 dni	14 dni
Soba z 1 posteljo	Din 525.—	Din 980.—
Soba z 2 posteljami po osebi	Din 490.—	Din 900.—
Soba z 3 posteljami po osebi	Din 450.—	Din 840.—

V cenah je vključeno: soba s tekočo toplino in mrzlo vodo, prvovrstna prehrana, postrežba in takse.

Informacije:

Snučarski dom — Pokljuka

* G. dr. Drago Sterle iz Ljubljane je 30. maja t. l. položil izpit za specialista za notranje bolezni.

* Jugoslovensko-češkoslovaška lga v Ljubljani vabi svoje člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo 8. t. m. v II. nadstropju »Zvezde« ob 20.

* Če ne greste za praznike iz Ljubljane, ne pozabite obiskati razstave Kluba neodvisnih, ki bo danes ob 11. otvorjena v Jakopičevem paviljonu. Razstavljenih je okrog 50 izbranih del treh naših mladih likovnih umetnikov, akad. slikarjev Staneta Kregarja in Maksima Sedeja in akad. kiparja Franceta Smerduja. Otvoritveno besedo bo govoril akad. kipar Nikolaj Pirnat.

* V kraljevstvu palčkova. Danes na binkoštno nedeljo ob 15. bo v opernem gledališču ponovitev Ribičeve pravljice igre s petjem »V kraljevstvu palčkova«. Uprizoritev te igre je imela vselej povsod največji uspeh. V treh dejanjih nam odkriva pisatelj pravljico življenje palčkov in vil. Okoli te tako zanimive vsebine se prepleta ljubezen otroka do matere, ki je močnejša od vsega bogastva palčkov in ki privede po lepih scenah otroka spet v naročje mame. Zaradi pestre vsebine, lepih scen, barvitosti posameznih slik in vzgojne tendence je pravljčna igra »V kraljevstvu palčkova« umetnina svoje vrste. Pri današnji predstavi bo sodelovalo 60 otrok iz ljubljanskih šol, članke meščanske šole pri Sv. Jakobu, članice opernega baleta in močan orkester orkestra vojaške godbe pod vodstvom učitelja Venturinja. Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«, ki je uprizoritev organiziral in financiral, je nabavil čisto novo garderobo za vse nastopajoče osebe in nove rekvizite. Na velikem odru in s številnim osebjem pride igra do one vrednosti, ki nudi gledalcu umetniški užitek. Da se omogoči posest pravljice igre širšim plastem javnosti, so priridelji določili globoko znižanje cene od 24 din nazaj. Kdor hoče svojemu otroku ali birmancu napraviti nekaj veselja, naj gre na binkoštno nedeljo gledat palčke.

Hop! Fotoamaterji! Stop!

Filme bom razvijal že o praznikih, zato se poslužite nabiralnika pred vhom v trgovino — Kdor odda film o praznikih, dobi izgotovljenega v tork popoldne. V tork do 11. ure prineseni filmi bodo izgotovljeni še isti dan, po 11. uri oddani pa drugi dan popoldne.

Fotoaparat s samosprožilcem
samo Din 300.—

Se najlepše priporoča specialna foto-trgovina

Foto Tourist Lojze Šmuc

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA 8

* Glavni urednik tržaškega »Piccola« v Ljubljani. Med številnimi gosti, ki so od vseh strani prihili na spomladanski veselem, posebej se na čestno razstavo in kongres, je prispel v Ljubljano tudi glavni urednik »Piccola« g. Mario Nordio iz Trsta. Iskreno želimo, da bi se ugledni predstavnik tržaškega dnevnika nabral med nami čim lepših vtisov.

GLASOVITI ZNANSTVENI GRAFOLOG

KARMAH

V LJUBLJANI

V hotelu »Soča« se je nastanil znan grafolog KARMAH, ki se posebno odlikuje z analizo človeškega značaja. Dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakomur za nastopajoče dogodke pisarne nasvete, ki vam koristijo vse vaše bodoče življenje.

V Ljubljani sprejema obiske od 8. do 17. junija v hotelu »SOČA« na sv. Petra cesti od 9. do 12. dop. in od 2. do 7. pop. — Odgovarja tudi na došlo korespondenco.

* Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije — sekcija Ljubljana, bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 19. t. m. ob 11. dopoldne v veliki dvorani okrognega sodišča v Celju — z običajnim dnevnim redom. K obliini udeležbi vabi odbor.

* Bolgarski pevi nastopijo danes dopoldne ob pol 11. uri na koncertu v veliki filharmonični dvorani. 70 pevki in pevcev, ki so združeni v železničarskem zboru Slar vejkov, zapoje celo vrsto mešanih zborov, predvsem iz domače bolgarske literature. Zbor je izvrsten, vodi ga Marin Nikolov. Vsi člani zbora pripadajo organizaciji bolgarskih železničarjev in brodarjev. Zbor ima razna odlikovanja domačih in tujih korporacij, med drugim tudi častno nagrado bolgarskega carja Borisa. Opozorjamo na točen začetek koncerta, vstopnice se dobe od pol 10. ure dalje v veži filharmoničnega poslopja na Kongresnem trgu.

* Spomenik skladatelju Emilu Adamiču. Glasbena Matica ljubljanska postavi Emilu Adamiču spomenik v parku pred svojim pokopjem v Vegovi ulici. Odkritje Adamičevega spomenika bo v soboto 11. t. m. zvečer ob pol 7. uri. V zvezi z odkritjem bo koncert Hubadove pevke župe, na katerem bo nastopilo 11 naših pevskih zborov s približno 500 člani in godba »Slogot«. Podrobni spored skladateljevega koncerta in koncerta priobčimo, danes na opozorjamo vse številne prijatelje nepodolovitejšega slovenskega skladatelja na počastitev njegovega spomina. Vstopnice za koncert bodo v prodaji v knjižarni Glasbene Matice od torka dalje.

* Registrirane blagajne in književodstvene stroje, Vam strokovno popravi Boris V. Simandl, Ljubljana, Dvorakova ulica 2, telefon 24-02.

— Prihod ameriških Slovencev. Prva skupina Slovenske ženske zveze v Ameriki, se je včeraj 1. t. m. v New Yorku na največji in najhitrejši ekspres-parnik sveta »Normandie«, na katerem se vrača iz Amerike tudi ljubljanski župan. Skupina prišle v Ljubljano 3. t. m. z brzovlakom preko Jese- ni ob 8.50 zjutraj. Izletnikom bo prirejen svečan sprejem. Vsa pojasnila daje zastop- stvo Francoske linije v Ljubljani, Masaryko- va cesta 14.

Buffe »Rio« črna express kava 1.50 Din.

Buffe »Rio« zendvici po 1 Din.

Buffe »Rio« izredno dobra vina

— Na produkciji šole Glasbene Matice, ki bo v torek, 7. t. m. nastopijo naslednji go- jenci: Pavlić Saša, Petrovič Peter in Čotič Marija iz šole prof. Mahkove, Janežič Ma- rija, Živić Renata in Krištof Vikič iz šole prof. Strukljeve, Bučar Neda, Danilovič Ema, Kreč Marija, Kreč Lado, Cander Tatjana in Cander Irena iz šole prof. Pavliča, Žib- na Alenčica, Plešić Boža in Novak Ovetka iz šole kons. Bradarčeve, Strniša Metka iz šole prof. Lipoviča, Setine Vesna, Bahovec Lea, Leskošek Hedvika in Ino Nevenka iz šole prof. Ročigerjeve, Vokal Lela, Gorjanc Franc in Laurenčič Otmar iz šole prof. Son- ca, Ivančič Neda iz šole prof. Smalčeve, iz violinskega oddelka nastopijo: Ahtik Vito- mir, Murgelj Zivko, Pelan Borut in Puhar Andrej iz šole prof. Staniča, iz oddelka za čelo: Pešl Rudolf, iz šole prof. Müllerja. Produkcija bo v torek, 7. t. m. v veliki fil- harmonični dvorani ob 19.15 zvečer. Sporedi se daje v knjigarni Glasbene Matice, II. produkcija bo 10. t. m. ob 19.15 istotam.

— Zenska šempeterska CM podružnica je izročila glavni družbi v počaščenje spo- mina blazokopne gospe Franje Tavčarjeve din 2.100 in v počaščenje blagopokojnega podmaršala g. J. Tomšeta din 1.680, Iskrna hvala!

Šurke, ruse, švabe in mravlje odpra- vite edino s preizkušenim sredstvom

„SUKOL“ DROGERIJA KANC — LJUBLJANA židovska 1.

FOTOAMATERJI! Vse, kar fotografirate, Vam razvijemo, kopiramo in povečamo brezhibno in po nizki ceni. — Filme in amaterska dela razpošiljamo tudi po pošti.

Specijalna fototgovina
JANKO POGAČNIK, Ljubljana — Tyrševa c. 20.

Po kopeli je uporaba Gre- goričevega »BOROSANA« po- seben užitek. Zahtevajte brezplačen vzorec v Dro- geriji Gregorič, Ljublja- na, Prešernova ul. 5.

POSEBNO UGODNOST PRI FOTOGRAFIRANJU

ZA BIRMO VAM NUDI LETOS FOTO STUDIO, LAST. FRANJO MAVEC, NASPROTI HOTELA UNIONA.

V JUNJU SE PRESELI TVRDKA
S. REBOLJ & DRUG, KOLESA - OTROŠKI VOZICKI - IGRALICE
NA MIKLOŠIČEVO CESTO

Lep spomenik — dar pokojnim
Ogled spomenikov dolžnost interesentov
Stalna razstava — nizke cene
FRANJO KUNOVAR, kamnoseštvo
Tel. 49-09.
Sv. Križ — Ljubljana

Trajno in vodno ondulacijo barvanje las, obrvi in trepalnic izvršuje dobro in po zmerni ceni frizer za dame in gospode
ERNEST PINTAR, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 2, pri sodniji.

Popolnoma nov AVTO

„OPEL KADET“ dobite za Din 4.— na TOMBOLI v SLOVENIJSKEM GRADCU 19. junija 1938. Dobitkov 700.

TIVAR OBLEKE prišle, prekrasne nove stvari, cene znano nizke. Sedaj Tivar obleke v vsako hišo, Tivar obleke za vsakogar. Glavna založna Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavne pošte.

Za Binkoštno praznike PRIDITE v gostilno k „Panju“ VEGOVA UL. 10. kjer se boste najbolje in najceneje zabavali. Vas vladno vabi in se priporoča

PREKROJEVALEC damske garderobe želi prevzeti mesto. — Imam prvovrstni inozemski kroj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Prvovrstni kroj«.

Kajak čolni in šator — novi modeli. — Dežni plašči in oblačila za moto-sport. Novi katalog pošljemo zastonj.

B. KOLB & PREDALIČ, LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 4.

Ali ste že naročnik osemindesetega letnika (1938) najsta- rejše slovenske literarne revije

„Ljubljanskega Zvona“

Naročnina letno 120.—, za dijake 90.— din. Obrodi poljubni. — Naročite pri Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10.

— Uprava Hubadove šipe sporoča vsem ljubljanskim zborom, da bo prihodnja skup- na vaja v torek 7. t. m. ob 20. v prostorih »Sloga« v Ljubljanskem dvoru. Vse pevce vabimo nadalje, da se udeležijo danes dopol- dne sprejema bolgarskega železničarskega zbora iz Ruse na glavnem kolodvoru in kon- certa v Filharmoniji, v torek ob 8.50 pa sprejema Hrvatskega pevskega zbora »Zorac« iz Chicaga. Na binkoštno nedeljo popol- dne priredijo pevski zbori kamniškega okra- ja v Radomljah na vrtu g. Cerarja vrtni koncert z obsežnim sporedom. Zveze so ugod- ne, zato obiščimo v velikem številu tudi to prireditev, ki je brez vstopnine.

ZVONCI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI TELEFON 41-79
Mala SHIRLEY TEMPLE v svojem najboljšem filmu
HČI UPORNIKA
Film v nemškem jeziku
V dopolnilno nov zvočni tednik in glasbeni predfilm »CARMEN«
Predstave v nedeljo ob 5, 7, in 9., v ponedeljek ob pol 9. uri.
Posebej opozarjamo, da predstava ob 3. uri ob nedeljah in praznikih v letni sezoni odpade.
Prihodnji spored:
Nesmrtne melodije

— Cerkveni koncert v frančiškanski cer- kvi. V ponedeljek 13. t. m. bo v frančiškanski cerkvi cerkveni koncert, katerega spored izvajajo: ga. Zlata Giangiaccone Gavela (so- pran), Aleksander Kolacio (bariton), Pavel Rančigaj (orgel) in Ljubljanski godalni kvar- tet. Koncert je zanimiv tako po sodelujo- čih, kakor tudi po svojem pestrem in boga- tem sporedu. Začetek koncerta bo ob 21. uri. Vstopnice bodo na razpolago v knjigar- ni Glasbene Matice.

— Hrvatsko pevsko društvo »Zorac« iz Chicaga pride v Ljubljano 8. junija ob 8.50.

— Družba sv. Cirila in Metoda je založi- la 2 vrsti novih razglednic za splošno upo- rabo ter jih priporoča v nakup. Dobijo se po trgovinah, naročila pa sprejema tudi pisar- na CM družbe, Beethovnova ulica 2.

— Cesta v izložbi. O priliki kongresa Društva za ceste je aranžirala znana ljub- ljanska tvrdka A. Gorec dvoz poleg nebo- tičnika prav lično in okusno izložbo, ki pri- kazuje vpliv slabe ceste na avtomobilski promet. Kljub slabim in nesodobnim cestam je uspelo tehniki premagati tudi to slabo stran za avtomobilno pnevmatiko ter izdelati blago tako odporno, da se pri pravilnem oskrbovanju doseže prav le rezultat. Raz- stavljena je pnevmatika, ki je na naših ce- stah pokazala vse prednosti odlične kva- litete, to je ekonomično obrabo in veliko kilo- metražo. Guma je izdelek znane velike nem- ške tvornice Continental.

— Botri in botrice bodo svojim birman- cem in birmankam napravili največje vse- lje, če jih bodo pripeljali v nedeljo ali pone- deljek dopoldne ob 10.30. uri v kino Union k predstavi zanimivega, poučnega in izred- no napetega filma »Toomaj poglavar slonov« (Elephantboy). Ta film, ki nudi gledalcu ne- pozaben vpogled v kraljestvo eksotičnega živalstva in narave je izredno primeren za mladino, vendar česar ga tudi toplo priporo- čamo za ogled.

— Upravni odbor Oražovega dijaškega doma je poklonil v počaštev spomina svo- jega dolgoletnega predsednika prof. dr. A. Šerka Jugoslovenskemu akademskemu pod- pornemu društvu v Ljubljani znesek 1000 din. Iskrena hvala, pokojniku hvalečen in časten spomin!

— Posestnike obrežnih zemljišč na Ljub- ljanskem barju opozarjamo na razglas mest- nega poglavarstva, da morajo najkasneje do kraja tega meseca odstraniti vse dreve in grmovje, ki ob potokih, glavnih kanalih in jarkih II. reda ovirajo odtok vode.

— Vpisovanje v gospodinjstvo šolo za go- stilniške gospodinjce v Ljubljani je od 1. do 30. t. m. vsako sredo in soboto od 10. do 12. ure v Gostilniškem domu na Privozu 11. Sprejemamo zdrava dekleta od 18. do 28. leta, zlasti taka, ki imajo veselje do gostin- skega poklica. Natančnejša pojasnila in pro- spekte daje upraviteljstvo šole istotam.

— Vpisovanje v 12dnevni tečaj o negi in prehrani dojenčaka se vrši dnevno med do- poldanskimi urami v državnem zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljub- ljani, Lipičeva ulica (Dežji dom kraljice Marije), telefon 4471. Tečaj se bo vršil 2 krat tedensko (ob ponedeljkih in četrtek) vselej od 17. do 18. ure. Začne se dne 9. t. m. Tečaj bo brezplačen.

— Lovec, planince in prijatelje narave opozarjamo na prekrasen film »Divji lovec«, napravljen po L. Ganghoferjevemu romanu. Film se od danes naprej predvaja v kinu Uniona.

— Pozor sladoleidarji, hotelirji in sla- ščičarji. Na vselejmo boste spoznali pro- izvod »Nordpol« za naglo pripravljane sla- doleda vseh vrst. »Nordpol« je naravni pro- izvod, sestavljen iz pektina. »Nordpol« ni torej nobena kemična zmes. »Nordpol« je bil uradno preiskan pri Higienem zavodu v Zagrebu, ki je ugotovil, da nima nobenih škodljivih prisad. Na razpolago smo vam v našem paviljonu na vselejmo.

— Župni urad sv. Jakoba svari pred sle- porskimi nabirali za popravilo cerkve, ker ni nikogar pooblaščen za to nabiranje.

— 150 din nagrade ako mi vrnete pečat- ni prstan z monogramom »M. P.« (drag po- min), katerega ste 2. t. m. našli v Mesnem kopališču Kol. ul. isto nagrado dobi tisti, ki ga na kakršenkoli način izsled. Pušjar Mir- ko, univerza, Ljubljana.

JNAD Jugoslavija vabi svoje člane, naj se udeležijo današnjega koncerta bolgarske- ga mešanega železničarskega zbora. Podro- beje obvestilo v dopisni knjigi.

— Družba košnje na Bokalah bo 12. t. m. ob 9. pred gradom, ko bo mestno poglavarstvo oddalo košnjo na 10 ha trav- nikov v manjših delih.

D. Ravljen »Črna vojna« 120 strani. Broširano 10, vezano 15 din. Založba »Cesta«, Ljubljana, Knaflova 5.

— Gotovo ste se zavedali, ko ste izve- deli, da se je tvrdka Fr. Kham po 34 let- nih poslovanja na Miklošičevi cesti pre- selila na Kongresni trg št. 8, v Kirbišovo hišo. Ta preselitev pa je bila trdki le v prednost, saj ima v mnogo obsežnejšem lokalu najmodernejše urejeno delikatemo in specerijsko trgovino, tako da lahko tu- di po izbiri blaga, torej v vsakem pogledu tekmuje z največjimi tovrstnimi trgovina- mi v vlemestih. Trgovini je priklicena v izredno prikupljivem domačem slogu renomirana tvrdkina vinarna, ki zadovolji še tako razvajenega gurmana.

— Spored kina Uniona za binkoštno praznike. Uprava kina Uniona si je izbra- la za praznike čudovito lep film »Divji lovec« po istoimenskem Ganghoferjevemu romanu. Ta film je bil napravljen v romantičnih, le- pih pokrajinah bavarskih gora in bo nedvom- no tako kot drugi že predvajani: Ganghofer- jevi filmi »Grad Hubertus« itd. vzbudil v Ljubljani ono pozornost, ki jo film zasluži. Ota praznika dopoldne ob 10.30. uri pa je na sporedu film po Kiplingovem romanu »Toomaj poglavar slonov« (Elephantboy). Ta film je izredno zanimiv in napet ter nam nudi vpogled v kraljestvo eksotičnega živa- lstva in lepote narave. Zlasti za mladino je ta film izredno primeren, na kar moramo prav posebno opozoriti starše, birmanske botre in botrice. Sieherni bodo svojim var- vancem napravili največje veselje, če jih bodo v nedeljo ali ponedeljek dopoldne pri- peljali v kino Union in jim pokazali lep film. Zaradi izbornih filmov je pričakovati, da bo na val na vstopnice pred predstavami v kinu Unionu zelo velik in je zategadelj priporočljivo da si vsakdo nabavi vstopnice za redni program in za matineejske predsta- ve. Čimprej v predprodaji.

Iz Celja

— Veliko zadoščenje. Celjska »Nova doba« objavlja: »Slovenec« poroča iz Ko- njice, da sta pred sodiščem dobila zadošče- nje dva ugledna pristaša JRZ in da jima vsi res zavedni slovenski Konjičani iskren- no čestitajo. Mišljena sta podžupan g. Su- mer in ugledni član občinske uprave g. Hraštnik. Nas tudi veselji kakor »Slovenec«, da ne manjka narodne zavednosti in narodne poštenosti. Zdej bo pač še potreb- no, da podžupan gosp. Sumer obračuna z nekim gospodom z imenom Martin Su- mer, ki je bil viden član društva Deutscher Turnverein in Gonobitz, kakor prita slika na razglednici, ki v Celju ni neznana.

Priznana lepa, trajna ondulacija, barvanje las itd. — Dunajska in pariška diploma!

Riko Grobelnik — Celje, Glavni trg in poleg hotela Evropa.

— Letalska razstava v Beogradu je od- prta od 4. do 19. t. m. Na njej je z izred- no skrbnostjo zbrano vse, kar danes letal- stvo premore. Obisk te razstave je torej vsakomur priporočljiv. Člani združenj »Naša krila« uživajo za potovanje v Beo- grad 75 odstotni popust na železnici. Kdor se hoče včlaniti in obiskati razstavo, naj se javi pri tajniku celjskega krajevnega odbora združenja »Naša krila« dr. Miku- letiču, Cankarjeva 9, kjer dobi legitima- cijo za vožnjo. Članarina znaša 12 din let- no, legitimacija stane 5 din. Pristopnina in poštni stroški 3 din.

Kino Metropol. Danes in jutri »V ČARU VALČKA« po znani dunajski opereti. — V gl. vlogi Hans Jaray, nepozabni kreator »Kirchfeldskega župnika«. — Matinee je: »ČERNE OČI«. — Bogat dopolnilni spored!

— Sokolski župni zlet v Celju bo v ne- deljo 12. t. m. Prijave kažejo, da v celj- ski župi ne bo edince, ki se ne bi udele- žila zleta v lepem številu. Po prihodu vla- kov bodo na Glaziji skušnje vseh oddel-

Is Ljubljano pridete v Split tudi z osebnim vla- kom; ampak hitreje in udobneje z brzim. Na soncu porjavljajo slednji vsaka poit, hitreje in pa brez bolečin dosežete to, ako uporabljate **Tschamba-Fii** DROGERIJA GREGORIČ d. o. o. z. — LJUBLJANA Prešernova 5

Trije ameriški študentje potujejo po Ev- ropi in spoznavajo naše kraje in razmere

Trije ameriški visokošolci iz Detroita v državi Michigan bivajo v Sloveniji na nau- čnem potovanju. Prepotovali so tisoč ki- lometrov po ameriški celini, z ročnim de- lom na tovrstni ladji so si zaslužili brez- plačen prevoz v Evropo in nazaj v Ame- riko. Z delno podporo staršev, nekega ameriškega akademskega kolega in ame- riških diplomatskih zastopstev, so si na- bavili v Angliji kolesta ter prepotovali od konca februarja do konca maja Anglijo, Francijo, Švico in Italijo. Na povratku si ogledajo še bivšo Avstrijo, Madžarsko, CSR, Nemčijo in Dansko, nakar se v Ko- danju vkrajo za povratek mimo Anglije v Ameriko.

Spremljal sem jih nekaj dni po Gorenj- skem, deloma, da spozna eden od njih slo- venske sorodnike, deloma pa, da vidijo krasote naše zemlje. Mladi slovenski Ame- ričan še kar dobro govori gorenjščino, ka- kor pač čuje starše. Četudi so Američani v splošnem precej rezervirani, sem vendar dobil iz priložnostnih izjav dobro sliko o vtihih, ki jih imajo o naših krajih.

Ogledali smo si na Gorenjskem mimo- grede nekaj manjših industrijskih podje- tij, ki seveda fantom iz Fordovega mili- jonskega industrijskega mesta, največjega središča avto-industrije, niso nič kaj uga- jala, čeprav posebno Slovenec ni prikrival svojega zadovoljstva tudi nad tem skrom- nim napredkom domovine svojih staršev. Vseč jim je bila gorenjska primitivna do- mačnost, prijaznost in gostoljubnost, po- sebnost pri kmečkih sorodnikih. Bled, kjer so se zadržali par dni, Vintgar, Savska in Lipniška dolina so jim ugajali, četudi se vse to z Ostendom, Nico in drugimi ev- ropskimi kopališči, še manj pa s Kaliforni- jo ne da primerjati. Razgled z Golice in

Modna novost: na morju

prevladuje živa pestrost barv!

Od Sužaka do Kotorja no- sijo vse dame rade elegantne obalske obleke. Short ali kakš- no pestro barvasto kopalno obleko si lahko vsaka dama tudi sama napravi. In kako je lahko ohraniti lepoto teh miž- nih obalskih oblek: operite jih v bogati, blagi peni milnih lusk Lux! To je tudi na po- tovanju zelo preprosto.

LUX za vse poletne tkanine

... SE RAZTOPI TUDI V MRZLI VODI

kov. Ob 11. dopoldne bo krenil z Glazije svečan spored po mestnih ulicah. Ob 12. bo skupno kosilo v lokalih, ki so dodeljeni posameznim edincem. Ob 16. se bo pričela na Glaziji javna telovadba vseh od- delkov. Na telovadišču bodo šotori s po- trebnimi okrepčili. Pozivamo članstvo in sokolstvo na naklonjeno občinstvo, da se ude- leži zleta v čim večjem številu.

KINO UNION.

Danes zgodovinski film »KNEGINJA TARAKANOVA«, — jutri Leoncavallova opereta »BAJAZZO« (Richard Tauber). — Matinee: »NOCI V SING-SINGU«.

— Vlom v trgovino. V noči na petek je neznanec vplomil v prodajalno trgovca Svetka v hiši ge. Albertove na Rečici ob Paki. Vlomilcu so bile krajevne razmere očitno dobro znane. Iz trgovine je odnesel svilene moške srajce, kravate in spodnje hlače v vrednosti približno 5000 din. Orožniki iz Mozirja so uvedli preiskavo.

— Dve žrtvi eksplozije. V pirotehnič- nem podjetju »Pyrot« na Ostrožnem je eksplodiral pri delu topič ter razmesaril 28letnemu delavcu Jerneju Štusu dva prsta desnice. Te dni je potegnil osemletni sin dnarice Edvard Oblak z Gabernga pri Laškem na nekem gospodarskem po- slopju za vžigalno napravo. S to napravo zvezani eksploziv se je vžgal in rezmesaril dečku desnico. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

— V celjski bolnišnici so umrli: v pe- tek 26letna delavčeva žena Marija Kučičeva iz Tlak pri Rogatcu, 64letni dninar Franc Pirš iz Oplotnice in 50letni dninar Matevž Pirš iz Prožinske vasi pri Teharju. Istega dne je umrl na Zg. Hudinji pri Celju 70letni delavec Jože Lesjak.

nih organizacij za študente pa tudi nima- mo. S prijazno intervencijo predsednice F. S. sem jim sicer mogel preskrbeti na Bledu za par dni cenejši pension v gosti- ni, in ravno tako v Ljubljani z ljubezni- vostjo ravnatelj v Akademskem kolegiju, nemogoče pa nam je bilo priti pod streho na Jesenicah, vsaj za eno noč. Vse letanje in moledovanje v raznih domovih je bilo zaman. V majhni gostilni se mi je nazad- nje le posrečilo dobiti tri skromna ležišča po znosljivi ceni. Se bolj pa smo občutili pomanjkljivost našega tujsko-prometnega oskrstva v nedeljo zvečer po povratku z Golice. Bila je lepa sončna nedelja, ljud- stva se je povsod trlo. Skoraj bi se bili morali odpeljati z Jesenic brez večerje.

Razen par klobas tudi v boljšem hotelu blizu kolodvora ni bilo dobiti ničesar, še kruha ne. Postrežba marsikdo ne ustreza. Čudom so se čudili mladi Američani tej pomanjkljivosti. »V takem prometnem kraju bi zraslo v Ameriki vsako leto par velikih hotelov,« pravi prvi. »Tukaj si upam postati v enem letu milijonar,« pri- stavi drugi. Jaz pa sem si mislil: Če smo znali preskrbeti v višini nad 2000 metrov cenejša ležišča in prehrano tudi za nebo- gataše, bi se dalo to storiti tudi na takem železniškem in turisticem prometnem križišču, kakršne so Jesenice. Udobnih, za naše razmere dosti dragih, čeprav v med- narodnem smislu ne ravno luksuznih ho- telov imajo Jesenice za silo, manjka pa vsaj en velik hotel, dom, pension ali ka- kor se že hoče imenovati, s primitivnimi turisticimi ležišči, obenem z ljudsko menzo (po zgledu Delavskega doma ali De- lavske zbornice), kjer bi bili tudi nepre- možni turisti vsaj za eno noč po zmernih cenah dobro preskrbljeni. Mislim, da bi se tak hotel ali dom na Jesenicah planin- skemu društvu ali komur si že bodi prav dobro izplačal. Treba je samo primerne organizacije, če ne drugače, pa po inozem- skih zgledih.

Iz Zagorja

— Na notico o zagorskem občinskem pre- računu, objavljeno v sredo, nas je naprosila občina Zagorje za naslednje pojasnilo: Ni res, da je »Slovenec« pred kratkim pohva- lil socialno skrbstvo občinske uprave, pač pa je res, da vsebuje občinski proračun zne- sek 215.000 din za kritje vseh socialnih da- jatev, potrebnih v velikem industrijskem revirju za one, ki so podpora potrebni in vredni. Ni res, da je določen za kritje osebnih izdatkov šestih oseb znesek din 208.000, pač pa je res, da znaša proračunska postavka »Osebnih izdatki skupaj« 208.961 din in sicer za trideset (30) oseb kakor uradniki, zva- ničniki, dostavljajoči, sluga, redar, vodovodni nadzornik, konjač, babice, upokojeenci, orga- nizator, cerkovnik, mlinski ogledniki, zdravnik, župan itd.

ZOBJE BLESTE KOT BISERI! NJEMU ZAHVALJUJOČ SE

»Kolynos« odstranja z veliko naglico grde, rumene madeže, uničuje klice, ki povzročajo razkrajanje in napravi zobe bele in lepe. — Poskusite »Kolynos« antiseptično zobno pasto. Povečajte sijaj svojega smehljaja s »Kolynosom«. Varčujte — kupite veliko tubul

KOLYNOS DENTAL CREAM

VELESEJEM VABI

Za obiskovalce pripravljenih mnogo lepih daril v vrednosti nad Din 75.000.— Žrebani bodo kuponi vstopnic.

Iz Maribora

a— Članski sestane sreske organizacije JNS v Mariboru bo v torek 7. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Perota zunanji politični urednik »Jutra« g. dr. Branko Vrčon o položaju Jugoslavije glede na dogodke v Srednji Evropi.

a— Humanitarno delo Akcijskega odbora za pomoč primorškim izseljencem v Mariboru. Dne 30. aprila je Akcijski odbor zaključil kuhinjo in skupno prenočišče v Trdinovi ul. 13. Odbor je podpiral siromašne in neposrebljene družine z nakazil za živila, zdravniško pomočjo in zdravili. Organiziral je za te družine božično. Dajal je enkratne podpore brezposelnim, ki so brez slehernih sredstev prihajali v Maribor ali ga zapuščali. Oskrbel je v lastni režiji skupno prenočišče in kuhinjo. Izdal je brezposelnim nakazila za kosila in večerje ter po otvoritvi skupne kuhinje in prenočišča sprejemal na hrano in prenočišča. Da je odbor lahko nudil pomoč, gre pred vsem zahvala požrtvovalnim rojakom, ki so s svojimi prostovoljnimi prispevki in darili omogočili odboru delovanje. Posebna zahvala gre notarju dr. Kogejcu Jakobu, ki je nudil odboru izdatno podporo. Nabavljali zadruzi državnih uslužbencev. Rotovski trg 2, ki je prepustila brezplačno uporabo prostora za kuhinjo in prenočišča, tekstilnim tvornicam in drugim ustanovam, ki so se odzvale prošnjam za podelitev blaga, ki se je razdelilo med siromašne družine za božično, odbornicam odbora, ki so poskrbele ob božičnih praznikih in novem letu za primeren priborček brezposelnim. Skupni dohodek odbora so znašali do 16. maja 22.102,75 din, skupni izdatki pa 21.960,25 din. Odbor je izdal 751 nakazila za kosila in večerje, razdelil v skupni kuhinji 2632 porcij in 322 kg kruha. Skrbel je popravila čevljev, razdelil štiri pare novih čevljev, nekaj perila in oblike. Podpiranih družin je bilo 21. V letošnjem letu je bilo manj dotoka brezposelnih iz drugih okolice; prihajali pa so popolnoma neposrebljeni. Skupna vrednost inventarja je znašala lansko leto 5500 din in se je letos povečala za 2700 din. So to vsote je odbor preskrbel modern štedilnik, 14 železnih postelj, eno omaro, eno mizo in umivalnik. Brezposelnim je odbor poskrbel tudi dovoljenje za zaposlitev. Se vedno se javljajo številni rojaki, ki iščejo delo in jim odbor nudi svojo pomoč. Odbor skrbi še naprej za ubožne družine, zato upa, da bodo rojaki še nadalje stali odboru ob strani in ga podpirali v prepotrebem humanitarnem delu.

a— Ravnateljstvo državne nepopolne me. šane realne gimnazije v Mariboru (Razlagova ulica 26) javlja, da bodo sprejemni izpiti za I. razred 24. t. m. od 7.30 ure dalje. Za sprejemni izpit je treba pri ravnateljstvu, osebno ali po pošti, vložiti z 10 din kolikova prijavo od 20. do 22. t. m.

Sanatorij dr. Ipavice Benjamin
specijalist za ženske bolezni
Maribor, Tomšičev drevored 4.

a— Sprejemni izpiti za prvi razred državne klasične gimnazije v Mariboru bodo v soboto 26. t. m. ob 8. uri. Prošnje, kolikove z 10 din, je predložiti do 23. t. m.; priložiti je rojstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli. K izpitu smejo letniki 1925, 1926, 1927 in 1928. Izpiti so samo v juniju.

LEZALNE STOLE od Din 48.—
vrtno solnčnike in vrtno pohištvo
nudi na ceneje

„Obnova“ F. Novak, Jurčičeva 6.

a— Vabilo na III. redni občni zbor »Sokolske planinske kočice r. z. o. z.« v Mariboru, ki bo v ponedeljek 20. t. m. ob 20. v restavraciji Narodnega doma Bratje in sestre, tovariši zadruzi, udeležite se občnega zbora v čim večjem številu. Zdravo. Načelnstvo.

Nelson Eddy - KINO MATICA 21-24 - Eleanor Powell

Vsi, ki ste videli Rose Marie in Bell Jorgovan, morate videti tudi najnovejšo in največjo šlageropereto

ROSALIE

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri!
Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

Na binkoštni ponedeljek je ROSALIE kot matinejska predstava ob 11. uri dop.
PO ZNIZANIH CENAH!

a— Ekskurzija juristov je prispela včeraj zjutraj v Maribor, in sicer 35 slušateljev in slušateljic pravne fakultete ljubljanske univerze. Ekskurzija je pod vodstvom univ. prof. dr. Metoda Dolence. Mladi znanstveni naraščaj si je dopoldne ogledal možko kaznišniško popoldne pa Vinarsko in sadjarsko šolo ter nekatere znamenitosti našega mesta.

a— Druga palača Pokojniškega zavoda v Krekovi ulici. Pokojniški zavod v Ljubljani je kupil Ambrožičevo zemljišče v nadaljevanju hiše v Gregorčičevi ulici 24, ki leži ob Krekovi ulici. Na tem zemljišču bo Pokojniški zavod postavil svojo drugo stanovanjsko hišo, ki se lo gradila sporedno s stanovanjskim in poslovnim poslopjem v Marjini ulici.

Nočni napad na župnišče Enega izmed roparjev, ki sta bila oborožena z revolverjema tujega vojaškega izvora, so aretirali

Radeče, 4. junija.
Dva sumljiva sta se priključila pred dnevi zvečer v Svibno in na lastno pest šla prenočevati na župnijski skedenj, kjer ju je našel naslednje jutro domači hlapec. Prijel ju je trdo, ker sta v senu kadila in moza sta godrnjale odšlin.

Oba moža sta nato polzevala okrog po vasi, ali so v župnišču kaj pri denarju. Čez dan je imel g. župnik poroko in je bil povabljen na svatovanje. Proti večeru, bilo je okrog 21. ure, je nekdo potikal na vrata. Kuhanica je menila, da se je vrnil g. župnik, zato je odprla vrata.

V tistem pa sta navtila nanjo dva možaka in ji zagrozila z revolverjema: »Denar sem, sicer bova streljala!« Kuhanica se je ustrašila in zakrčila na pomoč. To jo je enega izmed napadalec udarilo, da jo je udaril z vso silo po glavi. Od udarca se je ženska onesvestila. Mož pa sta zdaj neovirano vdrila v župnišče in plenila.

Ves prizor je opazil župnijski hlapec. Zavlekel je onesveščeno gospodnjo v stran in jo spravil k zavesti. Nato pa sta oba

Na podlagi legitimacij so ugotovili, da je aretiranec Pavle Mate iz Slika na Hrvaškem. Zanj se je klatil po Sloveniji s svojim pajdašem, ki se piše Flegarić Stanislav, kakor so ugotovili iz spisov, ki so jih dobili v denarnici, ki jo je begunec poleg revolverja izgubil na begu. Flegarić je doma iz Maribora. Imel je pri sebi več legitimacij, med drugim tudi legitimacijo mariborske JRZ in še posebno priporočilo, izdano od mariborske JRZ pod tekočo številko 1328, da je zavezan član stranke in mu naj grede povsod na roko.

Kakor je izpovedal Pavle, sta se zadnje čase potikala po ljubljanski okolici. Bila sta pri župniku na Javorju, obhodila sta Dolenjsko in sta se zadrževala tudi v okolici Zidanega mostu. Najrajši sta se oglašala v župnišču in pri strankinih čimteljih, kjer je pokazal Flegarić legitimacijo JRZ. Dobivala sta hrano, ponekod pa tudi večje ali manjše denarne zneske.

Preiskava se je posebno zanimala, kako sta prišla oba do revolverjev. Pavle je pojasnil, da se je spoznal s Flegarićem v neki menzi v Beogradu. Ta se mu je izdal za lesnega trgovca. Nedavno ga je posetil Flegarić v Zagrebu in ga je povabil s seboj v Slovenijo. Pred kratkim je povedel Flegarić svojega pajdaša na Ljubljanski grad. Na dogovorjenem mestu ju je pričakoval neki tujec, ki jima je dal nekaj stotakov, da sta lahko več dni mirno preživela v Ljubljani v neki majhni gostilni. Na tistem sestanku je prišlo tudi do razgovora, da bosta dobila večje število revolverjev, ki jih bosta nato lahko razprodala po Hrvaškem. Prejela sta vsak svoje orožje kot vzorec in nato krenila proti Hrvaški. Sedla sta na vlak kar brez kart, nato pa sta pobegnila, ko so jih zadržali. Preko hribov sta bila namenjena nato do Zidanega mostu. Tam bi sedla na vlak in se odpeljala na Hrvaško prodajati revolverje. Tako je izpovedal zdej Pavle. Verjetno je, da sta se po ponesrečenem napadu v Svibnem umaknila v hribe, kjer ju je zalotila patrulja. Oba revolverja, ki jih hranijo zdej oblastva, sta nova in izmogenska vojaškega izvora. Orožniške patrulje iščejo sled za pobeglim Flegarićem. Verjetno je, da si je kje na neopšten način pribavil priporočila mariborske JRZ in je z njimi nabiral prispevke.

V Martinščico

v dijaško letovišče

na morju, pošljite otroko-srednjašolce. — Izvrstna prehrana, skrbno nadzorstvo. — 28 dnevna vasa oskrba stane din 750.— — Prijave sprejema prof. Anatol Andrič, I. dr. real. gimnazija — Ljubljana.

a— V zahvali moške podružnice CMD v Mariboru od 1. t. m. vsem sodelavcem na slavnostni matineji 26. maja ob 50 letnici te podružnice sta pomotoma izostali imeni dveh oseb, ki zaslužita poleg drugih polno priznanje. Je to predvsem naš znan in zaslužni virtuos na gosli g. Franjo Serajnik, ki je do vseh finec izvečel mladinski godalni kvartet realne gimnazije, drugi pa je njegov učenec g. Zvonko Devidč, ki nam je kot solist na gosli ob klavirju prav čustveno in z mojstrsko tehniko odsviral Vladigero »Romano« op. 20c in v Grečianov »Gig« iz suite v starem slogu. G. Devidč nam še kot dijak VIII. realne gimnazije ob svoji žilavi vztrajnosti mnogo obeta. Čast njemu in njegovemu učitelju g. Serajniku!

a— Pri birni v Mariboru se je ponovno dogajalo, da so nekateri fotografi z nedopustnimi obljubami in nagradami ter na nepriemoren način privlačili stranke. Možno poglavitno opozorjamo, da je po zakonu o pobiranjih nelojalne konkurence prepovedano, v trgovini ali ob izvrševanju kakšnega dela ali posla gospodarskega značaja zaradi privabljanja potrošnikov obetati ali dajati nagrade v denarju, blagu ali kakršnikoli drugi obliki in sicer neglede na to, kako se dobi nagrada.

a— Aleksander Klešič 60letnik. Včeraj je slavil znani priljubljeni mariborski kavarinar in restavrat g. Aleksander Klešič 60letnik rojstva. Jubilar je priznan strokovnjak na gostinskem torišču in je že več let na čelu mariborskega Zdrženja gostinskih podjetij, za katero ima lepe zasluze. Obče spoštovanemu slavljenku iskreno čestitamo!

OTOK KRAK

ALEKSANDROVO

Zelo omiljeno kopališče domače in inozemske publike, ki išče sonca, morja in mira. Dobri hoteli in lepe privatne sobe. Ribolov prost. Informacije daje: Kupališno povjerenstvo.

BAŠKA

vođeče kopališče na otoku Krku. Največja prirodna plaža na našem Jadranu. — 15 komfort. hotelov in pensionov. Informacije daje Turistički Odbor, hoteli in potniški uradi.

DOLENJSKE TOPLICE 38° C

Izredno učinkovito radio-emanacijsko kopališče z bogato vsebino ogljikove kisline. Kapaciteta termalne vode 3.000.000 litrov na 24 ur. Vse kopalne naprave direktno na izvirkih. Zdravi sigurno reumatizem vseh vrst, nevralgije, ženske bolezni, posledice zlomljenih kosti in zmečkanin. Rekonvalescenca po težkih boleznih in operacijah. Pregledna ostarelost, odeljenje, itd. špecijelne masaže pod zdravniškim nadzorstvom, (garantirane proti odeljenju in zaprtju). Izkušeni nasveti za gimnastiko. Penzija s kopeljo že od Din 45.— dalje! Masazna kura za odeljenje. Kraska okolica za izprehode in izlete. Izborna oskrba. — Brezplačna pojasnila in prospekte daje uprava kopališča.

KLOBUKI čepice pri

JAKOB LAH — MARIBOR

a— Vodstvo po reprezentativni razstavi slovenskih likovnih umetnikov v Unionu ima danes dopoldne ob 11. uri dr. Ragko Ložar iz Ljubljane. Zanimanje za razstavo je zelo intenzivno. Mariborčani, ki si razstave še niso ogledali, naj storijo to čim prej.

a— Mariborski pevci na pevskem festivalu. In v Beogradu. V petek je odptoval iz Maribora kvartet pevske šole za solistično petje Glasbene Matice. Kvartet je pel snoči v beograjskem radiju slovenske narodne pesni. S pevci so šli tudi gđ. Ropasova, ravnatelj Kozina, prof. U. Vrabec ter nekateri člani Glasbene Matice.

Pri Abrahamu

Na binkoštni ponedeljek doživlja Abrahamovo agilno upravnico »Jutra« in »Večernika« v Mariboru g. Slavko Reja. Rodom iz zavedne Kozane v Brdih se je še kot študent v Gorici uveljavljal v narodnih vrstah. Po vojni je prišel v Maribor. Tu je bil Maistrov borec in je še danes odbornik Zveze te zaslužne organizacije. Udeležuje se pridno tudi pri drugih nacionalnih organizacijah ter zlasti pri organizaciji strelskega pokreta v mariborskem okrožju, delavec je nadalje pri Društvu zasebnih in avtonomnih nameščencev.

Upravnik Reja se je po končanih srednjoškoliških študijah najprej posvetil pravopisarski službi, pozneje je vstopil v upravo prvega slovenskega mariborskega dnevnika »Mariborskega delavca«, potem »Tabora« in vodi sedaj mariborsko administracijo naših listov. Na mnogoga letal

stekla do bližnjih hiš in skibala sosede. Velike grude ljudi sta se roparja ustrašila in sta pobegnila. Proti ljudem sta tudi nekajkrat ustrelila.

Orožnik iz Radeč so šli takoj na zasledovanje in so na zlikovce opozorili tudi druge orožniške postaje v bližini. Zaradi tega opozorila je nekaj dni nato ustavila svetokriška orožniška patrulja dva sumljiva. Eden je ušel, drugega pa so aretirali. Pobegli je zagrozil s hruba svojim zasledovalcem: »Tole bo vaju še drago stalo, jaz sem vpliven član JRZ...« Pri aretirancu so dobili revolver z 21 naboji. Prav tako so našli revolver z 8 naboji, ki ga je izgubil aretiranec pajdaš.

Kino Sloga, tel. 27-30

Ljubezen kozaskega kapetana in lepe atamanove hčerke
v filmu — po noveli L. N.
Tolstoja »Bel vrag«

HADŽI MURAT

Sodeluje: Zbor donskih kozakov — Glasba: Borodin, Čajkovski

Predstave danes in jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri

Smrtna nesreča mladega vajenca

Elektrika je ubila 17letnega Jožeta Hočevarja

Ljubljana, 4. junija

V delavnici ključavničarskega mojstra Julija Sternenskega na Tržaški cesti 88 je davi prišlo do hude obratne nesreče, ki je zahtevala življenje 17letnega vajenca Jožeta Hočevarja, stanujočega v baraki na Cesti na Brdo.

Ko je Jože Hočevar prišel zjutraj na delo, mu je mojster odkazal posel ob peči, ki je v popravilu. Takoj zraven ognjišča se na betonskem podstavku nahajala ventilator, ki služi namesto meha za razpihovanje ognja. Med delom se je moral fant, ki je ostal sam v delavnici, dvigati in pripogibati, pri tem pa je z roko zašel v okvir nezavarovanega stikala, po katerem se ventilatorju dovaja električni tok. Ko ga je tok zagrabil, se je hotel najbrž z drugo roko odtrgati od stikala, a struja ga je z vso silo pritegnila nase, da je obvisel na zidu. Mojster, ki je imel opravka na dvorišču, je začul njegov krik. Planil je v delavnico, previdno odtrgal onesveščenega vajenca od stikala in ga skušal

z umetnim dihanjem zdražiti nazaj v življenje, a vse prizadevanje je ostalo zaman. Fanta je električni tok ubil.

Na kraj nesreče je takoj prispela komisija policijske uprave, ki se ji je pridružil šef inspekcije dela inž. Baraga. Komisija je ugotovila, da je nesrečo zakrivila samo nedostatna, nezavarovana električna napeljava. Stikalo je bilo že delj časa pokvarjeno, za silo je bilo povezano z navadnim motvozom. Vsa zgodba je pač značilen, obžalovanja vreden primer težkega položaja, v katerem se nahaja naše obrtništvo in njegovi delavci. Nekaj odgovornosti pa bi utegnilo pasti tudi na mestno elektrarno, ki pušča svoje naprave v obrtniških delavnicah brez redne, stroge kontrole. Jože Hočevar, čigar truplo je komisija dala prepeljati v mrtvašnico viškega pokopališča, je bil sin siromašnega, bolehnega čevljarja, ki je zaman upal, da bo fant njemu in številni družini v oporo. Da se ugotove še eventualne podrobnosti, je sodišče odredilo obdukcijo.

NAJLEPŠI BINKOŠTNI PROGRAM ZA MLADINO!

Shirley Temple mala ljubljanka vsega občinstva v prelepem in veselem filmu

ČIN — ČIN — BEGUNKA IZ KINE

Predstave danes in jutri ob 10.30 — v torek ob 14.15.

KINO SLOGA — Telefon 27-30

Tragična smrt v goreči domačiji

Ptuj, 4. junija.

V Draženčih pri Turnišču blizu Ptuja je imela hiša s hlevom vdova Marija Krumpakova, ki je nedavno izgubila moža. Nekaj sto metrov od hiše ima njivo, ki jo sama obdeluje. Na tej njivi je delala v četrtek ter je med tem časom pustila doma 14-letnega sina Alojza, da je pazil na domačijo. Iz dosej se neznanega vzroka pa se je med tem časom ugalala slamnata streha hiše in je ogenj uničil vse poslopje.

Gasilnica četa iz Hajdine, ki je sama prihajala na pomoč, ni mogla več dosti rešiti. Ker manjka v vsaj vode, je imela precej dela, da je požar vendarle omejlila in odpravila nevarnost za druge hiše. Ko je posestnica prihajala na kraj požara, je zaman iskala svojega sina. Ker fanta ni bilo od nikoder, so začeli gasilci brskati po požarišču.

Zla slutnja se je izkazala za upravičeno. Na kraju, kjer je bil hlev, so pod gorčimi deskami našli že delno zgorlega

nesrečnega fanta. Manjkale so mu že noge in roke. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na hajtinskem pokopališču. Posestnica, ki je izgubila na tako tragičen način sina, trpi okoli 30.000 din škode, ki bo z zavarovalnico le delno poravnana.

Iz šoštanja

š— Učiteljsko zborovanje. Minilo soboto dopoldne je zborovalo šoštansko učiteljsko društvo. Lepo obiskano zborovanje je vodil predsednik g. Moncey, ki je podal tudi izbrano poročilo o naših splošno prosvetnih in personalnih razmerah ter o stanju stanovske organizacije. Sledilo je predavanje dr. Rudolfa Kolarika iz Ljubljane, o slovenskem pravopisu. Nazorno je prikazal razvojno pot slovenskega jezikoslovja in predložil vse nagode, ki še čakajo naše jezikoslovce pri delu za popolnost slovenskega pravopisa. Po sprejetju raznih predlogov za glavno skupščino UJU in slučajnostih je bilo zborovanje zaključeno.

ČATEŠKE TOPLICE

najbolj vroči (57° C) radioaktivni vreli v dravski banovini, počta Brežice ob Savi, postaje Brežice in Dobova. — Začetek sezone dne 1. maja, v pred- in po-sezoni znatni popusti. — Zdravilo se z neprekosljivim uspehom bolezni: Visoki krvni pritisk (hipertonija), revmatizem sklepov in mišičev, vnetje, nevralgije, kronični ekzemi in vnetja, ženske bolezni in drugo. — Rekonvalescenti, slabotni in slabokrvni najdejo tu svoje izgubljeno zdravje. Prospekte razpošilja uprava toplic ter se priporoča in daje na znanje cenj. gostom, da je preuredila restavracijo in jo priporoča radi izvrstne kuhinje.

š— Literarni večer, ki so ga v nedeljo 29. t. m. zvečer priredile združene kulturne in narodno-otrambne organizacije šaleške doline, je privabil v dvorano Sokolskega doma razveseljivo število občinstva. Opaziti je bilo tudi veliko ljudi iz okolice in iz Pesja. V imenu meddruštvenega odbora je pozdravil slovenske književniške-ecitatorje in občinstvo g. dr. Jože Gorčar. Njegova, slovenski besedi in književnosti posvečena izvajanja so poudarila poslanstvo književnosti posebno v današnjih časih, ko mora tudi ona nenehoma pričati o nezlojivosti slovenskega življa. Potem so nastopili recitatorji: Ivo Bradič je prebral esej o povezanosti umetnika z ljudstvom, Miško Kranjec je recitiral leljton »Moitve«, Mile Klopčič pesmi »Drobnjak Andrej«, »Dele ne more spati« in »Pogreb« Bradič »Dnevnik iz jetašnice«. Po odmoru je nastopil Ingolič z novelo »Tam gori za hramom«, Potrč z novelo »Trideset in dvajset je podeset« in Klopčič s pesmimi »Nedeljsko popoldne« in »Indija Koromandija«. Občinstvo je z vidnim zanimanjem sledilo recitacijam in je prično poziravljalo književnike.

Ogenj v vodi

V paviljonu H na velesejmu vidimo v interesantni koži tovarne Nikse najpreprostejšo in najcenejšo kuhno na svetu ter segrevanje vsakovrstnih tekočin. Takoreč je mogoča seveda samo z najmodernejšim segrevalcem ki ga izdeluje Nikse v priznani prvovrstni kakovosti za vsakršno svrhu, za vse vrste tekočin, z 2 letno garancijo, v najrazličnejših velikostih različnih specialnih tipov, pripravljenih za segrevanje vode v kopalnici ali v celem plavalnem bazenu.

Po skrbnih znanstvenih in tehničnih raziskavah se da elekt tok v teh aparatih do skrajnosti izkoristiti. Elektroindustriji je na podlagi dolgoletnih izkušenj ter modernih topiototehničnih in fizikalnih izsledkov uspelo, sestaviti aparate, katerih konstrukcija garantira skoraj popolno, ca. 98 odstotno izrabo električne energije pri popolnoma varnem in higijeničnem obratovanju. Za kvalitetne izdelke znamke NIKSE, ki dopuščajo zaradi racionalne serijske izdelave prav ugodno kalkulacijo, to v polni meri velja. Specialni segrevalec visokega učinka Nikse porablja tako malo el. toka, da se n. pr. stroški za čisto vročo vodo v nobenem denarju ne dajo izraziti. Konstruirani so po najnovejših tehničnih principih kar najskrajnejše in iz najboljšega materiala.

Vestranstvo porabnost segrevalec Nikse je skoraj neomejena. V kuhinji, delavnici, trgovini — povsod se tako dobro obnesejo, da jih nihče, ki jih je le enkrat poskusil, ne more več pogrešati, ampak se zmerom iznova povrača k njim. Kot posebno senzacijo naj omenimo še, da se da s takim grelcem n. pr. skuhati zajtrk za 4 osebe s potrošnjo toka za bori 10 par.

Aparate Nikse izdeluje tovarna za elektrotehniko in izdelavo aparatov Nikolaj J. Seewan & sin v Gradcu.

Iz Hrastrnika

h— Sokol proslavi danes 30letnico. Sporedi: od 8. do 9. zjutraj (prejem gostov na postaji, za tem sprevid ob postaje do Sokolskega doma, ob 10. pred Sokolskim domom sprejem odposlanca Nj. Vel. kralja, nato odkrivanje marsejske spominske plošče, ki je vzidana na Sokolskem domu. Pri odkritju bo govoril o blagopokojnem kralju Zedintelju prof. Mile Pavlovič iz Beograda. Po odkritju spominske plošče bo razvije članskega prapora, ki mu bo kuromoval Nj. Vel. kralj Peter II. Ob 16. bo javna teletovadba na šolskem prostoru pri Rožu, nato pa do 23. zabava. Dolžnost hrastniškega prebivalstva je, da 30letnico Sokola, ki je stal vedno na nacionalnem braniku, proslavimo dostojno in da se izkazemo Hrastrničani vredne velikega odkrivanja, ki nam je izkazano s tem, da je Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel kumstvo.

h— Smrtna kosa. Pred dnevi je opravil službo kot občinski nočni paznik upokojeni rudar Alojz Bartolo. Prišedši domov je še čital časopis in pri tem sedel pri mizi za fitnal časopis. Zadel ga je kap. Ob veliki udeležbi so pokojnika pokopali na dolskem pokopališču. Naj v miru počiva, prizadetim naše sožalje!

h— Letno kopališče krajevanje Profituberkulozne lige na Pintarjevih bajerjih bo od danes naprej odprto.

h— Zdravniška v. na 10dnevno dopust je šel zdravnik OUZD g. dr. Roman Vidmar. Nadomestuj ga zdravnik bratovski skladnice g. dr. Andrej Arnshek. Občinski zdravnik g. dr. Jože Dolanc je šel na dvomesečno orožno vajo. Njega pa nadomestuje občinski zdravnik iz Trbovelj g. dr. Krasnik.

h— Osebnost vest. S hrastniške postaje je šel v Rog. Slatino železniški uradnik g. Franjo Vičič, na njegovo mesto je prišel iz Podnarta-Krope g. Vojin Jovanović.

h— Avtomobilski karambol. V Smarjeti pri Rimskih toplicah sta v četrtek na hudem ovinku trčila skupaj avtomobila tvornicarja g. Riharda Abela in veletrgovca g. Dušana Zanggerja iz Celja. Obe vozili sta hudo poškodovani. Človeških žrtev ni bilo.

Iz Tržiča

š— Kino bo predvajal danes (v nedeljo) Harry Pielov film »Njegov najboljši prijatelj«, jutri (v ponedeljek) pa film »Princesa Dagmar«.

Slovenija Vas vabi

SLATINA

RADENCI

300 sob. 150 novih s tekočo vodo. Vse komfort. Muzika itd. Sroca, ledvice, žveci, jetra, želodec, ženske motnje, notranje žile. Maj 710, junij 750 din za 10 dni vse uduanano: stanovanje, hrana (izvzemaj kruh) zdravilne kopeli, 1 zdravniški pregled, take, postrežba. Obširni prospekti pri Putniku ali upravi.

Bele ceste držijo križem sveta

Dr. Vinko Vrhunec,
predsednik Društva za ceste:

Slovenija v mednarodnem cestnem prometu

Zgodovinska usoda je namenila slovensko ozemlje izredno važen in pomemben položaj. Kakor vezna plošev leži naša ožja domovina na stikališču treh velikih ras, katerih nasprotujoče si težnje tvorijo dramatično borbo našega rodu za obstanek in jo vpletajo v vrtnice velikih zgodovinskih dogodkov. Ta pomembni geopolitični položaj nam nalaga odgovornost polne dolžnosti za našo narodno bodočnost. Narod v našem zaledju so stremeli in streme na obale Sredozemskega morja, ki se v našem Jadranu zaledja naigloboje v evropsko celino. Tudi velika premikanja narodov v smeri od vzhoda na zahod so prizadela našo zemljo, ki večkrat krvavela v obrambi kulture in civilizacije.

po krajine naše države je mogoče samo preko urejenih cest pri nas. Mednarodni turizem se ne bo mogel razviti tudi v drugih pokrajinskih in narodopisno zanimivih delih Jugoslavije, dokler ne bomo imeli urejenega cestnega omrežja v dravski banovini. Zlasti Ljubljana je važno križišče in zbirališče mednarodnih cestnih dohodov, ki se tu stekajo s severa, severovzhoda in zahoda in odkoder morajo voditi moderne ceste v notranjost naše države in vzdolž jadranske obale preko nove cestne zveze Slovenije s morjem. V pravilnem razumevanju lastnih interesov morajo zlasti turistični predeli naše države in naše Primorje podpreti zahtevo za čim hitrejšo ureditev cest v Sloveniji. Velika znota je naziranje, da si bomo za-

mi kvart po stabilnih cestah in da se ne bomo potresali po njih.

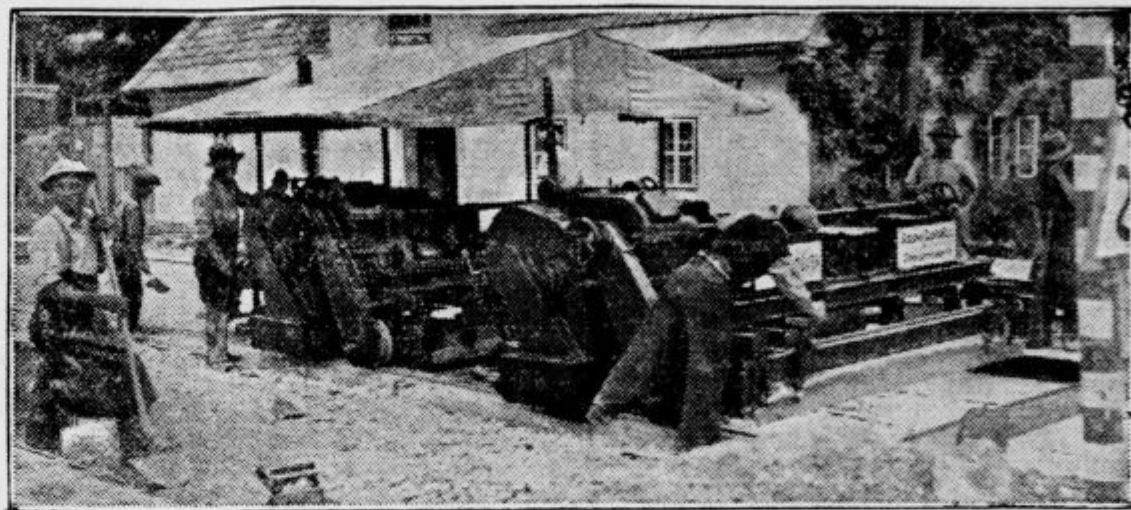
Zato mora biti vedno in vedno naša miselnost: Dajte nam dobre ceste, požurite se z njih gradnjo, sicer ne bo več čuti trnjenja inozemskih motorjev v naši domovini. Silno bo oškodovano naše narodno gospodarstvo, če izostane pritek tujcev. In vendar je naša ožja domovina vsaj v zgornjem delu že jako navezana na dohodke tujkega prometa.

Od kongresa društev cest, ki se vrši te dni v Ljubljani, pričakujemo mnogo. Naj se na tej konferenci sliši močan klic po gradnji cest, da uvidi naša vlada, da mora tukaj izvršiti izdatne investicije, ako hoče računati na dohodke tujkega prometa.

Sicer je skajla itak že pozna, zato naj se reši, kar se da rešiti. In to je mogoče, kajti glavnih pogojev za uspešni tujski promet nam ne more nihče odnesti. Goreki velikani z udobnimi domovi, lekovi zdravilišča, prijetna mirna ali zabava polna letovišča s prijaznimi dolinami, jezeri in potoki, možnost ribolova in lova na vse mogoče divjadi nam ostane vedno; treba je to le prenesti s gladkimi, širokimi cestami, pa se bo naš tujski promet razvijal tako kakor si vsi želimo. In v to naj nam kongres pomaga!

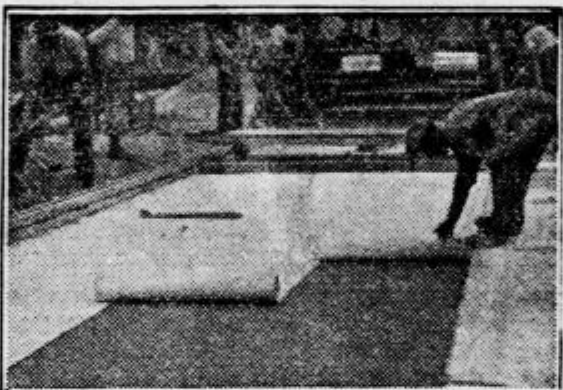
Dr. Rudolf Marn, predsednik zveze za tujski promet

Cesta do Jeperce, kakor se spodobi

Stroja za betoniranje cestnice

Ljubljana, 4. junija. Marsikdo se bo sedaj oddahnil. Kogar je pot vodila poslednje mesece iz ljubljanske smeri vsaj do severne strani bližnjega št. Vida, svojega dneva ni preživel brez preklinjanja; saj je bila cesta skozi naselje v dolžini poldruga kilometra toliko časa in tako nečloveško razbrskana, da so tudi tisti, ki običajno svojega rojstva kosti prenašajo le po svojih nogah, pošiljali k vragu vse, kar in kogar naj nam bi bilo zapored spoštovati. Prav posebej so bili počašteni avtomobilisti. Po tej cesti obratuje redno veliko število avtobusov in tovornih avtomobilov. Koliko tujcev je ta čas prišlo na območje občudovati krasote naše Gorenjske!

Ko je cestnišče svaženo in utrjeno, ga polijejo s vlažno mase nekakj konzistentov na debelo ter stlačijo. Na to gladko plošev položijo po vsej širini ceste posebej impregniran papir, da betonski sloj, ki pride nanj, ne oddaja vlage v zemljo. Počasno sušenje betona zelo vpliva na kakovost betonske ceste.

Vsi ti in še brez števila drugih so se in se bodo še najmanj ves junij trudili, da bodo po čudovitih predpisih naših prometnikov dosegli cilj, ki jim je zastavljen, kaj, ko prispe s svojimi vozili do svoje mestne soseske. Ta cilj je le skromna želja doseči čimprej drugo plat vsake meje, kar seveda ni tako preprosto, kakor bi sodil po skromni želji sami. Zapečevana pot vodi namreč po čudovitem labirintu stezic in še manjših potov, sverženih ka-

kor deset paragrafov skupaj. Če si imel srečo, da nisi nikogar povozil, niti nisi bil sam povozen, potem si po več kilometrih najnapornejše vožnje, ko si imel priložnost občudovati nekaj neznanih gorenjskih vasi, bil tam, koder prej: v št. Vida, vendar na drugi strani. Od tod dalje pa je dovoljeno uporabljati novo betonsko cesto...

Včasit čitamo, s kakšno maglico drugod građe podobne ceste. Kakaj pri nas to ni mogoče, čeprav graditelji naših cest upoštevajo vse izkušnje, ki so jih dosegli inozemski strokovnjaki? Nu, tudi pri nas so graditelji sposobni hitre izgradnje cest, kakor drugod, ko bi le imeli vselej denar o pravem času na razpolago. Zaradi teplačji za javna dela smo pri nas na moč previdni in počasi in javne gradnje so teh odlik najbolj izbruseno zrcalo.

Zdaj je državna cesta Ljubljana-Kranj izgrajena vsa od Ljubljane do Jeperce. Trdnica »Slograd«, ki je gradila cesto do št. Vida, je že hani tlakovala s granitnimi kockami cestnišče do št. Vida v dolžini 4341 m. Istočasno je tudi podjetje Josipa Dedica zabetoniralo cesto št. Vid-Jeprca v dolžini 7950 m. Nengrajena je ostala le še cesta skozi št. Vid v dolžini 1372 m kot zveza obeh izgrajenih cestnih sektorjev. Znana je borba šentvidčanov za izpeljavo ceste skozi vas. Čeprav so bile vse komisije in strokovnjaki za cesto, ki bi vodila tik za št. Vidom, so domačini pričeli vojno, v kateri je na kraju le zmaga lokalni patriotizem. Podrli so nekaj hiš, nekaj jih bodo morali v kratkem in naša prva moderna cesta je dobila svoj »cesarski tadel«; zoper vse principe gradnje sodobnih cest voči v vjugah skozi goste naselje brez sileherna regulacijskega načrta. To je mogoče le pri nas, kar so odločilne želje posameznikov kakor pa potrebe skupnosti.

Zvezni del ceste skozi št. Vid je podjetje »Slograd« zgradilo v 13 delovnih dneh, počenši 11. maja. 6 m široko cestnišče so najprej zgradili v polovični širini, ker teče po sredi ceste reka, katero zalijejo s asfaltom. Vznah 8 m so sedaj tudi povprek, potrebne zaradi deformacije tal in toplotnih razlik, kar bi sicer beton raspo-

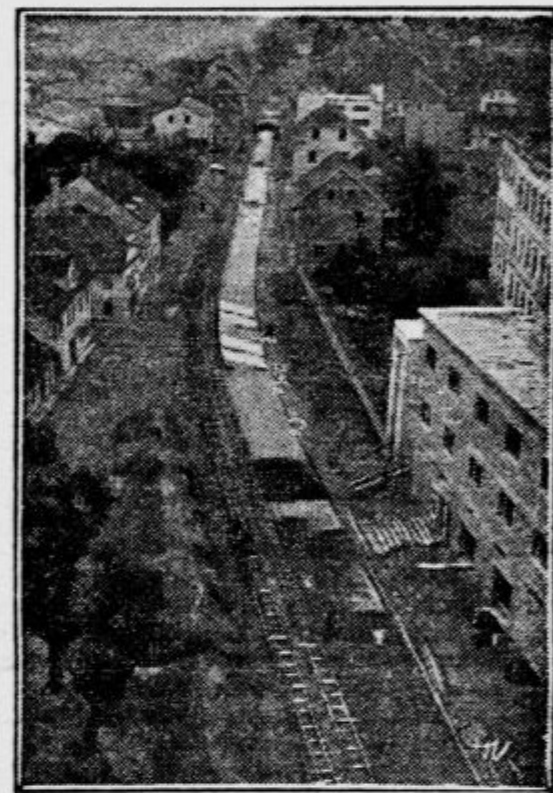
kal. Povprečno so izdelali dnevno 153 m polovične ceste, v četrtek pa so dosegli rekord z 260 m. Za gradivo so uporabljali rečni gramoz, porfir in kremenčev pesek, ki so jih vselej preiskali v laboratoriju na kraju gradnje.

Seveda delo brez strojev ne bi šlo tako hitro izpod rok. Stroji, ki so lasti Dedičevega podjetja opravijo skoro vse delo: zmešajo gradivo, zvaljajo in izgladijo po cestnišču tako, da imajo zidarji le še malo ročnega dela s poslednjimi rušami. Na novo zbetonirana cesta pa je potrebna prav skrbne nege. Ne sme biti izpostavljena soncu in jo morajo stalno polivati najmanj 4 tedne, da dobi na ta način zadostno odpornost. Zato bo ta del nove ceste odprt za promet šele čez mesec dni.

»Slograd« je imel s tem delom ceste precej težav. Št. Vid je industrijski kraj s precejšnjim številom prebivalcev in živahnim prometom. Paziti je bilo treba, da niso pohodili še mehkega cestnišča. Tudi so vse zasiline cestne zveze vodile preko novega cestnišča. Zato so morali zgraditi preko njega zasiline mostove in tudi to so morali s napredujočim delom večkrat prestaviti, kar je tudi oviralo delo.

Posebno zadnje dni so se s delom potvrdili, da jo bo mogoče čimprej izročiti prometu, ker so zasiline zveze v neverjetno slabem stanju, kar ne more biti v korist tujskemu prometu, ki je ta čas največji.

Priznati je treba, da je nadzorna sekcijska pod vodstvom svetnika inž. Pavla Miklavca in izvršilnega organa inž. Rudolfa Jenka podjetje s razumevanjem popiralo v vseh težavah, zlasti pri nepredvidenih delih, ki so nastala v teku gradnje. Podjetje »Slograd« je zastopal predsednik inženjske zbornice inž. Mirko Pirkmajer, tehnično pa je delo vodil inž. Leon Skaberne.

Bugol s cerkvenega stolpa na del državnoceste skozi št. Vid.

Sedaj, ko je cesta Ljubljana-Kranj izgrajena do Jeperce, bi bilo želeli, da čimprej nadaljuje. Kolikor je sedaj izgrajena, je skoro ne moremo imenovati avtomobilsko cesto: saj avtomobilist komaj dohva zapestje po njej, če ga po nekaj minutah spet zagrne prah in ga skrapano cestnišče nemilo opozarja, da je v Sloveniji še mnogo, mnogo cest v prepihi pokrajini, ki je potrebna betonske površine.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Politično prihaja ta važni zemljepisni položaj Slovenije do izraza v meštvu in sosedstvu na dve veliki državi, katerih življenjska dinamika je v polnem razmahu. Pro metna središča, zlasti cestno omrežje, kateremu je razvoj modernega prometa dodelil važen pomen, so ona, na katerih se gospodarske in politične težnje najzornije izražajo.

Nikjer ni sodobna tehnika dosegla tako ogromnih uspehov kakor v izpopolnitvi prometnih sredstev. Še pred nekaj desetletji je potreboval človek cele tedne za potovanja, ki jih sodobni promet more premagati v nekaj urah. Napredek prometne tehnike je povečal važnost vseh onih cestnih zvez, ki so prej mogoče imele samo lokalni pomen, a istočasno dal možnost velikemu porastu mednarodnega prometa. Vključitev v mednarodni promet donosa ogromnih gospodarskih in kulturnih prednosti, ker omogoča sožitje v veliki skupnosti naprednih narodov. Važne cestne zveze izgubljajo vedno bolj svoj lokalni značaj, ker se okrog cestnega prometa vsled vedno večje daljinske kapacitete motornih vozil širi preko meja posameznih pokrajin in posameznih držav. Cestna omrežja se ne gradi več pod vidikom pokrajinskih potreb temveč z ozirom na promet, ki naj veže med seboj cela državna območja.

Na sestavi daljinskega mednarodnega cestnega omrežja delujejo priznani prometni strokovnjaki in zanj so zainteresirali zvezo narodov, ki je imela v času svojega razmaha namen, sama pristopiti dejanski ostvaritvi teh načrtov kot zadeve vseobsega in mednarodnega interesa. Dasi se moderno cestno omrežje, zlasti avtomobilske proge, grade še vedno pod vidikom gospodarskih, prometnih in vojaških potreb posameznih držav, so vendar že vidni začetki izgraditve mednarodnega daljinskega cestnega omrežja, ki se ne bo izrčevalo iz stališča prometnih potreb ene države, temveč pod vidikom potrebe mednarodnega prometa, ki se vrši preko zaprek postavljenih v političnih mejah.

V luči geopolitičnega in prometnega položaja Slovenije nam stopa jasneje pred oči važnost in nučnost izgraditve in sodotne obnove naših cest, predvsem v potezah mednarodnega in turističnega prometa. Preko slovenske zemlje vodijo glavni dohodi s severa, iz Nemčije, Češkoslovaške in Madžarske na Jadransko morje in na njegove turistično zanimive obale. Preko naše zemlje drži najkrajši prometni koridor do morja, na katerega stremi tudi gospodarski promet iz vseh velikih in malih držav na našem zaledju. Najkrajša zvezna linija med Vzhodnim in Jadranskim morjem pelje po vprek Srednje Evrope skozi naše kraje. Mednarodni cestni promet, ki se bo vršil v smeri zahoda proti vzhodu, se bo rajše posluževal južno ležeče transverzalne osi Francijo in Italijo ter preko Slovenije dalje v Jugoslavijo in na Balkan kakor pa bolj severno vodilne mednarodne ceste London-Budimpešta-Cariarad. Z izgraditvijo nemških avtoprog, ki bodo vodile do praga naše države na severni meji, bodo naše glavne cestne zveze ogromno pridobile na svojem mednarodnem pomenu ter nas bodo prisklele, da se čimprej zvežemo s svojim urejenim cestnim omrežjem na velike mednarodne cestne zveze. Ako bi zamudili, da naše ceste pravčasno uredimo in vključimo v mednarodni cestni sistem, se nas bo mednarodni promet promet izognil in krenil na cestno omrežje naših sosedov. Iz takega položaja bi Slovenija, ki iz turizma črna znatne vires svojega gospodarskega obstoja, nastala ogromna gmojna škoda, a slabe posledice bi se brezdvomno pokazale tudi v splošnem stanju naše kulture, ki ima v prometnih sredstvih in zvezah najvažnejšega posrednika.

Po svojem zemljepisnem in prometnem položaju je Slovenija veliki portal, skozi katerega se vstopa iz Evrope v Jugoslavijo in dalje na vzhod in jug. Ta dostop s druga-

varovali našo narodno in gospodarsko bodočnost v izključevanju in izoliranju iz mednarodnih prometnih odnosov. Naša odgovornost je bila vedno najuspešnejša, kadar smo tudi na polju materialne kulture tekmovali s svojimi sosedi in se vključili kot ravnopravni v družino naprednih narodov. Z izgraditvijo naše cestne mreže na sodoben način bomo našemu maternemu koščku zemlje dali povečan pomen in s tem podkrepili veliko vižico, ki jo Slovenija ima v geopolitičnem in prometnem oziru za našo zedinjeno državo in mednarodno skupnost.

Cesta in tujski promet

V prvi številki lepe revije »Auto in sport«, ki jo je prišel letos izdati Avto-klub, podružnica v Ljubljani, sem priobčil članek: »Tujski promet na motorju«. V njem sem izvajal, da se vrši danes dve tretjini tujkega prometa na motorju in le ena tretjina še po železnici. Najbrž se to to razmerje še povečalo v škodo železnice.

Tujski promet prihaja torej v dežele po cestah! Naravno je: če hoče tujski promet pri nas uspevati, mu morajo biti dobre ceste na razpolago!

Kakšno se naše ceste, ne izgubljam besed! Tujkoprometna propaganda nam je vsled tega silno otežena; vedno moramo slišati: Vaše ceste niso za avtomobile. Če bi naša Slovenija ne oblovala naravnih krasot, primeroma še dobrih gostinskih podjetij, dobro urejenih kopališč, in kar moramo posebno poudariti: možnosti dobre oskrbe v naših divnih gorah, bi bila kaj slaba z našim tujskim prometom in bi gotovo nezadoval, ne pa napredoval.

Pred tridesetimi in še več leti dobre ceste niso bile pogoj razvoju tujkega prometa danes pa so v največji meri. Vsi naši sosedje so že vložili vso skrb za dobre ceste in jih danes tudi imajo. Zato se njih tujski promet stalno dviga in celo naši avtomobilisti napravijo največ izletov v Italijo. Poznam dosti lastnikov avtomobilov pri nas, ki vedno, vsako nedeljo ali praznik držijo dopi. Če jim rečem: naša zemlja je tako lepa, spoznavajte najprej njo, se namrdnejo, češ: »ai nisem ukradel avtomobila, da se

Pred davnimi tisočletji, ko so pokrivali naše kraje zamočvirjeni in neprehodni gozdovi, so bile reke edine ceste. Po teh cestah so iskali novih selišč razni narodi. O teh prvih potnikih naših vodnih cest je ostala v spominu le skupina junaških Argonavtov, ki so priveslali iz daljne Kolhide po Donavi, Savi in Ljubljanici v osrčje naše dežele tja do Vrhnik. Kakor je bila dobra stran takratne vodne ceste prijetna okolnost, da ta cesta ni potrebovala nobene oskrbe, tako so govorile proti njeni uporabi velike nevarnosti, ki so prežale na potnike v preprosti čolnih zlasti v času naraslih voda in za male skupine popotnikov, ki so mogle hkrati po njej potovati. Veliki predeli, ki so imeli dobre pašnike in lepe gozdove, polne zverjadi, so bili izključeni od obiska teh izvidnih osvojiteljev, ker so ležali daleč od vodne poti. Z velikimi žrtvami so pričeli prvi naseljenci graditi skozi gorodove ob robih močvirij pota, da so mogli izmenjati svoje blago z drugimi rodovi. Prve ceste so tekle ob vznožjih gorskih grebenov vzdolž rek. Šele Rimljani so začeli graditi za svoje vojne pohode in izmenjavo blaga med severom in jugom ceste po sredi naše

Janko Kač: Za lepoto in zdravje naših cest

domovine. Ceste so bile tista življenjska žila, po kateri se je pretakalo vse tujstvo življenja, zato so pa tudi vsakokratni oblastniki posvečali vsu svojo skrb ureditvi in vzdrževanju dobrih cest.

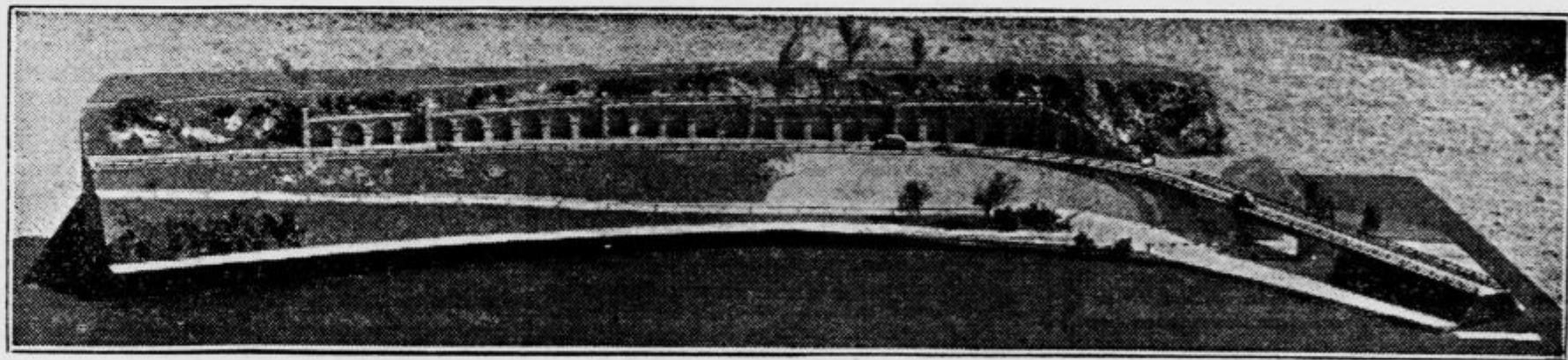
Tisočletja je tekla od Tergesta ob morju preko Emone, Atrassse, Celeje cesta na sever do Vindobone, trdna kakor rimska cesta na nebu. Pred sto leti pa se je pričela nova doba, ko se je zdelo, da jo loči od prejšnjih tisočletij globok prepad. Dogajalo se je in se še menda dogodi, da spremeni reka nenkrat svoj tok. Kakor ogromna riba se vrže drugam in je struga, ki je nosila tisočletja tovore in ljudi iz kraja v kraj suh prod, ki ga še plevel ne mara. Tako se je zgodilo, da je železnica Dunaj-Trst prevzela cesarski cesti večino tovora in potnikov. Zaman so se upirali železni cesti bogati poštarji ob belih cestah, ker so jasno videli v železni cesti svojega smrtnega sovražnika. Preslabe so bile njihove moči, da bi odvrnili od sebe pogubo, čeprav so marsikje dosegli, da se je na daleč ognila železnica kača njihovega kraja in so jih zaničevali učeni tujci ter zabavljali čez nje domačini zaradi tega njihovega priza-

devanja. Železna cesta je premagala cesarsko, parizariji so zginele in dolg čas se je nasečil v prej tako živahne furmanske krme, dolgi hlevi so pričeli kazati reba in so kopale pošne bogatije.

Ves svet je naredil križ čez bele ceste in so jih vzdrževali le še zaradi malega medkrajnevnega kmečkega prometa in pešcev ter za primer vojne. Lepe so bile zaradi male rabe in dobre oskrbe bele ceste vse do tedaj, ko se je pojavil pred tridesetimi leti še prav skromen voz brez uprege. Kar smešno so se ropotali tedaj nerodni avtomobilisti, da si ni nihče mogel prav misliti, da bodo ta vozila spet spravila bele ceste do veljave. Toda niso jih spravile le do veljave, temveč celo ob veljavu pri pešcih, kolesarjih in voznikih, ki združeno kolonoj motornega pritepenca, ki je vse ceste pokvaril in ogražal varnost ljudi in živine ter uničuje z oblaki prahu poljske prideleke zdravje in sloves občestnih selišč.

Tudi drugod po svetu je cesta doživela z uvedbo motornega prometa svoje vstajenje, toda tam so v pravem času pričeli odstranjevati vse nerodnosti, ki jih je prinesel avtomobil na ceste in so tako že davno uredili prijateljsko sožitje motorja, uprege in človeka na moderni cesti. Pri nas pa se oskrbujejo ceste še na prav tako starinski način, kakor so se pred petdesetimi leti in se zdaj, kakor da bi imela cestna uprava zavezane oči in bi bila gluha: noče videti novega gosta in ga noče videti. Zanimivo bi bilo dognati, kdo je prav za prav kriz

tega stanja, ker nekdo mora pač biti kriv take velike nerodnosti, ki zavira vse napredek dežele. Enega gotovo ne zadene niti senca krivde: cestarja, ki se trudi in ugonablja, kako bi dopovedal svojim predpostavljenim, kaj ceste potrebuje in kaj od njega zahteva. Neposredni cestarjevi predstojniki, cestni nadzorniki pač ne zaslužijo tega imena in bi jih morali prav za prav imenovati cestarske nadzornike. Za strokovne cestne nadzornike namreč nimajo po veliki večini potrebne usposobljenosti, saj so večinoma bivši podčastniki in je glavno njihovo delo, da nadzorujejo, če se cestar drži svojih uradnih ur, kakor da je cesta pisarna, ne pa živ organizem, ki potrebuje vsak dan in ob vsaki uri drugačne nege. Ceste se posiljuje po načini, ki je bil veljaven in primeren pred sto leti in se nihče ne briga za to, če zmeče prvi avtomobil gramoz iz narahlo nasutih kolodrižev po vsem cestnišču. Cele mesece nima potem cestar drugega dela kakor spravljal raztreseni gramoz nazaj v kolodriže. To brezmiseln Sizifovo delo se vrši vse do tlej, dokler ne zmeljejo zadnjega kamna vozje v prah in blato, kotanje po cestah pa so globlje od leta do leta. Kar je hrana za človeka, to je gramoz za cesto. Danes se pa žal dogaja, da odločajo — kakor med vojno na karte — potrebno porcijo gramoz za ljudje pri zeleni mizi, ne pa resnične potrebe ceste, kakor jih predloži cestar v svojo škodo, ker pomeni več gramoz za moj del, Prii konak k zboljšanju naše ce-

Z razstave »Cesta«: model nove državne ceste s mogočnimi opornimi stebri in nadvozom čez železniško progo pri Kranju —

August Praprotnik,

predsednik Avtomobilskega kluba, sekcije Ljubljana:

Naše ceste in avtomobilizem

Prvi pogoj za napredek avtomobilizma, kakor tudi najvažnejše vprašanje za vsakega avtomobilista so dobre ceste. Da je v naši državi tako bomo število motornih vozil in da smo v tem pogledu skoro na zadnjem mestu v Evropi, so glavni vzrok slabe ceste in še pred kratkim nesorazmerno visoka cena pogonskega goriva. Tako kot je vlada znižala carino ter trošarino na bencin, se je opazila znatna pomnožitev števila motornih vozil in to število bi bilo še večje, če bi se istočasno izboljšalo tudi stanje naših cest. Če se je posrečilo odpraviti previsoko ceno pogonskega goriva, se mora posrečiti tudi druga, še večja, znatno važnejša zapreka napredka našega avtomobilizma. Sicer se v zadnjem času tudi v tem pogledu kažejo znaki izboljšanja, vendar mislim, da ne moremo iti mimo občutka, da se je v tem pogledu premalo storilo in da bi se z nekoliko dobre volje in resnejšega prizadevanja dalo doseči vsaj to, kar je neobhodno potrebno. Ali je res nemogoče, slediti drugim državam, predvsem našim sosedom? Mala Madžarska in prejšnja Avstrija, ki sta v razmerju z nami gospodarsko mnogo šibkejši, sta žrtvovali mnogo za ureditev prometnih žil. Če sta ti državi mogli rešiti to vprašanje povsem zadovoljivo, zakaj ga ne bi mogli mi? Ne smemo in ne moremo ostati vedno zadnji.

Avtomobilisti si želimo dobrih cest ne samo zaradi udobne vožnje, temveč še z stališča ekonomičnosti. Koliko manj bencina in pnevmatik porabi avtomobilist na dobrih cestah, ne glede na mnogo manjšo izdatke za popravila avtomobila. Tudi življenjska doba motornih vozil se podaljša z dobrimi cestami. Iz raznih statistik, zlasti iz nemških podatkov, razvidimo, da znašajo prihranki na pogonskem gorivu in na drugih stroških pri obratovanju na dobrih cestah 30-40% v primeru z vožnjo po slabih.

Ce že razpravljamo o cestnem vprašanju pri nas, je gotovo na mestu pametna beseda odličnega Amerikana, ki je dejal: »Mi si ne moremo dovoliti luksuza slabih

cest.« Zdal, ko smo mejaši dveh velikih držav, Nemčije in Italije, ki imata gotovo najbolj urejeno cestno omrežje, ne smemo zaostati tudi mi, posebno pa še pri nas v Sloveniji, deželi, najbolj privlačni za turistični promet. Avtomobilski turizem donosa velike koristi državi, avtomobilisti so najboljše gostje. V zadnjem času vedno bolj prihajajo k nam tuji, in to dober del v avtomobilih. Glavni prtok je iz Nemčije in Italije. Samo v lanskem letu je prekorajilo našo mejo v Planini pri Rakeku preko 12.000 motornih vozil. Dnevi so, ko mora ta carinski oddelek odpraviti do 150 avtomobilov in motociklov. Kako so se tuji avtomobilisti čutili nad slabim stanjem naših cest in se jezili čez naš prah, to je vsakomur znano. Ki je prišel ž njimi v stik. Nešteto pritožb ima naš Avtoklub od avtomobilistov tujih držav in prejel je je tudi nešteto izjav, da so naši kraji krasni, vendar so avtomobilisti nepristopni, in zato se ne bodo nikoli več podali z avtom v našo državo. Drugi so spet izjavili, da ne marajo kvariti svojih vozil in pojedejo zato rajši drugam, kjer jim nudijo ceste vse, kar avtomobilist zahteva od njih. Mnogo avtomobilistov-turistov je prišlo samo do Bleda, a so se nato vrnili, ker niso hoteli nadaljevati vožnje v notranjost države zavoljo slabih in prašnih cest. Tudi z vidika turistickega prometa, ki se zadnje čase vedno bolj razvija v smeri avtomobilskega turizma in nam prinaša neprecenljive dohodke, moramo urediti naše cestno vprašanje, ker nam sicer grozi nevarnost, da bomo zavoljo lastne malomarnosti uničili to važno panogo našega gospodarstva. Začeti pa je treba takoj, da ne bo prepozno, in to v prvi vrsti pri nas v Sloveniji, ker se tu nahajajo najvažnejše tranzitne ceste, najvažnejši prihodi v notranjost Jugoslavije in dostopi do našega morja.

Dobre in sodobne ceste so glavni predpogoj za obstoj in napredek našega tujeskega prometa in za uspešno motorizacijo naše zemlje.

Cesta nekoč in danes

Razvoj potov od steze do avtomobilske ceste — Veliki graditelji v starem in novem veku — Značaj moderne ceste

Začetki ceste so skriti v temi predzgodovinske dobe. Razvila se je počasi iz skromnih stez, ki jih je človek utepal v tla pobhajajoč na lov in ki jih je divjačina počasi izhodila menjajoč svoje pašnike. Kasneje, ko je človek prenašal tovore, so se steze razširile in njih sled, ki se je sploščala plaho izogibala vsake večje ovire, je postala bolj samostojna, držča smotnejše in bolj naravnost iz kraja v kraj. Iz nekaj kamnov, ki so sploščali služili za prehod preko plitvih voda so postale lesene brvi. V tem primitivnem stanju so služila pota človeku dolga tisočletja.

Ceste starih narodov

Prave ceste v današnjem smislu so začeli graditi šele kulturni narodi starega veka. Prve dobre ceste so gradili Asirci in Babilonci. Kot posebna mojstra v gradnji cest sta slovela v starem veku Aleksander Veliki in perzijski kralj Cir. Obe sta se služile ceste samo za vojaške potrebe. Trgovini in pa potovanju niso mnogo koristile, ker čisto niso bile splošne v smeri, ki bi bila v to svrhu ugodna. Izvrstne so bile perzijske ceste v 6. stoletju pr. Kr. in pošta, ki so jo po njih prenašali sli med posameznimi mesti, je bila za tiste čase najhitrejša stvar na svetu. V poldrugem dnevu so prejahali sli do 350 km dolgo pot.

Prav spretni graditelji cest so bili tudi Kitajci, ki so imeli že pred tisočletji gostoto omrežja dobrih cest spelnjanih širom svoje neizmerno prostrane države. Ostanke starih cest so se ohranili tudi v Egiptu, kjer so pa ceste očitno služile zgolj kot dovozišča pri gradnji svetišč in kraljevskih grobov. Tudi Grki cest za običajni promet skoraj niso poznali. Gradili so jih samo v bližini svetišč, za dovažanje romarjev. Voz je bil na Grškem skoraj neznan pojav, vendar so pa ceste kolikor so jih imeli, gradili z vdolbinami žlebiči, po katerih so lahko tekla kolesa.

80.000 km rimskih cest

Vse ceste starih narodov pa so bile zgolj primitivni poskusi, ako jih primerjamo s cestnim omrežjem, ki so si ga zgradili Rimljani. Se danes naletimo po vsem Sredozemlju na ostanke rimskih cest, ki jih niti v 2000 letih ni mogel povsem uničiti atne mizerije bi bil pač ta, da bi se priredili za najbolj uporabne, praktične dela že dolga leta vajene cestarje strokovni tečaj za moderno vzdrževanje cest in bi se ti absolutni postavili za cestne nadzornike. To bi bili strokovnjaki, zrasli s cesto, podobni francoskim sergantom, ki drže v svojih rokah moč in slavo francoske armade že stoletja.

Kako birokratsko skrbijo pri nas za ceste, so značilni žal prav gosti primeri, da se tudi takrat, ko gre za temeljita cestna popravila s pomočjo valjarja, nihče ne ozira na vremenske okolnosti, temveč se valjaajo ceste, kadar pač na vrsto pridejo. Tako se je zgodilo na pr. preteklo leto, da so valjali del močno frekventirane banovinske ceste sredi oktobra, ko se ni moglo cestisti več prav posušiti in je danes v slabšem stanju kakor je bilo pred valjanjem. Zaman so bile vse prošnje pristojnega cestarja, naj nikar ne mečejo tisočakov v blato: uradni šimel je slep in gluha za pametne nasvete.

Največja nadloga voznikov, kolesarjev in pešcev, ki tvorijo še vedno glavnega potnika in seveda tudi davkoplačevalca, ki prispeva levji del za vzdrževanje cest, je strahovita prašna nadloga, ki spreminja prijazne, za tujski promet naravnost privlačne kraje ob cestah v neznoza bivališča, kjer je treba imeti tri četrtine leta naravnost zabita okna in celo v najhujši vročini. Posamezniki in cela naselja si skušajo pomagati proti tej egipčanski prašni nadlogi s

zob časa. Mnoge današnje ceste v Južni in Srednji Evropi še danes teko po sledi starih rimskih strad, ki so na višku rimske dobe pletle od Skotske na severu do meje današnje Abesinije na jugu ter od skrajnega zapada Pirenejskega polotoka, vse do Suze v bližini Perzijskega zaliva. Skoraj 80.000 km je merila dolžina cestnega omrežja rimske države.

S propastjo Rima je ugasnil tudi smisel za gradnjo dobrih cest. Srednji vek, ki je s svojo mračnostjo iznašel nebroj načinov, kako ogradiiti človeka od človeka, ki si je izmislil z nepristopnim obzidjem sklenjen mesta in trdnjave živčev med seboj v neprestanih preprih in vojskah, je kar rad videl, da so stare ceste temeljito propadle. Kot prometna pot po kopnem je v srednjem veku spet zavladala steza. Tako je ostalo vse do prosvitljene dobe v novem veku.

Napoleonove ceste

V Evropi so se začele ceste iznova graditi šele v 17. in 18. stoletju najprvo na Francoskem, potlej pa tudi v Srednji Evropi. Toda te ceste so bile sprva le skromna kopija nekdanje rimske ceste, ki je pa čisto po kakovosti niso dosegale. Prvi veliki graditelji cest novega veka je bil Napoleon, ki je z mrežo novih, sijajno izpeljanih cest dokazal Evropi, da brez dobrih potov ne more biti dobre trgovine, dobrega gospodarstva in z njim v zvezi blagostanja prebivalstva. Po Napoleonu so ceste prav naglo pridobile na pomenu, vse dotlej dokler jih ni začel sredi preteklega stoletja dušiti razvoj železnice. Takrat so vstali preroki, ki so napovedovali cesti dokončno propast. Nihče pač ni mogel računati, da se bo poleg mehanične vprege, ki jo je prinesla na železnico lokomotiva, pojavilo tudi na cesti melanično vozilo, ki bo poglno počasni cestni promet v hitrejši tempo in s tem cesto po svoji zmogljivosti spet vzporedilo z železnico. Danes smo sredi tega tekmovalstva med kamnito in železno cesto in vse kaže, da dokončna zmaga ne bo pripadla ne tej ne oni ampak, da se bosta — kakor se je v nekatere države že zgodilo — obe izprepletli med seboj v enotno, homogeno prometno mrežo.

99% današnjih cest ni bilo zgrajenih za

škropljenjem, toda cestna uprava zahteva za dovoljenje kolektivne obrambe proti prašni nadlogi odškodnino, češ, da se s škropljenjem kvari cestišče. Nikjer ni utemeljena ta trditve, temveč je res vprav nasprotno, da se z večkratnim primernim škropljenjem vzdržuje tista pravilna vlažnost cestišča, ki preprečuje nastanek kotanj po motoriziranih vozilih. Pa tudi v primeru, da bi imela cestna uprava svoj prav v tem, se vendar že desetletja zmanj vprašujejo večinski vzdrževalci cest, kako pride cestna uprava do tega, da se prav nič ne ozira na večino svojih gostov in njihove tegobe; kako pridejo občestni prebivalci in kmetje v pasu več sto metrov na globoko ob cestah do tega, da morajo požirati noč in dan oblake prahu, ki ga dvigajo motorna vozila. Saj so vendar neki pozitivni zakoni, ki ščitijo lastnino in zdravje državljanov. Cestna uprava je naravnost dolžna, da napravi v pogledu prašne nadloge red in zabrani nadaljevanje škode na blagu in zdravju velike večine državljanov. Kako naj to naredi, je več poti. Prva in najenostavnejša je dnevno vsaj dvakratno škropljenje cest tudi izven mest, kar bi se dalo brez hudih težav izvesti, saj je vode povsod v naših krajih dovolj na razpolago. Treba bi bilo pač kupiti za vsak srez primerno število škroplilnih avtomobilov, pa bi bilo konec prašne nadloge. V Nemčiji in tudi drugod preganjajo prah z redkih, še nemoderniziranih cest s soljenjem s klorovim magnezijem, ki jo je treba potrositi po pol kile na kvadratni meter na cestišča in

promet v sedanji obliki. Po svojih vzpetinah in krivinah so bile trasirane zgolj za vozove za živalsko vprego. Ko so se na njih pojavila motorna vozila, jih cestne uprave dolgo niso hotele priznati za enakovrednega udeleženca na cestnem prometu, ampak so jih smatrale za valjivce, čegar razmah je treba zavirati. Komaj 20 let je tega, kar je začelo v Evropi prodirati spoznanje, da je doba živalske vprege na cesti potekla in da pritiče bodočnost mehaničnim vozilom. Sele od tedaj se ceste počasi preurejajo za novi način prometa. Romantična bela cesta pretekla dobe se umika ravnim program od asfalta in betona in ni več daleč čas, ko bodo ceste v današnji obliki vsaj kot glavne prometne žile docela izpremenile svoje lice. Posebna svojstva modernih vozil z vsvo nujnostjo terjajo njih preobrazbo, ki se vrši v nekaterih hitreje, drugod počasneje, kakršna je pač gospodarska moč te ali one zemlje.

Cesta za večjo hitrost

Prvo, čemur se morajo ceste prilagoditi, je silno povečana brzina prometa. Še pred nekaj desetletji ni nihče verjel, da se bo na cestah vozilo 100 km na uro in še čez. Današnja vozila te brzine zlahka zmagujejo, če jim je le cesta dostopna. V to svrha mora cesta zlasti v treh točkah ustrezati nekim minimalnim zahtevam: v svojem temelju, spodnjem ustroju in površini. Temelj mora biti dovolj nosilen, da lahko prenese težo in sunko vozil. Na slabem temelju pri današnjih brzinah tudi najboljše ceste naglo propade. Glede temelja so si inženjerji zadnja leta pri gradnji posebnih avtomobilskih cest nabrali dragocinskih izkušenj. Odkrili so postopke, s katerimi se da znatno omiliti rahlanje in posedanje temelja zaradi zmrazila, ki cestnemu temelju največ škoduje. Zal, da se ti postopki pri starih cestah ne dajo izkoristiti, ker bi bilo treba ceste pač povsem na novo zgraditi, kar pa je mogoče samo pri preložitvah. Tudi v spodnjem ustroju ceste so se začeli uveljavljati novi načini gradnje. Pri večini današnjih cest je spodnji ustroj iz lomljenca, t. j. iz velikih kosov v piramide obsekanega kamna, ki prenaša pritisk vozil s kar največjo površino na temelj. Ta način gradnje spodnjega ustroja je zdaj star že poldrugeto stoletje in nas ga je naučil angleški inženjer Mac Adam, po katerem se take ceste tudi imenujejo makadamske ceste. Te vrste spodnji ustroj se še danes splošno uporablja, le da se gradi še močnejše kakor nekoč.

Moderna cestišča

Najvažnejše pri vsaki cesti pa je nje vrhna plast: cestišče. Cestišča se danes izdelujejo na najraznovrstnejše načine. Pri nas, kjer smo v modernizaciji cest zelo zaostali, imamo še zmerom skoraj samo navadna makadamska cestišča, t. j. gramoz, zvaljan v več plasteh druga vrh druge. Dokler so vozili po cestah samo vozovi z živalsko vprego, je bila taka površina dovolj trdna. Cim pa je začela brzina vozil z motorizacijo naraščati, so take ceste v nekaj letih popolnoma propadle, ako niso cestišči z velikimi stroški speti obnavljali. Gumijasta kolesa motornih vozil namreč posrkajo s cestišča vse drobni material, ki veže večje kose kamena in gramoz. Oropana medsebojne zveze se začne površina počasi rahljati, dokler cestišče slednjič povsem ne razpade.

V začetku motoriziranega prometa se je kot neprijetnost občutili samo prah, ki so ga dvigali avtomobili. Prašenje se da preprečiti, ako je cestišče mokro. Ker pa voda prenaša izhlapi, so sploščala površino cest škropili z oljem. Lahko tekoča olja so kasneje zaradi cenenosti nadomestili s katranom in različnimi asfaltnimi raztopinami. Na ta način smo prišli do takozvanih bituminoznih površinskih obdelav, ki jih v glavnem delimo v dve skupini. V prvi se navadno makadamsko, t. j. gramozno cestišče prevleče s prav tanko 1-2 mm debelo prevleko, ki samo prah zadržuje, v drugi pa se cestna površina 40 do 100 mm na globoko prepoji s katranom ali asfaltno. Na ta način dobimo takozvana poltežka cestišča, ki so zelo trpežna, toda tudi precej draga. Mimo tega cestišča pa se tudi v najtežjih okoliščinah izvrstno obnese ta tlak iz kamnitih kock in pa najmodernejše kar poznamo: beton.

Prvi poskusi z betonskimi cestišči se niso prav obnesli, ker graditelji še niso znali prav kombinirati posameznih plasti mešanice cementa s primernimi vrstami in velikostmi kamena. Danes obvladajo inženjerji beton na cesti prav tako, kakor pri visokih in nizkih gradnjah. Zlasti vrhna plast, ki je najbolj podvržena obrabi, in ki mora hkrati nuditi kolesom trdno in varno oporo, se danes sestavlja iz trdnega pramenja, zlasti porfirja, bazalta in granita, da je površina ceste poleg izredne trdnosti tudi ob vsakem vremenu dovolj hrupava, in vozilom ne drsi. Obe vrsti površinske obdelave z bitumenom ter kocke in beton, so danes edina cestišča, ki so se uveljavila.

vzdržuje za tri do štiri tedne potrebno vlogo v cestišču, da se ne praši. Po svetu je to sredstvo najcenejše za zatiranje prahu: pri nas pa stane, sam Bog ve zakaj, celih 7 din/kg. kar bi zneslo nad 25.000 din za tekoči kilometer. Ker bi bilo treba postopek ponoviti najmanj osemkrat na leto bi prišel tekoči kilometer na 200.000 din. To so seveda nemogoče številke, zato bi bilo treba preiskati, kakaj je klorova magnezija v naši državi tako draga.

Nedavno smo čitali, da nameravajo ceste Maribor-Rakek postopno modernizirati tako, da bi jo sprameksirali, to se pravi, da bi vrhno plast cestišča prepoji s mešanico zemeljskega smole. V Ljubljani imamo priliko opazovati trpežnost takšnih cest in vidimo, da se obnese takšno modernizirano cestišče za daljšo dobo le pri malo frekventiranih cestah, pri večjem prometu pa je treba vsako leto temeljitega popravila cestišča. Res bi vsi pozdravili takšno modernizirano cesto, saj bi rešila deželo prašne nadloge, toda vprašanje je, če bi ne prišla takšna časna ureditev mnogo dražja od temeljite tlakovane ceste, kakor jih imajo države okoli nas.

Dovolj je bilo že pisanja in nasvetov o zboljšanju naših cest, toda vseh dvasjet let naše skupnosti se ni napravilo niti za petelinov kopal naprej za lepoto in zboljšanje cest, ki so drugod tista zlata reka, ki stalno pušča zlat pesek ob bregovih. Velik greh smo zagrešili s to svojo malomarnostjo na sebi in na svojih potomcih, ki nas bodo za to še v grobeh kleli.

Kakšno cestišče je v danem primeru najboljše, o tem so mnenja večakov še zelo deljena. Tako n. pr. uporabljajo Francozi v Alpah na enakem terenu in v enakih klimatskih prilikah asfaltna cestišča, kjer smatrajo Italijani edino uporaben beton in kocke. Sicer je pa pri gradnji novih cest redkokdaj odločilo samo kvalliteta te ali one vrste cestišča. Po navadi odloča o tem material, ki je na razpolago in ki dopušta zgraditi cesto določne trdnosti in zmogljivosti na najcenejši način.

Enako kakor na cestišču se paži pri preureditvah cest na traso. Naše ceste nikoli ne bi tekale tako vjugasto, ako bi graditelji slutili, da bo promet po njih nekoč toliko hitrejši. Sicer je zverženost naših cest utemeljena v njih značaju, ker morajo pač vezati med seboj posamezna

Prednosti utrjevanja cest

z drobnimi kockami

V naši javnosti se pogosto čuje, da naša industrija kamena ni razvita in da ji zato niso potrebna naročila v zvezi z gradnjo cest. To naziranje pa je pogrešno. V naši državi obratujejo številna podjetja, ki so zelo razvita in imajo mnogo večjo kapaciteto, kakor pa se dejansko izkorišča. Kapaciteta naše industrije kamena je zamenkrat že razmeroma majhna. Naša industrija mora na leto dobaviti kocke za tlakovanje 40 do 50 km cest. Pri zagotavljanju potrebnih za daljšo dobo let, pa bi se v kratkem kapaciteta lahko podvojila in potrojila. Med raznimi sistemi za utrjevanje cest bi moral zavzeti prvo glavno mesto oni način, ki izpolnjuje glavno svojstvo moderne ceste: hrupavost in trpežnost. Poleg tega pa morajo biti merodajni redabilnost, sigurnost uspeha gradnje in stroški za vzdrževanje. Tu je treba takoj poudarjati, da kamnita cesta v največji meri ustreza postavljenim načelom.

Glede hrupavosti je nesporno, da s kockami tlakovana cesta zavzema prvo mesto. Isto velja glede trpežnosti. Glede na izkušnje s cestami, ki so tlakovane z drobnimi kockami preko 1800 kg trdnosti na kvadratni centimeter in kjer se razvija težki promet že 10 do 20 let (Maribor) brez vsakega vzdrževanja, lahko računamo, da vzdrži taka cesta brez posebnih vzdrževalnih stroškov okrog 40 do 50 let. Za asfaltno betonske ceste iz domačih izkušenj ne more še ugotoviti trpežnosti. Tu ne smemo vpoštevati malega števila deloma neuspešnih, deloma bolj uspešnih in poizkusov in se moramo držati izkušenj inozemstva, kjer se je izkazalo, da znaša trpežnost prvovrstne betonske ali asfaltna ceste 15 do 20 let. Vzdrževalni stroški pa pričenjajo naraščati s starostjo ceste od 0,50 din po petih letih, pozneje pa do 4 din letno.

Pri vsem tem pa ne smemo nikoli pozabiti, da bodo na naših cestah še dolgo prevladovala vozila z železnimi obroči in konjsko vprego, kar lahko pogosto izprevrže vse kalkulacije glede rentabilnosti konkurenčnih sistemov zlasti betona in asfalta. Po cestah, ki so tlakovane s kamnitimi kockami, pa je trpežnost ceste predvsem odvisna od kakovosti kamna. Kakovost našega kamna pa se da v laboratorijskih poizkusih točno ugotoviti.

Ne more biti sporno, da pripada cestam z drobnimi kockami glede vzdrževanja prvo mesto. Izkušnje z betonskimi cestami so pokazale, da zahtevajo znatno vzdrževanje. Zanimivo je, da beograjska občina krpa svojo betonsko cesto z drobnimi kockami. Če pa pustimo pri strani vse druge momente, moramo vpoštevati še drugo važno okolnost. Ne moremo si zamisliti, kako naj se popravilno betonske ceste v vojni dobi.

Da bi se odstranile vse nejasnosti, predlaga industrija kamena že danes, da bi se v trasi vsake betonske ceste predvidel vsaj

naselja in torej nenehoma spreminjati smer. Moderne rekonstrukcije zlasti gorakih cest kažejo, da se tudi v teh primerih cesta lahko slijano prilagodi potrebam velike brzine.

Cesta bodočnosti

V vprašanju cest za motorizirani promet si danes stojita nasproti dva tabora. Prvi je mnenja, da je rekonstrukcija obstoječih cest, zlasti utrditve z modernimi cestišči dovolj dobra za sedanje potrebe, drugi tabor pa smatra ta način zgolj za provizorij, ki ga bo moral v bodočnosti nujno zamenjati sistem povsem novega, od vsega početka za motorizirani promet zasnovanega cestnega omrežja n. pr. po vzorcu nemških avtomobilskih prog. Bodočnost po prav gotovo pokazala, da bo za oba sistema dovolj prometa.

200 m dolg pas, tlakovan z drobnimi kockami s 5 cm, namesto petcentimeterake gornje plasti betona.

Ce računamo, da stane betonska cesta s podlago peska 100 din na m², da traja taka cesta 15 let, popravki pa en odstotek gradbenih stroškov, tedaj odpade od investicij, stroškov za vzdrževanje in obresti na eno leto 10 din. Koloz iz drobne kocke stane sicer s podlago 160 do 180 din za m². Če pa ta znesek razdelimo na 50 let, odpade na eno leto 3,40 din; če k temu prištejemo še stroške za popravila v višini 0,50 din za leto in obresti 3,20 din, tedaj stane taka cesta povprečno le 6,90 din na leto. Čeprav so gradbeni stroški betonske ceste nižji, pride vendar taka cesta v teklu življenjske dobe dražja nego cesta iz drobnih kock. Gornje številke se nanašajo na cesto iz 10 cm visokih kock. Betonski površini in ekvivalentni način tlakovanja pa so drobne kocke v višini 8 cm ali 6 cm, pri čemer se gradbeni stroški še zmanjšajo.

V pogledu načina utrjevanja cestne površine je zanimiva nemška statistika. Pa statistiki od 31. marca 1937 je bilo v Nemčiji 7.029 km državnih cest, ki so tlakovane z drobnimi kockami, na vse ostale sisteme utrjevanja pa je odpadlo 4373 km državnih cest. V Nemčiji tlakujejo s kockami predvsem važne in zelo obremenjene ceste, medtem ko pri lažjih deželnih cestah prevladujejo drugi sistemi, pri deželnih cestah II. vrste pa zavzemajo s kockami tlakovane ceste le majhen del celotne dolžine, medtem ko prevladujejo ostali lažji sistemi vzdrževanja cest. Ta statistika je zelo poučna, zlasti za nas, ki ne moremo graditi pravih avtomobilskih cest, temveč le ceste za mešani promet. Pri tem je treba še vpoštevati, da gre v primeru s drugimi sistemi pri gradnji cest iz kamnitih kock največji del gradbenih stroškov na delavsko mezo.

Po naših predpisih se zahteva pri kamnitih kockah trdnost 1500 na cm², pri kamnu, ki se uporablja za podlago pa trdnost 900 m. Zahteve glede trdnosti podlage pa so prevelike in zadostujejo kamen s trdnostjo 400 kg na cm², zlasti tam, kjer za podlago ni mogoče dobiti trdnjesejega kamna. Na drugi strani pa bi bilo na mestu, da se predpisana minimalna trdnost za kocke poviša na 1700 kg na cm². Vrh tega predlaga industrija kamena, da bi se po mestih uvedlo zalivanje kock s cementno malto.

Prepričani smo, da bo cestni kongres v Ljubljani upošteval vse te momente in da bo upošteval značaj industrije kamena za ureditev naših cest enako, kakor se je nedavno izrekel kongres za ceste v Münchnu, ki se je postavil na stališče, da je za mešani promet drobna kocka najboljši način utrjevanja cest.

Inž. Milan Lenarčič

Novi prometni predpisi

Skoro bo objavljena nova uredba o modernizaciji našega cestnega prometa

Beograd, 2. junija
V doglednem času bodo izšle tri važne uredbe, ki se tičejo naših cest. Posvetovanja o ustanovitvi cestnega fonda so zaključena in predmet se nahaja pred zaključno redakcijo v kraljevski vladi. Ravno tako je ministristvo za zgradbe sestavilo načrt za uporabo onega dela investicijskega posejila, ki je namenjen za modernizacijo naših cest, ki določa katere ceste se bodo najprej modernizirale. Tretja uredba se tiče nove ureditve in zaščite cestnega prometa.

Pristojno ministristvo je izdelalo tozadevni načrt na podlagi dosedanjih izkušenj in po posvetovanjih z raznimi interesiranimi organizacijami in ustanovami. Uredba se postavlja glede samega prometa na moderno stališče.

Kar se tiče vprežnih vozil s štirimi kolesi, predpisuje uredba, da morajo biti platišča koles pri vozovih, ki tehtajo natovorjeni do 1000 kg, najmanj 5 cm široka, do 1500 kg 6 cm, do 2000 kg 8 cm, do 3500 kg 11 cm, do 5000 kg pa 16 cm. Vozovi s preko 5000 kg morajo imeti kolesa s pnevmatikom. Banska uprava sme za vozove z manj nego 700 kg težine dovoliti tudi ožja platišča. Toda taki vozovi se ne smejo uporabljati na moderniziranih cestah in za dovoljenje je plačati po 20 din od kolesa na leto. Na državnih in banovinskih cestah I. reda je prepovedana uporaba »čevljev« ali pa vezanje zadnjih koles pri zaviranju voza. Vsa vprežna voz mora biti ponudi razsvetljen z belo lučjo na levi sprednji strani in rdečo lučjo na zadnji rdečim reflektorskim steklom na zadnji strani. Poleg tega mora imeti na levi strani tablico z imenom in naslovom lastnika. Kdor hoče voziti z vprežnim vozom po javnih cestah, mora imeti posebno dovoljenje občine in ne sme biti mlajši od 18 let.

Posebno podrobni so predpisi za motorna vozila. Novo je, da morajo vsa ona motorna vozila, ki jim služi bencin kot pogonsko gorivo, imeti posebno napravo za gašenje požarov. Pravico voziti z motornimi vozili daje srebrovo načelstvo na podlagi položenega šoferskega izpita.

Važni so novi prometni predpisi. Načelo »vozi desno« je dosledno izpeljano. Glede brzine potniških avtomobilov in motociklov je sprejeto moderno načelo. Izven naseljenih mest brzina ni omejena. Vozat mora voziti tako, da brzina avtomobila

ne predstavlja opasnosti za sigurnost oseb in objektov, da tudi ne povzroča nereda in zaprek v prometu. Torej voziti tudi ne sme eventualno prepočas. Skoz naselja se mora brzina zmanjšati. Ban lahko predpiše za naseljena mesta maksimalno brzino, toda ne manjšo nego 30 km na uro, sicer pa je dopuščena skozi naselja brzina do 40 km na uro. Avtomobil preko 3500 kg skupne težine bodo smeli voziti največ 50 km, tovorni avtomobili največ 40 km na uro. Važna je tudi določba, da morajo pešci in gonilci živine, ki se jo sme v bodoče voditi samo vezano po javnih cestah, tudi sami paziti na prometne predpise.

Za vzdrževanje prometnega reda so predvidene sankcije. Nadzorniki cest, cestarji in organi motorizirane prometne policije bodo smeli v bodoče za manjše prekrške prometnega reda na licu mesta kaznovati vozače s kaznimi od 5 do 50 dinarjev. N. pr. onega, ki ne bi vozil na desni strani, voznika, ki bi spal na svojem vozu, ali bil pijan, kdor bi se ne umaknil pravilno, pustil svoj voz na potu brez nadzorstva in podobno. Ako bi voznik karkoli ne mogel takoj sam plačati se bo iztirjala od njegove občine. Za težje prometne pregreške in prekrške o zaščiti cest so določene kazni od 60 do 1500 dinarjev, odnosno zapor od 2 do 60 dni, ki jih bodo izreale politično upravne oblasti.

Poseben del je v novi uredbi posvečen zaščiti cest. Ob javnih cestah mednarodnega ali večjega tujkoprometnega značaja se smejo graditi zgradbe le 20 m od ceste, industrijski objekti pa 50 m od ceste, v kolikor ne gre za naseljena mesta, ki imajo svoj regulacijski načrt. Ceste z modernim cestiščem, ki vodijo skozi naselja, se morajo čistiti najmanj enkrat tedensko. To čiščenje so dolžni opravljati lastniki posestev ob taki cesti. Ako pa bi oni tega ne storili, občina. Kjer bi hiše, industrijska poslopja, ki stoje preblizu ceste, ovirale promet se jih sme proti odškodnini odstraniti.

Pričakovati je, da bo nova uredba še ta mesec razglašena in stopila v veljavo. Vendar je predviden za izvestne nove predpise čas enega leta za njih popolno izvedbo.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

Od mamuta do avtomobila

Veselo pesem vam zapeti
želim očitno tukaj jaz
in zraven rajtam v misel vzeti
nekdanji in današnji čas:
bom pel, da se je spremenila
podoba krajev in ljudi — — —
»od mamuta do motovila«,
nad pesem danes se glasi.

Nekoč je divji gozd prerasel
pogorje in dolinsko plan,
ob Nevljici živinco pasel
je predpotopni Kamničan.
Oblacil se še ni po modri,
ni bil ostržen ne obrtit.
Na zver prežal je vsepovsodi,
brez flinte, s kolom v grmu skrit.

Najrajši to-le je napravil:
tam v strugi je postavil jez
in je vodovja tok ustavil,
da Nevljica ni mogla čez.
Ko sine drugo jutro svit,
gre mamut žejo si gasit — — —
in zdajci kakor prikovan obstane,
pogreza se v kopico blata — — —
in zdajci lovec nadenj plana
zadrigne vrh okoli vrata,
lepo odžene ga domov,
saj jano je opravil lov...

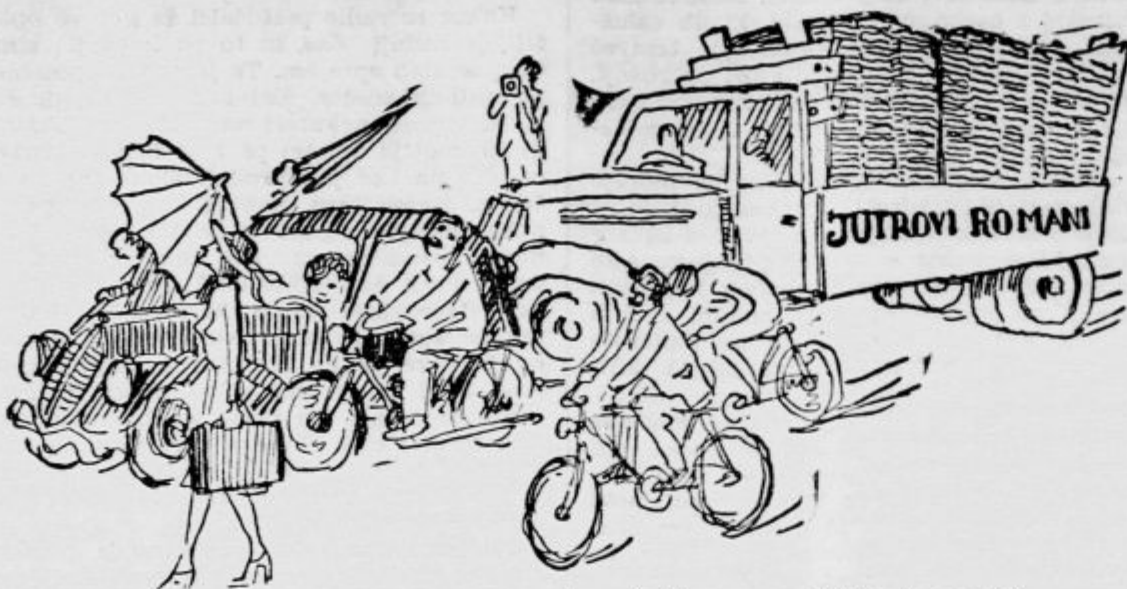

Ze tistih dob so Kamničani
bili veselji radi vdani.
V gostilnah niso se mastili,
pod hrastom likof so zapili.
Privoščili so si medice,
denar jim bil je malo vreden.
Ko so boleli jih glavice,
otvorili so trezni teden.

Da, tak-le mamut — kaka čast,
kadar zašel je v blatno past!
Prekrasen to orjak je bil,
za dvajset živih konjskih sil.
Je bil za vsako reč pripraven,
za tovar kakor za izlet, —
po njem se tisti čas praden
razvijal tujski je promet.

Od tistih slavnih, davnih dob,
kar mamut se je zgrudil v grob,
se suče nori naš planet
natanko dvajset tisoč let.
V proslavo tega jubileja,
je v Nevljah bil skelet odkrit...
Naj druga poje epopeja,
kako nastal je boj srdit:
komu prvenstvo, čast in slava,
komu kosti in komu glava
in kaj stori naj očetnjava...
No, naša očetnjava mila
za mamuta ni nič storila.
Ostale mamute tam ob strugi
pol razdejan in odkopan,
ta revež bo — kot mnogi drugi —
iskal kosti na sodni dan...

Da bo na mamuta spomin,
postavilo je »Jutro« zanke
in sto različnih dragotin
je pridodalo za uganke.
Po domovini šel je glas
o silni, mamutski nagradi...
Da, avto, to je kaj za nas,
vsi imeli bi ga radi.
Se dolga borba je razvila
zavoljo avto-motovila;
je v hlevcu čakal krasni Skoda,
komu nakloni ga usoda...

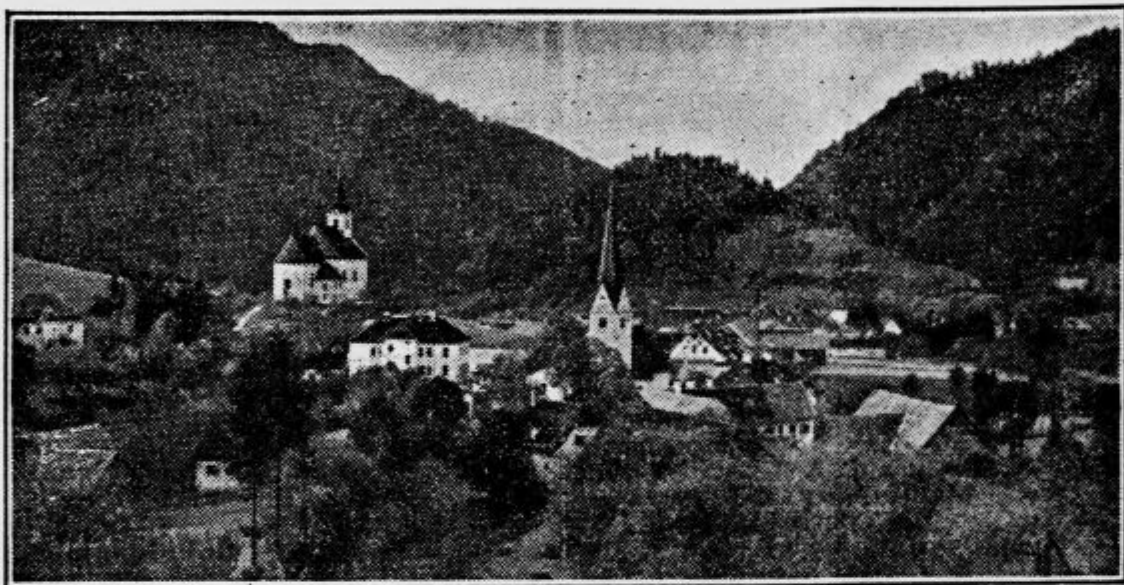
Približal se je srečni dan,
to se polnila je Kazina!
Cvet naroda je tu bil zbran,
ko da ga kliče domovina.
O, to so bile strašne brige,
kako smo vsi tiščali figel!
(Fovšija k sreči ni se vnela,
zato Kazina ni zgorela)...
Zastal je dih ob zadnjem žrebu —
potem pa kakor po pogrebu
so bile strte lepe nade,
odšli brez prve smo nagrade...
Oj, dragi avto so nam vzeli
tja v štajerski zeleni raj...

Lahko so v Vitanju veselji,
sloveč je zdaj ta krasni kraj...

No, zdaj pa pesem kar končajmo,
usodi mirno se predajmo,
za trošt pa »Jutro« nam oznani:
še preden bodo Kamničani
spet kakšno zver nam odkopali,
uganke bomo reševali.
Da, že nabira se zaklad
izbranih »Jutrovih« nagrad
in vsi se bomo veselili,
če bomo kaj zastoj dobili.

Čitatelj in prijatelj

V Vitanju so vsi tržani z veseljem sprejeli »Jutrov« avto

Vitanje, 1. junija.
Da bo »Jutrov« Skoda prišel v Vitanje,
je vedel le Varček. Skoda, da ga ne po-
znate! Pa vam ga predstavim: Varček,
mali špic, ljubezni kuža in ljubljene
obeh gospodičen Zupanovih in tete. Pravi,
pristen špic, o katerem sicer pravi učitelj
Rejec, da je cestni potpur, — toda kaj
se on razume na pasja plemena. Meni se
zdi, da je pri tej trditvi celo malo zavisti.
Naj bo že kakor hoče, naš Varček že v
soboto popoldne ni imel več apetita in je
bil ves razburjen. Niti jed, ki mu jo je
pripravila skrbna gđ. Ana, mu ni dišala.
Le škoda, da ne zna govoriti. Proti obič-
čaju, da se človeku v noči pred velikimi
dogodki kaj sanja, se gđ. Danica ni san-
jale ne o belih ovčkah, ne o prašičku in
torej niti malo ni bila pripravljena, kaka
sreča jo je doletela v Ljubljani.

Reševala je uganke, kakor smo to sto-
rili tudi drugi. Kadar sama ni imela časa,
si je teta nataknila očala in pomagala re-
ševati. Vse je šlo gladko, le pri onih skav-
tih je gđ. Danica s pomočjo X in Y po-
rabila eno polno papirja in nazadnje do-
bila 360 skavtov, kar pa je bila le mala
pomota, ker je pri računu pozabila deliti
z 10. V ponedeljek so bile že vse rešitve
gotove. V skrbih je bila le gđ. Angelca,
ker ni imela lepiva za mamuta. Te skrbi
jo je rešil g. »šef«, ki je z uradnim gumij-
em nalepil mamuta, a to tako nespretno,
da so mamutovi zobje gledali čez rob.
Gđ. Angelca trdi, da samo zaradi tega ni
zadela avtomobila in je niti g. »šef« ne
more utolažiti z ugotovitvijo, da je mamut
gđ. Danice celo na glavi stal, pa je do-
bila avto. Mamut gđ. Danice je odpoto-
val z avtobusom v torek popoldne proti
Ljubljani, kdaj se je postavil na glavo, se
ne more ugotoviti, v Vitanju je stal še
čisto normalno.

V tihi nadi, da Ljubljanci ne pozabijo
na nas Stajerce, smo čakali na izid žreba-
nja. Na vitanjski šoli so namreč le pristni
Stajerci. G. šef je ljubljanska srajca, pod-
šef in dve gospodični iz Primorja, gospa
šefova Dolenjka in ena gospodična je
Gorenjka. Kljub različnim narodnostim
se med seboj sijajno razumejo. To razu-
mevanje je tako popolno, da se niti pri
vsakodnevnem taroku od 18. do 20. ure pri
g. šefu ne skregajo. In to niti takrat ne,
ko g. Rejec ujame pagata med igro, pa še
negalantno zapleni monda s škisom. Po-
tem dobje gospodične pri taki igri neko
čudno vročino in gotovo je le ta vročina
kriva, da pride g. Rejec do imena »za-
plotnik«.

Nedeljsko jutro nam je vsem prineslo
veselo presenečenje! Ze ob osmi uri zu-
traj se je raznesla novica: Gđ. Zupanova
je zadela avto. Izprva ni novici nihče
verjel, ker je to novico sporočil v Vitanje
po telefonu g. Pipan, šofer vitanjskega
»ekspresa«. Kdor Pipana pozna, ni mogel
verjeti, da je to res. Je vseh muh poln in
kaj rad pošlje koga v lekarno po žabjo
volno. Šele uradnik pošte v Vojniku g.
Gorečan je novico potrdil kot verodostoj-
no. Mi dobivamo pošto šele opoldne, v
Vojniku pa jo imajo že ob 8. uri. Naša
poštna gospodična, ki je novico prejela
že eno uro pred uradnim časom, saj ima
nam Vitanjčanom na ljubo več pred- in
po- uradnih ur kot uradnih, je takoj od-
hitela v šolo, da o nepričakovani sreči ob-
vesti gđ. Danice. Veliko presenečenje. Pr-
vi vzklil gđ. Danice: »Ja, le kaj bom z
avtomobilom?« Ko se je za zavedla, da se
da Skoda brez škode zamenjati za jurčke,
se je potolažila. Takoj se je odpravila, da
o sreči obvesti svoje tovariše. Neverna
Angelca je sicer trdila, da ne verjame,
dokler avtomobila ne vidi. G. šef in gospa
sta tudi nekam neverjetno ogledovala

avtomobiljeno Danico, toda brzojavki od
»Jutra« sta pregnali vse dvoma. Cestita-
nja ni bilo konca. Takoj je bila sklicana
konferenca, kaj storiti. Sklep, da se avto
proda, je bil sprejet soglasno. Vstavljen
je bil le pogoj, da »potegne« tovariše na
izlet. O sklepu je Danica obvestila g. Pipa-
na, da kot moč strokovnjak poda svoje
mnenje. Opoldne smo seveda planili po
»Jutro«, da se na lastne oči prepričamo.
Sreča je v tem, da je naša poštna gospo-
dična tako dobra in nam v neurednih
urah razdeli časopise, sicer bi morali naš
»firbec« mučiti do ponedeljka.

Ob dveh popoldne je Danica že odpoto-
vala. Najprej domov v Maribor, drugi dan
pa v Ljubljano v spremstvu sestre in g.
Pipana. Kako so se imeli v Ljubljani, to
je stvar Ljubljancem. Omenimo naj le,
da so bili vsi silno navdušeni nad spreje-
mom in pogostitvijo, katere posledice je
čutil še drugi dan naš Pipan. Vitanje z
všetim Varčkom je bilo v ponedeljek v
nervoznem pričakovanju. Kdaj pridejo —
to vprašanje se je glasilo namesto pozdra-
va. Točne ure ni vedel nihče. Pričakovali
pa smo jih preje, ker nismo vedeli, da so
Ljubljanci tako gostoljubni in da ste
jim priredili kar banket. Gospodom od
»Jutra« pa moramo priznati, da mislijo
na vse, ker so poleg naših dvonožcev mi-
slili tudi na štirinožce in mu napolnili re-
zervoar z becinom kar za preko 300 km
vožnje.

G. šef in podšef, na čigar ramah je le-
žal ves spored sprejema, sta si belila gla-
ve, kako sprejeti »Jutrov« Skoda z vso
vsebino. Gotovo bi od skrbi osivela, pa ju
je k sreči pozval na kozarec k sebi v
župnišče g. župnik. Ob prijetnem kram-
ljanju in znani gostoljubnosti g. župnika
sta se šele ob sedmem politru zmislila
na sprejem. In res! Po cesti gredečo začu-
jeta hupanje brez konca. Šef pravi: »Ti
Rejec, Skoda je že tu!« In preden mu ta
utegne odgovoriti, se naenkrat pojavi pred
njima srčkan avtomobilček — »Jutrov«
Skoda. Kar zastale so jima besede in na-
mesto nagovora je šef samo še izdaval:
»Gromska strela, ta je pa lep!« Za avtom
je drvela vsa vitanjska dečad, a tudi odrasli
niso zastajali. Naenkrat je bilo vse
polno ljudi. Ogledovanje, tipanje, hvala,
čestitke — Pipan se je držal za vola-
no, kakor da bi bil avto njegov. Z mag-
natsko kretnjo in po dovoljenju gđ. Da-
nice je naložil podžupana Pikla, graščaka
Kušerja in g. »šefa« ter jih popeljal na
majhen izprehod. V spretnih rokav
priznanega vozača g. Pipana je lični Skoda
ubogal na vsak najhlašeji migljaj Nobe-
nega tresenja, motorja skoraj ni slišati —
par malih voženj, navdušenja skoraj ni
konca. Srečni prvi potniki niso mogli do-
volj prehaliti vožnje.

Kratek odmor, nato pa je Skoda odšel v
Maribor, odkoder se je vrnil o polnoči.
Povsod od potja je vzbujal umevno
senzacijo. Ko sta se g. Rejec in Pipan v
Slovenski Bistrici krepila s svežim pivom,
se je zbrala okrog avtomobila gđu. Bi-
stričnikov in občudovala avto in njega
vsebino. Zaradi poznega prihoda v Maribor
je odpadel oficijelni sprejem, vendar je
tudi tukaj lepi modri »Jutrov« Skoda
vzbujal občudovanje.

Danes pa počiva v podžupanovi garaži.
Do Binkošti ostane še tu, potem pa se
bomo moralno žalostni ločili od Skode in
res ga bo Skoda. Zadovoljna bo le gđ.
Danica, ko bo štela jurje in jih prekladala
tako, kakor danes ogromno pošto s čestit-
kami, prošnjami, ponudbami iz vseh kra-
jev dravske banovine. Nam pa ostane le
tiha želja, da bi pri prihodnjem žrebanju
zopet prišla v naše letovišče sreča in nas
iznenadila zopet s kakim Skodo. —sr—

Fran Milčinski:

O birmanskih oblekah

V literarni zapuščini g. Frana
Milčinskega smo našli naslednje
kramljanje, s katerim ob letoš-
njih praznikih birmovanja ob-
navljamo spomin na našega ne-
pozabnega, dobrodušnega gospo-
da Fridolina Zolno:

Zaradi birme je pri nas urejeno ta-
ko, da imamo birmansko obleko; ka-
dar poba toliko doraste, da je goden za
obleko, pa gre k birmi.

Obleka je precej krasna, iz temno-
modrega sukna, brez slehernega sledu
od smetane ali sladoleada ali malinov-
ca. Sploh se ji ne pozna, da je že bila
pri birmi. Nalašč je bila napravljena
za imenovano sveto svrhu. Prvi je bil
deležen obleke in birme najstarejši iz-
med pobov, in moram reči, da je bila
takrat, ko je bila narejena, čisto nova.

Razmere našega domačega ognjišča
ne dopuščajo nikakor ne, da bi se za
vsakokratne svete potrebe vsakokrat-
nega poba vsakemu posebe napravilja-
la nova obleka. Tega tudi ne zahteva
mati cerkev. Nego so imeli vsi trije že
za krst isto obleko. Potem takisto za
sveto obhajilo, pa ne iste kakor za
krst, marveč za krst eno, za obhajilo
pa drugo in je bila ta za obhajilo vsa
lepo bela. Za birmo pa jim služi, ka-
kor rečeno, vkupna birmanska obleka
temnomodre barve. Kako bo naprej, se
še ne ve. Za zakrament svetega zaka-
na si lahko vzemo mojo, meni je na
vse strani pretesna. Žena pravi, naj si
dam umeriti novo, pa sem rekel, da
stvar ni nujna.

Kar se torej tiče birmanske obleke,
birmanska obleka je, kakor rečeno, ja-
ko brezhibna, lepo smo jo hranili in
sedaj je že drugi pob dorasel za bir-
mo, posebno kar se tiče rokavov in
hlacnic — čez prsi in pas ne tako, to-
da bo že.

Ko bo potem čez leto ali dve goden
zanjo še najmlajši, da se mu bo prile-
gala in ne bo treba vihati hlač in ro-
kavov, bo pa tudi šel; botra že ima
takšnega, da ni mogel reči: Ne!

Ta, ki je letos na vrsti, se zelo ve-
seli.

Sploh so zastran vere vsi jako gore-
či in imajo vsi trije »prav dobro« pri
gospodih katehetih.

N. pr. zastran spovedi, spoved jako
radi opravljajo in potem hodijo ves te-
den navsezgodaj v cerkev, dan za dne-
vom in čisto tešči. — Vso hišo zrogo-
vilijo pokonci.

Tisti teden se ves teden manj tepo,
kakor druge tedne in celo ne kriče ne
tako. Kričanja ne ljubim, kričanje ško-
duje mojemu pravopisu, zato jih bo-
drim v njih pobožnem početju in se
razodeva blagodejni vpliv pogostega
sprejemanja svetotajstev tudi glede na
slovensko literaturo.

V verskih stvareh nisem brez izku-
šenj. Na podlagi teh izkušenj lahko re-
čem, da ni napačno, da se mladina v
čim nežnejših letih krepil v čednostih
in milostih in zakladih in je to sploh
jako odobravati. Svojtčas ni bilo tako.
Sedaj je drugače in je jako izpodbudno
v vsakem pogledu.

Pa se mi sili misel in vprašanje: Ali
ne bi šlo, ali ne bi kazalo, da bi
naša mladina tudi birmo prejela
večkrat?

Pri birmi dobi birmanec raznovrstne
darove, dar modrosti, dar razumnosti,
dar učenosti, in dobi še marsikak dru-
gi dar, ki tudi ni da bi ga zametal.

Mar mu ne bi bilo v nepopisen bla-
gor, v častno in večno dobroto, če bi
te darove prejemal večkrat? Mlada du-
ša neizmerno hrepeni po darovih.

In bi bila taka reč tudi drugače ja-
ko koristna.

Kajti, kje stoji zapisano, da mora-
jo ves dobiček svete birme pobasati
samo urarji? Zdi se mi, da ni o tem
branja ne v svetem pismu, ne v prero-
kih. Sploh se mi ne pozna, da je že bila
pri birmi. Nalašč je bila napravljena
za imenovano sveto svrhu. Prvi je bil
deležen obleke in birme najstarejši iz-
med pobov, in moram reči, da je bila
takrat, ko je bila narejena, čisto nova.

Dvomim o tem, jako nemerodavno
dvomim.

Pa ni ta dvom le moj dvom, nego je
dvom še tisočih drugih in je istega ne-
merodavnega dvoma tudi ugledna tvr-
dka Fičislina, zastopstvo najboljših koles
in najboljših radioaparatorov vsega kon-
tinenta, ceneje kakor povsod! To tvr-
dka jako čislam poznaj o osebo in si
štejem v posebno čast, da sva pila bra-
tovščino.

Ne rečem nič zoper ure. Ure so lah-
ko koristne v marsikaterem položaju.
Toda je poleg ur še kaj drugega na
svetu, — kakor je snoči že čisto pravil-
no poudarjala že imenovana ugledna
tvrdba.

N. pr. moj pob, ki je sedaj na vrsti,
nikakor ne zaničuje ur. V mladi duši
pa mu bdi še drugo hrepenenje in mu
ni predmet tega hrepenenja ne za las
manjvažen od ure — ta predmet je kolo.
Ni primernejšega birmanskega darila ka-
kor je kolo! In mu tli v mladi duši še
tretje hrepenenje, predmet mu je ra-
dioaparat z valovi in antenami. Ni pri-
mernejšega birmanskega darila, kakor
je radioaparat!

Vprašam: Zakaj se ne bi dvignila
poleg urarske tudi ugledna obrt kole-
soprodajniške in radioaparatniške
tvrde? Mar je njena obrt Bogu manj
dopadljiva kakor urarska? Mar nima
tudi kolesoprodajniška in radioaparat-
niška tvrdba nemurjoče duše? Zakaj
naj baš ona stoji med kozli v občestvu
vernikov in svetnikov?

To so jako važne reči! Naj bi jih ma-
ti cerkev dobrohotno uvaževala!

Če bi mati cerkev v svoji modrosti
pripustila in priporočila pogosto preje-
manje svete birme, bi se lahko vrst-
le vse obrti, druga za drugo.

Kako vesele bodo obrti!

Kako vesele bodo birmanci!

In kaj šele botri, kako vesele bodo
botri!

Lahko bodo veseli, ko bodo vsake
kvatre vezali birmo s kožijo in cilin-
drom in rižoto in rokavicami in slado-
ledom in kolesi in urami ter radioapa-
rati!

Se jaz bi bil vesel in mi je jako žal,
da nisem boter. Res mi je žal. Toda
ne morem in je izključeno. Kajti, ka-
kor rečeno, obleka mi je na vse strani
preozka — se lahko vpraša žena!

Rana ura, zlata ura...

Oton je praznova šestdesetletnica.
To ni nič novega. Že februarja je to bilo.
Toda iz tistih dni praznovanja naj ne
ostane pozabljena neznačajna prigodnica.

»Jutro« je poslalo k pesniku na dom mla-
do reporterko, da ga pobora lepo po do-
mače, kako živi in kaj dela. Mlada repo-
terka je pri čašici likerja prešla na razna
vprašanja in je vprašala pesnika tudi tole:
— Kaj pa, gospod Zupančič, ali pozno
legate spat?

— Ne, — je malo pohojnal pesnik. —
Jaz vedno rano legam spat. Namreč: če
grem zvečer iz hiše, ležem v rani uri, a če
ostanem doma, sem pa tudi rano v poste-
lji.

V GOSTILNI

Peter naroči pečenko.
Pečenka pride na mizo.
Peter jo povoha:
»Smrdi!«
Plačilni prav uslužbo:
»Počakajte trenutke! Takoj bom odprl
okno!«

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

NE POZABITE... „MANICA“ kupite vedno DOBRO IN POCENI

Pri tvrdki

Manufakturna komanditna družba

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Egrodovski roman

Sah cesarju

»Ne zamerite, gospa grofica, da nepovabljen prihajam k vam. Sporočiti vam imam nenavadno važne stvari in vas nujno prosim oprostjenja, če se vam bodo zdele moje besede na prvi mah prenačljive, morda celo žaljive. A vse je na tem, da se podvizam. Precej zveste, zakaj. Ne verjamem, da bi mi potem še štel v zlo.«

Marija Walewska je odgovorila sicer hladno, a vlnudno, in s tem povabila vojvodo Otrantskega, naj govori.

Poznate me, madame, kdo sem, in tudi moja čustva do vas in do cesarja so vam znana. Nekoč niste hoteli privoliti v to, da bi podprli moje načrte. Nisem vas silil, ampak sem se zadovoljil s tem, da sem vam služil v ključu temu. Danes vam hočem znova dokazati svojo zvestobo... Vsak čas vas mora obiskati vojvoda Bassanski...«

»Vem,« je rekla Marija Walewska, »gospod Bassanski mi je že sporočil, da pride. Vprašujem se le, zakaj? Mislim, da je na Dunaju...«

In zdajci se je splašila: »Upam, da se ni cesarju kaj zgodilo?«

»Ne, ne, gospa grofica,« je rekel Fouché, »cesar se dobro počuti. Njegove zadeve se ugodno razvi-

jajo. Zanaša se, da bo mogel te dni podpisati mir in se nato takoj vrniti v Francijo. Da pa pridobi v nekem nujnem vprašanju časa, je poslal Bassana, ki naj govori z vami v njegovem imenu.«

Marija Walewska ni mogla skriti presenečenja.

»Kaj naj govori z menoj v cesarjevem imenu? Saj sem šele davi prejela od njega pismo, v katerem ni bilo nobenega posebnega namiga...«

»Kar vam hoče cesar sporočiti, ne sme priti na papir, in njegovo veličanstvo želi takojšnjega odgovora. Prošnja, ki vam jo sporoča, terja to naglico.«

»Dovolj bodi teh ugank, gospod vojvoda. Povejte mi, kaj vas je privedlo k meni. Zdi se mi, kakor da bi me hoteli pripraviti na nekaj hudega...«

»Hudega? Da, nemara... Vsekako na veliko težavo... Čujte torej: cesar misli na to, da bi predstavljal otroka, ki ga pričakujete, kot sad svojega zakona z Jožefino. Maret je prišel po vaše privoljenje.«

Marijo Walewsko so te besede mučno zadele in zmedle; toliko misli se ji je vsiljevalo, da jih je mogla le s težavo urediti. Prijela se je za čelo, nato je uprla komolce ob marmornato, s pozlačenimi sfingami okrašeno mizico, ki ji jo je bil cesar podaril, ter se poizkusila zbrati. Fouché je prežal kakor pajek, ki je razpel mrežo in zdaj negibno čaka, da se muha ujame.

Nazadnje je vzdignila oči. »Resnično, gospod vojvoda, ta novica me spravlja v zadrego. A najprej mi povejte, kako morete vobče domnevati, da

pričakujem otroka, in razen tega — kdo vam je odkril cesarjeve tajne namene?«

»Marsikaj vem, gospa grofica, a kako zvem vse to, bi vam težko razložil. Reči vam morem le, da vojvoda Bassanski ni posebno prebrisan, in da imam dobre agente...«

In ko je Marija Walewska zaničljivo trenila z usti, je nadaljeval:

»Da, gospa grofica, policijski minister sem in izvršujem svoj poklic, ki je v tem, da vse vem in zato tem bolje služim cesarju in Franciji. Vaša zadrega je razumljiva; pričakoval sem jo, in če me vidite v tem trenutku pred seboj, me vidite le zato, ker sem vam hotel dati časa, da se zberete in dobro premislite, preden pride Maret...«

»Razumem, gospod vojvoda,« je rekla Marija Walewska, ki se ji je polagoma vračala prisotnost duha. »A konec koncev, če hoče cesar priznati mojega otroka...«

»Stvar ni povsem taka. Vzeti vam ga hoče. Ako bo deček, kakor se cesar nadeja, naj bi postal njegov naslednik na prestolu. Zato misli predstaviti vašega otroka za Jožefinina.«

»Vzeti ga hoče? Otroka — meni?«

Samo te besede je bila slišala.

»Ni dvoma, gospa grofica, da prinaša ta politična kombinacija cesarju velike ugodnosti. Zago-tavlja mu stalnost njegove dinastije, ne da bi se mu bilo treba zateči k ločitvi...«

Segla mu je v besedo: »Mojega otroka — meni! A jaz tega nočem. Nikoli ne privolim v to!«

Vojvoda Otrantski si je počasi potegnil z roko po plešastem čelu. Med tem je Marija Walewska dodala, kakor da bi se hotela pomiriti:

»Sicer je pa vsaka prevara nemogoča. V to bi bilo treba cesaričnega privoljenja, kaj ne? V njenem položaju bi bilo pač sramotno, če bi sprejela kaj takega.«

»Prirojeni ponos vas vara, gospa grofica. Cesarica je že privolila.«

»Kaj veste o tem?«

»Moji podatki so malokdaj napačni. To pot so vsekako zanesljivi, in lahko jim verjamete. Dobra, vdana Jožefina ni samo privolila, ampak lahko vam celo povem, da je z veseljem pozdravila to misel.«

»Kako to, gospod vojvoda? Najbrže se šalite?«

»Jaz? Nikakor ne. Takšen dogovor utrjuje kono na njeni glavi.«

»Kaj? Zato? Ona, Napoleonova soproga! Oh, zdaj jo preziram.«

Obmolnila je; sram jo je bilo, da ji je v neobrzdanosti ušla trda sodba.

»Vašega spoštovanja ni bila nikoli vredna,« je suho rekel Fouché. »Poznam jo do mozga in vem, da je nisem nikdar spoštoval. Niste mi hoteli verjeti. Kakšna škoda, da niste že prej poslušali mojega nasveta! Zdaj je Jožefina prva, ki bo cesarju še prigovarjala, naj vas loči od vašega otroka.«

Mahnila je z roko, kakor da bi se hotela ubraniti te misli.

ZANESLJIV
VODIC

Hotel Vila Lucija

Aleksandrovo otok KRK

Pension z vsemi taksami od Din 45.— naprej. Prospekti se dobijo brezplačno pri Putniku in pri upravi hotela.

MOTORJI

HOREX ARDIE

Pospele so vagonke pošiljke najnovejših modelov gornjih motorjev 100 — 500 ccm, katere si lahko ogledate in nabavite na mednarodnem velesejmu v paviljonu G, ali pa v trgovini

J. Praprotnik

v Domžalah.

POZOR, GOSTILNIČARJI IN RESTAVRATERJI!

Obiščite paviljon „H“ na velesejmu!

Tvrdba B. MARINKOV iz Fruške gore, Sremski Karlovci, je razstavila svoj lastni proizvod:

Bermet vino črno iz Fruške gore
je garantirano izdelano iz najboljših starih črnih vin.

Vino je odlikovano s prvimi nagradami in zlatimi medaljami na mednarodnih razstavah. Je najboljši zdravilno vino naše zemeljske krogle. Bermet vino nudi tvrdka v sodčkih od 50 litrov naprej. Cene bagatelne, sodi na posodo. — Zahtevajte ponudbe od:

B. MARINKOV, Sremski Karlovci, Fruška gora.

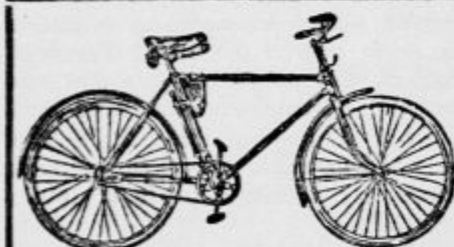
BRZOPARILNIKI

z bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom

KOTLI ZA ŽGANJEKUHO

vseh sistemov, kakor tudi pralni kotli, bakreni in aluminijasti kotli za sadne soke, tovarniške naprave itd. — najceneje pri tvrdki

„Kotlarka“ dr. z o. z. LJUBLJANA, Kolodvorska 23, Tel. 37-92. Zahtevajte prospekte!

VSAKI KUPEC

AXO KOLESA

je zavarovan proti nezgodi za

Din 10.000.—

Oglejte si lepo zalogo modernih, lepo in solidno izdelanih AXO koles pri

H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova 6.
Zahtevajte brezplačen cenik! Ugodni plačilni pogoji!

Tvrdba F. I. Goričar,

Ljubljana,

razstavlja na velesejmu v paviljonu E perilo in stanovanjske opreme iz svoje podružnice na

sv. Petra cesti 30

tako na pr.: krasne vzorce izdelanega posteljnega perila, zadnje novosti, namizno perilo za dom in restavracije, svilene in navadne prešite odeje, blaga za zatore in pregrinjala, preproge, tekače itd. — Novost: svilena prešita odeja tanka za poletje! — Na zalogi specialna izbira damskega in moškega perila, katerega izdelujemo tudi po meri.

Izgotavljamo kompletne nevestine bale, opreme za hotele in zavode.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Obiskovalci VELESEJMA

obiščite paviljon

»GRAJSKA KLET«

veselični prostor.

Postreženi boste s priznanim izbornim dolenskim cvičkom in finim štajerskim sortiranim vinom.

Vedno in ob vsakem času raznovrstna topla in mrzla jedila.

V zabavo vam igra šramel kvartet, ples i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča in Vas vabi

restavracija

TONE HUČ

SLADOLED

po Vašem okusu v

slastičarni **ZALAZNIK**

in kavarni

LEPE GRUDI...

so želja vsake žene!

JOLIFEMME — ZA NERAZVITE GRUDI!

Naraven, zunanji in popolnoma uspešen postopek za doseg normalne velikosti in polnosti grudi pri nerazvitih grudih ali kadar grudi oplahnejo zaradi bolezni ali otroške postelje. Pri tem pa se ne ojačijo telo in boki. — Garnitura din 160.—

JUNO — MLAHAJE IN MEHKE GRUDI!

vrača grudi elasticnost in čvrstost. Garnitura din 70.—

Nega lepote...? Da!

... toda samo z znamenitimi in naravnimi preparati biološke kulture lepote Schröder-Schenke.

PASTA REGIS — specialna krema za prehrano kože in proti gubam. Dovršeno negovane dame jo dobro poznajo, no mi izdamo tudi Vam to njihovo »tajnost lepote«. Din 18.—, 36.—, 40.— in 60.—

ASIAMI mandeljevo mleko zoper razširjenje por. zoper ogrce in kožno maščobnost. Din 50.— in 30.—

VODA IZ KUMARIC za suh obraz. Poživlja kožo, pomlaja črte obraza. Odlično odpravi šminko. Din 30.— in 50.—

GUBE IZPOD OČI (VREČICE) izginejo z uporabo dragocenega olja »Muskelöl«, najmodernejše in najuspešnejše. Din 45.—

Razpošiljamo proti plačilu poštne pošti.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO NAVODILA IN NAŠE VELIKE ILUSTRIRANE KATALOGE. Parf. in kozmetika »OMNIA«, odd. I/3, Zagreb — Gunduličeva ulica 8, visoko prtičje.

TELEFON 97-67.

VRTNE SOLNČNIKE

Izdelujem počeni od Din 80.—

BELA FETTMANN

Zagreb, Masarykova 9.

OBISKOVALCI VELESEJMA

kje se boste najslajše oddahnil? Gotovo v prijaznih prostorih, ozir. na senčnem vrtu

restavracije „Pri Šestici“

kjer vam bo s prvovrstno kuhinjo, najboljšo kapljico ter s priznanimi cenami najboljše postreženo!

Se priporoča **A. Izlakar**

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

VODNE TURBINE

ZA VSE RAZMERE

autom. regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mline

izdeluje in dobavlja

G. F. SCHNEITER,

SKOFJA LOKA TOVARNA STROJEV

Prvovrstne reference. — Zmerne cene!

Nalivna peresa

najceneje
in v največji izbiri:

Baraga Ludo.

Ljubljana
nebotičnik

Popraviljam
vse sisteme
nalivnih peres

»Jugoslavija«

največja domača delni-
ška zavarovalna družba

Zavaruje: življenje, požar, viromsko tatvino, jamstvo, nezgode, transport, steklo, točo, automobile in živino.

Lastne palače in zgradbe v Ljubljani — Aleksandrova c. 11 in Gospodarska c. 4, in nadalje v Beogradu, Zagrebu, Osijeku in Petrovgradu.

Ravnateljstva v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Osijeku, Novem Sadu, Petrovgradu, Sarajevu in Splitu.

Podružnice in ekspoziture v vseh večjih krajih — zastopstva po cel državi.

Pojasnila daje

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani, Tyrseva cesta 15, in vse njegove podružnice in krajevna zastopstva.

ADRANSKA PLOVIDBA

D. D.
SUŠAK

Brza parobrodsko služba iz Benetk, s Sušaka v Dalmacijo, odhod s Sušaka v ponedeljek, torek, četrtek, petek in nedeljo, ob 17. uri.

Tedenska turistična potovanja iz Benetk in Sušaka v Dalmacijo po zmernih pavšalnih cenah.

11 dnevna pavšalna potovanja iz Sušaka in Trsta v Albanijo in na Grško, vključno hrano in posteljo.

Vsakodnevno večkratna parobrodsko služba v vse kopališke in letoviške kraje jugoslovanske obale.

Prospekte in navodila daje direkcija na Sušaku, Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, vsi uradi »Putnika« in družba »Wagons-Lits (Cook)«.

Kako živi in napreduje naša mala sosedna Albanija

Arnavtske narodne noše, zadaj Tirana

Izmed vseh dežela naše celine, izmed vseh smotrov, ki so kdaj vzbujali mojo popotno strast, je bila Albanija pač med zadnjimi. Kaj naj bi človeka moje vrste zavelo v to deželo? Njene puste, gole gore? Rajši sanjam o modrih linijah grških gora, ki so navdihnile izraze najskladnejše lepote in najzgodnejše duševne ideale, iz katerih črpamo še danes. Njen primitivni življenjski stil? Zaman iščem prav v albanski zaostalosti kakšen čar, ki naj bi naslil domišljijo. Pravijo, da so prebivalci te malo znane dežele najstarejši narod evropske celine. Moderni raziskovalci, ki ne čutijo potrebe, da bi dvorili albanstvu z utemeljevanjem njegovega zgodovinskega mita, so drugačnega, čeprav ne še enotnega mnenja. Mnogi vidijo v Albancih potomce trakijanskih naseljencev. Kdor ima ostrije oči za rasne posebnosti, bo opazil med množico albanskih obrazov kaj različne tipe, ki ne pričajo o domnevani rasni enotnosti. Tudi ta nastajajoči narod je sad dolgih rasnih mešanj, ki so izoblikovale vse narode današnjega Balkana.

Ne morem se torej domisliti niti enega razloga, da bi si želel videti Albanijo. Morda bi bila edina več občudovanja srbskega heroizma na umiku preko njenih gora v temnem letu petnajstem. In vendar sem hvaležen naključju, ki me je bilo ondan vrglo na albanska tla in me dalo doživeti tudi to deželo. Poslej mi bo več kakor samo medel zemljepisni pojem: bežno in potuhoma sem občutil njeno dušo.

V Draču

Popotniku, ki prihaja s severa po morju, se iz sive težke gnote albanskih gora najprej izobliči pestrni in vabljivi lik primorskega mesta Drača. Durres, kakor se imenuje to mesto v albanščini, je stara naselbina, ki sega v fenicijsko in grško zgodovino. Ko ga človek ugleda z morja, verjame njegovi zgodovini: ne da bi vedel utemeljiti, čuti, da je na tem križišču kontinentalnih in pomorskih poti moralo že zgodaj nastati človeško selišče. Durres sodi med mesta, ki so kakor mnoge ženske: iz daljave se vidijo navadno lepša kakor iz tesne bližine. Perspektiva povzroča tudi tu tu svoje varke, brez katerih bi bilo marsikaj v življenju manj lepo in vabljivo. Največje primorsko mesto majhne Albanije ima že od narave slikovito lego: vzpenja se na hribe, ki zaokrožajo panoramo mesta, stopnjujejo njegovo slikovitost, ustvarjajo plastiko. Na najvišjem izmed bližnjih hribov se dviga nedavno zgrajeni grad kralja Zoga I. Grad? Prej bi rekel, da je kompromis med sodobno vilo in albansko-trakijanskim gradičem. Prilike je zgrajeno iz rdečega kamna, nadstropje je belo, kula rdeča. Nekatera okna in balkoni vzbujajo vtisk beneškega stila. Torej: eklekticizem. Toda prav v tem je bistveni znak sodobnega albanstva, ki se šele išče v teminah med svojo preteklostjo in svojim narodnim bistvom ter ob slepilnem vzoru evropske, posebej še italijanske civilizacije.

Ko stopiš z ladje in kreneš na sprehod po Draču, se slikovita celota spremeni v umazane, primitivne podrobnosti. Na mah postane podoba jasnejša: je to mesto, ki — se prav kakor vsa Albanija — bori za svoj kulturni obraz, za svojo bodočnost, prehajajoč iz balkanske primitivnosti in socialne revščine v nekaj novega, kar je bližje Evropi, a še nima svojih dokončnih potez. Od tod toliki kontrasti. Z ene strani imaš moderno zgrajeno palačo, z druge iz desk zbito hišico in na nji ponosni napis »Hotel-pension«. Malo dalje je prav tako iz desk zgrajena hišica, na kateri te primitivna podoba napol nage ženske v kopalni

kadi opozarja, da je za temi črvinimi deskami javno kopalishče. Poleg lepih trgovin in italijanskih kavnar s slaščicami so umazane, primitivne narodne kavarne, v katerih je edina dekoracija kakšen originalen skipetarski obraz z zvito mežikajočimi očmi pod belo čepico. Džamija je nova in zato ena najlepših, kar jih je na balkanskih tleh, vendar pa takoj čutiš, da ni nastala zgolj iz verske potrebe: tudi Mohamedov hram je tu v službi režima, ki oblikuje novo Albanijo in skuša dati svojim zgradbam reprezentativno vnanost. Nova albanska dinastija si tako gradi prve spomenike. V deželi, ki skoraj nima tradicij in ki črpa svojo duhovno moč iz bledeh spominov na epopejo Skenderbega in na svoje provincialne upore zoper otomanski centralizem, v deželi, ki o ne moglo podlega tujim vplivom, da se dokopije do svojega lastnega obraza in resne samostojnosti, je arhitektonska revolucija od zgoraj očiten znak njenega napredka.

V ostalem ne nudi Durres nič posebnega: v eni uri ga prehodiš z vseh strani, spoznaš vso njegovo bedo in ves smisel njegovih, iz daljave tako slikovitih kontrastov. Če te je volja, se lahko še naveješ ovcje sira s smetano na trgu, ki čaka osnovnih lekcij iz higiene, ali pa izpiješ turško kavo v eni izmed kavnar na aveniji »mbreta« Zoga I., edini ulici v Draču, ki je vredna svojega imena. Preko nizkih, umazanih brlogov, obdanih z majhnimi vrtovi, katerih zid je posut z bodečim steklom, se vidi obrisi kraljevega gradu na brdu, in v tem srečanju dveh stilov na isti vidni črti je nakazana razvoja pot nove Albanije. S tistihle beneških oken gleda sedaj na svoje kraljestvo mlada kraljica Geraldina, ki tu preživlja idilo svojih medenih tednov...

Izlet v Tirano

Petorica popotnikov z »Lovčena« si je najela avto, da obiščejo glavno mesto te dežele — kakih 40 km oddaljeno Tirano. Cena ni bila pretirana: na posameznika je odpadlo petdeset dinarjev za tja in nazaj in šofer je celo sprejel dinarje, tako da vsaj v tem pogledu nismo imeli že kar normalne valutne izgube z menjavo dinarjev za leke (1 lek = 3 din).

Avto je urno zdrčal iz Drača in prvo, kar smo lahko vzeli z zadovoljstvom na znanje, je bila dobra cesta. Pred nami se je razprostirala široka, zelena ravan, ki se proti vzhodu vedno bolj kopiči v bregove in raste v gore; onkraj bregov in pod gorami leži Tirana. Na vzhodnem obrežju draškega zaliva je nekak draški Lido: krasna plaža je zavabila domače in tuje imenitnike, da so si tu postavili svoje vile in week-end hišice, kjer preživljajo zlasti poletne mesece. Tako imajo tu svoje vile nekatera poslaništva, med njimi jugoslovensko. Nekaj tovarov ob cesti kaže, da se v gospodarstvu Albanije pridno udeležuje italijanski kapital. Ekspanzijo Italije čutiš tu na vsej črti. Albanija, edina evropska dežela brez železnice in s skoraj še srednjeveško gospodarsko-socialno strukturo, je kakor človek, ki potrebuje pomoči drugega, da se postavi na noge. Italijani so zgradili v Draču veliki pristanišče, ob poti v Tirano pa velik hangar in radijsko postajo. Medtem ko po cesti drve avtomobil, vidiš na njivah kmete, ki orjejo masno prst z lesenimi plugi in razdelitev zemlje kaže, da pastirski gospodarski stil še prevladuje nad poljedelskim. Pravijo, da je pokrajina med Dračem in Tirano ena najbolj kulturnih in naprednih pokrajin te dežele. Iz nje diha nekaj starodavnega, patriarhalnega. Neštete črede ovac

se pasu po tleh, ki se začnajo zmerno dvigati; otovorjeni osli in konji se umikajo avtu. Skipetarji v razcapanih narodnih nošah, z zavitiimi glavami ali z belimi čepicami na njih, nas gledajo brez očitnejšega zanimanja. Zenske imajo delno zakrite obraze. Na vsej poti je samo eno večje selišče: vas Bazarišja, s primitivno čaršijo, kakor jo najdeš povsod v zakotnih balkanskih krajih, kjer gospodarijo muslimani. V tej vasi so se po okupaciji Bosne in Hercegovine naselile mnoge muslimanske rodbine, ki baje še danes niso opustile srbskohrvatskega jezika.

Pod brdom se beli neki gradič: je to eden največjih spomenikov albanske narodne preteklosti, grad njihovega legendarnega junaka Skenderbege. Nekje tam se odcepi cesta proti Skadru. Tod je nekot korakala srbska vojska, da izpolni stari sen osvobodene Srbije o izhodu na sinje Jadransko morje. Čim bliže smo Tirani, tem slikovitejša postaja pokrajina in živahni promet na cesti kaže, da imajo v prestolnici semenj.

Nova doba

Dežela, ki šteje nekaj okrog milijon prebivalcev, si je za svojo prestolnico izbrala mesto, katero raste vzporedno z državo in dobiva ves svoj skromni blesk od njenega razvoja. Tirana šteje okrog 30.000 prebivalcev in je v očeh albanskih gorcev, ki kdaj pa kdaj priženo svojo živino na njene sejme, že veliko mesto, razkošen kontrast njihovi primitivnosti. Med albansko-turškimi bajtami, ki še prepletajo vse mesto, se dvigajo že velika poslopja, zgrajena v stilu, čigar poteze skušajo tu in tam pokazati nekaj domačega, tradicionalnega, vendar čutiš, da albanska bajta in begovski grad ne moreta dati modernemu arhitektu zadostnega vzora za nacionalni stil, in vsa arhitektura se povečuje prevladujoči vtisk kulturne zaostalosti. Največje palače v Tirani so: dvor, magistrat (baskija) in poslopja nekaterih ministrstev. Pred dvorom stoji gardni vojak v močno pisanih uniformah. Albanski vladar ceni dvorno etiketo in diplomatje, ki so akreditirani na tiranskem dvoru, oblačijo frake pogostejše kakor v zapadnih prestolnicah. Vzgoja za monarhijo je povsod očitna; na mnogih hišah je znak Zoga I., kakor v Italiji beseda »duce«.

Nas so po prestolnici Shqipnija, kakor se imenuje Albanija v svojem jeziku, vodili gospodje z jugoslovenskega poslaništva, zato smo lahko v kratkem času videli vsi njene znamenitosti in se še napili v gostilni tiranskega Srba začudo dobrega albanskega piva. Obiskali smo še grobnico Cene-bega, ki počiva v preprosti hišici sredi mesta tako, da skozi okno vidiš takisto preprosto sarkofag; ob tem mavzoleju se ti vzbude misli na pota nove albanske politike, ki v marsičem spominja na Srbijo v prvih desetletjih po njenem osvobojenju. Zdi se nam, da smo stopili sto let nazaj v balkansko zgodovino.

Nova Albanija raste trudoma in počasi. Njeni veljaki se dobro zavedajo začetne slabosti svoje dežele in današnjih darov tuje pomoči, zato so ob pravem času ugotovili sklep, da ne sme noben tujec kupiti zemljišča v Albaniji. Italijani so dobili rudnike in zemljišča za svoje plantaže le v najem, čeprav večkrat za dolgo dobo 99 let. To odpira možnost, da se bodo Albanci polagoma tudi gospodarsko postavili na lastne noge.

Druge pot k narodnemu izoblikovanju in resnični osamosvojitvi je kultura. Albanski jezik, ki ima tudi med Slovenci svojega poznavalca v osebi univ. prof. dr. Nahtigala, se je že v toliko ustalil, da dobliva svojo domačo poetično in poučno literaturo. Primitivni besedni zaklad si izpopolnjuje s tujkami. Kot knjižni kuriozum sem si kupil novi zvezek najpomembnejše albanske revije »Peripjeka shqiptrre«, ki jo urejuje Branko Merxhani. V njem je med drugim originalna študija o lordu Byronu in prevodi iz Sig. Freuda in A. Carrela. Dokaj razširjena je ilustrirana revija »Diana«. V prestolnici skipetarske države izhajata dva dnevnika: »Drita« (Luč) in »Sthypa« (Tisk), ki sta oba subvencionirana od vlade. Naklada nobenega teh listov ne doseže niti 3000 izvodov. V knjigarnah se vidi italijanska kulturna orientacija. Kaj čuda, če pomislimo, da imajo Albanci samo osnovne in srednje šole, vso višjo izobrazbo pa črpajo v tujini, zlasti v Italiji. Zdi se, da službeni krogi premalo podpirajo razvoj domače literature in umetnosti, zato sta ti dve panogi narodnega življenja spriču vsemogočnosti države dokaj v ozadju. Velik korak h kulturnemu napredku pa je bil storjen z uvedbo splošne šolske obveznosti.

Sprehod po Tirani potrjuje vtiske, ki si jih lahko dobil že v Draču: iz patriarhalne primitivnosti raste novo civilizacijsko življenje. Čaršija še kaže bližino nedavnega naturalnega gospodarstva. Med obrtnimi lokali so posebno številne pekarije (furri), kjer peko kruh še kakor pred stoletji. In če pogledaš na trgu lončarje, vidiš slog in dekorativno preprostost balkanske keramike pred več tisočletji. Primitivne razmere konservirajo življenjske oblike in sprehod po taki deželi je izlet v davno preteklost, če le zatisneš oči pred moderno primesjo.

Svojevrsni kavalirji

V ostalem so Albanci svoje vrste kavalirji. Tu ne vidiš tega, kar v Črni gori: da možje jezdi, a otovorjene žene capljajo peš za njimi. V Albaniji jezdi žene in možje gredo peš, da lažje branijo svoje žene. Mož se vedno zaveda viteške dolžnosti, da štiti slabejši spol. Krvno maščevanje je v tej deželi še vedno narodni običaj, vendar se nikdar ne primeri, da bi se izvršilo v prisotnosti ženske, ker je to zaveda junakov. Albanci so prijazni aspro tu tujcu. Ko odhajaš iz lokala, te pozdravijo z besedami »Pungu sveta« — bodi ti življenje podaljšano! V deželi, kjer je umrljivost še zelo visoka in kjer je bila eksistenca posameznika še do nedavnega kaj negotova, je ideal — daljše življenje.

Zapustil sem Tirano in nje okolice s spoznanjem, da so ti kraji na zunaj mnogo bolj zeleni, obdelani in prikučni, kakor si jih predstavljamo. Na znotraj pa sem spoznal vsaj v kratki, filmsko nagli podobi življenje naroda, ki nastaja in se šele bliža svojemu sodobnemu obrazu.

V Valoni nisem izstopil, ker mi je nedostajalo lekov in sem si dejal, da zoper po-

manjkanje leka v tem hipu ni »leka«. Tovariše je v tem mestecu zabaval konjski tramvaj. Izstopil pa sem v tretjem albanskem pristanišču Sarandu (Santa Quaranta), nekaki albanski Gdyniji, ki je v zadnjih letih zrastle iz ribiškega gnezda v pravo mesto in se neugnano raste. Splošno

poteze se ujemajo z draškimi in tiranskimi; lahko bi samo pristavil, da je italijanski vpliv še očitnejši. Sarande leži v bližini grškega Krfa in v senci epijskih gora; vsi pravijo, da je mesto bodočnosti, v kolikor je pač tudi Shqipnija dežela bodočnosti. B. Borko.

Vrelci mineralne vode pri Kamni gorici

Radovljica, 3. junija. Blejski kot, ki je prenapolnjen s prirodnimi lepotami in ustvarjen za tujski promet, je pridobil na svoji skrajni točki, v dolini Lipnice, novost, ki bo gotovo mnogo pripomogla k izpopolnitvi letovištarstva v radovljiškem srezu.

Ze v Valvazorju in v drugih starih zapiskih čitamo o dveh mineralnih vrelcih, izvirajočih v dolini Vrčice, dobre pol ure od stare gorenjske vasi Kamne gorice. Mineralno vodo, ki izvira v dveh vrelcih, imenovanih »Kisla studenca«, poznajo Kamnogoričani in okoličani že veliko let kot zelo zdravilno. Ze vsa leta, v kolikor se pač spominjajo naši najstarejši vaščani in kar so slišali pripovedovati tudi od prednikov, so vodo iz kislil studencev vporabljali kot zdravilo pri različnih boleznih in mnogi bolni na želodcu so ozdravili od te vode. Kljub temu pa je bila šele letos voda iz »Kislil studencev« točno preiskana. Naš rojak dr. ing. Metod Pogacnik, čigar družina izvira iz Dobrave, ki je le nekaj kilometrov od vrelcev in se ze

Lipnico. Tam, kjer se izliva »Kisla studenca« v Vrčico, je vsa zemlja rdeče rjava od železa.

Dostop h »Kislil studencem« je dvojen, in sicer po dolini Vrčice ali pa čez Drnovec. Slednja pot, ki te privede v dolino Lipnico za kamnogoriško cerkvijo, vodi mimo slapa »Fajfe« na Jelovico. S te poti se nudi krasen razgled na Karavanke in na Julijske Alpe, posebno proti Rjavini in Triglavu. Sedaj ko imamo določeno vsebino domače mineralne vode, se bo morda vendar posrečilo tudi naselbinam v Lipniški dolini stopiti v krog gorenjskih letovišč ali zdravilišč in se bo morda tudi našim, sicer pozabljenim krajem posvetilo nekoliko več pozornosti, ki jo sicer že davno zaslužijo. Vprav ta dolina, ki hrani mnogo lepih zgodovinskih spomenikov, saj so bile v njej najdene sledi najstarejšega predzgodovinskega železarstva, kakor tudi spomini na gospodarstvo Rimljanov, je kakor ustvarjena za zdravilišče in oddih. Zaradi obilne vode, ki pa nikjer ne tvori močvirja, saj teče povsod le po

lo zanima za povzdigo naših krajev, je analiziral zanimivo vodo. Iz analize vsaj prilično razvidno tudi to, na kakšnih tleh prebivamo in kaj vse skriva naša domača zemlja. V kislil studencih in sicer v 10.000 delih je našel: 16.620 kalijevega bikarbonata, 0.658 kalijevega sulfata, 0.987 železnega bikarbonata, 0.637 aluminijevega sulfata, 0.257 kremenčeve kisline, 0.019 magnezijevega klorida, 0.036 natrijevega sulfata in precej proste ogljikove kisline. Prvo analizo »Kislil studencev« je izvršil profesor Knapitsch, ki je poučeval kemijo na ljubljanski realki, v letu 1890, in sicer na priporočilo poznega dolgoletnega kamnogoriškega župana Adolfa Knapusa. Knapitschevo poročilo je izšlo, menda še tisto leto v izstavi ljubljanske realke. Knapitsch, nepriznati Slovenec, v tem poročilu poudarja, da ima voda iz »Kislil studencev« preveč železa in da je, škodljiva za zobe, zato jo odklanja kot zdravilno vodo. Seveda pa Knapitscheve analize ni mogoče primerjati z analizo, ki jo je letos izvršil v svojem tovarniškem laboratoriju v Podnartu dr. Pogacnik.

Kamna gorica: stare kovalnice kole ob virencu

Vemo, kakšne so bile razmere v stari Avstriji. Kar je bilo na slovenskih tleh, je bilo pač manjvredno, da je lažje procvitalo ono, kar je bilo v prid Nemcem. Ljudje, ki jim je bil pri srcu podvig gorenjskih krajev, so se vpraševali: »Zakaj pa zdravniki priporočajo železna vina, zakaj predpisujejo slabokrvnim železo tudi v drugih tekočinah? Kako je mogoče, da ni škodljivo, kar je tuje, le naše vode, ki izvirajo na slovenski zemlji, da so škodljive?« Vse skupaj ni pomagalo nič, držalo je, kar je bil rekel gospod profesor. V Avstriji je bila zadeva pokopana. V Jugoslaviji so se pa začeli že nekateri baviti z mislijo, da bi dali vodo iz »Kislil studencev« preiskati, toda za to je bilo treba velike količine vode, ki jo ni lahko odnesti, odnosno odpeljati po slabi gozdni poti. Mnogi so se zanašali, da se bo za zadevo zavzela morda Zveza za tujski promet ali pa banovina. Toda zadeva ni prišla z mrtve točke. Zdaj, ko vemo, kaj vsebuje »Kisla studenca«, bo, upajmo vsaj, kmalu tudi prišlo do izkoriščanja.

Dolina Vrčice, katere imne brččas lahko izvajamo od besede »vrelce, vrelce«, je geološko zelo zanimiva. Vprav v tej dolini najdemo po večini prapokamenja. Od tod tudi zanimiva vsebina vrelcev. Dolina Vrčice sega globoko pod Jelovico in je zelo senčna. Poleg »Kislil studencev« teče po dolini še majhen potok, nazvan po dolini. V gornjem delu pada čez velike, s slečem porasle stene, kjer prebivajo gamsi, in tvori posebno po deževju lep slap, ki ga domačini nazivajo po veliki skali, čez katero voda pada: »Fajfa«. Potok Vrčica se izliva malo pod Kamno gorico v potok

kamentni strugi in skozi obilne bukove in smrekove gozde, je dolina Lipnice ena izmed najhladnejših na vsem Gorenjskem. Imamo pa seveda tudi dosti solca v vsej dolini. Prahu je to presneto malo. Najlepše v naši dolini pa so krasni, mirni in lahki izprehodi po gozdovih. Krajši izprehodi so po hribu Vrčice, odkoder se nudi nepopisno lep razgled Ojstre peč, ki se divje dvigajo nad zeleno Savo. Iz Vrčice vodi pot na Dobravo in je tudi polna lepih razglednih točk, od tod pa v Otoče in Podnart. Zelo prijetna je pot iz Kamne gorice v Radovljico, pa naj že bo po bližnji čez Fukuovo brv ali po cesti čez Lancovo. Elitna točka Lipniške doline pa je Pusti grad, ki so ga bili sezidali že v IX. stoletju grofi Ortenburgi in je prišel kasneje v last celjskih grofov. Kdor hoče na večje izlete, ima priliko skozi Kropo ali mimo Kropo na Jamnik ali celo v Dražgoše in od tod v Selško dolino.

Vse drugače bi seveda bilo, če bi imela dolina Lipnice le malo boljše cestno zvezo. Lani smo že mnogo upali, da se bodo končno le vpoštevale naše želje in se bo zvezala Lipniška dolina s Savsko dolino med Besnico in Podnartom in od tod naprej preko Kamne gorice z Bledom. Ker pa so se našli ljudje, ki so predlagali poleg tega še neresne zveze, je menda vse padlo v vodo. Kljub temu pa vendar upamo, posebno sedaj, ko so odkrile nove dobrine za napredek turizma prav v naših dolinah, da se bodo končno le vpoštevale naše upravičene želje in da se le uresničijo tudi naše gospodarske težnje, ki so tesno povezane s tujskim prometom.

Nušić — pariški župan

Odposlanstvo Partze je prišlo v Srbijo na obisk in s pariškimi mestnimi očeti je bil tudi župan Rousell. V Beogradu je bil banket, poleg župana je sedel Brankislav Nušić. Naravnost opoln od duhovitosti srbskega književnika je Rousell tako vzbujal Nušića, da ga ni več pustil od sebe in ga je hotel imeti s seboj vso pot skoraj Srbijo.

Po dveh dneh so se pariški očeti odpravili v Sofijo. Peljali so že Nušić, ki jih je v elegantnem jedilnem vagonu tako zabaval, da so se zvižali od smeha. Jesti niso mogli dosti, pač pa so ob Nušićevih dovipih pridno srkali dobro kapljico. Naposled so se drug za drugim trgubljali h kratkega počitka. V jedilnem vagonu sta ostala samo še župan Rousell in Brankislav Nušić. No, tudi gospod župan je bil že ves znojen od smeha, slekel je uniformo in zadel. Vlak se je ustavil v Čupriji. Prebivalstvo je bilo zbrano na peronu, da čim svečaneje sprejme francoske goste. Med prvimi je bil bivši Nušićev sošolec, ki je znal francosko paberkovati in mu je pripadla važna naloga, da pozdravi goste z navdušeno dobrodošlico.

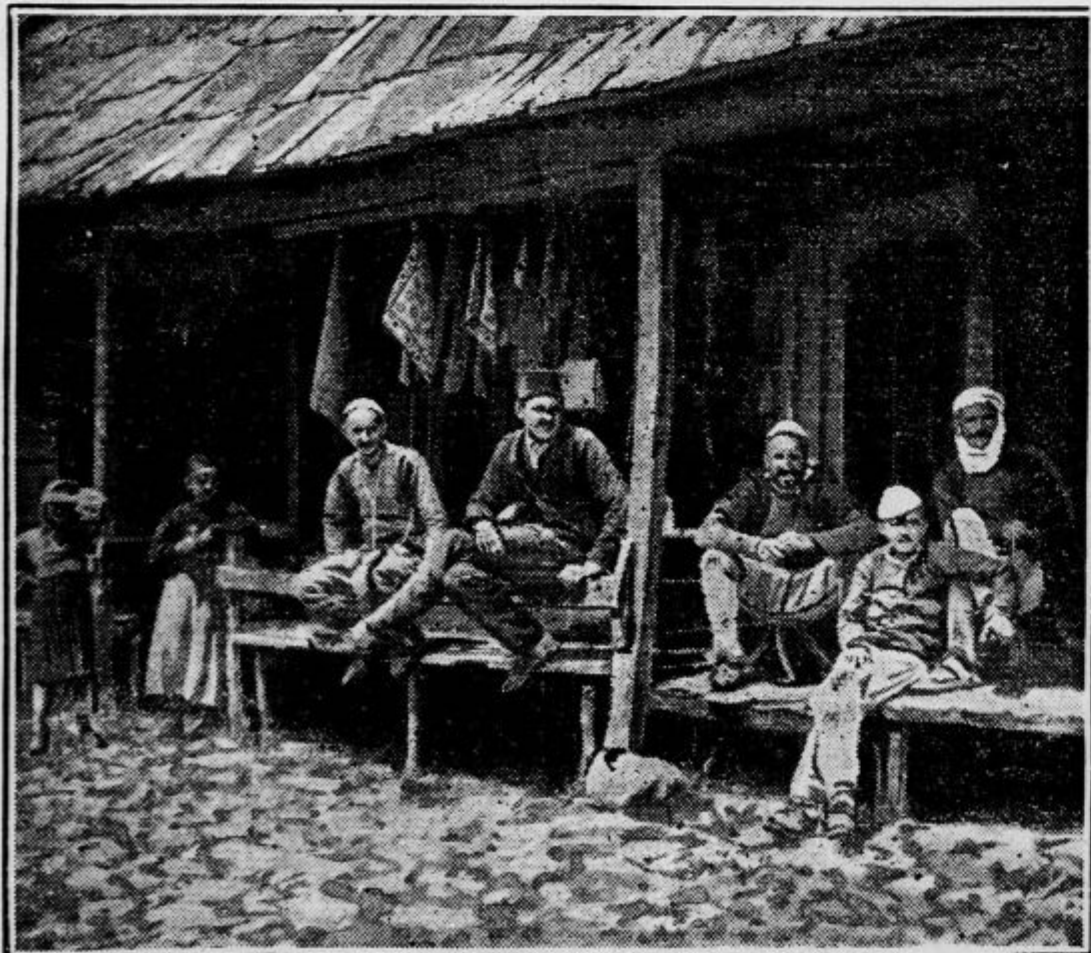
Medtem ko je ljudstvo na postaji že vzklikalo, je Nušić zamen budil župana Rousella. V tem kritičnem položaju se je Nušić veličastno domislil... Hitro je obtekel Rousellovo uniformo, nataknil njegovo uradno kučmo, privihal brke in se ves spremenjen pojavil ob oknu vagona. Prebivalstvo na peronu je bilo sila navdušeno, dekleta so gospoda župana obispala s cvetjem. Nastala je tišina, sledil je francoski pozdravni nagovor. No, gospod govornik ni najbolje odrezal, francosčina se mu je zatikala. Nušić, ki je potrpežljivo in dolgo stal ob odprtem oknu, negiben kakor kip, naenkrat bruhne v smeh, odvrže kučmo, sleče suknjič in reče:

— Hvala brate, ampak zaman si se ozno-jil!

Zdajci so vsi prepoznali nasmejanega Nušića. Nekateri so se začeli grohotati, drugi so se jezili, obupani govornik pa je srdit pristopil k bivšemu sošolcu:

— Zaboga, Nušić, kako dolgo boš še v naši ubogi deželi uganjal norčije, kokršnih svet ne pomni!

No, sprejem je bil s tem opravljen in dvorni vlak je krenil dalje.

Arnavtski tipi v bazarškem delu Tirane

Kraljestvo mode

Nove pralne obleke

Odlikar uporabljamo v tekstilni industriji pristne barve, ki ne izgube svojega bleeska niti na soncu, niti pri pranju, so tudi nova pralna tvoriva tako peštra in tako sveže barvarna, kakor še nikoli. Tu so različni pliški, platna, krepki, zefirji in volnei v tako nežnih in bleščočih barvah, posejani s tako lepimi vzorci, da v učinkovitosti prav nič ne zaostajajo za svilami. Da je v vročem potetju pralna obleka najbolj praktična, najbolj higijena in tudi najbolj prijetna, menda ni treba še posebej poudarjati. Lahko pa je pralna obleka tudi vse bolj elegantna, kakor pa obleka iz manj vredne svile, če ji pravilno izberemo kroj in okrasje. V lepi, sveže polikani obleki iz pikčaste ali v platinenem kostumu se lahko pokažemo tudi popoldne v kavarni ali na promenadi, ne da bi se zdelo slabše obložene. In še nekaj: sveža preprostost pralne obleke nas dela mlajše in pri vedno večjem stremjenju sedanje mode po mladostni zadostuje že samo to dejstvo, da pomakne pralne obleke v ospredje modnega zanimanja.

Pikčaste jopice

Navzlic svoji znani nestanovitnosti se moda pikčaste vzorca nikdar docela ne uveliča. Pozimi malce pozabi nanj, toda ko pride poletje s svojimi živimi in jasnimi barvami, moda ne more več shajati brez pikčastih oblek, pikčastih šalov in drugih pikčastih garnitur, ki tako veselo in preprosto poživljajo vse mlade in stare obraze. Letos se zdi, da se je modi pikčasti vzorec še bolj priljubil, kakor druga leta. Mnogoča ljubiteljskih pikčastih oblek nam priča o tem. Najnovejši pikčasti modi pa so nedvomno male pikčaste jopice, ki jih samostojno nosimo k enotarnim oblekam. Jako okusno učinkuje, če izpopolnimo enobarvno obleko še s prikčastim pasom, vsaj takrat, ko jo nosimo v zvezi s pikčasto jopico.

Doživljaj v kaznilnici

Bill Hastings je bil najprej bančni uradnik, pozneje pa razbojnik — kariera, ki se zdi na prvi pogled nekam čudna, a ni bila neutemeljena. Vsekaoli velja priznati, da je previsoko segel, ko je napravil sklep, da opleni Midland Investment v Countyju, posebno še, ker je stala kaznilnica prav blizu tega bančnega zavoda. Nakana se mu ni posrečila. Prišel je pred sodnike in je bil obsojen na deset let ječe.

V kaznilnici je bil njegov predstojnik mr. Lingsley, najmirnejši kaznilniški direktor, kar sem jih srečal v svojem življenju. Toda če je bil mr. Lingsley najmirnejši direktor, moram tudi priznati, da je bil Bill Hastings najmirnejši kaznjavec, kar sem jih kdaj poznal. Vemore se je smehljaj, nikoli ni jokal ali se držal černo, nikdar se ni niti najmanj pregrešil proti bivšemu redu. Bill je vzoren delavec. A nihče ni mogel dometi, kakšna tajna strast ruje po njegovi notranjosti. Ne. Bill je vzoren dečko! Takšen menda še ni nikoli sedel za zamreženimi okni med Atlantikom in Pacifikom. Prav zavoljo tega je bil deležen posebnih svobod.

Takrat — bilo je 1. 1932. — se je videl naravnost nepogrešljiv pri raznih delih v zavodu. Smel se je prosto gibati, s svojo pridnostjo pa je nadomestoval tucat vzgled no delavnic obrtnikov. Moderniziral je pohištvo v stanovanju direktorja Lingsleya, tapetal stene, popravil parkete — skratka, ni ga bilo dela, ki ne bi bil prijel zanj s uspehom. Bil je zelo delaven in praktičen,

Tudi pri pralnih oblekah opažamo kontrast med izredno širokim zvončastim kromjem krila in med ozkimi, ravnimi krili, ki je za letošnje modo tako značilen. Nagubana krila, bolere, dolge živote — sploh vse po sebnosti letošnje modne linije najdemo tudi tukaj. Krila so posebno kratka, rokavi obutno ožji in manj nabrani, kakor lani. Pri

Brez težav

lahkih, rožastih tvoriliv je posebno priljubljeno pri prvih nabranih živcih, ki poudarja žensko linijo telesa, dočim so enobarvne pralne obleke bolj strogo krojene in polepšane kvečjemu s širokimi gubami. Pa tudi krila karistat in črtastih pralnih oblek so večoma nagubana. Dokaj široke gube pa so precej nizko prešite, da ohrani obleka letos zaželjen videz vitkosti. Takšne obleke s nagubanim krilom imajo po navadi jako enostaven živet s malim ovratnikom in pranimi žepki in jih imenujejo Francozinje robes chemise — po naše srajčne obleke, ker v enostavnosti posnemajo moške srajce. Takšna obleka na naši skici ima spredaj nagubano krilo — obe stranski gubi pa prehajata s šivom v živet in tvorita pod rameni dva vrezana prsna žepka. Izrez s spredaj odprtim, pokončnim ovratnikom zapenjamo s tremi malimi gumbi (1. skica).

Obleka iz naravnega ali belega platna učinkuje jako okusno in originalno, če jo opremimo s enostavnim vezanjem v narodnem slogu. Platnena obleka, ki jo vidite na naši skici, ima na vsaki strani ramen po dve navpični, izvezeni progi. Enako je izvezeno tudi spodnji rob krila. Vratni izrez je podolgovač in štirikoten, živet pa zapenemo s štirimi platnениmi gumbi. Ozki platneni pas je postrani zavezan v dolgo pentljo (2. skica).

Letos je posebej moderen pikč s izbočenim ali vtisnjenim kvadratičnim vzorcem v lepi enotni barvi. Tudi obleko iz pikčja opremimo s širokimi gubami in jo zavežemo z enojno pentljo iz pikčja pod vratom in na pasu (3. skica).

Jako mladostna in elegantna je obleka z letos izredno modernim pikčastim vzorcem v modernem dvodelnem kroju. Živet te obleke je pod prvi nabran in prepasan s pasom iz enotnega tvoriva v barvi pik. Iz enakega tvoriva je tudi pentlja na originalnem, štirikotnem ovratniku (4. skica).

Obleka iz rožastega pralnega blaga je skoraj tako bogato zvončasto krojena, kakor graciozne poletne večerne obleke. Prepasana je s temnim pasom, ki je zadaj zavezan v pentljo z vihrajočimi konci. Končasti vložek v živetu je ob straneh lahko nabran (zadnja skica).

ČESKE GOSPODINJE IN RESNOST SEDANJOSTI

Po českich listih posnemamo sledečo zanimivost, ki priča o smotni državljanski vzgoji na Češkem.

V vseh českich gospodinskih listih so objavljeni članki, ki pozivajo gospodinjke k nakupu življenjskih potrebščin na zalogo za najmanj mesec dni. »Zelezna zaloga« naj se nabavi iz rednih mesečnih nakupov na ta način, da se ena petina mesečnega proračuna porabi za železno zalogo. Vse potrebščine naj zavijejo gospodinjke v papirnate vrečke, ki so proti bojnim plinom boljše varuhi kot pa tkanine. Pokvarljive potrebščine naj se mesečno obnavljajo, ostale pa pustijo nedotaknjene. Nabava je za česke gospodinjke dolžnost, ki jo zahteva državna bramba, h kateri morajo gospodinjke prav tako prispevati svoj delež kakor možje. Objavljena so podrobna navodila za omoč za vsako potrebščino posebej. V pekarnah bodo česke gospodinjke že sedaj zahtevale, da pride v prodajo v prosjojen papir zaviti kruh, zakaj ko bo sila velika, se peki ne bodo mogli primerno opremiti za zavijanje kruha.

Znana česka tvrdba je za »železno zalogo« izdelala posebne zaboje in jih opremila s potrebnimi papirnati vrečami in pločevinastimi škatlami. Vse je preračunano po številu oseb in v gospodinjstvu potrebnih živil. Tak zaboj stane z živili vred za tri osebe in za mesec dni 250 Kč, za 6 oseb 499 Kč itd. Na pokrovu zaboja je seznam vseh živil, datum, kdaj je bila zaloga sestavljena in opomba, kdaj je treba to ali ono živilo porabiti, da se ne pokvari in nadomestiti s novim. »Zelezna zaloga« je sestavljena tako kvalitativno, da zdrži večina živil 5—6 let, nekatera pa je treba prej zamenjati.

Pred bojnimi plini se najtežje ohrani sol. Na Češkem pride sedaj v prodajo stisnjena sol v kockah po 10 in 5 g. Kocke so med seboj spojene kot n. pr. čokoladne kocke. Ta način opreme soli bo obenem povzročil tudi bolj gospodarsko porabo tega živila.

Članki pozivajo končno vse česke žene in gospodinjke, da store v polni meri svojo dolžnost in povečajo brambno varnost svoje države. Biti morajo prav tako veliko rodoljubne kakor njihovi možje, ki bodo s puško v roki branili do zadnjega diha svobodo svoje domovine.

Kje smo pri nas za Čehil Ali nam ni treba pripravljenosti? Ali so naše žene in gospodinjke napram državi tako izredno rodoljubno razpoložene in pripravljene na žrtve v čast in slavo domovine kakor njihove česke sestre? Ali čitamo po naših ženskih listih kdaj razprave o dolžnostih žen in gospodinj do lastne države? Ne mislite, da žive naše gospodinjke in seveda tudi mi z njimi vred vse preveč in menda samo iz dneva v dan?

Š A H

V holandskem morskem kopališču Noordwijk pri Leidenu se začne že v sredo majhen, toda močno zaseden mednarodni turnir. Tako rekoč v zadnjem trenutku sem bil brzojavno povabljen nanj tudi jaz. Lista udeležencev se glasi definitivno: Bogoljubov, Eliskases, dr. Euwe, Keres, Landau, Pirc, Schmidt, Spielmann, dr. Tartakower in Thomas. Med 10 udeleženci je torej kar 7 velemejstrov! Kot favorita turnirja je treba označiti predvsem bivšega svetovnega prvaka dr. Euweja ter kandidata za svetovno prvenstvo Keresa. Pa tudi med ostalimi ne bo »outsiderjev«, edino Thomas je morda nekoliko šibkejši. Holandski prvak Landau in Keresov 20-letni rojak, Estonec Schmidt, ki je imel doma že pomembne uspehe, bosta ostalim najbrže tudi uspešno konkurirala. — Na gradu v turnirju znašajo: 1. 225 hol. goldinarjev (okr. 6000 din), dalje 175, 150, 125 in 100; nenagrajeni dobijo 15 hol. goldinarjev od točke. V turnirju bo kljub samo 9 kolom kar 5 prostih dni, in sicer 10., 13., 14., 17. in 20. t. m., tako da bo zadnje kolo šele 21. t. m. Igralni čas je dnevno samo od 17.30 do 22.30 ure. Dr. Euwe, ki kot profesor ni dobil dopusta, se bo k turnirju vsak dan vozil iz dobre pol ure vožnje oddaljenega Amsterdama, prekinjene partije pa bo igral celo doma. — Vdaja turnirja je znani mojster Knoch. Pogajanja za match za svetovno pr-

venstvo med N. Aljehtnom in Flohrom, ki bi se vršil prihodnje leto na Češkoslovaškem, po zadnjih poročilih ugodno poteka. Dr. Aljehtin se je svoj čas samo protivil, da bi moral igrati s Flohrom kot officialnim kandidatom, ki ga je določila FIDE. Ta bolj formalna zapreka je bila hitro odstranjena s tem, da je dr. Aljehtin Flohrovu privatno ponudbo za match po svoji prosti odločitvi le sprejel. Poleg tega dr. Aljehtin ne pristane na znižanje honorarja za match, kakor ga je predlagala FIDE, temveč hoče, da ta ostane na višini dosedanjih sličnih tekem.

Spanaks.

Bel: L. Steiner. Crni: Dr. Trifunović (Ljubljana, 10. kolo, 21. aprila).

1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b3	a7—a6
4. Lb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Sf8—e4

Ta Tarrasch-Euwejeva varianta španske je bila v Ljubljani zelo priljubljena.

6. d2—d4	b7—b5
7. La4—b3	d7—d5
8. d4—e5	Lc6—e6
9. c2—c3	Lf8—e7
10. Dd1—e2	

Običajno se igra 10. Le3 ali Sb2. L. Steiner pa je imel s — sicer dvomljivo — potezo v partiji, ki izvirja menda od madžarskih mojstrov, v Ljubljani ponovno uspeh.

10. — 0—0? Izgledneje za črnega je pač Sc5, 11. Lc2, d4, 12. Td1, Lc4, 13. De1, d3. Sedaj pride beli v prednost.

11. Sf3—d4! Dd8—d7 Z istim nasprotnikom je poskušal dr. Vidmar v riskantno žrtve figure 11. — Se5, 12. f3, c5. Partija je sicer končala remis, vendar je analiza pokazala znatna ojačenja za belega. Tudi poteza v partiji pa se ne obnese.

12. Lb3—c2	f7—f6
13. Sd4—e5	Dd7—e6
14. e5—f6	Tf8—f6
15. Lc2—e4	De6—e4
16. De2—e4	d5—e4

Ta kmet je slab, pa ga beli kmalu osvoji ter krene v dobljeno končnico.

17. Sb1—d2	Tf6—e6
18. Tf1—e1	Ta8—d8
19. Kg1—f1	e4—e3
20. Te1—e3	Te6—e3
21. f2—e3	

Ostalo je stvar tehnike.

21. —	Sc6—e5
22. Kf1—e2	Td8—d6
23. Sd2—f1	Td6—g6
24. g2—g3	Tg6—e6
25. Lc1—d2	Se5—c4
26. b2—b3	Sc4—d2
27. Sf1—d2	Le7—g5
28. Sd2—f1	Te6—c6
29. Ta1—c1	a6—a5
30. Tc1—c2	Lg5—f6
31. c3—c4	a5—e4
32. Sb1—d2	b5—b4

To stane črnega sčasoma še drugega kmata.

33. Sd2—e4	a4—b5
34. a2—b3	Tc6—a6
35. Ke2—d3	

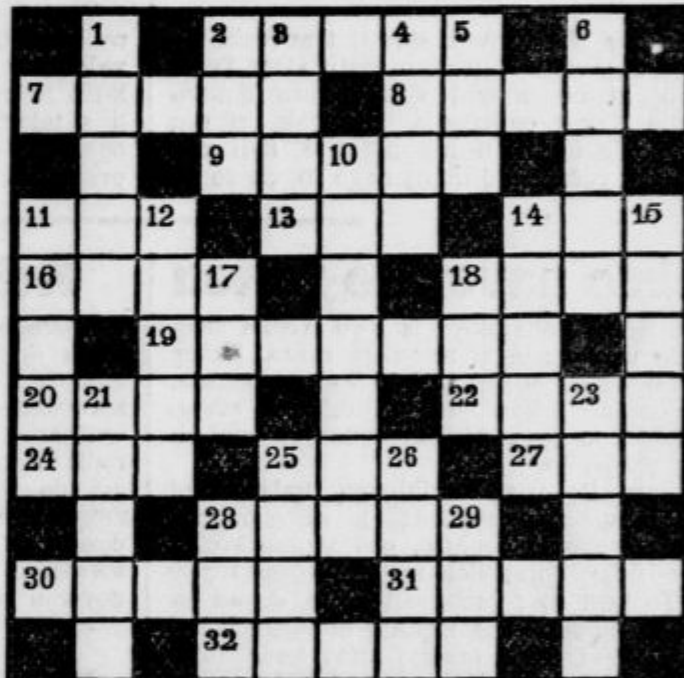
Tudi trdnjavski končnica, po 33. Sd7—f7, 36. Kd3 je najbrž dobljena za belega, toda beli si noče zastaviti prostega kmata.

35. —	Lf6—e7
36. c4—c5!	Kg8—f7

Zemljepisna križanka (št. 30)

Besede pomenijo: Vodoravno: 2. gora na Primorskem, 7. pokrajina in mesto v Belgiji, 8. mesto v Boki Kotorski, 9. prestolnica azijske države, 11. obmorsko mesto v zetski banovini, 13. ruska reka, 14. mesto v Ukrajini, 16. reka, ki se izliva v Kaspiško morje, 18. pritok Volge, 19. rumunsko mesto, 20. mesto na Arabskem polotoku, 22. česka reka, 24. planina v Kamniških Alpah, 25. del Ljubljane, 27. mesto v moravski banovini, 28. polotok na severu Rusije, 30. mesto v Boki Kotorski, 31. mesto v Boki Kotorski, 32. mesto v Italiji.

Navpično: 1. gorska dolina v Julijskih Alpah, 2. gora na Primorskem, 3. mesto v Rumuniji, 4. baskijsko mesto, 5. reka v Afriki, 6. mesto v Transkavkaziji, 10. gora v Julijskih Alpah, 11. mesto v Hrvatskem primorju, 12. obmejna postaja v Sloveniji, 14. gora v Tatrach, 15. mesto v Turčiji, 17. pritok Visle, 18. gora v Julijskih Alpah (nad Komno), 21. znamenito evropsko zdravilišče, 23. mesto v vrbski banovini, 25. česke toplice, 26. mesto v ruski Mongoliji, 28. mesto v Perziji, 29. starodavno dalmatinsko mesto.

Rešitev križanke št. 29

Vodoravno: 1. Politika, 4. r. g., 5. errar, 8. Vis, 10. Dana, 11. Ant, 12. njim, 13. jata, 15. šaka, 18. trak, 19. din, 21. Anta, 22. igo, 23. Bern, 24. at, 25. Afričani.

Navpično: 1. Prednja Indija, 2. ograja, 3. Avstrijanci, 6. Anita, 7. rama, 8. vas, 9. in 14. varne, 15. štab, 16. katran, 17. čino, 20. Ig.

pac če odnesete malo Majorijo prav tako mirno, kakor ste jo prinesli sem, nazaj v njeno posteljo, vam obljubim, da bom ta dogodek pozabil ter ne bom sprožil disciplinarne preiskave.

Bill Hastings je mrko pogledal. Nato je rekel: »Štel bom do deset. Toľko časa vam dam za premislek. Torej začnimo: eden, dva, tri...«

Pričel direktorja Lingsleya je znoj obilil čelo. Oziral se je zdaj v Hastingsa, zdaj v Lingsleya. Direktor se je polagoma naslonil na stol in si je prižgal cigareto. Rok se mu niti najmanj tresla. Potegnil je krepko in mirno poslušal, kako je Bill štel dalje:

... štiri... pet... šest... »Zdajci se je kaznjeneck prekinil in dejal: »Ko bo vse to pri kraju, me seveda lahko ustrelita. Toda zapomnite si, da bo vaš otrok tedaj že mrtev.«

Lingsley je zmajal z glavo in odvrnil kaznjencu z mirnim glasom: »Tega ne boste storili. Hastings, opozarjam vas, da nimam pravice izpustiti vas na svobodo. Nimam pa tudi pravice strejati svojih kaznjencev. Izročim vas lahko sodišču, ki bo nadalje ukrepalo o vas. Obesil vas bodo...«

... sedem... osem... devet... deset... Po tej besedi je Bill dvignil nož. Bil je strašen trenutek. Obraz Lingsleya je bil trd, kakor iz železa, obraz Hastingsa pa ves spaten od arda in jeze. Samo obrazek male Majorije se je toplil v blaženem smehljaju. Ta smehljaj je bil ljubeč kakor gre-

dica cvetočih rožic. Mogoče je to opazil Lingsley, prav gotovo pa Hastings. Kajti zatulil je obupno in vrgl nož od sebe. »Ne morem!« je zastokal. »Zdaj pa bom sedel dvajset let. Ne morem postati morilec!«

»V tretje se motite, Hastings, se je oglasila beseda iz Lingsleyevih ust. »Vesel me, da ste samo razbojnik, ne pa tudi morilec. Kaj takega sploh nisem pričakoval od vas. Obiljuj sem vam, da bom ta doživljaj pozabil, če odnesete malo Majorijo v njeno posteljo. Poleg tega sem vam v trenutku, ko ste stopili v sobo, pozabil povedati, da vas je guverner pomiloštil ter vam odpustil ostanek kazni. Odnesite torej otroka v posteljo in javite se potem v moji pisarni, da vam preskrbim delo.«

Lingsley je ostal s svojim tovarišem sam. Ta ga je vprašal: »Direktor, kaj imate v možganih samo paragrafe? Ali ste človek brez srca? Kaj pa, če bi se bil vaš poskus ponesrečil?« »Nevarnost sploh ni bilo!« je odvrnil Lingsley s ubitim glasom. »Ne vi, ne Hastings nista vedela, da je mala Majorija danes zjutraj umrla. Zato je ležal na njenem obrazu takšen nasmehek. Ali niste še nikoli opazili, da leži nad obrazom mlčičev skoro vedno nasmehek? Majorija je že nad dve uri mrtva...«

Direktor je izpustil cigareto na tla. Šele zdaj so se mu začele tresli roke. Na oči pa sta mu navreli dve debeli solzi, ki sta počasi polzele po njegovih licih...

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Kako se iščejo...

Rodi se več dečkov nego deklic, v štirinajstem letu življenja se število obeh spolov izenači, pozneje pa nastopi pomanjkanje deklet — Moški so skromnejši, si žele starejših nevest, prvenstveno ne iščejo dote — Idealni tip je samoprevara

Skoraj v vseh deželah sveta narašča presežek žensk. Čeprav se rodi povsod

več dečkov nego deklic, prekašajo ženske v moštveni dobi število moških. Nešteto žensk se enostavno ne more poročiti, ker ni dovolj moških.

Znanost si še ni edina glede vzrokov za ta pojav. Gotovo je, da že v otroški zibelki umre več dečkov nego deklic in to se nadaljuje tudi pozneje. Nekako

okoli štirinajstega leta je število deklic izenačilo prvotni presežek dečkov. In potem pride do ženskega presežka, kajti umrljivost moških je še nadalje večja nego umrljivost žensk. Nazadnje najdemo v zavetstvih za starce dvakrat do

trikrat toliko žensk kakor moških.

Človek bi si mislil, da vlada zato na ženskem trgu pravi naval na redke moške in da stremijo dekleta z vso silo za tem, da bi prišle čim prej v zakonski jarem. Toda stvar je v resnici drugačna. Voda velike dunajske ženitne posredovalnice pravi n. pr., da bi mogel statistično dokazati, da na tem trgu

deklet naravnost primanjkuje. Tisti, ki prihajajo po večini v posredovalnico, da bi si našli primernega druga, so moški. Dekleta prihajajo bolj poredko in takrat predlagajo dolge sezname vseh možganih lepših lastnosti, ki naj bi jih imeli idealni »one«.

Večina deklet, ki prihajajo v posredovalnico, je stara 25 do 35 let. Dotlej so čaka brčkone na veliko srečo,

na pravljničnega princa ali filmskega junaka. Seveda ni prišel. In ko se število let potem množi, se je treba princu odpovedati in če ne gre drugače, se je treba pač v ženitni posredovalnici ogledati za možem. Zanimivo je, da po 35. letu ženskam poželjenje po poroki spet pusti.

Privadijo se osamelosti

in svojega poklica. Sele po 45. letu se jih loti spet želja po življenjskem drugu.

Med tem, ko zahteva ženska klientela vsakršne in včasih nemogoče visoke lastnosti od bodočega moža, med drugim trdne prejemke, imetje, »s katerim si človek lahko nekaj privoščiti«, pravico do pokojnine itd., so moški v svojih željah

večinoma bolj skromni.

»Nu, naj bo deklica iz dobre hiše, štedljivo, muzikalno in ne preveč debelo« — to je stereotipna formula moških, ki bi se radi poročili. Vprašujejo tudi po doti, pa razmeroma poredko.

Mladi moški si želijo starejših žensk. Morda so imeli z mladimi

frfravkami slabe izkušnje.

Nekoliko drugače je s starejšimi moškimi. Ti premišlujejo o življenjskem večeru brez hudih skrbi, zato si želijo žene z imetjem, s kakšno trgovino ali s kakšno hiško nekje v zelenju. A tudi moški v najlepši dobi in v dobrem poklicu prihajajo k ženitnemu posredovalcu. Neki zdravnik bi rad n. pr. mično, inteligentno deklico,

čeprav brez dote, saj sam dovolj zasluži. Mož enostavno ni

imel časa, da bi se dolgo igral snubača. In primerno deklica si je res težko dobiti, pravi posredovalec, čeprav govori statistika o presežku žensk.

Idealni tip, naj si bo moški ali ženska, pravi posredovalec, je v splošnem

velika samoprevara.

Ki jo krmijo le kičasti romani. Dovolj pogosto se dogaja, da se moški, ki je pravkar sanjaril o platinasto plavem, nežnem tipu, zaljubi v rjavolaso, malček obilnejšo žensko. In postane z njo srečen. In deklica, ki je hotela samo filmskega junaka (»ali nobenega«), dobi globoko nagnjenje do popolnoma drugega moškega

s plešo in nekoliko trebuščka.

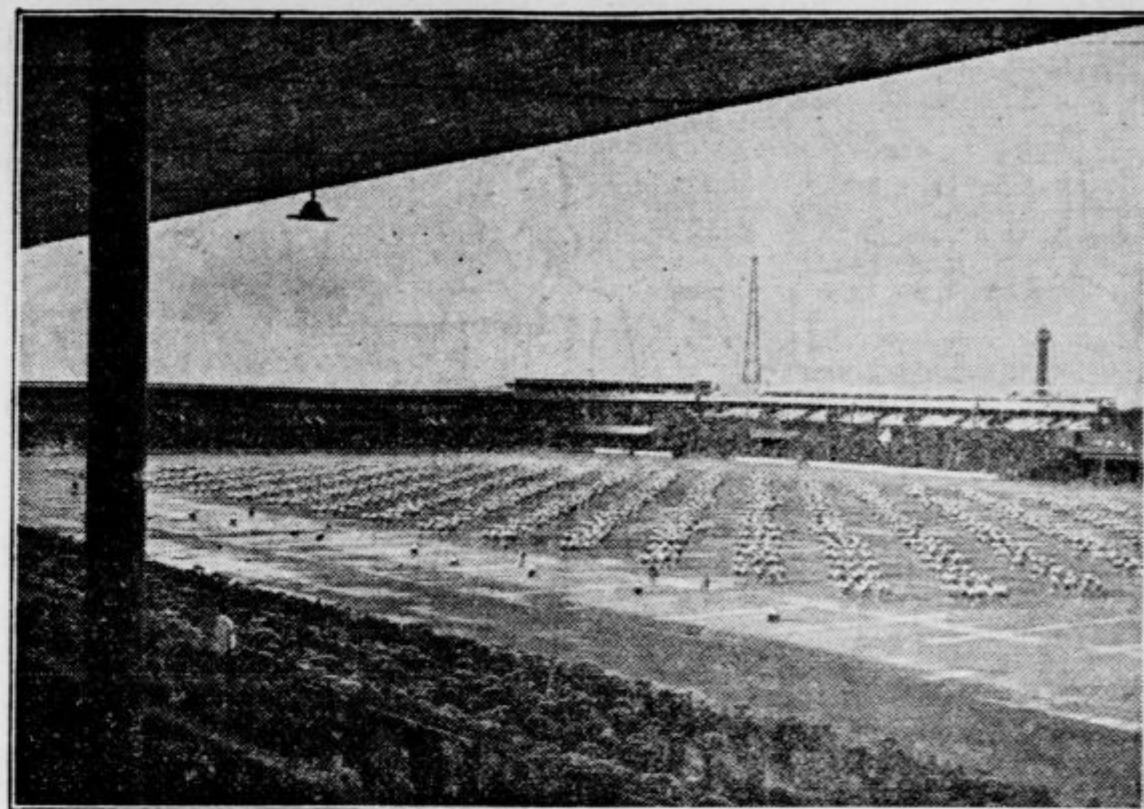
Prav tako je tudi ljubezen na prvi pogled pravilica. Pogostoma se dogaja, da se dva človeka, ki pri prvem srečanju nista vedela kaj govoriti drug z drugim in sta si bila hladna, pozneje dobro razumeta in si gradita harmoničen, trden zakon. Zato opuščajo posredovalci stari rekvizit: album s fotografijami »za izbiranje«.

Slike pač

ne dajejo prave podobe

o bistvu nekega človeka. Iskanje idealnega tipa, ki navezuje samo na zunanost, vodi pozneje do razočaranja. Na vprašanje, »kdo hoče koga«, ne more odgovoriti z gesli: plavalca, velika, vitka, mlad itd. Tu je treba nekega posebnega občutka, intuicije in mnogo poznanja človeške duševnosti. Dobiti pravemu pravu, je težek poklic, poln odgovornosti, in to tem bolj, ker ljudje običajno sami ne vedo, kdo koga hoče.

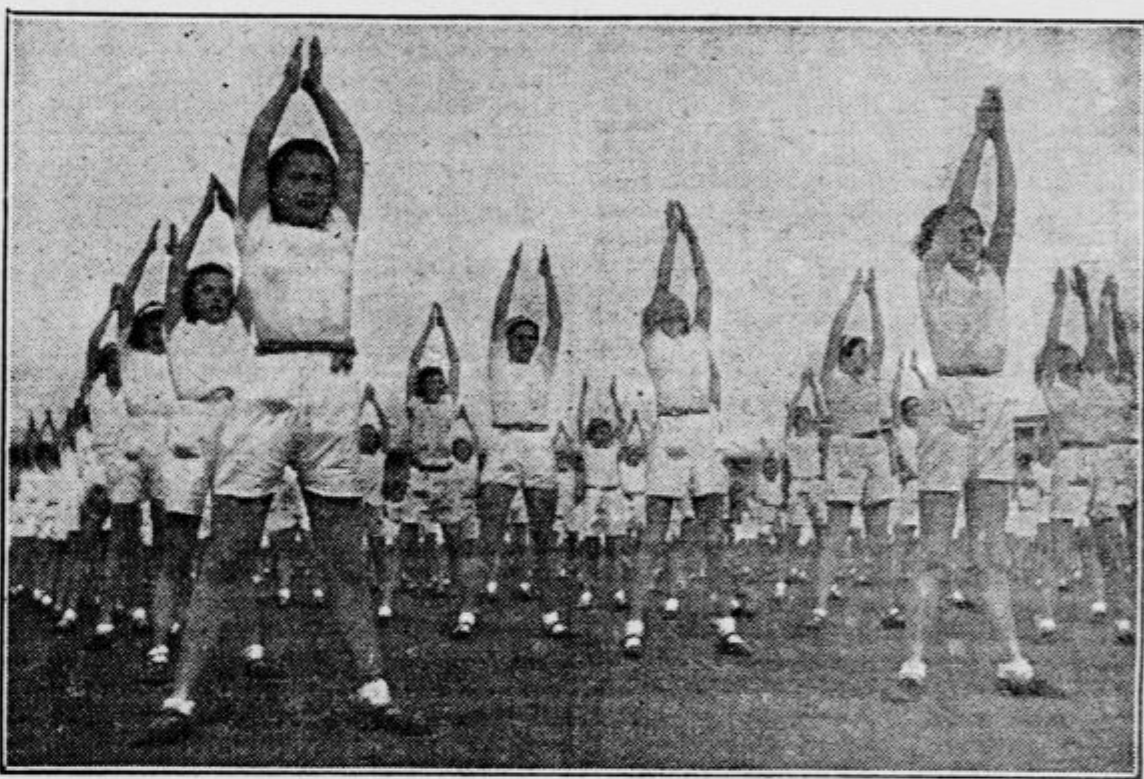
Praga je pripravljena na zlet
Očiščena in umita bo sprejela drage goste od blizu in daleč

Telovadni nastop učenk praških osnovnih in meščanskih šol na telovadišču vsesokolskega zleta v Pragi — S tem nastopom so bili odprti telovadni nastopi za X. vsesokolski zlet v Pragi

Ali si morete predstavljati zlato Prago v dnevi letošnjega vsesokolskega zleta? Vsa bo prenovljena in pozlačena! Krasna bo, kakor še nikoli doslej ob enaki priložnosti, urejena kakor se spodobi veliki gostitelji ob času največjega praznika. Po novo tlakovanih asfaltiranih ulicah bodo odmevali v slavnostnem spredu koraki sokolskih armad. Po novih tihih cestah železnice bodo brzeli motorni vlaki, ki bodo vozili na stotine gledalcev na zletišča. Pač pa bodo s največjo sigurnostjo korakali preko najbolj prometnih križišč.

rejena velika razstava slovanskega sodobstva. Sokol kraljevine Jugoslavije to na razstavi imel svoj lastni paviljon, ki je zgrajen po načrtih arhitekta Vase Stefanovića in Frana Demeprija. Vhod v paviljon bo vodil najprej v reprezentativni vestibul krožne oblike s veliko kupolo. V njem bosta kipa kralja Petra II. in prezidenta Beneša, dalje kipa pokojnega kralja Zedinitelja in pokojnega prezidenta Osvoboditelja. Razstavljena bo tudi velika slika kralja Petra II. v sokolskem kroju v naravni velikosti. To slika bo jugoslovanski sokolski naraščaj sve-

Proste vaje učenk praških meščanskih šol na nedeljskem nastopu učenk in učencev ljudskih in meščanskih šol v Pragi

Kdor osebno pozna Prago, naj si najde le napravi sliko o večernem navalu v slavnostno razsvetljeno mesto! Na deset in deset tisočev gostov bo našlo v praških parkih in vrtovih trenutek oddiha in počitka. Tisti, ki so že bili v Pragi, bodisi na kakšnem sokolskem zletu ali drugemu prireditvi, se ne bodo mogli načuditi, odkod toliko novega — palač in trgovin, bifejev in avtomatov. V predmestjih Prago so vstali celi bloki novih hiš in poslopij. Posebno s Petřina bo lopo opazovati zlato Prago, ki bo pokazala svojim milim gostom stadion in amfiteater in še mnogo, mnogo novih lepot na Strahovu.

Kot mati slovanskih mest se Praga z vso dostojnostjo in prazničnostjo pripravlja na bližnje velike dni. Se nikoli ni bila spomladitako nemikavna kot letos. V maju skoro niso videli v mestu stavbe brez ograj in zidarjev. Vse je napravljalo vtis velikega čiščenja. Zdar, ko so eneli ograj, pa se je pokazala Praga v novi zlati prelesti, kakršne pač ni videl v takšni dovršenosti današnji rod.

Se nikoli pa ni bilo v Pragi toliko velikih prireditev na kupu kakor letos. Vsem seveda prednjači vsesokolski zlet, a tudi razstava praškega baroka jubilej 600 letnice praškega magistrata, dvajsetletnica republike, jubileja proslava soc. dem. stranke, niz drugih manifestacij vabijo — vse to kliče v Prago množice tujcev.

Magistrat je zaposlil na tisoče delavcev. V notranjosti mesta in na periferiji skoraj ni ulice, trga ali parka, kjer ne bi se kaj popravljalo. Asfaltirajo nabrežje Vltave, nastajajo novi parki in vrtovi. Kjer je bilo prej pustno kamenje, poganja sočna trava. Ureajo se novi prehodi čez mostove, belijo se hiše, popravljajo fasade... Izgotovljeni so novi tramvajski tirji, nova stopnišča. Po vsej se javna razsvetljava javnih poslopij, zasebnih hiš in trgovin. Razširjajo tudi Masarykov in Wilsonov kolodvor.

Zadnji teden v maju je bil teden snage. Povsod so ležali kupi gramoz. Kako temeljito so se čehi lotili tega posla, dokazuje to, da niso pozabili niti na kipe na Karlovem mostu. Očistili so jih temeljito z vodo in trdnimi ščetmi.

Tako se Praga pripravlja, da dostojno in čedno sprejme goste od blizu in daleč. V dneh sokolskega zleta ne bo samo središče slovanskega navdušenja, ampak tudi vizitka republike pred očmi vseh tujcev, ki bodo stopili na češkoslovansko tla.

★

Jugoslovanski paviljon na sokolski razstavi v Pragi

Kakor je čitateljem že znano, bo tudi ob letošnjem vsesokolskem zletu v Pragi pri-

NI VEDNO

krivo perilo, če se prekmalu raztrga. Uporabljajte za pranje odlično

Hubertus

milo in Vaše perilo bo delj časa ostalo celo!

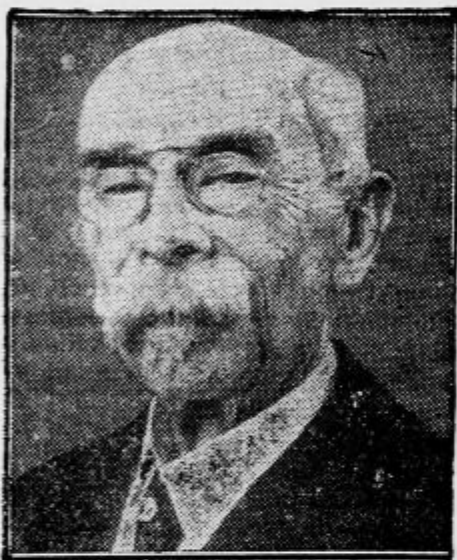
VS AK DAN ENA

»Draga moja, posihmal naju ne more ločiti nobena ovira več...«

Električni tok ne ubija

Pri »usmrčitvah« z elektriko človeku samo zastane dihanje

Prof. d'Arsonval

Profesor d'Arsonval, sloviti francoski fizik, je objavil v flamskem listu »Der Dag« izjavo, ki bo onkraj velike luže gotovo zbudila nekaj ogorčenja. Učenjak, ki mu ni mogoče odrekati kompetence, trdi namreč nič več in nič manj nego to, da so ga

njegovi poskusi privedli do popolnoma neoporečnega naziranja, da z izmeničnim tokom, kakršnega uporabljajo v Ameriki za usmrčitve, nikogar ni mogoče res ubiti.

Prof. d'Arsonval pravi, da je že dolgo mislil tako in da se je že pred leti obrnil na ameriške oblasti, ki pa njegovim izvajanjem niso posvetile nobene posebne pozornosti. Po mnogoletnih poskutih je dospel sedaj tako daleč, da more neoporečno dokazati, da človek, ki so ga usmrtili z izmeničnim tokom, v resnici ni mrtev, temveč da mu je zastal samo dihanje. Pravi, da je pripravljen vsakega »usmrčenca« z umetnim dihanjem spraviti spet v življenje.

Pred kratkim so ga poklicali k nekemu delavcu, skozi čigar telo je šel izmenični tok 4500 voltov, torej trikrat močnejši, nego ga uporabljajo za usmrčitve z električnim stolom. Mož je kazal vse znake ljudi, ki jih usmrtili strela. Toda prof. d'Arsonval je uporabil umetno dihanje in mož se je spet zbudil v življenje.

Verjetno je, da ameriške oblasti sedaj ne bodo brez nadaljnjega preizkusa d'Arsonvalovih trditve, tem bolj, ker so v zadnjih letih že mnogi drugi strokovnjaki nastopali s takšnimi trditvami. Brčkone se bodo odločile, da jih preizkusijo na praktičnih primerih.

Rebro navezalo zakon

Ga. Edith Robertsova iz New Yorka sicer ni bila ustvarjena iz moškega rebra, kakor je čitali v svetem pismu, lahko se pa ponaša, da je njena nosna kost iz takšnega rebra. To rebro jo je z njenim sedanjim možem sploh seznanilo.

Richard Roberts, častihlepen, toda dotlej le malo uspešen arhitekt, je nekega dne, ko je potreboval denarja, prodal eno svojih reber neki bolnišnici za približno 15.000 din. To kost so potrebovali za to, da so na novo izoblikovali nos nekega mladega bogatega dekleta, ki je postala žrtev hude avtomobilske nezgode. Po operaciji ji je zdravnik Robertsa predstavil. Nekoliko tednov pozneje sta odšla oba na poročni urad.

Poroka grške princese

Grški kralj je dal pristanek za poroko princese Evgenije Grške s knezom Rajnerjem Radziwillom. Princesa ostane tudi po svoji poroki grška državljanka.

Ali ste že mislili...

na pomladno obleko ali plašč? Tvrdba DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Vam je pripravila krasne pomladne vzorce. Radevolje Vam poslužimo samo z blagom, na željo pa izgotovimo oblačila po meri. Precizna izdelava — moderen kroj!

»In potem se boste omožili s krasnim črnim moškim...«

»Krasno, krasno... A kako, se bom izpebila svojega sedanjega moža?«

Rekord shujšanja

Neuradni svetovni rekord v področju shujšanja je dosegel sedaj odvetnik Morris DeLage iz Filadelfije. Zavoljo debelosti so mu zdravniki nujno nasvetovali, naj poskrbi za radikalno shujšanje. Delega se je vestno podredil vsem strogim predpisom in je dosegel, da je njegova telesna teža v enem samem mesecu padla od 120 kg na 89 kg. Vsak dan se je osvojeval torej 1 kg. Navzlic temu zdravniki niso mogli ugotoviti, da bi to njegovemu srcu in drugim organom škodovalo.

Zaklonska proti letalskim napadom

V desetih dneh po izbruhu vojne bo mogoče spraviti iz Pariza poldrugi milijon ljudi, ostali dobe prostor v zaklonskih

V bližnjih dneh bo pariška policija razdelila med prebivalstvo zajeto brošuro, ki se bavi z zaščitnimi ukrepi zoper zračne napade.

Ta brošura pravi med drugim, da je mogoče v desetih dneh po izbruhu vojne spraviti iz Pariza poldrugi milijon prebivalcev. Za ta namen bo vsak dan na razpolago 400 vlakov.

Izdelani so že podrobni načrti, kako bi se ti ljudje razdelili na sedem sosednjih departementov. Za prebivalstvo, ki ostane v prestolnici, je na razpolago 27.656 zaklo-

nišč, ki jih ne more prebiti nobena bomba in v katerih je prostora za 1.720.000 oseb. Nadaljnjih 7232 zaklonskih za 600.000 oseb so uredili v predmestju.

Dalje bodo uredili v predmestjih sistem strelskih jarkov, ki bo v njem na varno spravljeno lahko 1.200.000 oseb. Brošura ima nadalje navodila, kako je treba zaklonska zapreti, da ne morejo vanj vdreti nobeni strupeni plini, in kako se je treba ravnati z ozirom na zažgalne in plinske bombe. Posebno poglavje govori o rabi plinskih mask, in sicer tudi za otroke, invalide in stare ljudi.

Gusarji na Jangceju

Dvanaest morskih razbojnikov med potniki ameriške ladje

V ozemlju, kjer so se še pred kratkim borili Japonci in Kitajci, počenajo svoja grozodejstva še vedno morski razbojniki, čeprav se japonski oblasti zelo trudijo, da bi vse nered te vrste z železno strogostjo ustavile.

Nad vse drzen piratski napad, največji v zadnjih letih, se je odigral na reki Jangceju, v bližini Sanghaja. Dvanaest kitajskih morskih razbojnikov se je vtihotapilo med potnike na nekem ameriškem parniku.

S presenetljivim napadom so razbili brezlično napravo, premagali kapitana in

držali posadko ter potnike s strahovalnimi streli v šahu. Potem so usmerili parnik proti otoku Blockhouse Islandu, kjer je čakalo petnajst piratskih džunk.

Tristo do zob z najmodernejšim orožjem oboroženih razbojnikov je nato ladjo in potnike, ki jih je bilo isto tako 300, popolnoma oplenilo. Ves tovor, kakšnih 1200 vreč riža, so naložili na svoje džunke, ki so potem odjadrali v neznano smer. Razen nekega indijskega stražnika, ki je dobil strel v roko, pa ni bilo nobenega ranjenca.

SPORT

XVIII. in zadnje kolo

Še pet tekem in pet odločitev — BSK igra na naših tleh z Ljubljano ob (16.45), predtekma Ljubljana B—Reka bo ob 15. uri

Velika škoda je, da se pri nas ne odigrava ligaško prvenstvo v enem dušku, temveč da ga drobijo s tolikimi presledki med posrednimi terminy. To zavlačevanje ne hodi nikomur prav, še najmanj pa sramnim klubom in njihovim publikam. Saj je jasno, da tako razdrobljeno tekmovalstvo mora utrpeti na svoji priljubljenosti.

Na srečo so se letos razmere v stanju prvenstva tako zasukale, da bo prav poslednje kolo nemara vzbudilo največji interes. V tablici sta samo dve jasni črti, dve krepki meji, ki delita vrh od sredine, to pa od konca. Med Gradjanskim in Baskom je pet točk razlike, tako da niti Gradjanski ne more pod tretje mesto, niti Bask preko četrtega. Od Jugoslavije na sedmem mestu so do osmega mesta, do Jedinstva, tri točke razdalje, tako da je tudi preko te ločilnice prehod nemogoč.

Pač pa je možna v vsaki od teh treh skupin še znatna pregrupacija. V vrhu in na dnu more še vsak izmed treh klubov zavzeti vsako izmed treh mest, v sredini pa so že postavljene določene meje: tako ne more Jugoslavija višje od petega mesta, Bask skoraj ne nižje od petega.

Najbolj sta seveda v ospredju zanimanja vrh in konec tablice.

Kako je v vrhu? Po sedanjem stanju so razdeljena prva tri mesta tako:

BSK	17	11	3	3	43:23	25
Hašk	17	11	2	4	36:20	24
Gradjanski	17	10	3	4	49:21	23

in se torej prav lahko zgodi, da pride Gradjanski z zmago nad Baskom in ob porazih Beka in Haška na prvo mesto z boljšim koeficientom. Seveda je taka verjetnost majhna sprito dejstva, da igra Hašk doma z Jedinstvom in ima BSK za nasprotnika Ljubljano, čeprav v Ljubljani. Prvi in drugi gresta v tekme za srednjeevropski pokal, zato se bo vsak izmed te trojice posebno potrudil, da mu ne uide tak masten zaloga.

Za preostale medbojne moči treh kandidatov za prvo mesto bo morda zanimajo razmerje njihovih medbojnih srečanj. To bi dalo naslednje razvrstitve:

BSK	4	3	0	1	9:5	6
Gradjanski	4	2	1	1	8:5	5
Hašk	4	0	1	3	4:11	1

Kaj sledi iz te slike? Da je bil Hašk najmočnejši v borbi z ostalimi slabšimi, BSK pa v medbojni borbi najmočnejši, slabotnejši pa v postranskih bitkah. Če bi se to razmerje ohranilo do konca, t. j. tudi v današnjem odločilnem kolu, bi moral priti na čelo tablice Hašk, BSK pa bi moral pasti na tretje mesto. Ne bi bil takšen izid današnjega kola niti neugoden za nas ...

... in na dnu?

Jedinstvo je v dvema točkama na boljšem pred Ljubljano in Concordijo, Ljubljana pa s koeficientom pred Concordijo: Jedinstvo 17 4 4 9 13:32 12 Ljubljana 17 3 4 10 22:40 10 Concordija 17 4 2 11 22:49 10

Tudi na dnu se utesne prepričati, da bo »prvi« zadnji, v tem primeru ne bi mogel biti zadnji »prvi«, pač pa bi ta vloga pripadla sedanjemu »drugemu«. Pogoj bi bil, seveda, da zmaga Ljubljana in Concordia. Jedinstvo pa ostane s sedanjim številom točk. Neverjetno? Pa kaj je v nogometu še neverjetnega? Naglasiti je treba, da igra Concordia in Jedinstvo »na tujem«, Ljubljana pa doma. Če si ogledamo njihove nasprotnike, bomo videli, da ima najtežavnejše stališče Jedinstvo, ki igra s pretendentom za prvo mesto, s Haškom, v Zagrebu. Precej enaki težavi imata Ljubljana in Concordia. Kolikor je za slednjo tuje igrišče handicap, toliko se

ta slaba stran izravna s kvaliteto nasprotnika: Slavija bje pač samo pozicijsko borbo, Bsku pa gre za mnogo.

V medbojnih borbah je konec tablice dal to-le sliko:

Jedinstvo	4	2	2	0	5:3	6
Concordia	4	1	1	2	7:7	3
Ljubljana	4	0	3	1	6:8	3

ki bi govorila v prid gornji tezi glede morebitne zasedbe poslednjega mesta po Jedinstvu, ker je Jedinstvo največ točk pobralo svojima tekmečema za poslednjo mesto, dočim je v borbah z ostalimi moštvimi pokazalo manj uspeha.

Današnji spored

bi se dalo razčleniti v naslednje štiri skupine:

LJUBLJANA: BSK, jeseni 5:3 za Beka, bo velika borba za prvo in proti poslednjemu mestu.

HAŠK: JEDINSTVO, jeseni 4:1 za Haška, bo tudi borba za vplivom na prva tri in poslednja tri mesta.

BASK: GRADJANSKI, jeseni 9:2 za Gr., bo odločilna samo za prva tri mesta, ne bo pa imela vpliva na konec tablice.

SLAVIJA: CONCORDIA, jeseni 3:1 za Slavijo, ne vpliva na vrh tablice, pač pa na konec.

JUGOSLAVIJA: HAŠK, jeseni 2:2 je brez vsakega vpliva na vrh ali na konec tablice in bo odločala samo o mestih v sredini.

Kolika razlika nasproti lanskemu finalu! Tedaj je bil Gradjanski že dve koli pred koncem sigurne prvi, a tudi na koncu je bil položaj jasnejši. Letos bomo morali potrpeti za razjasnitev prav do poslednje minute drugega polčasa in še kake pol ure povrh, da bomo zbrali vseh pet rezultatov.

Tekme za vstop v ligo

Še ni konec prvenstva v ligi, že se jih gnete 14 klubov za zasedbo poslednjega mesta v tej eliti in za izpolnitev števila na 12 ligašev. V treh skupinah bodo dobili tri pravke, od katerih bosta dva brez drugega nova ligaša, tretji pa kakor bog da in sreča junaka. Pri nas je povzpel na prvo mesto Čakovčevski SK, ki igra danes prvo bitko doma proti prvaku Banja Luke. Krajšniku želimo mu vso srečo na startu!

Za podsavezno prvorazrednost se borita samo v ljubljanski skupini para Mengeš-Kovinar in Vrhnika-Mladika; v mariborski skupini gre prvi pobeska Slavija, brez borbe v prvi razred; celjska skupina pa zaenkrat še počiva.

Nogomet v Trbovljah

Na binokstna praznika bodo imeli v Trbovljah kar dva dneva prav zanimive nogometne prireditve.

Jutri ob pol 16. bodo odigrali juniori domačega Amaterja in Trbovlijskega tekmo za prvenstvo LNP, nato pa bo še prijateljska tekma med prvima enajstoričema ljubljanskega Slovana in domačih Trbovli. Obe tekmi bosta na igrišču Amaterja. SK Trbovlje poziva vse juniorje, naj se dopoldne ob 10. zberejo v klubskem lokalu, moštvo pa, ki bo igralo s Slovanom, mora istotam ob pol 11. dvigniti opremo. Na binokstni ponedeljek pa bo SK Retle imelo goste z Jesenjo, in sicer enajstoričev Kovnarja. Ker igra oba kluba lep in miren nogomet, bo tudi ta tekma prav zanimiva. Začetek bo ob 16. na občinskem igrišču.

Sportne občinstvo se vabi na čim večji obisk vseh teh tekem.

Kdo bo svetovni prvak v nogometu?

S sodelovanjem 15 državnih reprezentanc se bo danes na raznih igriščih Francije začelo tekmovalje za III. svetovno nogometno prvenstvo — Favoriti so tudi letos Italija, Češkoslovaška in Nemčija.

Ker se nogometni sport na olimpiadah ni mogel prav uveljaviti zaradi strogo amaterskih določb za njihove udeležence so se FIFA in velike nogometne države ogmle vseh nadaljnjih sporov zaradi profesionalizma tako, da so organizirale svoje posebno tekmovalje za nogometno prvenstvo sveta. Pri tem so se po vzorcu olimpijskih iger tudi poslužile štirinletnih presledkov tako, da je vsakokratno takšno tekmovalje zmerom dve leti po vsaki olimpijadi.

Sprva (1. 1930) ta nova svetovna prireditelja ni vzbudila posebnega zanimanja, največ zaradi tega, ker je imela takrat organizacijo v rokah izvenevropske države, daljni Urugvaj, kamor pač ni bilo tako lahko in poceni potovati s tako številnim zastopstvom, kakor ga je treba baš v nogometu. Tako je prišlo, da so I. svetovno nogometno prvenstvo vedeli opravile med seboj ameriške države, izmed evropskih pa so bile tamkaj samo štiri, in sicer Francija, Belgija, Rumunija in Jugoslavija. Da takrat so bili naši v Južni Ameriki in dosegli med vsemi Evropeci največ, ker so se kot edini iz Evrope plasirali v semifinale, tam pa izgubili proti Urugvaj s 1:6. Svetovni prvak je postal Urugvaj!

Štiri leta pozneje je organizirala II. svetovno nogometno prvenstvo Italija. Zanimanje za udeležbo je bilo takrat že vse drugačno, saj se je za konkurenco prijavilo celih 32 držav, med temi 8 izvenevropskih, toda brez Urugvaja. Med 16 finalistov, ki so odločile tekme igrali na italijanskih tleh, so se do konca držali Italijani, Češkoslovaki, Nemci in Avstrijci. Jugoslavija je morala položiti orožje že v izločilnih tekmah, svetovno prvenstvo pa si je osvojila Italija.

Letos se tekmovalje za svetovno nogometno prvenstvo ponavlja tretjič, in sicer v francoski reži. Zanimanje je tudi oltos zelo veliko, prijavi je bilo s vseh strani v izobilju. Izločilne tekme, ki so se

vlekje že od lanske jeseni, so končane in v Franciji je že zbranih vseh 15 finalistov (švedska zaradi odstopa Avstrije v I. kolu nima nasprotnika), ki bodo danes otvorili letošnji svetovni nogometni turnir. Kako je tukaj končala svojo pot naša državna reprezentanca (po velikem porazu in premajhni zmagi nad Poljsko) in se uvrstila med vrsto nogometnih predstavnikov slabše vrste, je gotovo še vsem čitateljem živo v spominu. V Francijo so šli Poljaki in zdaj je konec razprave, kako in zakaj Jugoslavija klub prav lepo mednarodnemu slovesu na tem turnirju zdaj že drugič ne bo zastopana v tekmah za nogometno prvenstvo sveta.

Otvoritev turnirja je bila prav za prav že večeraj popoldne v Parizu, kjer sta morali zaradi stiske z igrišču odigrati prvo tekmo I. kola Nemčija in Švica (o izidu poročamo na drugem mestu Op. ur.). Slavnj otvoritveni dan pa je današnji, ko bo odigranih še šest tekem iz I. kola, in sicer naslednje:

v Parizu: Francija — Belgija;
v Marseilleu: Italija — Norveška;
v Strasbourg: Brazilija — Poljska;
v Le Havreu: Češkoslovaška — Holandska;
v Toulousu: Rumunija — Kuba in
v Reimsu: Madžarska — Holandska in
Italija.

Precej pestra je ta družba finalistov in nekaj je med njimi takšnih, ki skoraj sami sniso krivci, da so dobili prostor med kandidati za naslov svetovnega prvaka v nogometu. To velja predvsem za čudežni enajstoričev Kube in iz Hol. Indije, pa tudi glede Brazilije vse evropske sportni tisk ne ve povedati nič pozitivnega. O prav posebnih srečih lahko govorijo naši sosedi Rumuni, ki so prišli do Toulous brez vsake prazničnosti, ker je Egipt sploh odstopil, zdaj pa so se dobili nasprotniki, preko katerih bodo morda brez težav prišli celo do polfinala, ali še daleč...

Nekateri med finalisti pa so seveda tudi snemka, ki si popolnoma po pravici lahko lastijo pridevek, da spadajo med favorite. Tako je brez dvoma odlično pripravljena Italija, ki brani obem doseganji naslov iz 1. 1934, dalje Češkoslovaška in Nemčija, kolikor njima težav s lastno igralcev dveh sistemov, berlinskega in dunajskega. Gotovo pa bo tudi Francija napela vse sile, da se kot prirediteljica tega turnirja povzame vsaj preko iger v I. kolu. Zoga pa je tudi za te mojstre samo čisto okrogla...

Občni zbor MK Ilirije

Klub, ki stopa v 25. leto obstoja, je organizator znanih hitrostnih dirk na Ljubelj

Oni dan so se zbrali pri Slamiču motociklisti, člani MK Ilirije na svoj jubilejni in 25. redni letni občni zbor. Občnega zbora se je polnoštevilno udeležilo članstvo kluba iz Ljubljane in Kranja, prišli pa so tudi v lepem številu člani Motokluba Ljubljane. Touring klub je zastopal predsednik ing. Bartl.

Občni zbor je otvoril predsednik gospod Franc Borštnar, ki je počastil spomin tragično preminulega predsednika Rudolfa Zalokarja in članov Petra Skaberneta in kap. Lojzeta Zelenka z enominutnim molkom ter na to podal predsedniško poročilo. Ugotovil je med drugim, da je klub v 25. letih obstoja prešel vse preizkušnje in današnje njegovo stanje je dokaz, da je tudi uspešno premagal vse težave. S ponosom danes lahko gleda na svoje 25 let staro belo-zeleno zastavo!

Predsednikov predlog o fuziji M. K. Ljubljane z M. K. Ilirijo so vsi prisotni pozdravili s splošnim odobravanjem. Motoklub Ljubljane je s to velikodušno potpo dakazal, da mu je edini cilj napredek slovenskega motociklizma in jasno je, da bo strnjena, močna motociklistična garda pod zastavo MK Ilirije v bodoče še z večjim uspehom gojila in razvijala to sportno panogo v naši domovini.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je bilo poslovanje kluba v preteklem poslovnem letu zelo obširno. Izvedenih je bilo več manjših sportnih in družinskih prireditve, vse delo kluba pa se je osredotočilo na izvedbo VII. mednar. hitrostne gorske dirke na Ljubelj na dan 15. avgusta l. l. Sama številka 7 ne pomeni mnogo, če pa upoštevamo, da se je posrežilo MK Iliriji kar sedemkrat zaporedoma v dobi največjega tritvila v naši motociklistiki izvesti to mednarodno dirko na Ljubelj, je to gotovo najboljša spricevala za veliko delavnost upravnega odbora. Klub ne prejema za svoje delo nikakih posebnih podpor, kakor je to po vseh drugih državah in se mora vzdrževati popolnoma sam. Soglasno je bila nato izrečena zahvala vsem, ki so klubu kakorkoli priskočili na pomoč in obenem želja, da bi mu stali ob strani tudi še v bodoče. Sicer pa je letos vse članstvo ob klubskih prireditvah pokazalo veliko razumevanje za sportno delo.

Kranjska sekcija MK Ilirije je letos pokazala velik napredek in ima številne kader najboljših tekmovalcev. Na njenem nedavnem občnem zboru v Kranju je bilo zbranih preko 60 motociklistov. Ta sekcija hoče letos izvesti tudi lastno večjo sportno prireditev. Sportna Komisija beleži v preteklem letu zelo lepe uspehe. Porušeni je bilo več starih rekordov na klubovih prireditvah. Izoboljan je bil tudi najboljši ljubeljski čas, od 5:06 na 5:01, torej že prav blizu časa izpod 5 minut.

Poročilo blaginje je sledil zanosen nagovor starostnega predsednika in najstarejšega aktivnega člana MK Ilirije g. Jake Gorjanca, ki je pozval vse prisotne, naj si na jubilejnim 25. občnem zboru v srcu prišežijo, da se bodo po 25 letih zbrali v prav tako lepem številu kakor so se ta dan, in da bodo vodili klub tudi v naprej z enako zavednostjo in sportno ljubeznijo. Vsi prisotni so burno pozdravili besede starostnega predsednika, ki se je h kraju spomnil še pred 22 leti preminulega tovariša-kolesarja Fr. Greglja, čigar zemeljske ostanke so nedavno prepeljali v Zagreb.

Za besedo se je oglašil še predsednik ljubljanske sekcije Touring-kluba g. direktor ing. Bartl, ki je MK Iliriji iskreno čestital k lepemu jubileju.

Po poročilu revizijskega odbora je bila staremu odboru soglasno izglasovana razrešnica nakar so sledile volitve, pri katerih so bili izvoljeni:

predsednik: Borštnar Franc, podpredsednik: ing. Bartl Ivan, Vok Ignac, tajnik: Pollak Franc, blaginjak: Verovšek Milan; odborniki: Fritz Franjo, Cirman Alojzij, Levčar Avgust, Kassig Rolf, Vicman I. (Kranj), Kobl Mirko (Kranj), Vidmar Stane, Solar Josu, Zelenka Emerik, Rekar Iv. (Kranj); namestniki: Grom Jože, Zirovnik Janko, Gall Oto Sportna in tehnična komisija: načelnik: Kepec Vekoslav, podnačelnik: Miklavčič Ivo, člani: Zupan Andrej, Pinenbaher Gojko, Weibl Jože, Lapajne Julij, Paier Polde, Grašič Janec, Volkar Franc, Hudačev I. Reviz in nadzorni odbor: Gorec Josu, Skrajnar Anton, Bar Vinko, Zvolinsky Leopold. Gospodar: Jerreb Rudolf.

Novoizvoljeni predsednik je slednjič pozval vse zborovalce, naj se v jubilejnim letu klubovega obstoja še bolj združijo v delu, da bo poteklo v znamenju čim lepših uspehov.

Razpis

teniškega turnirja za orvenstvo dravske banovine

Teniška sekcija SK Ilirije v Ljubljani priredi v dneh 10., 11. in 12. junija vsakolletni teniški turnir za prvenstvo dravske banovine pod pokroviteljstvom g. bana dr. Natlačenca, ki je izmenoma eno leto v Ljubljani, drugo pa v Mariboru.

Turnirja se bodo udeležili vsi najboljši igralci iz dravske banovine, in sicer iz Maribora verjetno g. Hitzl, Holzinger, Blanke, Albanče, Dermovšek i. t. d. od tam pa Lirzerjeva, Čučičeva, Voglarjeva i. t. d. Prav tako bodo zastopana tudi ostala slovenska mesta predvsem Celje, kjer pa bomo žal pogrešali g. Skoberneta, ki je pri vojakih, in pa Ljubljana z gg. Trudnom, Šivicem, Smerdujem, Bankom, na čelu ter damami: Dacarjevo, Parinovo, Mihelinsvo. Razen tega se bodo turnirja udeležili tudi prvorazredni zagrebški igralci prof. Friedrich Tomica Kukuljević in drugi, ki so na svoji takosti takoli za našimi »mušketirji« Pincemom Palačom. Mitčiem in Franom Kukuljevićem, od katerih se nihče ne bo mogel udeležiti tega turnirja, ker so morali odpotovati na prvenstvo Francije v Pariz.

Turnir bo v času vselejma, tako da lahko uporabijo vsi udeleženci in tudi gledalci vsake ugodnosti, ki so stružene s posemom vselejma. Zato tudi opozarjamo vse udeležence, da si pravočasno preskrbe sejmake legitimacije.

Še posebej ugodnosti, ki so stružene s posemom vselejma. Zato tudi opozarjamo vse udeležence, da si pravočasno preskrbe sejmake legitimacije.

Vstopnina na ta turnir bo propagandno nizka in zato opozarjamo vse obiskovalce vselejma nanj, posebno ker bo to gotovo največja teniška prireditel v tej sezoni.

Razpis

propagandnega lahkoatletkega mitinga v Celju

SK »Celje« v Celju priredi na praznik 16. junija ob 9.15 na Glaziji propagandni medklubski lahkoatletski miting. Tekmovalje bo v sledečih disciplinah:

60 m zapreke za juniorje B in C. Met krogle seniorji, met diska juniorji B in C, 200 m juniorji B in C ter seniorji, skok s palico juniorji ter seniorji, met kopja juniorji B in C ter seniorji, troskok juniorji C in seniorji, skok v daljino juniorji B in C, štafeta 4x100 juniorji in seniorji.

Tekmovalje bo na tekalističu, dolgem 380 m, ki ima štiri nedvignjene zavoje ter je krilo z ugaski. Pravico starta imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov članov JLAS. Prijavnine ni, daril ni. Prijave je treba poslati najkasneje do 13. junija na naslov: SK Celje, Celje. Tekmovalo se bo v smislu pravil in pravilnikov JLAS.

Spored olimpijskega dneva

V nedeljo 19. junija bo po vsej državi olimpijski dan. Ministrstvo za telesno vzgojo je naročilo vsem sportnim organizacijam, naj sodelujejo pri prireditvah olimpijskega dneva s svojimi najboljšimi močmi in tako dvignejo tako moralno kakor tudi materialno stran te akcije.

Za mesto Ljubljana je določen sledeči spored:

Iz Julijske Krajine

Trst dobi pravno fakulteto

Ko se je pred dvema tednoma mudil v Trstu italijanski prosvetni minister Bottai, je napovedal, da se bo v okviru tržaške univerze, ki je bila doslej omejena na visoko šolo za gospodarske in trgovinske vede, še letos ustanovila pravna fakulteta s posebnim oddelkom za politične vede. V tržaških intelektualnih krogih je ta napoved zbudila precejšnje zadovoljstvo. Mestni občinski svet je takoj sklenil prevzeti izdatke za polovico plač 13 rednih profesorjev, ki bodo nameščeni na fakulteti. Kakor kaže, bo mestna občina stavila univerzi na razpolago tudi stavbišče za nova vseučiliška poslopja, ki bodo očitno dograjena že do konca prihodnjega leta, ker je vlada na svoji seji v četrtak odobrila kredit 5 milijonov lir za poslopje nove fakultete. Kakor meni »Popolo di Trieste«, bodo nova poslopja zgradili ali pri Sv. Vidu ali pa v Rocculu pod Mombeljem. Tudi nekatere druge večje občine in razne ustanove v Julijski Krajini bodo redno prispevale za vzdrževanje povečanega vseučilišča. Neki denarni zavod je celo že ustanovil posebno stipendijo za prve slušatelje prava na tržaški univerzi.

Minister Bottai je izrecno naglasil, da bo morala nova pravna fakulteta v odnosu do sosednjih onkraj vzhodnih meja izpolniti še velike naloge. Na kongresu milanskega zavoda za mednarodno-politične studije je Federzoni posebej poudaril, da bo moral Trst z novo fakulteto poleg Barja z vso vneto širiti italijansko civilizacijo preko bližnjih meja na Balkan. Profesor Udina pa je v posebnem intervjuju, ki ga je dovolil reporterju »Piccolo«, menil, da se bodo na tržaški pravni fakulteti pospeševali predvsem studiji zakonodaj in pravnih institutov v sosednjih vzhodnih državah. Že sedaj studira v Trstu tudi nekaj studentov iz Jugoslavije. Z ustanovitvijo pravne fakultete se bo njihovo število nedvomno znatno povečalo. V resnici bi se tako preko naših studentov na tržaški univerzi, ki bi nanje odločilno vplivale tudi razne vseučiliške in druge organizacije, lahko pričeli širiti z Trsta preko meje fašistični, pravni politični ter socialni nazori in doktrine.

Drobne novice

Italijanski prestolonaslednik na Gorškem. O priliki velikega zbora pehotnih rezervistov v Gorici, ki se ga je udeležilo okrog 20.000 ljudi iz vse države, je obiskal gorško pokrajino tudi italijanski prestolonaslednik princ Umberto Savojski. Z vlakom se je pripeljal do Tržica, od tam pa z avtomobilom v Gorico, kjer je dopoldne prisostvoval raznim svečanostim. Kljub slabemu vremenu je v prvih popoldanskih urah krenil po Soški dolini preko Solkana, Plav in Anhegova do Kanala, Ročinja in Sv. Lucije, kjer si je ogledal naprave novih hidrocentral in posebno veliki podzemski kanal, po katerem bo Soča speljana do Doblarja na turbine tamkajšnje centrale. Nato je potoval dalje preko Tolmina in Kobarida ter v velikem loku nazaj proti Čedadu in Vidnu. Zvečer se je iz Vidna spet z vlakom odpeljal nazaj v Rim. V Gorici, pri Doblarju in v Tolminu so mu priredili posebno manifestativne sprejeme.

V Trst je prispela v četrtak večja skupina jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov pod vodstvom prof. inž. Kneževića iz Beograda. Ogledali so si vodovodne in kanalske naprave ter regulacijska dela ob izlivu Soče pri Tržicu. V petek so odpotovali v Benetke.

O binokstih bi moralo priti v Postojno, kakor poročajo tržaški »Piccolo«, okrog 4000 izletnikov iz Slovenije in Zagreba. Napovedana sta bila dva posebna vlaka iz Ljubljane in Zagreba s skupno 2000 ljudmi. Poleg tega pa naj bi prišlo 2000 kolesarjev preko Planine in Kačje vasi. Kakor znano, pa je bil izlet s posebnim vlakom iz Ljubljane odpovedan. Vprašanje je tudi, ali se bodo naši kolesarji zares v tolikem številu odpravili v Postojno, ki bo te dni nabito polna italijanskih izletnikov.

Na ljubljanski vselejmi pride na povabilo ljubljanske zbornice za TOI preko 250 trgovcev iz goriske pokrajine. V Ljubljano prispelo v soboto. V ponedeljek se spet vrnejo domov.

Zaradi tega že imajo te bli na Reki pred meseci aretirani 18 let stari Milos Popović iz Pulje. Te dni se je moral zgovarjati na reškem sodišču zaradi svojega prestopka in je bil obsojen na 3 mesece ječe in 2000 lir denarne kazni. Ker pa je cele 3 mesece prebil v preiskovalnem saporu, so ga takoj odpustili domov.

V soboto 18. t. m.: slavnostna otvoritev, plavalna tekma v kopališču Ilirije, težko-atletika tekma v dvorani Delavske zbornice.

V nedeljo, 19. t. m.: kolesarska prireditel, lahkoatletski dvoboj: Julijska Benetija: Dravska banovina, teniški turnir, lahkoatletski dvoboj Planina: Marathon (Zagreb), sportno-telovadni nastop ZFO na Stadionu.

Ta dan bo izšla olimpijska številka sportne revije »Avto in sport«, ki bo imela zbrane vse dosežanje olimpijske tekmovalce, ki so izšli iz Slovenije in naše najvažnejše sportne naprave, ki so omogočile dosežanje uspeha, skratka podčrtan bo prispevek Slovenije v državno olimpijsko reprezentanco, tako v sportu kakor v Sokolstvu. Prvič bodo zbrani vsi naši olimpijski tekmovalci v skupni publikaciji in prikazani njihov uspeh.

V podeliških mestih bodo prav tako prirejene večje ali manjše sportne manifestacije. Olimpijska številka se bo prodajala vsem, ki jo bodo pravočasno naročili; cena bo din 6.— za izvod, presček je namenjen olimpijskomu fondu.

Iz SK Ljubljane. Obveščamo posetnike-kolesarje današnje tekme Ljubljana-BSK, da je na igrišču preskrbljeno za shrambo koles pod nadzorstvom čuvaja. Za shrambo in varstvo se bo pobral 1 din za kolo.

SK Svoboda, Ljubljana. V ponedeljek igra I. moštvo v Litiji. Oprema se dvigne v ponedeljek dopoldne ob 9. do 10. v garderobi.

SK Ilirija (teniška sekcija) objavlja vsem članom sekcije, da bodo igrišča zaradi priprav za teniški turnir za prvenstvo dravske banovine deloma zaprta že v četrtke dne 9. t. m., od petka dne 10. t. m. do vstevši nedelje 12. t. m. pa bodo prostori rezervirani samo za turnirske igre.

Prepovedan prehod. Pomorske oblasti v

Trstu in Pulju so v listih opozorile vse paroplovne družbe, kakor tudi ribiče in ostale zasebnike na to, da je bil na zahtevo vojaških oblasti strogo prepovedan prehod po morskem kanalu ob zapadni istriški obali med romo Barbarigo in Dantolo ter Poreškimi pečinami južno Rovinja. Vsi prekršilci te odredbe bodo najstrožje kaznovani v smislu določb § 163 pomorskega zakonika.

Tržaški zavod za slepce bo še letos posvečen. Mestni svet je na svoji poslednji seji odobril kredit 1.250.000 lir, s katerim bodo pri poslopiju zavoda zgradili novo krilo. Mestna občina pa se bo morala za to vsoto na novo zadolžiti. Kakor poročajo listi, bo posojilo najela pri nacionalnem zavodu za socialno skrbstvo.

Preklic

Podpisani ovim putem preklicujem sve lažne izjave i trditve koje sam ja raznašao ustmeno napram gospodji Veber Regini, supruzi i Veber Viktoru, šefu stanice u Donjem Kraljevcu, u javnim lokalima i drugde, jer je sve to neistinito i laž, te se zahvaljujem imenovanima, da sta odustala od sudske tužbe zbog klevete i uvrede.

U Donjem Kraljevcu, 30. maja 1933.
Krauth Ivan,
učitelj

Iz Jesenice

— Zvočni kino Radio predvaja danes, in v ponedeljek ob 15. in

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Letovišča

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Na Jezerskem

izjem za letovanje enega meseca za takoj sobico z dobro, tečno domačo brez mesa hrano. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod šifro »Letovanje Jezersko«.

Planinska koča

na Dobri (1500 m) med Begunjami in Trzinom, na eni najlepši razgledni točki na Gorenjskem napredno celica, ali pa tudi posamezne opremljene sobe s pritlikarji. Proda se tudi na obroke. Informacije: Lj. Kristan, Zupče, pošta Lesce. 13589-38.

Na morje

vzajem s seboj gospodinjico ali gospe ter ji nudim vso potrebno opremljeno sobo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Morje«.

Pension

M. Poljanšek. Soho žiri, tik ob Sori. Izborno naravno kopališče s čolmi. Lepe sončne sobe, dobra hrana po polni penziji do 35 din. 13532-38.

Medijske toplice

pri Zagorju. Plavalni bazeni 28 stop. C na prostem, krasna okolica in sprehodi, izborna hrana in postrežba. Penzija po kopanju din 45. Posnela pri upravi kopališča. Medijske toplice, Medija-Izlake. 223-38.

Pod Smarno goro

tik Save oddam več opremljenih sob za letovanje. Informacije: Jos. Košir, Ljubljana, Tyrševa cesta 10. 13997-38.

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Danes, jutri

pri »Kramarju« na Dolenjski cesti. Ples, danes, jutri in vsako nedeljo. Otvori tev plesnega salona. 13596-18.

Čelni na Ljubljani

se že izposojajo. Dobi vsak v Jancarjevi čelni kamor je prevoz preko Ljubljane brez plačila. 13734-18.

Z današnjim dnem

sem otvoril lep, senčnat vrt. Za praznike in razpolago očvrtnje piske in razna druga ječila. Za obilni obisk se priporoča.

Gostilna pri »Soči«

13589-18.

JANKO TICEK IN NJEGOV OČE

107

Najbolj všeč pa je bilo občinstvu to, da sta se oče in gospod Brunda kmalu nato sporekla zaradi razdelitve nabrane denarja. Oče je namreč trdil, da si je Brunda zadržal preobilan delež.

108

Da, kmalu je očetova togota tako zavrela, da je postal nasilen in — flosk! — oplazil nasprotnika z goslini po obrazu. Gledalci, ki so mislili, da spada vse to k predstavi, so kar noreli od navdušenja!

Gostilna Martine

Zg. Šiška. Danes in jutri nov program. Ples do 2 ure zjutraj. 13737-18.

Kam pa kam

na binkoštni ponedeljek? Vsi v Tacen v restavracijo »Sava« na v selico s plesom godbe Zarje iz Ljubljane. 13699-18.

Za praznike

gremo vsi k miklincu na Glince. Lep sončnat vrt godba in balneacija na razpolago. Dobra jedila in plača po nizki ceni. Vino čez ulico s popu stom. 13776-18.

Gostilna!

Cenaj, izletnikom se priporoča za obisk. Točim dobro pristno vino. Na razpolago vsak čas razno za prigrizek. Lep senčnat vrt ter prostor za balneacijo. Se priporoča Ivan Ogrin, Lavrica pri Ljubljani. 13801-18.

Pozor botri

in botrice! nudim vam dobro jedilo in prisoj, očvrtnje piske in razna druga ječila. Za obilni obisk se priporoča. 13698-18.

V restavraciji

Frankopanski dvor (Reinighaus) na koncert praznično jazz »Akordeon«. Mladi kozlički, pečen na raznju din 28 kg. 13979-18.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Mizarski mojster

se takoj sprejme. Z garancijo imajo prednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno«. 13645-1.

Fotopomočnika

(pomočnik), ki bi poznal vodil samostojno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fotoc«. 14007-1.

Brivsko-frizersko pomočnik

sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13996-1.

Trgovski pomočnik

zmožen trgovine z mešanim blagom. Dobi takoj namena. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina«. 13969-1.

Služkinjo

delavno, snažno, pošteno, sprejem k družini v msto za vsa gospodinjstva. Razumeti mora nekaj kuhinjskega. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13970-1.

Stalno službo

dobiti zunanji uradnik pri svetovni zavarovalnici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Napredovanje«. 14096-1.

Pomočnik

dobi takoj zaposlenje v trgovini s specializiranim delom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mesto na delu«. 14071-1.

Po enega sotrudnika

ki bi izdeloval izdelke, ki bi izdelovali izdelke, ki bi izdelovali izdelke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sotrudnik«. 13963-1.

Slasličarskega pomočnika

dobrega delavca, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slasličar«. 13667-1.

Tkalskega mojstra

zdravca, pridna in poštena, ki opravlja tudi druga gospodinjstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stiguro«. 13555-1.

Dobra kuharica

zdrava, pridna in poštena, ki opravlja tudi druga gospodinjstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharica«. 13664-1.

Stenotipistko

za slovensko in nemško korespondenco, s perfektnim stenografiranjem, s velikim industrijsko podjetje v Zagrebu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stenotipist«. 13467-1.

Prvovrstno kuharico ali kuharja

izjem za 1. julij k slovenski družini za 2 meseca na Gorenjsko potem v Beograd. Starost okrog 40 let. Plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstna kuharica«. 13767-1.

Krojaškega pomočnika

praktikanta za damsko krojaštvo sprejem. Plemenite ponudbe na: Lindič Alojz, Ljubljana, Devinska 7. 13976-1.

Dobro šiviljo

takoj sprejme. Pučnik, Franciskanska. 13929-1.

Postrežnico

za ves dan rabim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13931-1.

Natakarico

pridno in pošteno, staro 17 do 24 sprejem za letovanje kraj, čedno zunanjo, tudi za obzimo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14009-1.

Mladi gospodinjstvo

simpatično, lepe znanosti, koštolaslo, boljšo kuharico, sprejme samostojno gospodinjstvo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vzgojimo otroka«. 14005-1.

Fotograf

1 retušer, 1 koplis, 1 operater. Leica se sprejme. Sano izurjenje moči z dobro obleko naj se javijo. Pelikan, Celje. 13962-1.

Urarskega pomočnika

sprejem. Plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: M. Fabjan, urarstvo, Novo mesto, Ljubljanska c. 13. 13824-1.

Dobro stenotipistko

izjem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vest-nas«. 13812-1.

Pošteno dekle

stara 16—18 let, iščem za takoj za hišna in vrtna dela. Osebo se priporoča. Pozni Pavla, Ljubljana, Dravska ul. 11 (za Stadijonom). 13833-1.

Strojnega inženjerja

s tovarniško prakso, za izdelavo poljedelskih oprem in ključavničarskih oprem ter dva delavca ključavničarske stroje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strojne«. 13796-1.

Kuharico

prvovrstno, samostojno k dvema osebam sprejem. Če dan. Opremljena b. tudi vsa ostala hišna dela. Ponudbe pod šifro »Dobro preskrbljena na oglasi oddel. Jutra«. 13838-1.

Stalno službo

dobiti zunanji uradnik pri svetovni zavarovalnici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Napredovanje«. 14096-1.

Pomočnik

dobi takoj zaposlenje v trgovini s specializiranim delom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mesto na delu«. 14071-1.

Po enega sotrudnika

ki bi izdeloval izdelke, ki bi izdelovali izdelke, ki bi izdelovali izdelke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sotrudnik«. 13963-1.

Slasličarskega pomočnika

dobrega delavca, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slasličar«. 13667-1.

Tkalskega mojstra

zdravca, pridna in poštena, ki opravlja tudi druga gospodinjstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stiguro«. 13555-1.

Dobra kuharica

zdrava, pridna in poštena, ki opravlja tudi druga gospodinjstva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharica«. 13664-1.

Stenotipistko

za slovensko in nemško korespondenco, s perfektnim stenografiranjem, s velikim industrijsko podjetje v Zagrebu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stenotipist«. 13467-1.

Prvovrstno kuharico ali kuharja

izjem za 1. julij k slovenski družini za 2 meseca na Gorenjsko potem v Beograd. Starost okrog 40 let. Plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstna kuharica«. 13767-1.

Preko šolskih počitnic

(julij - avgust) iščem učiteljico ali otroško vrtanico, ki bi prevzela varstvo otrok v lepem letovišču na Gorenjskem. Poznanje raznih iger, slov., hrv. in nem. jezika ter plesnega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Učiteljica«. 13428-1.

Orodjarja za štanice

dobrega, prečnega delavca sprejme takoj tovarna Seta Tacen pošta Smarino. 13740-1.

Brivskega pomočnika

dobrega in hitrega za oči sprejme Josip Petrič, Trzin. 13762-1.

Služkinjo

ki zna tudi kuhati, pridno in pošteno do 30 let. Sano izurjenje moči z dobro obleko naj se javijo. Pelikan, Celje. 13962-1.

Vrtnarskega pomočnika

marljivega, zanesljivega in poštenega sprejme takoj vrtnarstvo Vato vac. Vravos trg. 13601-1.

Šivilja

za damsko obleko dobi zaposlenje v hiši. Naslov v vseh posl. Jutra. 13600-1.

Zastopnika

proti proviziji išče veliko podjetje. Prednost imajo tisti, ki se delajo v papirni tovarni in v pisarnih posredništvih. Ponudbe s referencami na ogl. odd. Jutra pod br. 9897. 13566-1.

Zobotehniški praktikant

dobi zaposlenje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 202«. 13617-1.

Foto-pomočnik

sprejem v vrtno službo. L. Kleiser, Maribor. Vetrinjska 30. 13670-1.

Plesarski pomočnik

dobi mesto takoj. Sprejemnem tudi vajenca. Štefan Borštnar, Zg. Šiška 68. 13766-1.

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, mlajša moč, urena, spretna in poštena sprejme takoj. Izjemne ponudbe s sliko na področju Jutra Celje pod »Zmožen«. 13967-1.

Absolventa

gradbenega oziroma kemičnega oddelka tehnične srednje šole ali dipl. gradbenega oziroma kemičnega oziroma inženjerja. Vojasne prostega, lahko tudi z nastopom v krajšem času keramičarstva. Ponudbe s prepišani spričeli, sliko, navedbo zahtevkov in referencami na ogl. odd. Jutra pod »Tehnični uradnik«. 13559-1.

Gospodično

perfektno v nemščini iščem k 6 letnemu fantku za popoldne. Prednost imajo bilingvisti brez službe. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubeznava«. 13678-1.

Prodajalka

iz galanterijske stroke, sposobna za samostojno delo, obrata dobro službo za serijo v prodajalnem hotelskem paviljonu v znanem letovišču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožen«. 13967-1.

Trgovskega pomočnika

k usmju in želentno voščeno stroko, zmožno samostojno moč — sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Večja trgovina na deželi«. 13732-1.

Brivskega pomočnika

sprejem takoj Stane Vo gel, Dobrunje 21. 13736-1.

Pekovske vajence

močan, pošten, dobi mesto. Ivan Jelen, Libelice. 13726-1.

Mlinar

vajen tudi rezanja na venci. Ljubljana, Sv. Petra c. 85. 13905-1.

Čevlarskega pomočnika

prvovrstno moč takoj sprejme Ivan Rovinski, Trbovlje. 13707-1.

Pisarniška moč

ki vlož v podjetje 20 tisoč din gotovine za 1 leto proti obrestim dobi stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Popolna sigurnost«. 13720-1.

Modistino

prvovrstno ter učenko Klopčič Rešljiva c. 8. 13717-1.

Frizerko

zmožno vseh damskih del sprejme salon Kaste lica, Tyrševa c. 38, Ljubljana. 13860-1.

Gradbenega tehnik

sprejem v stalno službo. Zglasti se pri g. arh. Josip Costaperaria Igriška 2-IV. 13450-1.

Krojaškega pomočnika

za prvovrstno damsko delo sprejme Pučnik, Franciskanska. 13923-1.

Stazistko ali praktikantino

Ljubljancanko iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljanska lekarna«. 13763-1.

Prodajalka

poštena in sposobna v trgovini meš. blaga, ki ima veselje do gostilne dobi službo na deželi. Naslov v vseh posl. Jutra. 13442-1.

Plačilni natakar

zmožen nadzorovanja kuhinje in restavracijskega obrata se takoj sprejme. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strokovna moč«. 13842-1.

Blagajničarka

pridna in poštena dobi takoj službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Blagajničarka«. 13849-1.

Plačilni natakar

rajonski in servise dobi takoj službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro moč 230«. na ogl. odd. Jutra. 13623-1.

Gospodinja

prva, samostojna, ki zna zares dobro kuhati in likati odd. 30 let naprej dobi mesto. Istotam sprejem boljšo zane siljvo postrežnico za ves popoldan. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrtna moč«. 13621-1.

Absolventka

trgov. tečaja išče namestitve kot pisarniška moč, blagajnišarka ali karkoli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolventka«. 13629-1.

Pomočnika

sprejem takoj v trgovino z mešanim blagom v postoj. pride agnita mlajša moč. Ponudbe pod »Manufaktura« na ogl. odd. Jutra. 13637-1.

Sezijskego natakarico

pridno s kaveljico in kuharico za pension izjem Hotel Triglav, Boh. B. strica. 13651-1.

Mlad fant

raznosalec kruha dobi mesto. Plaša 150 647 mesečno. Stojan »p.p.«, pekarna Piscec 18, srež Brežice. 13513-1.

Železninar

zanesljiv in dobro izveščen in skladnik, dobi mesto. Ponudbe pod »Raznosta« na ogl. odd. Jutra. 13887-1.

Slikarske in plesk. pomočnike

sprejme v stalno delo takoj. Reflektira se na dobre moči. 13891-1.

Služkinjo

zanesljivo, ki zna kuhati in negovati otroka, sprejem. Poljšak, drogerija Kanc, Zidovsk. ul. 1. 13852-1.

Urarskega pomočnika

izjem, dobrega zanesljivega za stalno službo takoj. Miro Plantarič, urar, Škofja Loka. 13851-1.

3—5 slikarskih pomočnikov

kvalificiranih, sprejem. Javiti se v torek od 8.—9. pri Albert Spelečič. Krakovski nasip 26. 13858-1.

Krojaškega pomočnika

prvovrstnega, za veliko delo sprejme Franc Avič, Komenskova 31, Ljubljana. 13854-1.

4 mizarje

prvovrstne in samostojne za stavbno delo se sprejme. Ljubljana, Sv. Petra c. 85. 13905-1.

Uradnika

zmožnega vseh pisarniških del sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. Lastnoročno pisa ne ponudbe z navedbo znanja jezikov poslati na ogl. odd. Jutra pod »Mlajši uradnik«. 13875-1.

Služkinjo

delavno in

Odlična je

MLEČNA, POROZNA

STRATO

Čokolada

KRHK, LAHKO TOPLJIVA

KRALJICA ČOKOLADE

Brivsko - frizerski salon
v Ljubljani, ugodno prod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalni gostje«. 13846-19

Lep lokal
za špecijalno šikariziranje v inventarjem in stanovanjem, oddam skupno ugodno. — Tyrševa cesta 124. 13859-19

Lokal
na prometnem kraju v Jesenicah oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13982-19

Lokal za pisarno
ali delavnico, oddam. Celovška cesta 79. 13972-19

Posest
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4, snešek 17 Din.

NAPRODAJ
HISA novozidana, enonadstropna, petstanovalniška, neto donos 25 tisoč, cena 250.000 Ljubljana.
HISA novozidana, dvonadstropna, vrtna, cena 190.000 Spodnja Šiška.
HISA enonadstropna, za manjzadno, voga, pet stanovalniških, neto donos 23.000, cena 250.000 Spodnja Šiška.
HISA novozidana, dvonadstropna, devetstanovalniška, neto donos 20.000, cena 720.000 — Bistrica centra.
HISA novozidana, štiri-stanovalniška, vrtna, cena 250.000 Trnovo.
Besplačne informacije daje realitetna pisarna A. Adamič, Ljubljana, Gosposvetska 7, vis-a-vis »Slamčica«. 13652-20

Na Trški gori
poleg cerkve se prodaja vinograd z žitno trgo, zidanih in posodo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13827-20

Hišo
eno ali dvostanovalno kupim v predmestju Ljubljane, plačam v gotovini. Ponudbe pod šifro »lep vrt« na ogl. oddel. Jutra. 13809-20

Enodružinska vila
1-nadstropna, velik vrt, napredno, posredovalci izključeni. Devinska ulica 6. 13808-20

Vilo
z vrtno za Bežigrad prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13804-20

Stavbno parcelo
blizu vode in kolodvoru Domžale, Jarše kupim. Ponudbe pod »Zemna cena« na ogl. odd. Jutra. 13760-20

Hiša v Ptuj
v mestu z dobrodošlo gostilno na najpomembnejši točki razvoja, ki jo prodam. Polzeve se: Ptuj, Vošnjakova ulica 9. 13748-20

Hiša v Ptuj
v mestu z dobrodošlo gostilno na najpomembnejši točki razvoja, ki jo prodam. Polzeve se: Ptuj, Vošnjakova ulica 9. 13748-20

„POSEST“
REALITETNA PISARNA LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA C. 4/II

PRODAJA
HISO: dva dvostanovalna stanovanja, 500 m² vrta, Din 130.000 — hipoteka 55 tisoč din. Vodmat.
HISO: dvostanovalni, Rožna dolina, 1.000 m² vrta, Din 130.000 — hipoteka 30.000 —
VILO: dvostanovalni, 350 m² vrta, Podrožnik, Din 145 tisoč, eventualno se zamenja za večjo proti doplačilu.

HISO enonadstropno, dvostanovalniško, 800 m² vrta, Podrožnik, Din 160.000 — hipoteka 25.000 —
HISO v Stožicah, dva trobojna stanovanja, komfort, 550 m² vrta, Din 160 tisoč hipoteka 25.000 —
HISO dvonadstropno, starejšo, v centru, 7 stanovanj, dva lokala, vrt, dvorišče, Din 280.000 — hipoteka 40.000 —
HISO enonadstropno, 9 stanovanj, 900 m² vrta, pri Tobaci tovarni, letni dohodek 42.000 — hipoteka 50.000 — za Din 350.000 —
HISO — bližnji Kamnika, dvostanovalniško, primerno za upokoje, za Din 80.000 —
VILO letoviško na Gorenjskem, 4 sobe, komfort, popolnoma opremljeno, Din 130.000 —

VILO na Bledu, 8 sob, komfort, vse opremljeno, lep vrt, din 250.000 —
PARCELO v centru 368 m² za trinadstropno po din 500 za m²
PARCELO v bližini cerkve Sv. Krištofa 940 m², po Din 150 — za m²
Poleg tega veliko kvevilo eno, dva in večnadstropnih stavb v mestu in predmestju, posestva v okolici in parcelo v veliki izbiri v zelo ugodnih cenah. 13783-20

Hiša
primerna za gostilno in trgovino brez konkurenco v industrijskem kraju ugodno napredno žugare št. II v Slov. gorah, 13809-20

Dvostanovalna hiša
napredna v bližini kolodvorov in Tabora, Naslov v vseh posl. Jutra 13568-20

Trgovska hiša
velika, dvonadstropna, — v središču mesta Celja ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Celje 700«. 13682-20

Novo hišico
z zelenjadinim vrtom ugodno prodam poleg postaje ulpica pri Kamniku. 13424-20

Lepa stanovanjska hiša
(vila) s 6 sobami, lepim vrtom in neposredno bližini železnice postaja ob progi Maribor — Celje v prvotnem stavbenem stanju napredno po ugodni ceni. — Pnuvde na ogl. »Ugodno« na ogl. odd. Jutra v Mariboru. 13539-20

Obrt za pletilstvo
prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pletilstvo«. 13705-30

Prijetno vilo
dvostanovalniška ki stane preko 200.000 din prodam takoj za 150.000. Pod hribom, Šiška 242. 13718-20

Hiša v Celju
5 min. od postaje na prodaj. Pritlikje 2 sob, kuhinja, kabinet. Podstrešje ena soba z vodovodom, elektriko, kanalizacijo, vrta 1000 m², zidano gospodarsko poslopje. Priključeno za upokoje. Pojavila la daje: Črnišček, hotel Zvezda, Celje. 13544-20

Dve hiši
(stanovanjska hiša in trgovska hiša s stanovanjem), v središču mesta, iz neke zapuščine, pri najugodnejših pogojih prodaj. Vprašati Pui, Cankarjeva 7. 13460-20

Dvostanovalno hišo
večstanovanjsko v Posostovu, ob centru, pri pravno za gostilno prodam. Vprašati gostilna Zupan, Postojna. 13064-20

Posestvo
srednje v ravlini, ob ceni kupim takoj ali poenotno. Martin Rožman Dvorska vas št. 1, Begunje pri Lescah. 13484-20

Novozidano hišo
stojko na prometnem kraju ob banovinski cesti četrte ure od postaje Jutra, v vseh posl. Jutra. 13658-20

Enodružinska hiša
z velikim ograjenim vrtom, pripravno za upokoje, prodam. Prevzem hipoteka. Polzeve se: Zagrebška 24. 13738-20

Vilo
po ugodni ceni prodam Naslov v vseh posl. Jutra. 13765-20

V Sloveniji
krasen alpejski kraj, 850 m nadmorske višine, 5 minut od železniške postaje, prodaj obiljnih voda, elektriko, kopalni o, zelo lepo opremljeno, kompletno urejena, poletna in zimsko bivanje, Ponudbe na P. bliznca. Zareb, pod br. 50006. 13485-20

Prodaj hišo
tik glavne ceste v industrijskem centru primerno za vsako obrti neto donos letno 20.000 din. Alojž Žager, Delavska 7, Jesenice, Gorenjsko. 13711-20

Hiša s trgovino
in poslovanje ob benov. cesti ki veže 6 vasi in tik železnice napredno zaradi odličnih pogojih prodaj. »Redica prilika« na ogl. odd. Jutra. 13730-20

Rožbinska hiša
2 sobi in pritlikine, 2 kleti, novozidana z dovoljenjem selitve 10 let prosta, davka 720 m² vrta v bližini kolodvorov Brežice, vredna 60.000 din napredno iz po cene. Kupnina se plača polovica v gotovini, polovica na naslov Dr. Balogh Stjepan, Zagreb Draskovičeva 10. 13729-20

Hiša, posestva, vile
od 30.000 din napredno prodaj Realitetna pisarna Maribor, Aleksandrova cesta 33. 13685-20

Leposlovne in znanstvene knjige
prvotne, večina nemške zelo poceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 13691-20

Naznanilo.
Naznanjam vsem, da sem s 1. julijem opustila oskrbnost doma na Komni. Ob tej prilici se vsem doletnim gostom za njihovo naklonjenost iskreno zahvaljujem. — Za nadalje se najljubše pripravam v hotelu Mariborski dvor — Maribor. Z odličnim sploštvanjem Ljubljana, 4. junija 1938.

FANI KVEDER

Rodovito nivo
2374 m po 6 din, prazen gozd 1212 po 3 din, ravnina pri banovinski in občinski cesti za šmarino goro, pol ure od kolodvorov Medno, najbolj primerno za letoviško starbo prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Medno«. 13702-20

Velika vila
idilna periferija Ljubljane napredna. Donos letno 7% netto. Komforno stanovanje kupcu takoj na razpolago. Sončna zdrava lega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Res lepo«. 13646-20

Obrt za pletilstvo
primerno hišo ob cerkvi z malim vinogradom prodam po nizki ceni. Zupan Sv. Ema, p. Pristava, Stajersko. 13692-20

Hišo v Domžalah
prazno oddam v našem predmestju, blizu železnice, Filis, krajec, Domžale. 13693-20

Enonadstropna hiša
dobrih pogojev za obrti, katere lahko vodi vsak, primerno za obrti, nika ali upokoje prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 13650-20

Stavbno parcelo
v središču mesta, prodam delu Ljubljane prodam I. Hajde Ptuj. 13651-20

Novo vilo
solitno zgrajeno trobojno, stristanovanjsko, komforno, bližina centra, kupim proti takojšnjemu plačilu. Točen posev, lege in stavbe zahtevajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posostovo«. 13626-20

Stavbno parcelo
v središču mesta, prodam delu Ljubljane prodam I. Hajde Ptuj. 13651-20

Novo vilo
solitno zgrajeno trobojno, stristanovanjsko, komforno, bližina centra, kupim proti takojšnjemu plačilu. Točen posev, lege in stavbe zahtevajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posostovo«. 13626-20

Hiša napredna
večstanovanjska z lokalom ležbo ob glavni cesti in križišču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izlet«. 13529-20

Mesarija
na prometni točki, tik ob tovarni napredna, z vseh strani, priprava za vseh posl. Jutra. 13660-20

Napredna hiša
z dobro ideo, pekarno in trgovino. Naslov v vseh posl. Jutra. 13660-20

V Celju
na Mariborski cesti je napredna enonadstropna hiša s lepimi svetlimi prostori za stanovanja ali delavnice. Ker leži ob glavni cesti, bi bila zelo pripravna za večjo trgovino. Ponudbe pod šifro »V Celju« na ogl. odd. Jutra. 13658-20

Mala hišica
v središču mesta Ljubljane ugodno prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 13657-20

Hišo, vilo
ali parcelo v centru Ljubljane kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do milice«. 13677-20

Dvostanovalniška hiša
enonadstropna v Ljubljani na napredni, Rožna dolina, cesta II, št. 12, kjer se dobi tozadevna posajenja. 13787-20

Enonadstropno hišo
z gostilniškimi lokali prodam v Zireh. Naslov v vseh posl. Jutra. 13490-20

Enonadstropno hišo
z gospodarskim poslopijem, vse v dobrem stanju in vrtom, pripravno za obrti, nika ali penzionista 2 min. od žel. postaje po nizki ceni prodam podpišani iz proste roke na Polzeve v Sav. dolini. Pojavila daje Čmak Anton, posestnik. 13475-20

Hišo z gostilno in mesarijo
v letoviškem kraju v mestu prodam radi stari resti ali dam v našem poletnem zakotnem. — Naslov v vseh posl. Jutra. 13474-20

Dobičkanosno poslovanje
z več sto vrst sadja za saljeno, vinodolni kraj, redi lahko 3 do 4 glave goveje živine prodam. Cena 35 tisoč din. Naslov: Mervic, Primorskovo, Šmarino pri Lititju. 13420-20

Hiša v Celju
na lepem kraju, dve sobi, kuhinja, klet, veranda, lep vrt, elektrika in razsvetljava, se od da v našem s. l. avgu. prodam. Vprašati: Št. Hu dinja 88, Celje. 13459-20

Nova enonadstropna hiša
v Ljubljani s velikim vrtom ugodno prodaj za hipoteko. Informacije v št. 8: Šiška, v trgovini Mo Zina. 13802-20

Kupim parcelo
za 20.000 din v okolici Ljubljane (Šiška, St. Vito, Posavje) Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Suh avto«. 13515-20

6 stavbnih parcel
prodam v izmeri 800—1000 kv. m ob Celovški cesti, v bližini remize. Polzeve se: pri Viktori Črnko, Bleiweisova cesta, hiša Koriska. 13843-20

Hišo
v središču mesta, trgovsko in stanovanjsko, prodam. Obrestuje 9%. Stavba nova, ter stanovanjske, trgovske hiše, vile, parcele — stanam večje stavbeno zemljišče, parcelirano in večji prostor za kopanje peska. Cene nizke, plačljivi pogoji ugodni. Pojavila Jančar, Sv. Petra cesta 27. Telefon 48-39. 13871-20

Vila
komfortna s centralno kurjavo, v najlepšem delu Ljubljane se prodaja po zelo ugodni ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krenava«. 13919-20

Enodružinska hišica
Pod hribom, Zg. Šiška št. 208, se ugodno prodaja. 13848-20

Novo hišo
dvostanovalniško vsoob-pritlikno prodam. Prevzem hipoteka. Šmarška c. 43, Ljubljana. 13841-20

Velika vila
idilna periferija Ljubljane napredna. Donos letno 7% netto. Komforno stanovanje kupcu takoj na razpolago. Sončna zdrava lega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Res lepo«. 13646-20

Stavbno parcelo
oca 1600 m², 5 min. od postaje Domžale ob ban. cesti, primerno za obrti, nika ali upokoje prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 13650-20

Enonadstropna hiša
dobrih pogojev za obrti, katere lahko vodi vsak, primerno za obrti, nika ali upokoje prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 13650-20

Stavbno parcelo
v središču mesta, prodam delu Ljubljane prodam I. Hajde Ptuj. 13651-20

Novo vilo
solitno zgrajeno trobojno, stristanovanjsko, komforno, bližina centra, kupim proti takojšnjemu plačilu. Točen posev, lege in stavbe zahtevajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posostovo«. 13626-20

Stavbno parcelo
v središču mesta, prodam delu Ljubljane prodam I. Hajde Ptuj. 13651-20

Novo vilo
solitno zgrajeno trobojno, stristanovanjsko, komforno, bližina centra, kupim proti takojšnjemu plačilu. Točen posev, lege in stavbe zahtevajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posostovo«. 13626-20

Hiša napredna
večstanovanjska z lokalom ležbo ob glavni cesti in križišču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izlet«. 13529-20

Mesarija
na prometni točki, tik ob tovarni napredna, z vseh strani, priprava za vseh posl. Jutra. 13660-20

Napredna hiša
z dobro ideo, pekarno in trgovino. Naslov v vseh posl. Jutra. 13660-20

V Celju
na Mariborski cesti je napredna enonadstropna hiša s lepimi svetlimi prostori za stanovanja ali delavnice. Ker leži ob glavni cesti, bi bila zelo pripravna za večjo trgovino. Ponudbe pod šifro »V Celju« na ogl. odd. Jutra. 13658-20

Mala hišica
v središču mesta Ljubljane ugodno prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 13657-20

Hišo, vilo
ali parcelo v centru Ljubljane kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do milice«. 13677-20

Dvostanovalniška hiša
enonadstropna v Ljubljani na napredni, Rožna dolina, cesta II, št. 12, kjer se dobi tozadevna posajenja. 13787-20

Enonadstropno hišo
z gostilniškimi lokali prodam v Zireh. Naslov v vseh posl. Jutra. 13490-20

Enonadstropno hišo
z gospodarskim poslopijem, vse v dobrem stanju in vrtom, pripravno za obrti, nika ali penzionista 2 min. od žel. postaje po nizki ceni prodam podpišani iz proste roke na Polzeve v Sav. dolini. Pojavila daje Čmak Anton, posestnik. 13475-20

Hišo z gostilno in mesarijo
v letoviškem kraju v mestu prodam radi stari resti ali dam v našem poletnem zakotnem. — Naslov v vseh posl. Jutra. 13474-20

Dobičkanosno poslovanje
z več sto vrst sadja za saljeno, vinodolni kraj, redi lahko 3 do 4 glave goveje živine prodam. Cena 35 tisoč din. Naslov: Mervic, Primorskovo, Šmarino pri Lititju. 13420-20

Hiša v Celju
na lepem kraju, dve sobi, kuhinja, klet, veranda, lep vrt, elektrika in razsvetljava, se od da v našem s. l. avgu. prodam. Vprašati: Št. Hu dinja 88, Celje. 13459-20

Nova enonadstropna hiša
v Ljubljani s velikim vrtom ugodno prodaj za hipoteko. Informacije v št. 8: Šiška, v trgovini Mo Zina. 13802-20

Kupim parcelo
za 20.000 din v okolici Ljubljane (Šiška, St. Vito, Posavje) Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Suh avto«. 13515-20

6 stavbnih parcel
prodam v izmeri 800—1000 kv. m ob Celovški cesti, v bližini remize. Polzeve se: pri Viktori Črnko, Bleiweisova cesta, hiša Koriska. 13843-20

Hišo
v središču mesta, trgovsko in stanovanjsko, prodam. Obrestuje 9%. Stavba nova, ter stanovanjske, trgovske hiše, vile, parcele — stanam večje stavbeno zemljišče, parcelirano in večji prostor za kopanje peska. Cene nizke, plačljivi pogoji ugodni. Pojavila Jančar, Sv. Petra cesta 27. Telefon 48-39. 13871-20

Vila
komfortna s centralno kurjavo, v najlepšem delu Ljubljane se prodaja po zelo ugodni ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krenava«. 13919-20

Enodružinska hišica
Pod hribom, Zg. Šiška št. 208, se ugodno prodaja. 13848-20

Stavbišča
elektrika, vodovod, po leg železnice, državne banovinske ceste od 500—17.000 m² ugodno napredno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13893-20

Hiša
vsoob donosa z dobro vpeljano trgovino v centru Ljubljane ugodno prodaj. Ponudbe pod »Rentabilna 708« na ogl. odd. Jutra. 13866-20

Krasno poslovanje
v št. Vidu nad Ljubljano poleg državne pošte in tramvajске postaje z enonadstropno solidno zidano vilo, avto, garžo in hišico za hišniška s gospodarskim poslopijem sadnim cvetnim in zelenjadinim vrtom v izmeri 2500 m² ki je pripravno tudi za industrijsko trgovino in obrti, ugodno prodaj. Ponudbe na: Lenard Pri do št. Vid nad Ljubljano. 13862-20

Hišo ali vilo
v bližini Tabora kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 13879-20

Enonadstropno vilo
dvostanovalniško po 7 v vili, sadni vrt, idealna lega ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 13880-20

Večjo hišo
trgovsko in stanovanjsko v središču mesta prodam. Ponudbe pod »Razdelje dediščine« na ogl. odd. Jutra. 13876-20

Parcelo
ob bežigradski šoli ugodno prodaj. Polzeve se pri čuvaju Stadionu. 13915-20

Tovarna olja
izdelava v 12 urah 450 kg olja, lep donos, »stanovanjska hiša«, radi bolehnosti ugodno prodaj. Potreben kapital 460.000 din. Dopisi »Ojarn« na podružnico Jutra Maribor. 13953-20

Stavbno parcelo
v središču mesta, prodam delu Ljubljane prodam I. Hajde Ptuj. 13651-20

Novo vilo
solitno zgrajeno trobojno, stristanovanjsko, komforno, bližina centra, kupim proti takojšnjemu plačilu. Točen posev, lege in stavbe zahtevajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posostovo«. 13626-20

Stavbno parcelo
v središču mesta, prodam delu Ljubljane prodam I. Hajde Ptuj. 13651-20

Novo vilo
solitno zgrajeno trobojno, stristanovanjsko, komforno, bližina centra, kupim proti takojšnjemu plačilu. Točen posev, lege in stavbe zahtevajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posostovo«. 13626-20

Hišo, vilo
ali parcelo v centru Ljubljane kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do milice«. 13677-20

Dvostanovalniška hiša
enonadstropna v Ljubljani na napredni, Rožna dolina, cesta II, št. 12, kjer se dobi tozadevna posajenja. 13787-20

Enonadstropno hišo
z gostilniškimi lokali prodam v Zireh. Naslov v vseh posl. Jutra. 13490-20

Enonadstropno hišo
z gospodarskim poslopijem, vse v dobrem stanju in vrtom, pripravno za obrti, nika ali penzionista 2 min. od žel. postaje po nizki ceni prodam podpišani iz proste roke na Polzeve v Sav. dolini. Pojavila daje Čmak Anton, posestnik. 13475-20

Hišo z gostilno in mesarijo
v letoviškem kraju v mestu prodam radi stari resti ali dam v našem poletnem zakotnem. — Naslov v vseh posl. Jutra. 13474-20

Samostojna vdova
rednih let 1800 značaj
naga inteligentna ne pod
30 let v vrsto skupnih
sprehodov. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Dobro razvedri-
lo« 13603-24

Akademika
svetega, značajnega, želi
vred poskušati, značaj
spoznat pošteno dekle. Po-
nude s sliko na ogl. odd.
Jutra pod št. »Dobro si-
tuacija« 13603-24

Inteligent
rednih let, 1800 prijateljico
radi razvedri. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»1938« 13603-24

Dva mlada
prijatelja
neurečna v zakonu 1800
ta znanja s dvema mlad-
šima, simpatična, de-
mama, ki bi ju razume-
li. Ponudbe po možnosti
s sliko, ki se vrne na
ogl. odd. Jutra pod
»Absolutna diskrecija«
13603-24

Boljši
drž. upokojenec
samostojen, s opremlje-
nim stanovanjem, želi
pomočnika, starejšega, po-
močnika, neodvisnega, pri-
merno financirane go-
spe radi skupnega gospo-
dinjstva. Ponudbe na
podr. Jutra Maribor
pod »Idealna slika«
13603-24

Gospod
bi pomagal mladi ubo-
gi gospodini. Ponudbe
podr. Jutra Maribor —
pod »Prijateljstvo«
13603-24

Mlad motorist
želi živahno in prikup-
no ljubiteljico v svr-
ho skupnih izletov. Če
njene ponudbe s sliko,
ki se vrne na ogl. odd.
Jutra pod »1917-1920«
13603-24

Poznanstvo želi
s neudržano starojo ne-
koristolovsko žensko ne
srečen osamljen mož v
srednjih letih. Dopise le
s pozitivno naslovom na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Diskrecija zaščitena«
13603-24

Zenitve
Vesela beseda 2 Din.
davek 3 Din za dajanje
naslova 5 Din najmanj
š. znesek 30 Din

Vdovec
se želi poročiti z gospodi-
co 25 do 30 let. Po mož-
nosti s neko gotovino. —
Prednost imajo tudi ločene
Dopise na ogl. odd. Jutra
pod št. »Pravoslavne«
13603-25

Gospodično
staro 25—30 let, čedno za-
natičnost, skromno, odri-
tega značaja, imajočo ve-
selje do gospodinjstva, va-
jno delo in doma-
čega življenja, želi spoznati
gospod s svojim stanovanjem
in otrokom. Ponudbe s si-
ko, ki se vrne na ogl. odd.
Jutra pod »Novi doma«
13603-25

Obrotnik
s gospodinjstvom in trgov-
sko koncesijo poroči go-
spodino ali vdovo nad
30 let z gotovino ali po-
sestvom. Dopise na ogl.
odd. Jutra pod »Zna-
čajna« 13603-25

Gostilničar
in posestnik v ljubljani-
nem star 32 let želi poro-
čiti gospodino staro od
20 do 26 let z večjo do-
to. Ponudbe s sliko na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Klasum« 13603-25

Delavec
star 43 let z gotovino
70.000 din želi znanja
z gospodinjstvom s pose-
stvom ali slično. Ponud-
be s sliko na ogl. odd.
Jutra pod »Prijatelj-
stvo« 13603-25

Gostilničar
in trgovci
v večjem mestu Sloveni-
je srednjih let, plemeniti
tega značaja, želi radi
ženitve znanja z gospo-
dično ali vdovo nad 27
let. Zaradi večjega poro-
čnega zasedanja določa go-
spodino. Resne ponud-
be pod »Prizna in ple-
menita« na ogl. odd. Ju-
tra, Maribor. 13603-25

Posestvo
širok s orodijem zemljišča
na ravni in vasi pri
cerkvi blizu kolodvoru
pri Mariboru, takoj na
prodaj. Potreben kapital
80 tisoč din. Naslov v
vseh posl. Jutra. 13603-25

Obrotnik
želi gospodinjstvo zaradi
skupnega gospodarstva
v starosti 25 let s kap-
italom 20 tisoč din. Res-
ne ponudbe s sliko pod
»Tudi želite in izkri-
stite« na ogl. odd. Ju-
tra. 14775-25

Možitev in ženitbe
boljših krogov posredu-
je mo najstarejše. Velika
zbirka odličnih parov.
Prvovrstne rodbinske ve-
ste. Informacije proti na-
kupu 10 din diskretno:
REZOR, Zagreb, pošta 3
13603-25

Samostojen mesar
želi družico gospodi-
co ali vdovo z nekaj ka-
pitala, starost 25 do 30
let. Resne ponudbe s
sliko poslati na ogl.
odd. Jutra pod »Veselo
ba« 13603-25

Čvrst artil.
narednik
star 27 let radi ženitve
z gospodinjstvom, pose-
stvom, prednost
Slovenke. Dopise prosim
na ogl. odd. Jutra pod
»Idealne« 14008-25

FORD

RAZSTAVLJA SVOJE NOVE MODELE NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU

Ford

Jesenice stalno rastejo in se modernizirajo

Letos je izdanih okoli 40 gradbenih dovoljenj

Jesenica, 3. junija
V jeseniškem industrijskem revirju je velika stanovanjska kriza. Človek kar ne more dometi, kje je nastanjenih toliko ljudi. S starodavne Murove, Savskega nabrežja, Podmežakije, Ukove in drugih mestnih četrti se na glavne ceste vsipajo celi roji neznanih ljudi, za katere malo kdo ve, kje stanujejo in odkod so prišli.

Kljub temu, da tovarna v zadnjih letih močno pospešuje gradnjo novih hiš s tem, da svojim uslužbencem daje izdatne preddarjave na daljšo odplačilno dobo, vendar stanovanj še zelo primanjkuje. Temu so krive posebne razmere, ki vladajo na Jesenicah. Železnica že desetletja ni za svoje uslužbence zgradila nobene hiše. Nanovo došli trgovci, obrtniki, državni in zasebni uslužbenci imajo po navadi prednost pred delavci, kar spravlja slednje še v hujši polo-
žaj, saj v pogledu stanarin ne morejo vsi tekmovali z njimi, ker imajo navadno velike družine.

Fa tudi med tovarniškimi nameščenici in delavci ni vse tako, kakor bi moralo biti. Nekateri siromaki, ki imajo po tri do šest nepreskrbljenih otrok, si v potu svojega obraza grade hišice. Marsikdo pa, ki ima po pet ali šest odraslih in zaposlenih si-
nov, pa se še vedno drena po tovarniških hišah. So posestniki, ki imajo velika zemljišča in gozdove, kamenje, les pa vodo, gramoz in pesek poleg hiše in tudi svojo vprego, pa si ne popravijo in povečajo hiš niti za svoje potrebe, kaj šele za druge, čeprav bi bilo to zanje zelo donosno.

Gradbeno gibanje je bilo zadnja leta na Jesenicah zelo živahno. Letos se nam pa obeta še posebno ugodna gradbena sezo-
na, ki bo močno spremenila zunanje lice našega mladega mesta. V osrčju Jesenic je trgovec g. Franc Brejc porušil malo starinsko hišo in bo na tem mestu zgradil dvonadstropno trgovsko hišo. Kleparski mojster g. Karel Neuman je ob svoji hiši na Kralja Petra cesti prizidal enonadstrop-
ni prizidek, v katerem bo imel lepe trgov-
ske lokale. V dvonadstropni hiši Pokojni-

škega zavoda ob Prosvetni cesti izvršujejo zidna dela, tako da se bodo nameščenci KID lahko že sredi poletja vselili vanjo. V bližini športnega stadiona je dala KID lanske leto posekati cel gozd visokih bu-
kev, smrek in mecesov. Delavci tam raz-
kopavajo sedaj okoli 250 m dolg in okoli 60 m širok hrib. Z odstranitvijo tega hriba se bo v središču mesta znatno razširila do-
lina. Kamenje bodo porabili v novi apne-
nici, z ostalo zemljo bodo pa izravnali pri-
dobljena stavišča, na katerih bo kmalu
zrasla cela vrsta hiš. Na Savskem obrežju
je tudi vse prekopano, povsod lezejo iz tal
eno in dvonadstropne hiše.

Na Schreyjevih njivah bo kmalu nastala nova mestna četrt. Tik pod hribom, bo
mestna občina še letos zgradila novo me-
stno ubožnico. Ob Skladniški ulici bo občina
zgradila impozanten delavski dom. Vincen-
cijeva družba pa bo gradila ob Savskem
nabrežju deško zavetišče. Bratovska skladi-
nica se pripravlja na zgraditev moderne in
sodobnih potrebam odgovarjajoče bolnišni-
ce. KID gradi ob Cankarjevi cesti impo-
zantno poslopje, v katerem bo zaloga živil
za tovarniške uslužbence. Mestna občina
bo letos na račun kaldrmskega fonda tem-
eljito popravila Kralja Petra cesto, dalje
bo zboljšala cesto na Plavški rovt in jo
podaljšala naprej do Sv. Križa. Občina ima
v načrtu preureditev starega dela Jesenic,
tako imenovane Murove. Regulacijski načrt
predvideva v terasni obliki vrste novih hiš
in vil.

Spriču živahne gradbene delavnosti, je
zelo veliko povpraševanje po staviščih. Če-
ne stavbišče rastejo iz dneva v dan. Sreč-
ni ljudje, ki imajo kaj prodati Lepa stav-
bišča ob prometnih žilah dosega za naše
skromne razmere že kar bajne cene, ki jih
zmorejo le premožni ljudje. Dosti cenejša
niso stavišča na strmih in skalovitem ter-
renu, če bi jih izravnali plačani delavci.
Taka stavišča, ki so polna skal in štorov
in korenin, pa v teku dolgih mesecev iz-
ravna lastnik, to je delavec, v potu svo-
jega obraza.

St. S.

Uspehi celjske Glasbene Matice

Celje, 3. junija.

S šolskim nastopi gojencev, ki so bili
v ponedeljek, torek in sredo zvečer v celj-
skem gledališču, je Glasbena Matica v
Celju tudi letos pokazala svojo visoko
kvaliteto ter velike uspehe glasbene vzgo-
je. Nastopili so gojenci in gojenke klavir-
skih šol ga. Mirce Saneinove, Ljudmille
Božičeve in Mačenke Pizak-Saneinove, vi-
olinjskih šol gg. ravn. Karla Saneina in
Dušana Saneina, solopeske šole ge. He-
lene Lapajnetove, nastopili je mladinski
pevski zbor pod vodstvom g. Cirila Preg-
lja in godalni orkester pod vodstvom g.
ravn. K. Saneina. Sporedi so bili pestri
in so prikazali razvoj in uspehe gojen-
cev v vseh stopnjah ter predčili bogate
sadeve smotnega in požrtvovalnega de-
lovanja učiteljskega zbora tega ugledne-
ga zavoda.

V ponedeljek je nastopilo 6 gojencev in
8 gojenk nižje stopnje, v torek pa 7 go-
jencev in 11 gojenk nižje in srednje stop-
nje klavirske in violinske šole. Oba večer-
na je sodeloval tudi mladinski pevski zbor
pod vodstvom g. Cirila Preglja, ki je za-
pel osem triglasnih zborov. Zbor je izred-
no discipliniran in prožen, poje s fino di-
namiko in je izpolnil do podrobnosti. Že
pri večer šol zbor navdušene aplavze,
v torek pa je vpravljal fascinantno občinstvo.
V ponedeljek je skupina godal vseh stop-
enj pod vodstvom g. ravn. Saneina sklad-
no, točno in čisto izvajala temo iz Händle-
vega oratorija »Juda Makabejski« in Pie-
yellov »Rondo«.

Višek je bil dosežen v sredo, ko so na-
stopili gojenci srednje in višje stopnje.

Violinist Alfred König je zelo pohvalno
zaigral Ambrosijevo »Canzonetto«. Sopra-
nistka gđ. Danica Grudnova je s prijet-
nim organom in občutjem zapela dva sa-
mospeva. S solnim barvitim bas-bariton-
om se je uspešno predstavil g. Franc Je-
lenko. Solidno tehniko sta pokazala violi-
nist Demetrijski Brodar in pianistka ga. Ju-
sti Hauketova. Izredno kultivirano in pre-
tettano igrto ter vpravljalno tehni-
ko sta pokazala mlada pianista Breda Raj-
hova in Mario Sanein. Rajhova je izvajala
Bortkiewiczovo »Ob luninem svitu« in
Reinholdov Improvizo v cis-molu, Sanein
pa Viteziava Novaka Sereenado op. 9
št. 1 in Beethovnov Rondo à Capriccio.
Saša Majdič je violinist velikega stila. Blo-
chovo »Baal Schem« in Sarasatejevo »Ci-
ganske naprave« je zaigral s sijajno teh-
niko, plemenitim tonom in z umetniškimi
doživljanjem. Visoko tehniko in poglubi-
no igrto sta nudili pianistka ga. Jela
Watzkejeva in gđ. Tatjana Mravljakova,
prva s Cezarja Francka Preludijem, ko-
talom in fugo, druga s Chopinov Polono-
zo v cis-molu. Dobra tehniko in sočen ton
odlikujeta violinista Valterja Igršnika,
ki je zaigral Bachovo Arijo na strun G
in Seyboldov »Tirolski ples«. Mezzosopra-
nistka ga. Helena Rajhova je s kultivir-
anim glasom in občutjem zapela solopes-
vo Mirce Saneinove »Trenotke« in Pavlič-
vega »Cicibana«. Ob zaključku je godalni
orkester 18 oseb pod vodstvom g. ravn.
Saneina skladno, precizno in s fineso iz-
vajal dr. Franja Delaka stavek za godal-
ni orkester in drugi stavek Elgarjeve Se-
zanade. Večer je nudil globok umetniški
užitek. Glasbena Matica v Celju zasluži
za svoje pomembno udejstvovanje in za-
vidljive uspehe polno priznanje kulturne
javnosti.

R. P.

Seja uprave Zveze industrijcev

Pod predsedstvom g. Avgusta Praprotni-
ka se je vršila v petek dne 3. junija t. l. re-
dna seja uprave Zveze industrijcev za
dravsko banovino. G. predsednik Avgust
Praprotnik je v predsedstvenem poročilu
omenil nekatere važnejše zadeve načelnega
značaja zlasti v zvezi z delovanjem Cen-
trale industrijskih korporacij. Uprava je z
zadovoljstvom vzela na znanje izvolitev g.
predsednika Avgusta Praprotnika za pre-
sednika Centrale industrijskih korporacij.
G. predsednik Avgust Praprotnik je na to
poročal glede aktiviranja mariborskega po-
verjenišva Zveze industrijcev ter je upra-
va v zvezi s tem storila potrebne sklepe.
Predvideni so dvakrat mesečno redni urad-
ni dnevi v Mariboru, kakor tudi članski se-
stanki. Za načelnika mariborskega pover-
jenišva Zveze industrijcev se je določil član
uprave g. ing. Oskar Dračar.

Sledilo je poslovno poročilo tajništva, ki
ga je podal glavni tajnik dr. Adolf Golia.
Poročevalec je omenil zlasti delovanje Zve-
ze v davčnih, taksih in trošarinskih vpra-
šanjih ter podrobneje poročal o raznih
konferencah ter intervencijah pri centralnih
mestih, zlasti tudi o konferenci glede načr-
ta uredbe o rezervnih fondih v smislu toza-
devnega pooblastila v novem finančnem za-
konu. V okviru poslovnega poročila je bi-
lo nadalje podano poročilo o delovanju po-
sameznih strokovnih odelcev, zlasti odel-
ca električne industrije in pinarn, odelca
gradbene industrije in industrije gradbene-
ga materiala ter lesnega odelca. Iz poslov-
nega poročila, je še povzeto, da je tajništvo
Zveze industrijcev posredovalo v raznih
mezdih sporih ter sodelovalo pri tozadev-
nih razpravah.

Posebno poročilo o železniško-tarifnih za-
devih je podal tajnik Danilo Gorup. Po-
ročilo o osnutku uredbe o zaščiti in upora-
bi javnih cest pa tajnik Albert Koser. Upra-
va je sklenila, da se spričo posebne važno-
sti nekaterih določb navedenega osnutka ta
osnutek razmnoži ter dostavi vsem članom
Zveze v proučitev in izjavo.

Odklonjena gradnja ameriškega zrakoplova

Washington, 4. junija. V. Reprezentant-
na shrombica in odklonila Rooseveltov grad-

Elegantna gospodična
lepa, reprezentativna s
20 tisoč din se takoj po-
roči s simpatičnim go-
spodom v državni služ-
bi. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Lepa ideal-
na bodočnost« 13603-25

Fant 25 let star
vojašine prost, izobražen,
trgovski in gostilniški, želi
poročiti gospodično staro
25—40 let, ki ima gostilni-
ški ali trgovski obrt, a
okoličnice ljubljane ali pa za-
ruj v dravski banovini. Po-
nude s sliko proti vrtni
na ogl. odd. Jutra pod
»Srečno življenje« 13603-25

Štiridesetletnik
obrotnik, posestnik, po-
ročim podjetno dekle,
prijetne zunanosti, staro-
sti ne pod 30 let, lepe
preteklosti, vajeno go-
spodinjstva. Diskrecija
zaščitena. doto ni po-
goj. Ponudbe s sliko, ki
jo vrne, poslati na
ogl. odd. Jutra pod
»Resnost 20262« 13603-25

Posestnica
poroči inteligentna sred-
njih let, dobro situirana.
Ponudbe pod
»Značajna« 99 na ogl.
odd. Jutra, 13603-25

Skrbnega očeta
la dobrega starijega moža,
želim. Dopise na ogl. odd.
Jutra pod značko »ločeni-
zaključeni« 13603-25

Vdovec
gostilničar in trgovec želi
»znati« starojo gospo z
večjo pokojnino ali pose-
stvom, brez otrok, ki bi
imela veselje za skupno go-
spodinjstvo. Naslov v vseh
poslovilnih Jutra. 13603-25

Trgovski poslovodja
25 let star želi znanja
z gospodinjstvom s pose-
stvom, brez otrok, ki bi
imela veselje za skupno go-
spodinjstvo. Naslov v vseh
poslovilnih Jutra. 13603-25

Odlična gospodična
Hrvatica, elegantna, le-
pe zunanosti, višje ra-
sti, oblikovita, s srednje-
šolsko izobrazbo, mudi-
kalna s imetjem sto
tisoč din, želi poročiti
bogatega, odličnega Slo-
venca ali Nemca s sigur-
nim položajem. Poznam-
stvo možno takoj, ker
bo za Binkošti pri rod-
bi in Ljubljani Njune
ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod št. 690. 13603-25

Mladenč
finnega značaja nežen,
finčen, ljubitelj nar-
ve, glasbe, sportnik
boljšega poklica poroči
takoj gospodično, vdo-
vo, lepih lastnosti, ki
posleduje vsaj takoj 60
tisoč din. Dopise na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Idealna zakon« 13603-25

Čvrst artil.
narednik
star 27 let radi ženitve
z gospodinjstvom, pose-
stvom, prednost
Slovenke. Dopise prosim
na ogl. odd. Jutra pod
»Idealne« 14008-25

Značajnega inteligenta
srčne kulture, preko 40
let, ki zna ceniti udob-
nost tople domačnosti,
želi osamljena dama za
življenjskega tovariša.
Resne, neanonične dopi-
se pod »Božič v dvoje«
na podr. Jutra Maribor
13603-25

Razno
Beseda 1 Din, davek 3
Din za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanj-
ši znesek 17 Din.

R. MIKLAUC
Pri »ŠKOFU«
na zalogi
vse vrste
SVILE
kot erepe de
chine, erepe
marocaine
itd. v najno-
vejših vzor-
cih mode.
Zelo ugodne
cene!

Din 60.—
znaša mesečno odpla-
čevanje za znameniti
orig. »ARDA« otroški
voziček. — Brezplačen
katalog z največjo
izbero v državi in
zajamčeno najnižjimi
cenami, ker jih kupite
naravnost od izdelov-
alca. — Prevoz do
vas plačamo mi.
»ARDA« - Beograd,
Palmotičeva 12.

Stalna razstava
BOR
POHIŠTVO

Hotel Vesna
na morju, odlična
hrana, lepo kopališče
s plažo, poceni.
Prospekt: Putnik ali
uprava hotela.

Dve pisarniški sobi
V CENTRUMU
tako oddam.
Naslov v oglasnem oddelku »JUTRA«.

Zanimalo
Vas bo,
da ima
tvrdka

R. MIKLAUC
Pri »ŠKOFU«
na zalogi
vse vrste
SVILE
kot erepe de
chine, erepe
marocaine
itd. v najno-
vejših vzor-
cih mode.
Zelo ugodne
cene!

»Victoria« harmonike
jazz — in vsa druga
glasbila, potrebščine. —
Popravila.
DORJATH JAKOB,
Franciščanska 3,
(nasproti učit. knjig.)

SUTIVAN
otok BEA O

Hotel Vesna
na morju, odlična
hrana, lepo kopališče
s plažo, poceni.
Prospekt: Putnik ali
uprava hotela.

Dve pisarniški sobi
V CENTRUMU
tako oddam.
Naslov v oglasnem oddelku »JUTRA«.

Najnovejši blagovni
iz Damske in MOSKE
Vesela beseda 1 Din, davek 3
Din za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanj-
ši znesek 17 Din.

Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka
»Jutra«, če si list naročite. Vrh
tega pa imate kot naročnik pravico
do »Jutrovega« nezgodnega zava-
rovanja, po katerem izplača za-
varovalna družba »Jugoslavije«
svojem smrtno ponesrečenega
naročnika

10.000 Din

Ugodna prilika!
Prodaj
novo, davka prosto, dvonadstropno
stanovanjsko hišo

v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddel-
lek »Jutra« pod »Ljubljana«. 5662

Uspeh angleških konservativcev
London, 4. junija. b. Pri nadomestnih
volitvah v volilnem okrožju West-Derby-
shire je zmagal konservativec Humlocke
s 16.740 glasovi, dočim je laburistični kan-
didat dosegel 11.216 in liberalni 6515 gla-
sov. Konservativci so v tem okrožju na-
predovali za približno 2000 glasov. Moč-
no so napredovali tudi laburisti, ki so pri
prejšnjih volitvah dobili le 3660 glasov,
dočim so liberalci zelo nazadovali. Ako bi
laburisti in liberalci nastopili skupno, bi
prodrli.

Nikse električno čudo

Ogenj v vodi

Na vsem svetu najpreprostejša in najcenejša kuha! — seveda z modernim segrevalcem tekočin

Nikse

za gospodinj, za samca, za zdravnika, lekarnarja, zobotehnika, za bolnico, brivca, za delavnico in garažo, ponikljevalnico, za fotoindustrijo, buffet, restavracijo, kavarno ali za zakvaševalne postopke.

z 2letno garancijo v vsakršni velikosti od čaše do kopalne kadi ali pa za plavalni bazen.

Tam Vam bomo aparate predvajali, Vam vse pojasnili, razen tega pa boste videli: NIKSE, idealno popolni in varni aparat za pripravo vroče vode. Kot bi mignil, imate vročo vodo iz vsakega vodovoda, pripraven za umivalnik ali ceneno prho. — NIKSE aparat za obsevanje — NIKSE namizni ventilatorji itd.

NIKOLAJ J. SEEWAN & SIN — Graz, tovarna za elektrotehniko in gradnja aparatov, skladišče za Jugoslavijo: Slawitsch & Heller — Ptuj

Z enim samim aparatom Nikse

pri minimalni porabi električnega toka pečete, cvrete, dušite, pražite, na raznu pečete, poleg tega lahko še grejete sobo, sušite lase in se obsevate, čudovito poceni, hitro, čisto, priročno in niti najmanj nevarno.

Kuha postane užitek z 10 delno specialno garnituro. — V polovičnem času pripravite kompletno kosilo 4 jedi za 3—5 oseb in le za ¼ običajnih stroškov.

Dobro premišljena in izvedena konstrukcija in moderni specialni materialji skrbijo za doslej še nedoseženo temeljito izrabo električnega toka.

Izvolite nas posetiti v koji Nikse v paviljonu H!

Za dravsko banovino: Komercialni biro Čebul Jože — Jesenice, Gorenjsko

BLAGO za tapeciranje

najnovije vzorce samo pri Sever, Marijin trg 2

Nabava ovsa za vojsko

Za nabavo večjih količin ovsa za potrebe vojske se bo vršila prva javna ustmena licitacija

v intendaturah divizijskih oblasti in to: v Zagrebu dne 11. julija, v Ljubljani dne 14. julija in v Osijeku dne 16. julija 1933. leta ob 11. uri.

Količine in ostali pogoji se lahko ogledajo v omenjenih intendaturah vsak delavnik.

Kavcija v vrednosti 5% se položi pri blagajnah podružnic Državne hipotekarne banke v Zagrebu, Ljubljani in Osijeku ali pri blagajni osiješke divizijske oblasti v Osijeku najdalje do 10. ure na dan licitacije.

Iz intendature IV. armijske oblasti v Zagrebu št. 8.000 od 1. junija 1933. leta.

Plačilni natak

ki je zmožen nadzorovati kuhinjo in restavracijski obrat,

se takoj sprejme

pod jako ugodnimi pogoji. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Strokovna moč«.

Projektanti in gradbena podjetja!

Oglejte si na velesejmu za paviljonom N nov način gradnje železobetonskih rebričastih stropov z

OPAŽNIMI NOSILCI sistem UMEK

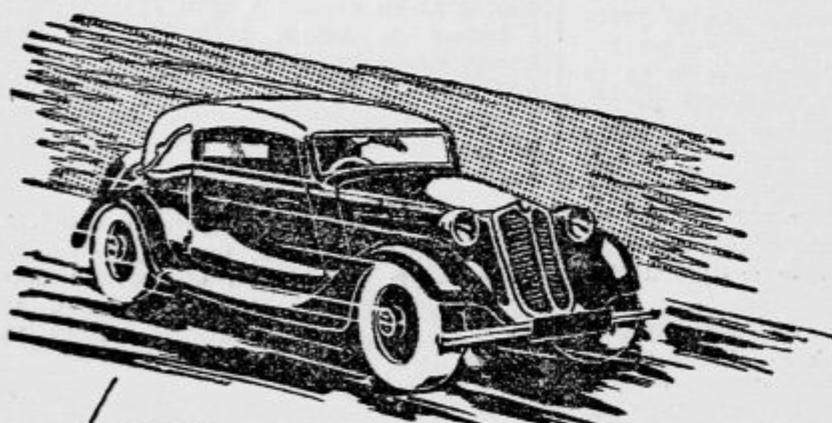
Naročila, pojasnila in detaljne kalkulacije pri gradbenem podjetju Ing. Anton UMEK — Ljubljana, Turnograjska 4 — Telefon 31-38

MOTORNA KOLESA

HARLEY-DAVIDSON in B. S. A.

Razplinjači Amal, Amak, Binks, B. & B. Lucas Limited diname, magneti, akumulatorji, vedno na zalogi kakor tudi rezervni deli. Najnovejši modeli.

GLAVNO ZASTOPSTVO: I. STREAN, ZAGREB, ILICA 164
Avtomobilsko in motorno orodje — Avtomehanična delavnica

TATRA AVTOMOBILI

preizkušeni v trajnosti, sigurnosti in ekonomičnosti

GENERALNO ZASTOPSTVO:

PETOVAR LAVOSLAV, TATRA-AUTO, Zagreb, Gajeva ul. št. 42. — Tel. 71-17

Naznanjam

cenj. damam, da sem se preselil iz hiše Bata sedaj v večje prostore

v Šelenburgovo ulico 6-I

poleg glavne pošte.

Za nadaljnjo naklonjenost se priporočam

Smole Josip, krznar

ZELEZNINA JOS. ZALTA & CO. LJUBLJANA — Tyrševa 9 poleg »Figovca« — priporočam obiskovalcem velesejma, bogato izbero vsakovrstne železnine.

bliseje
eno. in večbarvne
JUGOGRAFIKA • SV. PETRA NASIP 23

PERJE

košice, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čobano.

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Obavljajo se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon št. 59, 60, 8, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENI VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLACNO!

Organizator

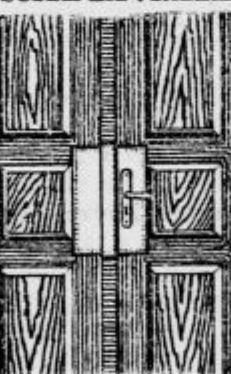
— zastopnik

za Dravsko banovino, za samoprodajo v svetu priznanega sredstva za IZOLACIJE stanovanj, tal, teras, streh, itd.

DOBI ZAPOSLEITEV.

Prvenstveno stavbna podjetja, inženjerji, graditelji, tehnične delavnice in sl. Obširne ponudbe pod »Isolateur« na oglasni oddelek »Jutra«.

CELULOIDNE SCITE ZA VRATA

CELULOID V PLOSCAH naročite pri F. Zrnec Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1

OPOZORILO.

Opozarjamo, da se neka pekarna nepravilno poslužuje našega naziva pri naročilih in v reklamah. Proti zlorabi naše firme smo vložili prijavo.

DELAVSKA PEKARNA — Brandt & Komp K. D., Ljubljana, Rožna dolina c. II. št. 14. Prodajalna: Tyrševa cesta št. 8 (zraven šestice). Telefon 39—40.

Ne pozabite ko obnavljate svoje domove

da kupite najcenejše barve, oljate in kemične lake ter firnež, šelak in spirit den., lužila (arti), paste za pode, prašno in strojno olje ter vse slikarske in pleskarske potrebščine pri

Ivo Rozina

preje (Orient) — Telef. 3925.

Tyrševa - Dunajska cesta 14
poleg Schneider & Verovšek.

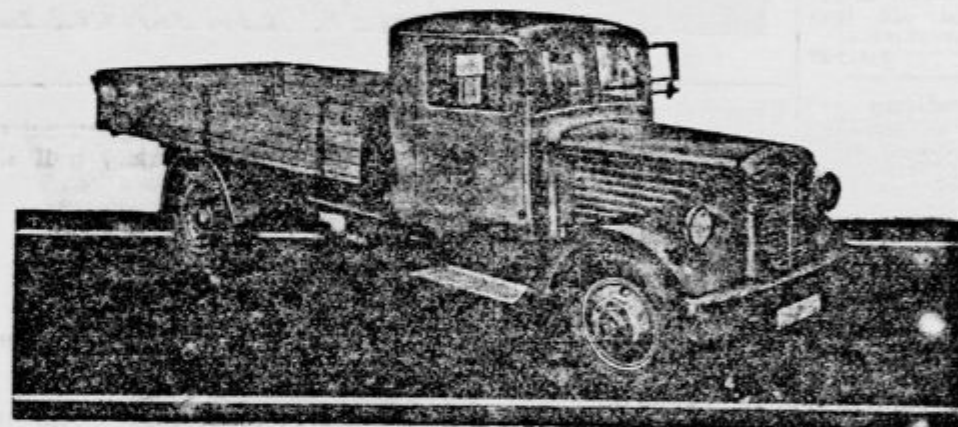
KLIŠEJE
ENO IN VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP 23

Sušak

izhodna točka za vse kraje na Jadru. Prijetno bivališče v vsaki letni dobi. Moderni hoteli in kopališča. Izleti na Platak. Informacije: Gradski turistični odbor.

BÜSSING-NAG
DIESEL IN BENCINSKI
TOVARNI AVTOMOBILI IN AVTOBUSI
Originalni Büssing-Nag Dieselovi motorji, tovarni in specijalni vozovi raznih tipov in nosilnosti
OD 1 in pol DO 10 TONSKI

GENERALNO ZASTOPSTVO:
„AUTOPRODAJA“
ZAGREB Baruna Jelačića ul. 3, telefon 23012.
BEOGRAD Kralja Petra ulica 9
OBIŠČITE
NAS NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU!

Prirediteljem javnih nastopov

v ljudno sporočamo, da izposojujemo

ojačevalne naprave

za prenos govorov in glasbe

„RADIO“

družba z o. z. v LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 7.

ZAHVALA

Ob boleznih in smrti mojega moža

JOŽETA MEDVEŠČEK

BIBLIOTEKARJA JUR. FAKULTETE

sem bila deležna toliko dokazov odkritega sočutja, da mi je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zato se tem potom prav iz srca zahvaljujem vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so prihiteli od blizu in daleč in mi prinesli utehe v prebriski uri. Predvsem se zahvaljujem preč. duhovščini na Viču, posebno gg. p. dr. Tomincu, p. Krizologu Zajcu ter Kopušarju in Jenku. Prav posebno zahvalo izrekam celokupnemu profesorskemu zboru in ostalim uslužbencem juridične fakultete za sožalje in spremstvo pri pogrebu. Javno zahvalo izrekam tudi rodbini g. jeseniškega lekarnarja Zabarja za nepovračljive usluge in naklonjenost. Iskrena hvala viškim gg. pevcem in viški Zvezdi fantovskih odsekov. Prav toplo se zahvaljujem vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov ter vsemu ostalemu občinstvu za tako častno udeležbo.

Vsem prisrčen: Bog plačaj!

LJUBLJANA—GLINCE, 5. junija 1933.

IVANKA MEDVEŠČEK

»JUTRO« ZAVARUJE!

Sonce je
iz dneva
v dan
silnejše!

Zato se zahteva
vsak dan več od
od Vaše kože.

Mislite pravočasno na nujno potrebno nego kože z NIVEO! — Samo NIVEA vsebuje Eucerit. NIVEA krepča kožo in dela tudi Vašo kožo odpornejšo proti vedno močnejšim sončnim žarkom in ji da svež videz.

Vile,
stanovanjske hiše,

Industrijske stavbe, adaptacije izvršuje po lastnih in danih načrtih, solidno in poceni v in izven Ljubljane

PIRC GABRIJEL
stavbenik,

LJUBLJANA — TYRŠEVA CESTA 15.

Telefon 33-33.

Zahtevajte brezobvezne ponudbe.

Enonadstropna hiša

v centru Ljubljane z renomirano, staro upeljano gostilno, se zaradi bolezni ugodno prodaja. Velike udobne kleti, vrt, salon in ves gostilniški komfort. — Samo resni kupci naj se pisмено oglašajo na ogl. odd. »Jutra« pod »Izredna prilika 550«.

Javna dražba

V ponedeljek dne 13. junija t. l. ob 14. uri bo na Tyrševi cesti št. 35 z nadaljevanjem v Javnih skladiščih, Tyrševa cesta št. 3 in Celovška cesta št. 14, dvorišče, dražba, kjer se bo med drugim prodajalo tudi sledeče predmete in sicer:

Na Tyrševi cesti:

Razno pisarniško pohištvo, konji, vozovi pisalni stroji, 60.000 kg vodovodnih cevi, 40.000 kg vlitega železa, 14 vinskih stiskalnic, razne sesalke, turbine, sifoni za požarnike, hidranti, konzule za transmisije, požarniki, zasunki, bronasti svečniki, parni ventili, pivski nabijači, vagonске armature, medene pipe, stružnice, stiskalnica za seno, ležaji, plošče za štedilnike, stružnice, razni deli za vodovode, gasilske, plinske in druge naprave.

Na Celovski cesti:

Večje število stojčih ležajev, kompletnih ležajev za vagonete, raznih delov za vodovodne in plinske naprave, ladijske sesalke in drugo.

Vsi ti predmeti se lahko ogledajo na dan dražbe od 8. do 12. ure dopoldne.

UGODEN NAKUP.

Dražba zemljišča vl. št. 188 k. o. Kal bo dne 8. junija ob 10. uri pri sodišču v Radečah v sobi št. 1.

Na prodaj so: **zidana, visokopritlična hiša, podkletena; 32.222 m² gozda 2.709 m² vinograda.**

Cenilna vrednost Din 10.955.90, najmanjši ponudki je Din 7.304. — Vsak ponudnik mora predložiti pred začetkom dražbe varščino Din 1.095.75. — Najboljše podatki so na razpolago pri sodišču v Radečah.

SREČANJE

Kralj je srečal kralja,
ni sicer kronan bil,
srce ima pa hrabro —
GIBBS je kralj vseh mil.

2 stoletji svetovnega uspeha — kaj ni to najboljši dokaz kakovosti proizvodov Gibbs? — Gibbs so kopirali in ponarejali po vsem svetu, toda kopije in ponaredbi nimajo nikdar vrednosti originalov. Da bi imeli res dovršen proizvod, uporabljajte pravo milo za zobe Gibbs, iznajditeljev proizvod.

Znanstveno je dokazano, da je milo Gibbs vedno in da ostane aseptično. Noben mikrob ne more živeti na njegovi površini.

Prvovrstna

trgovska hiša

na najprometnejšem kraju
v Domžalah

UGODNO NAPRODAJ

Eventuelno se odda tudi v najem. — Poizve se pri
PROMETNI BANKI v Ljubljani.

Avtomobilisti, pozor!

IZVENKARTELNI BENCIN

liter Din 5.20

pri črpalkah tvrdke

AVG. PEČNIK

DUNAJSKA CESTA — STOŽICE — JEZICA

Vsak vzpon...

Champion

svečicami

Glavno zastopstvo in skladišče: Robert Weinberger, Zagreb, Gundulićeva 16.

Sveže ustreljene

srnjake

kupuje po najvišjih dnevnih cenah
izvozna tvrdka

E. Vajda, Čakovec

Letovišče Kamniška Bistrica

Predno se odločite za oddih v letošnjih počitnicah, ne pozabite za to, da Vam nudi čist planinski zrak, krasna gorska izprehajališča, naravno kopališče, avto-postajališče, izborna kuhinjo, pristna štajerska in dalmatinska vina, solidno postrežbo, a vse po zmernih cenah le

gostilna in pension

„PRODNIK“

p. Stahovica

TVRDKA

F.I. GORIČAR

Ljubljana — sv. Petra c. 29
vijudno naznanja, da je svoje trgovske prostore radi podiranja stare hiše začasno preuredila in zmanjšala ter prodaja vso manufakturno blago in konfekcijo še vedno po globoko znižanih cenah.

IZKORISTITE UGODNO PRILIKO!

PRODA SE RAZLIČNI TRGOVSKI INVENTAR

kakor manufakturne stelaže in prodajalne mize (pučini) s trgeda in mehkega lesa, vse dobro ohranjeno v poljubni večini, ker je preko 100 m stelaž, nadalje železna blagajna, ameriške pisalne mize, ogledala in različni drugi trgovski pribor, vse po zelo ugodnih cenah. Informacije daje IVAN KOS, Celje, Masarykovo nabrežje 9.

**Nabava
bakrene pločevine
in bakrenih cevi**

4. julija 1938. l. ob 11. uri se bo vršila v štabu zrakoplovne vojske (soba št. 14.)

prva javna licitacija za nabavo bakrene pločevine in bakrenih cevi raznih dimenzij.

Pogoje je možno si ogledati ob delavnikih od 8.—13. ure pri dežurnem častniku tega štaba, ali kupiti za 50.— dinarjev.

Kavcija 5% se položi pri blagajni agencije Državne hipotekarne banke v Zemunu do 10. ure na dan licitacije.

Iz materialnega oddelka štaba zrakoplovne vojske V. M. T. br. 7743 od 27. maja 1938. l.

ZAHVALA.

Ob nenadomestljivi izgubi ljubljene soproga in očeta

Med. Univ. Dr. Jana Vovesa

sva bili deležni toliko sočutja, da se žal ne moreva posebej zahvaliti vsem onim, ki so nama na kakršen koli način izrazili svoje sožalje, spremili draga pokojnika na njegovi zadnji poti in obsuli njegovo krsto s cvetjem. Posebno pa se zahvaljujemo kolegom, gospodom dr. Slivniku, dr. Benediku in dr. Debevcu za njih nesebično in ljubeznivo nego, s katero so lajšali dragemu pokojniku zadnje dneve, ter gospej dr. Slivnikovi za njeno prijateljsko pomoč.

Nadalje se zahvaljujemo č. duhovščini, č. sestri prednici in č. sestram ženske kaznilnice v Begunjah, ki so nama v prvi sili priskočile na pomoč in se polnoštevilno udeležile pogreba, gospodom zastopnikom gospoda bana, zdravstvenega oddelka kr. banske uprave, O. U. Z. D., gospoda šef-zdravnika O. U. Z. D., Udruženja zdravnikov O. U. Z. D. in Zdravniške zbornice, vsem gospodom zastopnikom uradov, gospodu županu in zastopnikom mestne občine, gospodu dr. Dereaniju za poslovilne besede ob grobu, Sokolu za krasne žalostinke, šolskemu vodstvu, Gasilskemu društvu, vsem gospodom kolegom in vsem posameznikom, ki so v tako častnem številu spremili draga pokojnika k večnemu počitku.

RADOVLJICA, v juniju 1938.

Fani in Maša Voves.

**»HOTEL POTOČNIK«
Bled**

Nudi nedeljskim izletnikom kakor tudi obiskovalcem Bleda najcenejša prenočišča — hrano, kakor tudi prvovrstna vina po ugodni ceni.

Se priporoča

ALOJZ—ANTONIJA BRADAC

Staro renomirani avstrijski

alpinski počitniški domovi

Reichenau a. d. Rax, Semmering.

Moderni tuji jeziki, vsak sport, obrežna kopel. Cene časa primerne. Prospekti.

Dekliški zavod A. Metzger,
WIEN XIII, Maxingstrasse 6.

Deški zavod Vrtef, Wien I.,
Habsburgerstrasse 5.

TOVARNA!

Ustanavljamo tovarno in
ISČEMO SPOSOBNE IN IZURJENE OSEBE

z dobrimi predlogi in zdravimi idejami za izdelavo onih predmetov in vrste blaga, ki je zanjo v državi velika potreba, a ki jih v Jugoslaviji še ne izdelujejo. Kandidatu z najboljšimi predlogi zagotavljamo dobro nameščenje v tovarni.

Ponudbe z obširnimi predlogi naj se naslovi na podružnico »Jutra« Maribor, pod »Fabrik 895«.

ON SPI NEMOTENO!

zaprira ušesa proti hrupu. Din 24.— v lekarnah in drogerijah.

NA VELIKO!

FR. SEVČIK

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA št. 8.
Tel. 33-78.

nuči vse vrste orožja za lov, šport in obrambo, municijo najboljših svetovnih in domačih izdelkov po najnižjih konkurenčnih cenah. Preporučajte se o izbiri, ceni in kvaliteti.

NA MALO!

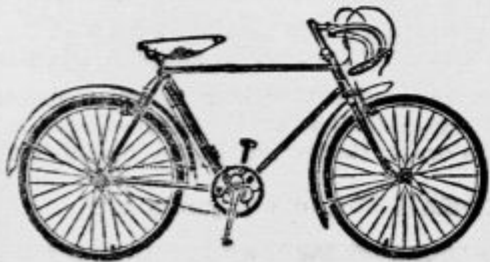
Idealen

dekliški počitniški dom na jezeru

v Krivi Vrbi na Vrbskem jezeru (Krumpendorf am Wörthersee) Vila »Seeblick« tik ob jezeru pensionata A. METZGERJA — WIEN XIII, Maxingstrasse 6. — Jeziki. Vsak sport. Izborna prehrana. Velik vrt. Prospekti.

V naših krajih so že od davna znana dvokolesa

Pa dvokolesa se še danes izdelujejo v oni znani

STYRIA

prinaša za sezono 1938
NOVE MODELE V KROMIRANI OBLIKI

**STYRIA
STARI KVALITETI**

ki so jo naše kolesarske generacije spoznale kot najboljšo in nedosegljivo

Dobivajo se v vseh trgovinah to stroke

GENERALNO ZASTOPSTVO:

„RE-KO“ JULIO ROSENBERG,

SVEŽOST PRI PREBUJENJU!

Kako je prijeten občutek, ko se zjutraj prebudimo z dobro odpočitimi udi! Samo nekoliko kapljic kolinske vode »Soir de Paris« Vas osveži, okrepi in ponovno poživlji. Ta sijajna tekočina je dvojno parfimirana z Vašim priljubljenim in znamenitim parfomom »Soir de Paris« Bourjois.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

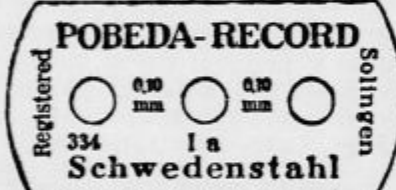
WEKA - MARIBOR

ALEKSANDROVA 15

- Tkanine za pohištvo
- Zakart mokete
- Kretone
- Tkanine za zavese
- Gradi za madrace
- Umetno usnje in
- ves tapetniški pribor.

Zahtevajte vzorce ali si dajte predložiti po Vašem dobavitelju
WEKA vzorce

Brije hitro in brez bolečin. Poskusite to tudi vi! Vsak Dinar se 6 krat obrije in s tem na času pridobite.

Dobi se pri E. DOBRIČ,
Ljubljana — Prešernova ul. 9

HIŠA

V centru Beograda, trgovska hiša z več prodajalnami in modernimi stanovanji z najmodernejšim komfortom, po 2 in 3 sobe s predsobo, kuhinjo, kopalnico in pritlikami, fasada je kamen iz teranove, vhod v marmorju, vrata iz antikorodala. Ta hiša predstavlja veliko premoženje in okras prestolnice. Stanovanja so oddana izbrani gospodi, a prodajalne odličnim beograjskim trdkam, tako da se nuji gospodom kupcem možnost, da plasirajo svoj denar z zjamčenimi bančnimi trikratnimi obrestmi. — Letna renta din 220.000.—. Cena v gotovini din 1.100.000 in hipotekarni dolg 550.000. Hiša je nova, zgrajena pred 2 letoma, oproščena davka. Za kupca je veliko stanovanje 5 sob z najmodernejšim komfortom.

Prodaja BOVAN,

BEGRAD — Knez Mihajlova 5,
v palači »Ta-Ta«, telefon 27978.

Stara nemška sanitetska strokovna trgovina v Novem Sadu
IŠČE ŽENSKO NEMSKO

PISARNIŠKO MOČ

iz boljše hiše, v starosti 25—35 let, s trgovsko šolsko izobrazbo — (ali gimnazijo) in prakso. Samo inteligentna, resna, veščica moč, ki reflektira na doživljenjsko nastavitve, pride v poštev. Naslov v vseh poslovalnicah
»JUTRA«.

STROJNO PODJETJE IN TEHNIČNA PRARNA
ING. OGNJESLAV BORSTNAR
LJUBLJANA — SIŠKA, SV. JERNEJA CESTA ŠT. 18

Izdeluje razne stroje, strojne dele, transmisije
železne konstrukcije, lagine in mlinne opreme

VODNE TURBINE

TEL. 45-60

zavornice itd. Montaža in popravila parne
kotle, izvršuje načrte, proračune in ekspertize

ŠOTORE

kupujte samo iz nepremočljivega in zoper gnitje impregniranega platna pri najstarejši in največji tuzemski tovarni

JUGOTEKSTIL d. d.
Osijek I,
Pejačevićeva 7.

Pazite na varstveni znak!

Vrtne sončnike

v najboljši in najlepši izdelavi
proizvaja najstarejša in največja
tuzemska tovarna

JUGOTEKSTIL d. d., OSJEK I,
Pejačevićeva 7.

Pazite na varstveni znak!

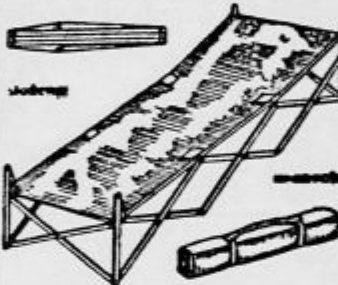

Naslanjače,

vrtno pohištvo kupujte samo s patentno prevleko za reguliranje, ki traja dvakrat tako dolgo. — Edini izdelovalec:

JUGOTEKSTIL d. d., OSJEK I,
Pejačevićeva 7.

Pazite na varstveni znak!

Vojaška postelja,

razložljiva, jugoslovanski patent,
edini izdelovalec:

JUGOTEKSTIL d. d., OSJEK I,
Pejačevićeva 7.

Pazite na varstveni znak!

Iščem 3 — 4 sobno stanovanje s kopalnico

v vili ali celo vilo za zakonca brez otrok, za stalno v najem. Dopise
na oglasni oddelek »Jutra« pod »VILA V MARIBORU«.

TAKŠEN VOZ BI MORALI IMETI TUDI VI

Z zrakom polnjene gume Jekleni oboči Ročica
Auto zavore v bobnu za zaviranje
Železna konstrukcija

Osi na krogličnih ležajih

VOZ SEDANJOSTI: za vsako vrsto dela; za vsak, tudi najslabši pot, ob vsakem vremenu. Polovico moči za vožnjo ali pa dvojni tovor — zato velik prihranek v delu. Nič več popravil.

Voz za onega, ki računa!

Vse prednosti tega voza vam hočemo pokazati v naši koji na
LJUBLJANSKEM VELESEJMU od 4. — 13. junija.

Zahtevajte prospekt!

Osi, kolesa in gume priporoča **R. LORANT, Beograd, Hercegovacka 2.**

Prvovrsten deklinski dom ob jezeru

SALZKAMMERGUT

Unterach am Attersee. Lastno posestvo s kopalnico na bregu in vrtarijo.
Park. Toplotekoa voda. Počitniški jezikovni tečaji. Sport.

Penzijonat St. von Kastaly,
WIEN, Centrum, Langegasse 65.

PARKETE

izdeluje in dobavlja po nizki ceni

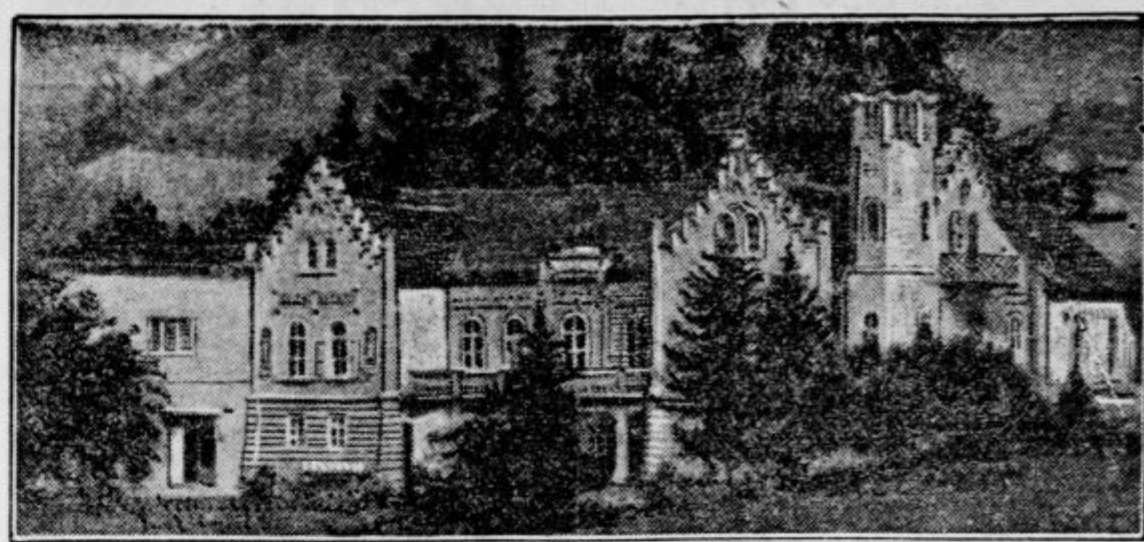
LEO PAULIN

(HRASTOVE, BUKOVE, JAVORJEVE)

MIZARKE PLOŠČE (Panelplatte)

VEZANE PLOŠČE (Sperrplatte)

parna žaga, tovarna parket in furnirja —
pošta Straža pri Novem mestu — žel. postaja
Straža-Toplice. — Telefon Straža 2.

Radi preselitve obrata se proda zelo ugodno krasen gradšč z vsem najmodernejšim
komfortom, centralno kurjavo itd. — Posebne zgradbe, garaže in park, skupno cca
8000 m² sveta. — Ponudbe: Anton DESNICA, Maribor, Košaki 71.

Od Vas
je
odvisno,
da imate
obleko
vedno
kot novo
zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svedolikaonica

Brezplačen pouk v igračah

Lahtevajte brezplačen cenik

MEINEL-HEROLD
d.o.o. nal. tvornice glasbil

MARIBOR št. 101

Izvrstno krojene obleke

lepših vzorcev, ne-
remotlive veterne su-
knje, pumpane, perilo
v vsa praktična obla-
čila prodaja naizmenično

PRESKER,
Sv. Petra c. 14.

SOPRANI
EMONA
MOMNER
NAJENNE

68.-

120.-

MAŠA GLASBILA SO MED
NAJBOLJŠIMI NASVETU
PAPA

MODIC LJUBLJANA

PASAZA NEBOTIČNIKA

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Novi naslovi
Franciškanska ul. 8.

STAMPILJE
ETIKETE
KARTICE
KARTICE
KARTICE

Žika

razstavljaja v pa-
viljonu št. 643-
644. Pridite po
vzorce!

Na pretstoječem velesej-
mu v Ljubljani obiščite
paviljon veletrgovine
z vinom

B. Moser
Zemun

in pokusite tudi vse druge
specijalitete

ki je zakonom zava-
rovan in v kakovosti
neprekosljiv.

FRUSKOGORSKI BISER

Prodaja večjih količin

oken pleskanih in zasteklenih, vrat z vsem okovjem in pleskanih,
izloženih oken, travert, parketov, strešne in zidne opeke,
raznih peči po zelo nizkih cenah.

Ogleda se na stavbi palače Bata v Ljubljani.

Gradbeno podjetje

Ing. Josip Dedek, Ljubljana

Zibertova ul. 7. I. nadstr. — Tel. 22-37

Otroški vozički
najnovjših modelov

Dvokolesa,
motorji, tricikli

Stalni stroji
pogrejevalni

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TEBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28.

Nič več PLEŠAVOSTI-JAVNE ZAHVALE

Vaša voda »MORANA« dela zares prava čuda. Izgnili mi je
prihaja, ponehalo je izpadanje las in rasto mladi lasje.

Učinek »MORANE« je odlično, škoda, da nisem že prej imel
sreče, da bi uporabljal odlično »MORANO«; prihaja je izgnil
in izpadanje las je popolnoma prenehalo.

Djokić Aleksandar, Sarajevo, Hadži Omerova 15

Vaše zdravilo »MORANA« deluje točno in zanesljivo. Uspeh
je odlično, pa se vam zahvaljujem.

Zupančič Josip, pol. agent, Beograd XIII kvart, Senjak.

Vse specijalitete, ki sem jih doslej uporabljal, mi niso prav
nič pomagale, ali voda »MORANA« učinkuje uspešno že po
prvi steklenici. Rezultat je odlično. Že rastejo mladi lasje.

»MORANO« vsakomur priporočam.

Karlo Košir, žand. stan. Zaječar.

»MORANA« je napravila čudo pri meni. Porasli so mi mladi
lasje, nič več nisem plešast, hvala vam.

Zvekan Petar, Bajmok, Pašičeva 24

»MORANA« me je popolnoma zadovoljila, zaslužim pohvalo.

Tičak Luka, Zagreb, Livadičeva 16

Z zahvalami nadaljujem v nedeljo, dne 12. t. m. »MORANA«,

Split. Cena steklenice din 50.—. Dobiva se v vseh trgovinah

te stroke.

Razglas o licitaciji.

OBCINA KOROŠKA BELA razpisuje za oddajo gradbenih del

za gradnjo šole na Koroški Bell

I. javno pismeno ponudbeno

licitacijo

na dan 25. junija 1938 ob 11. uri dopoldne v občinskem uradu na

Koroški Bell.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi s besedami)

na odobreni uradni proračun, ki znaša:

za I. skupino del, t. s. težakša, betonska, zidarska, zemeljska,

železobetonska in krovskva dela Din 804.865,09

za II. skupino del, t. s. tesarska dela Din 87.006,60

Predpisana kavgcija znaša:

za I. skupino Din 81.000.—, za II. skupino Din 9.000.—

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razpisa o licitaciji na raz-

glasni deski tehničnega oddelka kralj. banske uprave, okrajnega

glavarstva v Kranju in v Radovljici in na občini Koroška Bela.

OBCINA KOROŠKA BELA, dne 1. junija 1938.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

PODEUŽNICE: Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split.
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%

Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu - Eskontira trgovske menice
NOVE VLOGE, VSAK CAS IZPLAČLJIVE, ZNAŠAJO Din 27.000.000—

DELNIŠKA GLAVNICA DIN 20.000.000.—
Vrši vse bančne posle najkulantneje

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.